

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Tadeusz Kraszewski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 423

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 15 września 1935

Rok 30

Poznań, 14 września.

Zbrodnia na duchu

Tuż po wojnie światowej zaczęła się w Polsce gwałtowna propaganda sztuki futurystycznej, głównie malarstwa i poezji. Od pierwszej chwili było widoczne, że pozostaje ona pod kierownictwem Żydów i masonerii, a współpracuje z bolszewizmem. Wykonawcami zaś byli niemal wyłącznie „tuziemcy” z rodzaju piktorów, grafomanów, różnych wykolejeńców, oraz cynicznych karierowiczów, ze społeczeństwa polskiego rekrutowanych.

Dla łatwiejszego oszustwa czyniono stale wielki tłok i hałas dokoła sztuki owej, a nadto po dziesięć razy rocznie zmieniano jej nazwy, co niby wynikało, że zmiany jej kierunków. Tym sposobem przewinęło się około stu różnych „izmów” (futuryzm, formizm, deformizm, ekspresjonizm i t. d.), które niewiadomo czemu między sobą się różniły, ale za to miały jedną cechę wspólną: bzik niewątpliwego. Przed zdemaskowaniem go atoli chroniła właśnie owa nieustająca karuzela „kierunków”, polemik i jarmarcznego harmidru literackiego.

Po dziesięciu mniej więcej latach tej orgji niesamowitej sztuka owa i jej propaganda zaczęły jednak uciuchać. Nawet żydowska ruchliwość i pomysłowość wyczerpały się w puszczaniu ogni reklamowych i w nadymaniu pęcherzów piktorów i grafomanji tuziemczej.

Zdawało się, że sztab judomasoński przynajmniej na tem odcinku dał za wygrane. Lecz nie, a raczej — niezupełnie. Dla różnych przyczyn poniechano tylko malarstwo, poezję natomiast nadal w opiece swej utrzymano, ale już bez „izmu” nowego. Niby to począł się okres takiej normalizacji bzik poetyckiego, że prawie całą ogarnia poezję, a więc nie potrzebna mu już żadnej nazwy swoistej.

Wszystkie „szanujące się” czasopisma literackie obozu judomasońskiego prowadzą normalny dział poezji bieżącej, gdzie również normalnie jakoby i całkiem naturalnie króluje bzik poetycki. W przeciwnieństwie do dawnego hałasu stosuje się teraz zasadę cichego chwytu lekkiej atletyki politycznej. Dzień po dniu, tydzień po tygodniu „normalna” poezja, „normalna” krytyka poetycka, „normalna” polemika, a wszystko z taką na czytelnika sugestją, że to powszechnie już przyjęto, że to styl współczesności, że inaczej być nie może. Jaka zaś jest ta norma, niechaj nam za przykład obrazowy posłuży urywek utworu, zamieszczonego w tygodniku „Pion” z dnia 31 sierpnia r. b.:

Kamienica świątecznych nareszcie materac
ile pięt tyle brzęczy sprężyn
najlepsza pasta do zębów godzina życzeń
oremus bracia oremus
słoneczko ciepłej mazi miodem wanną
płomienistą
ociekają flagi dzwonią dachy buzuje w
ogniu ulica
środkiem brzęcząca rzeka jakgdyby spły-
nęły

Co będzie zawierać oświadczenie Hitlera?

Uregulowanie kwestji żydowskiej — „Zagadnienie biurokracji” — Reorganizacja administracji — Zmiana flagi Rzeszy

Norymberga. (PAT). Z kół dobrze poinformowanych korespondent PAT otrzymał następujące wiadomości na temat deklaracji, którą w imieniu gabinetu Rzeszy wygłosi kanclerz Hitler w niedzielę przed Reichstagem.

Za rzecz pewną uchodzi ogłoszenie ustawy, regulującej na terenie Rzeszy położenie Żydów. Przypuszczać należy również, że uregulowane zostanie ustawowo t. zw. „zagadnienie biurokracji”, które poruszył już kanclerz dobitnie w swej proklamacji do narodu niemieckiego. Prawdopodobne są przytem zasadnicze, a daleko idące zmiany w organizacji politycznej administracji Rzeszy.

Z zagadnień polityki zagranicznej poruszone będzie, jak słychać, ustosunkowanie się rządu Rzeszy do Litwy na tle sprawy Kłajpedy, która uwypuklona została ostatnio w mowie premiera Goeringa, wygłoszonej 8 bm. w Prusach Wschodnich, a podkreślona dobitnie przez prasę jako największa bolączka narodu niemieckiego. Nie omisszka też niewątpliwie kanclerz dać wyraz swemu antysowieckiemu nastawieniu.

Możliwym jest, że poruszy też momenty min. Hoare'a, interesujące Niemcy.

Berlin. (PAT). Jak słychać ze strony dobrze poinformowanej, deklaracja niedzielna rządu Rzeszy zawierać będzie również rozporządzenie, mocą którego z dniem 15 września r. b. urzędową flagą Rzeszy będzie sztandar partji narodowo-socjalistycznej, na którym widnieje swastyka. Jak wiado-

mo, po zwycięstwie narodowych socjalistów w marcu 1933 r., kiedy w gabinecie zasiadali jeszcze przedstawiciele niemiecko-narodowych Rzesza posiadała równocześnie dwie flagi: jedną ze swastyką, drugą flagę czarno-białoczerwoną, którą wprowadził Bismarck. Wprowadzenie sztandaru partyjnego jako flagi państwa ma symbolicznie podkreślić jedność państwa z partją.

Przed wyborami do Rady Ligi

O MIEJSCE DLA CHIN

Genewa. (PAT) Rada Ligi na posiedzeniu poufnym rozważała sprawę stworzenia nowego miejsca dla Chin.

Ze strony sowieckiej i tureckiej wypowiedziano się za prowizorycznym przyjęciem Chin do Rady na okres dwuletni. Po upływie tego czasu zajęłyby Chiny miejsce Turcji.

Przeciwko takiemu projektowi wystąpiła W. Brytania, nie godząc się na rozszerzenie składu Rady. Stanowisko

Anglii oceniane jest w kołach ligowych jako tendencja unikania posunięć, mogących wywołać ujemne wrażenie w Japonji.

STANOWISKO

PAŃSTW SKANDYNAWSKICH

Kopenhaga. (PAT) Korespondent genewski „Dagens Nyheter” zamieszcza oświadczenie duńskiego ministra spraw zagranicznych dr. Munka w związku z wiadomością paryskiego „Le Populaire”, jakoby państwa skandynawskie zamierzały wystąpić z Ligi Narodów.

Minister powiedział, że doniesienie to jest wzięte z powietrza. Państwa skandynawskie w razie niezastosowania sankcyj wobec Włoch nie wystąpią z Ligi, przeciwnie tembardziej pozostałyby jej wierne.

KANDYDATURA EKWADORU

Genewa. (PAT) Przedstawiciele państw Ameryki łacińskiej odbyli posiedzenie celem omówienia kandydatury do Rady Ligi w związku ze zbliżającymi się wyborami poniedziałkowymi na miejsca niestałe. Postanowiono wysunąć kandydaturę Ekwadoru na miejsce ustępującego Meksyku.

Amerykańska polityka represyj celnych?

Waszyngton. (PAT) Według wiadomości z kół dobrze poinformowanych, sekretarz stanu Hull zawiadomić miał ambasadora Rzeszy Littera, że z dniem 15 października przestaną być stosowane wobec Niemiec ulgi celne, przewidziane w układach handlowych, zawartych na podstawie zasady wzajemności.

Amerykański sekretarz stanu zarzuca Rzeszy utrudnianie dostępu produktów St. Zjedn. na rynek niemiecki, co stanowi „stałe i jaskrawe upośledzenie towarów amerykańskich”. Obecnie toczą się rozmowy handlowe niemiecko-amerykańskie.

Ponadto oczekują, że około 15 września nastąpi zawieszenie stosowania ustępstw celnych dla około 100 artykułów, przewidzianych w traktatach handlowych ze Szwecją, Belgią i Tahiti. Portugalia, Danja i Włochy zostały zawiadomione, że przyznane ulgi celne mogą być anulowane z 30-dniowym wymówieniem, z powodu dyskryminacji importu amerykańskiego.

Decyzja amerykańska w tych sprawach jest interpretowana jako zapoczątkowanie nowej polityki represyj celnych wobec krajów, nie zapewniających równości traktowania wyrobów amerykańskich.

z wszystkich pięt strumienie i wszystkie anteny
konie ludzkie armaty orły dniem —
orły niebem niebo wysadzane orłami
pułk pułk pułk formacja formacja
żoł — nie — rzyki — rzyki — żołnie —
niebo tłem spokojna straszliwa dekoracja
sprostać
dorastać chybiać mijać
wiązać w mowę rozumną kroków zuchwały
bełkot
lnianemi onuczami marzenia owijają

I tak dalej w tym samym stylu i w sensie tym samym. Utwór ten, z całą powagą wydrukowany w organie Akademii Literatury Polskiej, jest typowy dla dziesiątków i setek utworów stale w odpowiedniej prasie drukowanych. Przytoczyłem część jego przynajmniej, aby nie był posądzonym o przesadę w stosowaniu do owej poezji określenia tak drastycznego, jak: bzik poetycki.

A teraz zastanówmy się nad tem, komu w zjawisku tem i jaką należy przypisać zasługę, komu obłąd, komu trzeźwość wykonawczą, a komu wolę kierowniczą. Od czasu powszechności pisma i prasy każde pokolenie, każde ćwierć pokolenia miało z pewnością swoich i nie mniej licznych grafomanów i całkowitych bzików poetyckich.

Ale że to są obłądki ciche i jedno-

stronne, więc siedziało to biedne bractwo poukrywane, po kątach, a utwory swoje trzymało w rękopisach. Kierownictwo wszystkich czasopism było jeszcze w podstawowych sprawach literatury na tyle uczciwe i rozsądne, że bzikowatych utworów nie drukowało.

Teraz jednak czasy zmieniły się, a w nich i ludzie. Na rynku prasowym zjawiał się sztab, który programowo i chętnie drukuje utwory ludzi obłąkanych, a nadto jeszcze reklamuje ich, popiera, sławę im zapewnia, za normę stan ich duchowy uznaje. Czy można się dziwić, że biedne bractwo, niby cmy latarnię, rojami ową prasę okrążyło? Nie będziemy tu ciem oskarżać.

Ale w każdym z tych czasopism pracuje conajmniej pięciu ludzi świadomych rzeczy, przeciętnie trzeźwych i za treść odpowiedzialnych. Oni wiedzą, komu są posłuszni, oni wiedzą, co drukują, wiedzą, że przyczyniają się do szerzenia obłądki zbiorowej, do obniżania i poniżania kultury polskiej, wiedzą, że popełniają zbrodnię na duchu.

A jednak dzień w dzień, i tydzień w tydzień pełnią swoją służbę hanieb-

ną — jedni zapewne dla pieniędzy, inni — z musu, jako pacholy masońskie, jeszcze inni — może przez cynizm wrodzony, dla sadystycznej radości, że tylu durniów jest na świecie, którzy cielece beki za poezję przycyżują i jeszcze za nią żywym groszem płacą... „ha-ha-ha!... hi-hi-hi!...” Małoż to dzisiaj na rynku literackim kręci się łobuzów, radnych, że mają zespół, na łobuzerkę ich tak lasy?

A sztab tej całej roboty znamy. Tam poezja małym tylko jest odcinkiem rozległego frontu wielkiej gry i wielkiej polityki. Stamtąd rozchodzą się na wszystkie strony odpowiednie rozkazy i rozsyłają się odpowiednie urabione szczipionki wszelkiego rodzaju bzików zbiorowych... Nie będę ich tu wliczał.

W wyniku ogólnym bzik te mają sprowadzić zwyrodnienie ducha społecznego, anarchję, rozkład i rozpad, które — bez rzezi rosyjskiej — w ten sam mają Polskę przeobrazić gnój bolszewicki dla dobra „narodu osobliwego”.

STANISŁAW PIENKOWSKI.

Kongres narodowo-socjalistyczny

Apel kierowników politycznych — Obrady kierowników zagranicznych — Dwie mowy Hitlera — Ataki Goebbelsa i Rosenberga na Żydów

Norymberga. (PAT.) Czwarty dzień był pod znakiem apelu politycznych kierowników partii. Na polu parad „Zeppelinhalde” wystąpiło w zwanym szeregu przeszło 100.000 kierowniczych członków z przeszło 20 tys. sztandarami.

W długim przemówieniu kanclerz Hitler podkreślił znaczenie i rolę, jaką odegrali i nadal odgrywać będą polityczni przywódcy ruchu. Uważa ich za swoich najwierniejszych i najdawniejszych zwolenników. Obszerniejszy występ poświęcił uzasadnieniu stanowiska co do roli partii, podkreślając znaczenie i nacisk, że jej jedynie przysługuje prawo kierownictwa polityką Niemiec. W końcu dłużej mowy o odrodzonej armii niemieckiej, którą po raz pierwszy witać może jako biorącą udział w kongresie partii narodowo-socjalistycznej.

Norymberga. (PAT.) W ramach kongresu partyjnego toczyły się obrady kierowników zagranicznych organizacji narodowo-socjalistycznych. Przybyłych specjalnie na kongres z całego świata przywódców powitał kierownik zagranicznej organizacji partyjnej Bohle, składając sprawozdanie z działalności organizacji. Podkreślił m. in. znaczenie, jakie posiada t. zw. urząd dla handlu zagranicznego organizacji zagranicznej partii narodowo-socjalistycznej. Urząd ten oddaje wielkie usługi eksportowi niemieckiemu.

Przemawiał również kanclerz Hitler, kładąc specjalny nacisk na fakt, że naród niemiecki jest już dziś nie tylko państwem, lecz żywym organizmem. To też prócz organizacji państwowej stworzono organizację narodową; a każdy członek tej wspólnoty winien być pożytecznym dla całego narodu i co za tem idzie, wypełniać swe obowiązki względem narodu - socjalistycznej wspólnoty. Kanclerz zakończył przemówienie apelem, by Niemcy zrozumieli swój obowiązek, wynikający z przynależności do wspólnoty niemieckiej.

Zastępca kanclerza, min. Hess, oświadczył m. in.: „Szczepie kraj, który udziela wam gościny, w taki sam sposób, jak możecie od tego kraju oczekiwać poszanowania nowych Niemiec. Z drugiej strony Rzesza oczekiwania musi od was, iż dochowacie jej wierności i wiary bez względu na to, co przyjdzie, i nie naruszycie swej przysięgi dla żadnych korzyści osobistych.”

Zkolei nastąpiło zaprzysiężenie delegatów zagranicznych na wierność kanclerzowi Hitlerowi.

Norymberga. (PAT.) Obradują poszczególne działy kongresu partii narodowo-socjalistycznej. Podjęcie tych obrad poprzedziły przemówienia najwybitniejszych członków partii, piastujących wysokie stanowiska państwowe. Zabierali głos: Goebbels, Hess, Rosenberg i Streicher. We wszystkich mowach przebiegała silna nuta antysowiecka.

Min. Goebbels, polemizował z artykułem, jaki ukazał się swego czasu w prasie angielskiej, a który prze-

prowadził analogię pomiędzy teorią bolszewizmu rosyjskiego a narodowym socjalizmem. Dr. Goebbels oświadczył że bolszewizm zmierza świadomie do zrewolucjonizowania wszystkich narodów i nosi w sobie charakter agresywnej ekspansji międzynarodowej, podczas gdy narodowy socjalizm ogranicza się do obszaru Niemiec, nie stanowiąc ani ideowo, ani praktycznie żadnego towaru eksportowego. W dalszym ciągu wskazuje na olbrzymi rozwój aparatury Kominternu, dążącego według wszelkich zasad taktyki i strategii, do rozbitcia i zniszczenia całego świata, przyczem w b. jaskrawych barwach przedstawił wyrotową akcję komunizmu zarówno poza granicami ZSRR jak i na własnym terytorjum związku. Ostrze propagandy komunistycznej skierowane jest przede wszystkim przeciw Niemcom, gdyż w nich widzi Moskwa największe niebezpieczeństwo dla bolszewizmu światowego.

W końcu swego przemówienia wskazał Goebbels na związek, istniejący pomiędzy Żydostwem, a ideą komunizmu, która we wszystkich krajach głoszona jest prawie wyłącznie przez Żydów.

Dr. Alfred Rosenberg przemawiał na temat wpływu Żydów i bolszewizmu na ludzkość. W niezwykle ostrej formie zaatakował bolszewizm, który jego zdaniem, jest narzędziem światowego Żydostwa, służącym do niszczenia kultury europejskiej. Dlatego też walka z bolszewizmem, jaką właśnie podjął narodowy socjalizm, musi rozpocząć się od usunięcia Żydów od wpływu na losy świata. Dr. Rosenberg wyraża nadzieję, iż inne państwa europejskie pójdą za przykładem Niemiec i wystąpią przeciw Żydom. Narodowy socjalizm — zakończył mowca, od programu swego w żadnym wypadku nie odstąpi i wykona go w całej rozciągłości.

Życzenia amb. Lipskiego dla kanclerza Rzeszy

Berlin. (PAT.) Kanclerz Hitler złożył wizytę przedstawicielom dyplomatycznym państw zagranicznych, przybyłym do Norymbergi na zaproszenie rządu Rzeszy.

W imieniu obecnych dyplomatów ambasador R. P. w Berlinie Lipski wyraził kanclerzowi podziękowanie za zaproszenie oraz życzenie pomyślności dla Rzeszy i kanclerza.

W odpowiedzi kanclerz Hitler wyraził radość z obecności przedstawicieli państw obcych na kongresie, kończąc życzeniem, by wynieśli oni z Norymbergi wrażenie, iż naród niemiecki tworzy istotną wewnętrzną całość, a to co widzieli w Norymberdze będzie dla nich wyrazem istoty narodu niemieckiego i jego uczuć.

Płk. Sławek na Zamku

Warszawa. (PAT.) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął p. premera Walerego Sławka, który informował o bieżących pracach rządu.

Ciągnięcie loterii

Warszawa. (Tel. wł.) W ciągnięciu Loterii Państwowej większe wygrane padły na następujące numery:

- 10 000 zł — 59274.
- 5 000 zł — 2143, 20368, 32425, 55278, 80604.
- 2 000 zł — 22522, 37793, 39314, 44032, 49560, 53742, 85287, 89376, 92797, 123037, 138654, 138926, 142536, 149825, 162877, 169235, 175549. (w)

Mróż w Rydze

Ryga. (PAT.) Ubiegłej nocy zanotowano w okolicach Rygi 6 stopni mrozu. Obawiają się, że tak wczesne przymrozki poczyniły znaczne szkody w ogrodach warzywnych.

Katastrofa lotnicza

Panama. (PAT.) Trzymotorowy samolot komunikacyjny z niewyjaśnionych przyczyn spadł ze znacznej wysokości w dżungli, rozbijając się do szczętki. 6 pasażerów i lotnik zabili się na miejscu.

ŻYCIE SOKOLE

CIEKAWY WYKŁAD

„Kąpiel powietrzna w życiu sokolem”.

Sekcja kulturalno-oświatowa dzielnicowego wydziału sokolek wkp. rozpoczyna nowy okres swojej pracy od zorganizowania cyklu wykładów na tematy sokole i ogólne dla członków i sympatyków sokolek organizacji na terenie Poznania. Wykłady te odbywać się będą w pewnych odstępach czasu w okresie jesienno-zimowym. Na prelegentów sekcyjną proszą będzie ludzie znanych Poznaniowi i Wielkopolsce zarówno z ich pracy społecznej jak i naukowej. To też mamy nadzieję, że nie tylko sokole i sokolice, ale i szersze społeczeństwo, darzące zawsze sympatią naszą organizację, weźmie w tej imprezie kulturalno-oświatowej liczny udział.

Cykl organizowany przez sekcję kulturalno-oświatową zainauguruje prof. hon. Uniwersytetu Pozn. dr. Paweł Gantkowski bardzo ciekawym wykładem na temat „Kąpiel powietrzna w życiu sokolem”.

Wykład ten odbędzie się 23 b. m. punktualnie o godz. 20 w sali Król. Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1. Następny o Ignacym Janie Paderewskim wygłosi dr. Leon Bochenek. Termin tego wykładu podamy później. (c-r)

„POBUDKA SOKOLA”

We wrześniowym numerze „Pobudki Sokolej”, organu Dzielnic Wlkp., znajdujemy obok działu urzędowego i kroniki z życia sokolego obszerny dział sportowy, prowadzony przez dha red. St. Słowińskiego, kałik dla dzieci, piękny opis wakacji w górach, spędzonych w gronie sokolem — skreślony przez dobrane, podpisującą się Ete — Ka. oraz artykuł wstępny redaktorki „Pobudki Sokolej” p. t. „Nasze braki”.

Następny numer „Pobudki” poświęcony będzie genialnemu artyście i wielkiemu patriocie Ignacemu Janowi Paderewskiemu. (c)

LUSTRACJE WYDZIAŁÓW OKR.

Jak już donosiliśmy w ub. tygodniu, zjazd druchen dzielnic wielkopolskiej ma być poprzedzony przez lustracje wszystkich wydziałów okręgowych sokolek, które to lustracje mają być przygotowaniem do zjazdu. Dziś podajemy terminy tych lustracji poszczególnych O. W. S.: dnia 1 września Kępno, Ostrow, Poznań; dnia 5 września Inowrocław; 8. 9. Leszno i Wronek; 10. 9. Kościan, Środa; 15. 9. Gniezno, Lwówek i Rogoźno; 22. 9. Jarocin i Wągrowiec. Jeszcze raz przypominamy, że w lustracji w czasie zebrania plenarnego O. W. S. obowiązane są wziąć udział — obok członków wydziału okręgowego — po jednej delegatce z każdego gniazda żeńskiego oraz oddziału przygnięździe mieszanym. Specjalnie podkreślamy konieczność obecności delegatek z oddziałów żeńskich w gniazdach mieszanych.

W czasie lustracji odbędzie się raport, do którego stanąć musi zarząd gniazda miejscowości, w której lustracja się odbywa, oraz drużyna ćwicząca z naczelniką. Gniazdo, stojące do raportu, musi być na leżycie przygotowane, a drużyna ćwicząca musi wykazać się umiejętnością ćwiczeń i sprawnością fizyczną. (C)

SPRAWY MŁODZIEŻY

Dnia 5 października po zebraniu plenarnym O. W. S. w Inowrocławiu odbędzie się II konferencja okręgowych referentek dla spraw młodzieży. Na tę konferencję przybyć muszą referentki z wszystkich okręgów. Te okręgi, które jeszcze referentek nie mają, muszą je do tego czasu mianować. Jest to już termin ostateczny. Wszystkie referentki muszą do tego czasu zapoznać się dokładnie z terenem swojej pracy, tak żeby mogły zdać dokładną sprawę z pracy nad młodzieżą w poszczególnych gniazdach swego okręgu. (L)

Wielki słownik

Akademja Francuska ukończyła w ubiegłym tygodniu rozpoczęte w dniu 15 listopada 1885 r. prace nad nowym wydaniem oficjalnego wielkiego słownika języka francuskiego. Wielka ta praca trwała lat 50. Inicjatywa jej wyszła od kardynała Richelieu, który założył Akademię, w 1634 roku w celu ułożenia pierwszej encyklopedji oraz słownika języka francuskiego. Pierwsza encyklopedia została przez Akademię opracowana i wydana po Wielkiej Rewolucji, zaś prace nad słownikiem rozpoczęto za III Republiki.

W ostatnich latach pracom nad słownikiem przewodniczył dożywczy sekretarz Akademji pisarz francuski Renée Doumic.

PISZCZANY. Nowoczesne metody leczenia termalnego na plaży i otwartym basenie „EWA” w wypadkach cięższych schorzeń reumatycznych oraz dla bawiących w Piszczanach dla wypoczynku. Informacje: ustnie Biuro Piszczany, Gieszyn. Od 15 września br. niższe opłaty, oraz kuracje ryczałtowe. Tg 1711

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.26 — 5.27 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.31 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 14. 9. 1935 r.
Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 2% poz. konwers. 67%; pozątem poszukiwano — bez oddawców — 4% premj. dol. po 51,50 oraz 3% poz. bud. po 40,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% dol. listy zast. po 40½—40¼%, natomiast poszukiwano 4½% listy zast. złote w złocie po 41,—, jednakże bez oddawców; pozątem ofiarowano 4½% złotych listy zast. po 40½% i w końcu obracano 4% listy zast. konwert. po 39,50%.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 92,50.

Cedula Urzędowej Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papieru procentowe

- 5% państw. poz. konwers. 67¼ P.
- 4½% dol. listy zastawne serji K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 40½—40¼ +
- 4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 40% O.
- 4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 39,50 +

Akcje bankowe i przemysłowe
Bank Polski 92,50 P.
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, dnia 14. 9. 1935 r.
Warunki: Handel hurtowy paritet! Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Ceny transakcyjne:
Zyto 45 tonn par. Poznań 13,00
Ceny orientacyjne:

- Zyto zdr suche (Usp. stałe) 12,50—12,75
- pszena (Usp. stałe) 17,50—17,75
- Jęczmień 700—725 g/l. 14,00—14,50
- Jęczmień 670—680 g/l. 13,50—13,75
- Usposobienie spokojne.
- Owies (Usp. stałe) 14,00—14,50
- Mak
- żytnia I gat. 0,55% wł. w. 19,50—20,50
- żytnia I gat. 0,65% wł. w. 18,50—19,50
- żytnia II gat. 55—70% wł. w. 16,25—17,25
- żytnia pośl. pon. 70% wł. w. 14,25—15,25

- Usposobienie stałe.
- pszena gat. IA 0-20% wł. w. 31,00—33,50
- pszena gat. IB 0-45% wł. w. 30,50—31,00
- pszena gat. IC 0-55% wł. w. 29,50—30,00
- pszena gat. ID 0-60% wł. w. 28,50—29,00
- pszena gat. IE 0-65% wł. w. 27,50—28,00
- pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 27,00—27,50
- pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 26,50—27,00
- pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 24,25—24,75
- pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 22,75—23,25
- pszen. gat. IIIA 65-70% wł. w. 21,75—22,25
- pszen. gat. IIIB 70-75% wł. w. 19,75—20,25

- Usposobienie stałe.
- Otręby żytnie stand. 9,50—10,00
- Otręby pszen. grube stand. 9,75—10,25
- Otręby pszenne średnie st. 9,25—9,75
- Otręby jęczmienne 9,00—10,25
- Rzepak zimowy 35,00—36,00
- Rzepak zimowy 32,50—33,50
- Siemię lniane 33,00—35,00
- Gorczyca 35,00—37,00
- Groch Viktorja 26,00—29,00
- Groch Folgera 21,00—23,00
- Mak niebieski 43,00—45,00
- Koniczyna biała 60,00—80,00
- Inkarnatka 39,00—42,00
- Makuch lnian. w taflach 17,50—17,75
- Makuch rzepakowy w tafl. 13,50—13,75
- Makuch słon. w tafl. 42/43% 18,75—19,25
- Srut Soja 19,00—20,00
- Słoma pszena luzem 1,50—1,70
- „ pszena prasowana 2,10—2,30
- „ żytnia luzem 1,75—2,00
- „ żytnia prasowana 2,25—2,50
- „ owsiana luzem 2,50—2,75
- „ owsiana prasowana 3,00—3,25
- „ jęczmienna luzem 1,00—1,50
- „ jęczmienna prasow. 1,90—2,10
- Siano zwykłe luzem 5,50—6,00
- „ zwykłe prasowane 6,00—6,50
- „ nadnoteckie luzem 6,50—7,00
- „ nadnoteckie pras. 7,00—7,50

Ogólne usposobienie spokojne.
Transakcje na odmiennych warunkach:
żyta 1247 tonn, pszenicy 568 tonn, jęczmienia 496,5 tonn, owsa 97,5 tonn, maki żytniej 168,5 tonn, maki pszennej 25,5 tonn, otrąb żytnich 160 tonn, otrąb pszennych 35 tonn, otrąb jęczmiennych 45 tonn, gorczycy 12 tonn, grochu Wiktorja 88 tonn, rzepaku 19 tonn, rzepiku 37 tonn, maku niebieskiego 2,5 tonn, makuchu lnianego 55 tonn, makuchu rzepakowego 37,5 tonn, makuchu słonecznikowego 7,5 tonn.

Do Radnych Klubu Narodowego

Dziś, w sobotę, o godz. 19-tej w Ratuszu, sala 15, posiedzenie Klubu Narodowego w Radzie Miejskiej.

Wladomości

Przed sądem wojskowym w Olomuńcu znalazła epilg głośna sprawa 29 żołnierzy i oficerów drugiego pułku jazdy syberyjskiej, którzy odmówili ostrzyżenia włosów do skóry. Oskarżeni, obywałe czescy narodowości węgierskiej, zostali aresztowani i osadzeni w więzieniu, gdzie im dokonano tej operacji. Sąd wymierzył kary 2 do 4 miesięcy więzienia oraz zdegradowano 3 podoficerów.

Prezydent Roosevelt oświadczył dziennikarzom, że w razie wybuchu wojny, Stany Zjednoczone pozostaną neutralne na mocy ostatnich akt ustawodawczych, przewidujących neutralność i zakaz wywozu broni.

Negus wygłosił przez radio mowę, stanowiącą odpowiedź na oskarżenie pod adresem Abisynji i rozwijającą tezy abisynskie. Cesarz dodał: „nie chcemy wojny, lecz nie ustąpimy”.

Z Meksyku donoszą, że konsekwencją strzelaniny w izbie deputowanych było wykluczenie 17 posłów. Urzędowo stwierdza się, iż w czasie strzelaniny utracili życie 2 osoby, a 2 inne są lekko ranne.

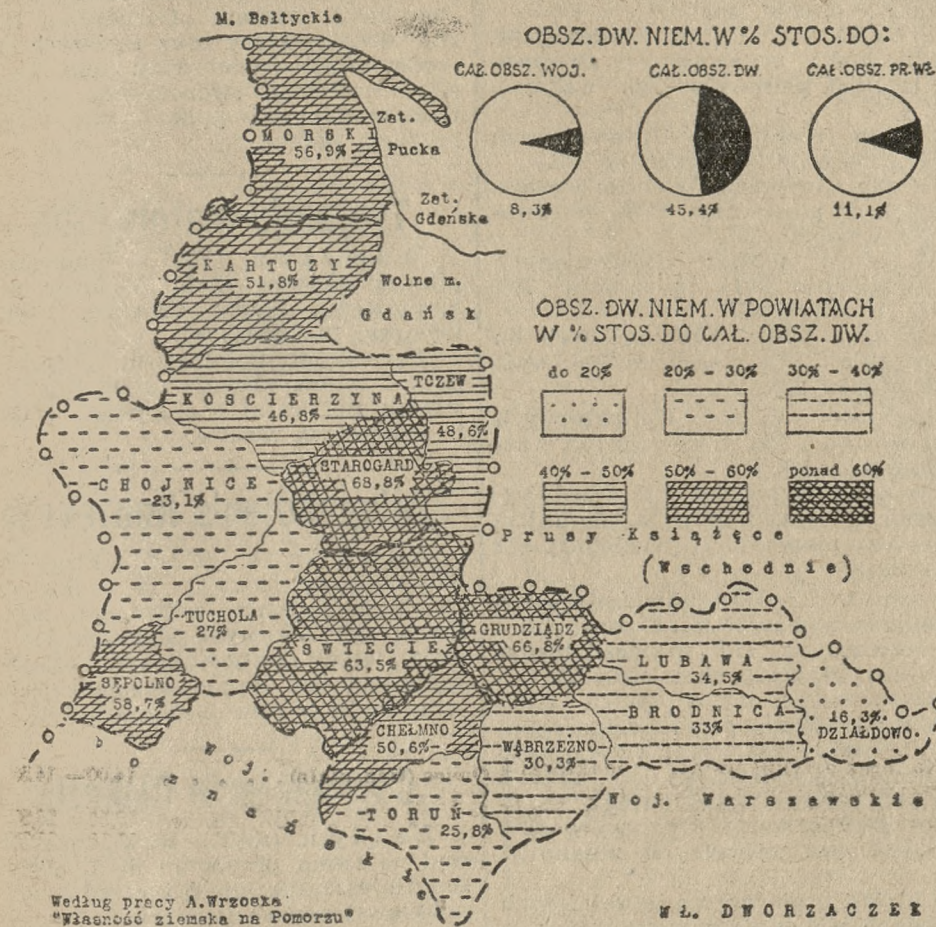
Dworska i drobna własność niemiecka na Pomorzu

Pod koniec artykułu o „Niemieckim stanie posiadania na roli na Pomorzu“ (nr. 411) podkreśliśmy, że rzut oka na mapie z roku 1933 poucza nas, że dziś jeszcze — obok powiatu tczewskiego z 31,2% — południowy obszar Pomorza posiada bardzo duży odsetek własności niemieckiej, — że teren ten ciągnie się od powiatów grudziądzkiego (41,1%) i wąbrzeskiego (26,8%), poprzez świecki (29,7%), chełmiński (39,9%) i toruński (27,7%) w kierunku sępolińskiego nad granicą (53,2%), łącząc się z północnymi powiatami Poznańskiego, gdzie wygląda nie lepiej: Wyrzysk (35,2%), Chodzież (50,4%), Bydgoszcz (23,3%), Szubin (36,8%), a nawet Inowrocław (35,1%).

Niższy od tego procent niemieckiej własności dworskiej mamy tylko w siedmiu powiatach: chojnickim, tucholskim, toruńskim, wąbrzeskim, brodnickim, lubawskim i działdowskim.

W północnej części Pomorza największy odsetek niemieckiej własności dworskiej zaznacza się w tak ważnym dla państwowości naszej powiecie morskim, a mianowicie 56,9%. Odsetek w innych powiatach, okalających obszar wolnego miasta Gdańska, jest nie wiele mniejszy: w kartuskim 51,8%, w kościerskim 46,8%, a w tczewskim 48,6%.

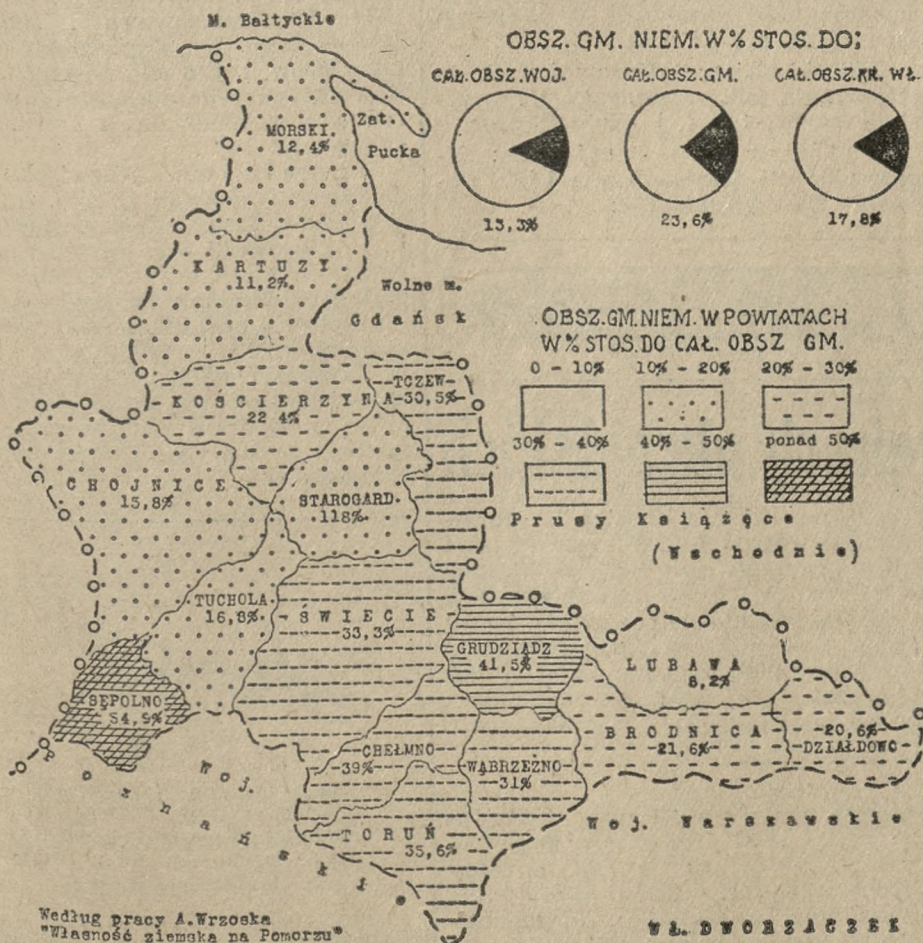
Najwyższy odsetek niemieckiej własności dworskiej widzimy w zwartym zespole powiatów: starogardzkiego 68,8%, grudziądzkiego 66,8%, świeckiego 63,5% i chełmińskiego 50,6%.

DWORSKA WŁASNOŚĆ NIEMIECKA W ROKU 1933 w procentowym stosunku do całego obszaru dworskiej własności.

jaki jest w całym województwie i w poszczególnych powiatach odsetek niemieckiej własności dworskiej oraz odsetek niemieckiej własności gminnej. Szczególnie jaskrawo występuje dysproporcja między około 9 procentami ludności niemieckiej na Pomorzu a blisko połową własności dworskiej, dzierżoną przez Niemców, dokładnie: 45,4%.

oraz w wysuniętym na południowy zachód powiecie sępolińskim 57,7%. Przypominamy z dawniejszych artykułów, że sąsiadująca z południem Pomorza północna część Poznańskiego ma niższy procent niemieckiej własności dworskiej: powiat wyrzyski 33%, bydgoski 9,8%, chodzieski 31%, szubiński i inowrocławski po 27%. Natomiast procent drobnej, gminnej

DROBNA, GMINNA WŁASNOŚĆ NIEMIECKA W ROKU 1933 w procentowym stosunku do całego obszaru własności gminnej.

JOAN CRAWFORD

dzieli się z nami swą tajemnicą!

„Już oddawna używam Mydła Toaletowego Lux, by zachować piękną cerę”

LUX Mydło Toaletowe
UŻYWANE PRZEZ 9 NA 10 GWIAZD FILMOWYCH

własności niemieckiej jest w tych powiatach wysoki.

Przyjrzyjmy się teraz niemieckiemu stanowi posiadania na Pomorzu, o ile chodzi o drobną, gminną własność:

W obrębie województwa Niemcy są właścicielami niespełna czwartej części całego obszaru gminnego, ściśle 23,6%, podczas kiedy przy niemieckiej własności dworskiej stwierdziliśmy odsetek 45,4%.

Ponad 30% widzimy w kompleksie powiatów, ciągnącym się od tczewskiego (30,5%) poprzez świecki (33,3%) i grudziądzki (41,5%) ku południowi, ku chełmińskiemu (39%), wąbrzeskiemu (31%) i toruńskiemu (35,6%) oraz znowu w kresowym powiecie sępolińskim (54,9%).

Przypominamy, że w sąsiedniej południowej części Poznańskiego odsetek niemieckiej gminnej własności jest olbrzymi. Są to powiaty: wyrzyski (43%), bydgoski (42%), chodzieski (72,5%), szubiński (49,3%), czarnkowski (51%), obornicki (41%), wągrowiecki (38%), żniński (27%) i inowrocławski (39%). Dalej jest też wysoki odsetek w powiatach: mogileńskim (28%), gnieźnieńskim (32%) i szamotulskim (30%). A śc na zachodnia Poznańskiego przedstawia się pod względem niemieckiej gminnej własności nie mniej niebezpiecznie od północnej polaci: pow. międzychodzki (40%), nowotomyski (48%), wolsztyński (41%) i leszczyński (42%).

Podczas kiedy przy niemieckiej wielkiej, dworskiej własności ziemskiej dużym ze stanowiska narodowego niebezpieczeństwem jest germanizacyjne oddziaływanie dworu na ludność folwarczną, ale jeszcze tam bądźco bądź jest miejsce na Polaków,

UWAGI

Do typowo „wiedeńskich“ obrazków rodzajowych lat przedwojennych należała codzienna zmiana warty w Hofturgu.

Znane dźwięki marszu Radeckiego, rytm uderzeń butów kompani honorowej, a na czele — w dni uroczyste — sztandar wojskowy. Aż nastąpił zmierzch... Chorągwie pułkowe powędrowały do muzeów. Młoda republika austriacka obrala sobie nowe barwy: czerwony — biały — czerwony.

Tymczasem ostatnio kielkować zaczynają w państwie austriackim nowe pędy. Siły, które działały przed wojną, nabierają prężności. Coraz więcej słychać o podnoszącej głowę reakcji monarchistycznej. Rząd wiedeński przygotowuje dla Habsburgów zwrot upaństwowionych po wojnie majątków.

Obecnie mamy do zanotowania inny fakt, świadczący o odradzaniu się dawno przebrzmiałej przeszłości. Oto wiedeńskie ministerstwo obrony krajowej zadekretowało, że zpowrotem wprowadza do armii dawne sztandary z czasów monarchii, dwugłowe orły cesarskie i czarno-żółte lampasy. Nawet przewidziana już jest uroczystość, w czasie której kanclerz Schuschnigg wyprowadzi habsburskie symbole znów na światło dzienne.

W Berlinie odbyła się w tych dniach znamienita uroczystość wojskowa. Warta przy bramie Brandenburskiej, którą po klęsce wojennej r. 1918 przejęła policja po cesarskiej armii, oddana została na nowo w ręce armii.

Oddział Reichswehry, któremu przypadł ceremonialny przebieg, przybrany w marsowe helmy, zaprezentował broń; odpowiedział mu ustępujący oddział policji państwowej — i oto dokonano się symboliczne oddanie miasta pod pieczę wojska. Symbolicznie donieśro teraz — po zdobyciu przez Trzecią Rzeszę tego, co Niemcy nazywają „Wehrfreiheit“, czyli armii wyzwolonej z pod klauzuli traktatu.

Odtąd też powiewać będzie na warcie bramy Brandenburskiej flaga wojenna Rzeszy.

Tu flaga z czarnym krzyżem wojennym, tam czarno-żółta habsburska, — symbole dwóch światów, co istniały.

— niemiecka drobna, gminna własność ziemska, to stu procentowo murowane placówki niemieckie. Nie bez przyczyny za czasów zaborczych pruska Komisja Kolonizacyjna prowadziła politykę eksterminacji żywiołu polskiego przy osadzeniu na ziemi wykupionej chłopów niemieckich.

Liczbę drobnych i średnich rolników polskich może w obu województwach podnieść planowa akcja parcelacyjna z właściwym zastosowaniem reformy rolnej do niemieckiej dużej, dworskiej własności ziemskiej.

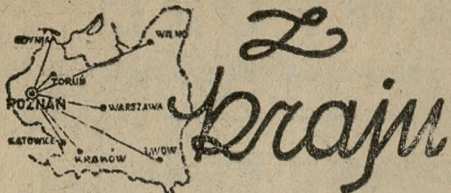
Niechby wszyscy sternicy nawy państwowej oraz wszyscy politycy, ożywieni duchem patriotycznym i troską o państwo polskie, mieli zawsze przed oczyma obraz stosunku niemieckiej do polskiej własności ziemskiej w województwach zachodnich.

Nowy attaché wojskowy Niemiec w Warszawie:

Pułkownik armji niemieckiej von Stalitz

WŁODZIMIERZ DWORZACZEK

OPLATY ZA PRZEWOZ PSÓW

Wobec ukazujących się w prasie wiadomości o rzekomem podrożeniu taryfy za przewóz psów w wagonach osobowych, zarząd P. K. P. stwierdza, że opłaty pobierane obecnie za przewozy takie, obliczane według ceny przewozu 20 kilogramów bagażu, są niższe o 50 do 66 proc. od pobieranych poprzednio. Poza opłatą za 20 kilogramów bagażu żadne inne koszty nie obciążają przewozu psów w wagonach osobowych, z wyjątkiem opłaty na fundusz pracy, pobieranej dopiero od ceny biletu wyższej, niż dwa złote i w stosunku 1 proc. od każdego rozpoczętych 10 złotych.

Również nieprawdziwe są informacje, iż nowe opłaty rzekomo są wyższe w ruchu podmiejskim za pierwsze 5 km., koszt bowiem przewozu psów nie zależy od rodzaju pociągu i klasy.

ZGON KAPŁANA SPOLECZNIKA

Dnia 8 bm. zmarł proboszcz tłuchowski pow. plockiego, śp. ks. Wincenty Borkowski, w 70 roku życia i 47 roku kapłaństwa. Zmarły kapłan przez 32 lata swego życia był proboszczem w Tłuchowie, gdzie rozwiniął energiczną działalność. Zasłużył się swoją pracą organizacyjną i społeczną w parafii, biorąc czynny udział w życiu instytucyj rolniczych. Założył Kasę Stefczyka, opiekował się Strażą Pożarną i Kółkiem Rolniczem. Dzięki szlachetnej ambicji śp. Zmarłego, podniósł się znacznie stan posiadania polskiego w Tłuchowie przez założenie katolickich sklepów i usunięcie Żydów. Pelen zapału i energii pracował do ostatka, zyskując sobie uznanie nawet u przeciwników. (KAP)

O UPORZĄDKOWANIE BIAŁEGOSTOKU

Zarząd miejski w Białymstoku planuje cały szereg robót publicznych, które mają się przyczynić do poprawienia wyglądu miasta. Nasamprzód mają być ulepszone bruki niektórych ulic, ma powstać wiadukt nad torami kolejowymi, oraz most na Białce. Rzeka Białka wogóle ma być uregulowana w granicach miasta, przez co oczywiście poprawiłyby się znacznie warunki higieniczne.

ELEKTRYFIKACJA OKRĘGU CZĘSTOCHOWSKIEGO

Jak donoszą, grupa przemysłowców belgijskich, posiadająca w Polsce kilka elektrowni, uzyskała koncesje na dalsze elektryfikację powiatów częstochowskiego, radomskiego i piotrkowskiego. Podobno cena prądu elektrycznego dla wsi ma być odpowiednio obniżona.

WALKA Z BANDYTYZMEM

Władze policyjne otrzymały wiadomości, że groźny bandyta Majewski ukrywa się we wsi Wygoda, gm. Parysew, w pow. garwolińskim. Zarządzono natychmiastową obławę pod osobistym kierunkiem zastępcy naczelnika urzędu śledczego w Lublinie, podkom. Kontryma. Bandyta wymknął z domu, gdzie się ukrywał i zaczął strzelać do policji. W czasie wymiany strzałów zranił podkom. Kontryma i zbiegł do pobliskich lasów, gdzie zniknął bez śladu. Za zuchwałym bandytą zarządzono energiczny pościg.

Rannego w nogę podkom. Kontryma przewieziono do szpitala.

„TYDZIEŃ SPOŁECZNY” AKADEMIKÓW - ŚLĄZAKÓW

W dniach od 31 września do 7 września br. odbył się w Kokoszykach k. Wodzisławia „Tydzień Społeczny” dla akademików-Ślązaków. Był to pierwszy tego rodzaju „Tydzień Społeczny”, który zgromadził 35 akademików na różnych uczelniach polskich. Wykładów wysłuchano 17, wszystkie stały na wysokim poziomie. Po każdym referacie rozwinęła się żywa dyskusja.

Stroną duchową tygodnia kierował ks. dr. Jasiński z Krakowa. Kurs zakończono wykładem J. E. ks. biskupa Adamskiego. (KAP)

ZAGROŻONE DOMY W MYSŁOWICACH

W związku z przeprowadzaniem obecnie pogłębianiem koryta rzeki Przemszy, zaczęła się usuwać w Mysłowicach ziemia z pod nadbrzeżnych domów, którym wskutek tego zagraża niebezpieczeństwo. Przed wszystkim są zagrożone zakłady OO. Salezjanów. Na miejscu podjęła badania specjalna komisja i poczyniła odpowiednie zarządzenia.

PRZEMYSLNICY SACHARYNY

We Lwowie na dworcu kolejowym urządzono obławę na podejrzane indywidua przybywające do miasta. Między innymi przytrzymał przybywających pociągami z Krakowa dwóch Żydów Wassersteina i Fersztaba. U pierwszego z nich podczas rewizji znaleziono 16 kg, a u drugiego 7 kg. sacharyny. Obydwoh oddano do dyspozycji władz sądowych, a sacharynę skonfiskowano

Dalsze wyniki wyborów

Kobylin. Uprawnionych do głosowania 1.320 osób, w tem 208 Niemców i 30 Żydów. Do lokali wyborczych zwożono samochodami chorych i słabowitych. W wyborach brali udział przeważnie urzędnicy. Oddano 507 głosów ważnych, 49 głosów nieważnych.

Kościan powiat: Uprawnionych do głosowania 41.711, głosowało 11.731, ważnych kartek 8.287, t. j. 19,6 proc.

Krobia — miasto. Na ogólną liczbę 1.386 uprawnionych głosowało 382, nieważnych 139, ważnych 243, t. j. 17,5 proc.

Krobia — wieś. Uprawnionych 1.368, głosowało 285, ważnych 203, t. j. niecałe 15 proc.

Ciołków: Uprawnionych 1.197, głosowało 297, ważnych 209, czyli 17,4 proc.

Krobia Stara: 1.446 uprawnionych, głosowało 262, ważnych 244, t. j. 16,8 proc.

Oborniki. Wybory do Sejmu wypadły w Obornikach bardzo słabo, to też wśród „sanacji” zapanowała duża konsternacja.

Na ogólną liczbę 2.881 uprawnionych do głosowania, głosowało 1.264, ważnych głosów złożono 969, nieważnych 295, czyli nie głosowało 1.617. Żydzi i Niemcy głosowali w 100 proc.

Sapowice. Wybory w gminie zbiorowej Stęszew - wieś przedstawiają się następująco:

Obwód nr. 18 Będlewo: Uprawnionych do głosowania 1.450, oddano głosów 319, w tem nieważnych 118, ważnych 201, czyli niecałe 14 proc.

Obwód nr. 17 Trzebaw: Uprawnionych 964, głosowało 275, nieważnych 65, ważnych 210, t. j. 21,7 proc.

Obwód nr. 20 Jezioraki: Uprawnionych 1.150, głosowało 416, nieważnych 91, ważnych 327, t. j. 28,4 proc.

Obwód nr. 19 Modrze: Uprawnionych 1.180, głosowało 401, nieważnych 180, ważnych 221 (około 19 proc.).

W czasie wyborów obwód gminy Stęszew - wieś objędział samochodem wójt p. M. Schmidt w asyście komendanta P. P. w Stęszewie obserwując przebieg wyborów.

W obwodzie Jezioraki wójtarski folwarczny napędzał robotników dominjalnych do wyborów.

Obrzycko (pow. szamotulski). Uprawnionych do głosowania 1.319, głosowało 268, kartek nieważnych 40, ważnych 228, tj. 17 procent.

Niemcy i Żydzi głosowali w około 80 proc.

Odolanów: Uprawnionych do głosowania 1.264, głosowało 403, zakwestjonowano 136, nieważnych 116 kartek ważnych 287, tj. 22,7 proc.

Obwód Uciechów: Uprawnionych do głosowania 997, głosowało 88, ważne 64 kartki, t. j. 6,4 proc.

Obwód wójtostwa Odolanów: Uprawnionych do głosowania 1.078, głosowało 195, ważnych 191 kartek.

Obwód Głisznica: Uprawnionych do głosowania 737, głosowało 303, ważnych 247 kartek.

Obwód Tarchały Wielkie: Uprawnionych do głosowania 790, głosowało 288, ważnych 215 kartek.

Raszków - miasto: Uprawnionych do głosowania 872, głosowało 228.

Wybory odbyły się wszędzie spokojnie. Głosowali wyłącznie urzędnicy, ludzie pobierający renty oraz karjerowicze.

Sierakówko — uprawn. do głosowania 389, głosowało 40, nieważne wzgl. próżne koperty — 16.

Ryczywół — uprawn. 1.181, głosowało 341, nieważn. 57; głosowali urzędnicy i Niemcy.

Skrzetusz — uprawn. 446, głosowało 68.

Ninino — uprawn. 406, głosowało 67, nieważnych 5.

Tłukawy — uprawn. 622, głosowało 160.

Ludomy — uprawn. 978, głosowało 280, nieważnych 5; głosowali przeważnie Niemcy.

Radom — uprawn. 302, głosowało 21, nieważnych 4.

Kaziepole — uprawn. 550, głosowało 115, nieważnych 30.

Miejscami włożono do kopert „Hymn Młodych” itp.

Sieraków. Gmina Kwilcz (pow. Międzychód): uprawnionych do głosowania 1.453, głosowało 589, ważnych 511.

Gmina Sieraków: Uprawnionych 2.167, głosowało 508, ważnych 418.

Gmina Chrzypsko Wielkie: Uprawnionych do głosowania 1.908, głosowało 439, ważnych 341.

Wieleń n/Not.: Uprawnionych do głosowania 2.014, głosowało 789, ważnych głosów 638.

Drawsko wieś: Uprawnionych do głosowania 1.380, głosowało 366, ważnych głosów 238.

Łęckowo wieś: Uprawnionych do głosowania 600, głosowało 155, ważnych głosów 126.

Do urny wyborczej szli urzędnicy, których w naszym mieście pogranicznym jest niemało, i pensjonariusze Zakładu Starców.

Skoki. Na 913 uprawnionych oddano kart wyborczych 233 ważnych i 101 nieważnych (16 zakwestjonowanych kart wyborczych uznano za warunkowo ważne, mimo takich usterek jak: kreślenie przed polem, oznaczające kandydata, nie wypełnienie miejsca, przeznaczonego na kreski, tęcz. podkreślanie kandydatów). Ogółem głosowało 38 proc. wyborców. Ważnych kart wyborczych oddano 27 proc.

Podobnie głosowano w rolniczych obwodach wiejskich a mianowicie:

Obw. Rojówiec: Uprawnionych 930, głosowało 218, ważnych 195.

Obwód Lechlin: Uprawnionych 1.199, głosowało 399, ważnych 314.

Obwód Kakulin: Uprawnionych 850, głosowało 293, ważnych 238.

Obwód Poczanowo: Uprawnionych 397, głosowało 171, ważnych 137, zakwestjonowano 2 kartki wyborcze.

Śmigiel: Uprawnionych do głosowania 2.196, głosowało 778, ważnych kartek 581, t. j. niespełna 27 proc.

Czempin: Uprawnionych do głosowania 1.336, głosowało 608, ważnych kartek 468, t. j. 35 proc.

Wielichowo: Uprawnionych do głosowania 939, głosowało 217, ważnych kartek 168, t. j. około 18 proc.

Sulmierzyce - miasto: Uprawnionych do głosowania 1.400, głosowało 90, czyli 6,4 proc.

podwyższające robotnicze renty emerytalne w b. dzielnicy pruskiej, z wyjątkiem rent rolnych, do zł 20, do 10 zł renty wdowie i do 4 zł renty sieroco. Rozporządzenie będzie obowiązywać od

Odznaczeni oficerowie

Warszawa. (PAT.) W piątek generalny inspektor sił zbrojnych, gen. Rydz-Śmigły, udekorował szefa sztabu generalnego Belgji, gen. van den Bergena, orderem „Odrodzenia Polski” pierwszej klasy, generała francuskiego Poupinela orderem „Odrodzenia Polski” drugiej klasy oraz wyższych oficerów armji francuskiej: płk. Tousseint orderem „Odrodzenia Polski” trzeciej klasy i ppłk. Fevre złotym krzyżem zastugi.

Trojaczki małopolskie

Warszawa. (PAT.) Żona drożnika w Skawcu (koło Wadowic pod Krakowem), Józefa Frączka, powiła trojczki płci męskiej.

Upřednie potomstwo Frączków liczy 3 synów, obecnie zatem Frączkowie są rodzicami 6 chłopców. Matka i trojczki są zdrowe.

Zaniepokojenie Roosevelta

Nowy Jork. (PAT.) Prezydent Roosevelt oświadczył, iż całkowicie aprobuje żądanie sekretarza stanu Hulla, aby Włochy i Abisynja dochowały klauzul paktu Kellogga. Poza tem prezydent dał wyraz zaniepokojeniu, jakie budzi w nim obecna sytuacja.

Oświadczenie Ricketta

Londyn. (PAT.) Rickett oświadczył po swem przybyciu do Londynu, że zamierza utrzymać i eksploatować nabytą od negusa koncesję.

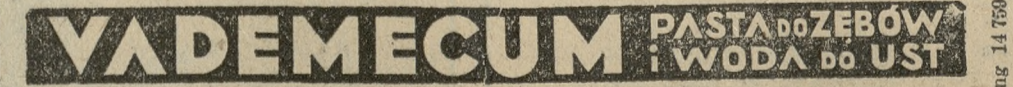
Zapowiedziawszy bliski swój wyjazd do Nowego Jorku, Rickett dodał: „Uzyskałem najpiękniejszą koncesję, jakiej nie widział świat oddawna. Jestem specjalnie dumny, że udało mi się przeprowadzić taką sprawę.”

Dalsze aresztowania wśród narodowców

Kobylin. Dn. 8 bm. aresztowano trzech narodowców, Ig. Kwiatkiewiczza, W. Benasiewiczza i Morysona. Wypuszczono ich dopiero po obliczeniu głosów, t. j. o godz. 1-szej w nocy. Również popołudniu aresztowano narodowca p. Władysława Kaczmarka z Łagiewnik.

Strzałkowo. W związku z niedzielnymi wyborami 12. bm. zostali aresztowani przez tutejszy posterunek P. P. kierownik Str. Narod. p. Stefan Kowalski i członek Str. Narodowego p. Leon Swinka z Graboszewa. Aresztowanych odstawiono do więzienia we Wrześni.

Zaznaczyć należy, że ojciec p. Kowalskiego znajduje się od kilku tygodni we więzieniu w Koninie za rzekomą agitację przedwyborczą na terenie b. Kongresówki.

Majątki polskie w rękach ukraińskich

Warszawa. (Tel. wł.) „Warsz. Dziennik Narodowy” donosi o przejściu dwóch polskich folwarków w ręce ukraińskie.

Właściciel ich Jan hrabia Koziembrodzki, mieszkający w pow. czortkowskim, zmarł niedawno. Gdy zjechała się rodzina, aby zająć się pogrzebem i opieczętować majątek aż do otwarcia testa-

mentu, powitała ją brzydka i nieuczczona dziewczyna folwarczna Paraska i oświadczyła, że jest Barbarą hrabiną Koziembrodzką i że dziedziczy majątek.

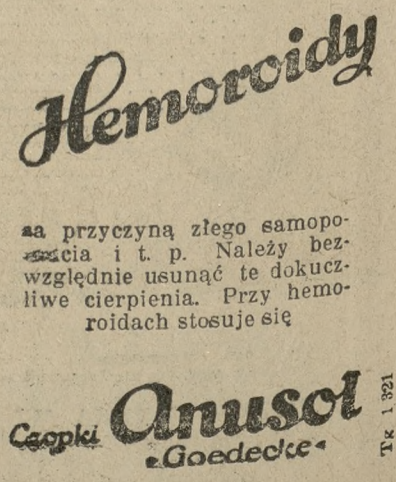
Miała istotnie odpowiednie dokumenty, a w rozmowie oświadczyła, że portretów rodzinnych nie odda do muzeum polskiego, gdyż istnieją muzea ukraińskie i rozmaite „Proświty”. (w)

Renty inwalidzkie

Warszawa. (Tel. wł.) W Poznańskim i na Pomorzu (b. zabór pruski) wysokość wypłacanych rent inwalidzkich jest od wielu lat znacznie poniżej poziomu rent wypłacanych w innych częściach kraju. Renty inwalidzkie i starcze w Poznańskim i na Pomorzu

wynoszą obecnie w 30 proc. zł 16 (dla mężczyzn), w 87 proc. wśród kobiet — 14,50 zł, renty wdowie 7,70, a renty sieroco w 43 proc. — 3,60 zł miesięcznie. Świadczenia w stosunku do robotników rolnych są jeszcze niższe.

Łącznie z powyższem, jak dowiadujemy się, ukaże się w czasie najbliższym rozporządzenie min. opieki społ.

Z miastaście, a głupiście...

Dwaj przyjaciele prof. Wacława Makowskiego, p. Piotr i p. Paweł, którzy dotychczas setnie klócili się z sobą w rozmowach o wyborach, pogodzili się ostatnio („Gazeta Polska“, nr. 245) w potępieniu tych, którzy woleli nie głosować w obecnych wyborach. Nawiasem mówiąc, zgoda, jak nieraz w Polsce bywa, nie wyszła im na dobre. Dodając sobie wzajemnie ducha, zrobili się strasznie prostacy. Roi się w ich... wymianie poglądów takimi wyrażeniami w stronę przeciwników, jak: brać za kark i tłuc ich płaskim łbem o ziemię, szumowiny, reszty odpadków niewoli, przybłedy, obłuda, skończy w rowie itp.

— Dziwnych znajomych ma prof. Makowski!

Tak sobie pomyślał p. Prot i postanowił raz jeszcze wtrącić się w rozmowę p. Piotra z p. Pawłem.

Paweł: Państwo potrzebuje pieniędzy, aby mnie dostarczyć swojej opieki — moim obowiązkiem jest płacić podatki. Państwo potrzebuje ludzi, aby mnie obronić przed obcą przemocą — moim obowiązkiem jest pełnić służbę w szeregach żołnierskich. Państwo potrzebuje ładu, porządku prawnego, kontroli społecznej, dobrej rady i zwraca się do mnie, abym wskazał ludzi, — moim obowiązkiem jest dać swój głos... Jakaż jest różnica między tym, kto nawołuje innych do niepłacenia podatków, do unikania służby wojskowej, a tym, kto nawołuje do bojkotu wyborów?

Piotr: Wybory do Sejmu i do Senatu są taką samą postacią udziału obywatela w życiu zbiorowym państwa, jak służba wojskowa, albo płacenie podatku... Kto tego nie czyni, ten nie spełnia swego obowiązku wobec państwa...

Prot: Nie podniecajcie się przytakiwaniem sobie nawzajem. Gdyby któryś z was poszedł do P. K. U. i powiedział, że ma taki sam obowiązek służby wojskowej, jak głosowania w wyborach, kazałby go komendant tego P. K. U. z miejsca zamknąć do kozy. Gdyby któryś z was powiedział w urzędzie skarbowym, że ma taki sam obowiązek płacenia podatków, jak głosowania w wyborach, kazałby go naczelnik urzędu, po ściągnięciu podatku, wyrzucić woźnemu za drzwi, żeby nie siał zgorzenia w urzędzie. I niby wam nie pomogło powoływanie się na p. Wacława Makowskiego, profesora prawa w stolicy państwa, który, choć przewodniczył w komisji konstytucyjnej, najwidoczniej nie zna ani konsty-

tucji, ani ustaw wyborczych. Ale komendant P. K. U. wie doskonale, że, jak art. 91-szy dawnej konstytucji, tak art. 61-szy nowej powiada: wszyscy obywatele są obowiązani do służby wojskowej. A naczelnik urzędu skarbowego wie doskonale, że, jak art. 92-gi dawnej konstytucji, tak art. 6-ty nowej powiada: obywatele winni są państwu spełnianie nakładanych przez nie obowiązków. Obaj zaś wiedzą, że ani konstytucja, ani ustawy wyborcze nie zawierają obowiązku czy przymusu głosowania. Więc bądźcie ostrożni i nie buntujcie ludzi przyrównywaniem obowiązku służby wojskowej lub płacenia podatków do rzekomego obowiązku głosowania, bo was przymkna, a wtedy nawet prof. Makowski was nie obroni. Widzicie, Piotrze i Pawle, z miastaście, a głupiście...

Lecz p. Paweł i sam już potrosze zmiarkował, że coś tu jest nie w porządku.

Paweł: Więc dlaczego nie wprowadzić pod groźbą kary przymusowego udziału w wyborach?

Piotr: Głos obywatelski musi być wolny, musi wynikać z przekonania, nie ze strachu.

Prot: Znowu, panie Piotrze, chcesz nabić biednego Pawła w butelkę. Wszakże ten Paweł bardzo słusznie cię pyta: skoro tak niedawno uchwalono ustawy wyborcze, a już wtedy z oświadczeń stronnictw dobrze wiadomo, że będą zwolennicy powstrzymania się od głosowania, dlaczego to pp. Makowski, Car i Podoski nie wprowadzili przymusu głosowania? A ty mu na to odpowiadasz, że właśnie w tym wypadku, po raz pierwszy od lat dziewięciu, ci prawodawcy zatroszczyli się o... wolność głosu obywatelskiego. Dlaczego nie mówisz prawdy? Mogliście wprowadzić przymus głosowania, ale nie chcieliście, bo obliczyliście sobie, że przeciwnicy wasi nakryliby was czapkami w głosowaniu, i, gdyby już musieli głosować, przebialiby między waszymi pierwszymi i dalszymi kandydatami, jak w koszu ulegalek, a najpewniej oddawali głosy t. zw. nieważne, wedle art. 68-go ustawy wyborczej, w takiej ilości, że t. zw. wybranym wstydby było chodzić po świecie, a szczególnie po okręgu. Więc zupełnie świadomie, dla własnej wygody, nie wprowadziliście przymusu głosowania, a teraz udajecie oburzonych.

Ale biedny Paweł, doszczętnie już ogłupiony szeregiem rozmów z Piotrem, wraca do swego:

Paweł: Napewno wielu jest takich, którzy chcieliby najostrożniej napiętnować tę dezercję od podstawowego obowiązku obywatelskiego, najostrożniej i najdotkliwiej.

Piotr: Rozumiem twoje oburzenie, Pawle...

Prot: Oburzenie może rozumiesz, bo starasz się je wzniecać podżegawczo, ale ustawy, którą zachwalasz, nie rozumiesz. Ta ustawa nie tylko nie zawiera żadnego przepisu o przymusie głosowania, ale wprost przewiduje, niemal zachęcająco, słaby udział gło-

Telegram

już ukazały się w sprzedaży dawno oczekiwane odbiorniki „kosmos” i są do obejrzenia w firmach radiowych, których adresy wskazujemy na żądanie

Bezpłatne prospekty wysyłamy na żądanie

KOSMOS

WYSOKIEJ JAKOŚCI POPULARNE W CENIE

C. JORDAN • KOSMOS RADJO — WARSZAWA
WARECKA Nr 1, RÓG NOWEGO ŚWIATU

K 81 MODEL 1936 r.
3 lampowy odbiornik, wysokiej klasy
Cena zł. 220,—

K 83 MODEL 1936 r.
Luksusowy odbiornik 3 obwodowy, 3 lampowy
Cena zł. 350,—

sujących. Wszakże bowiem każdy ze 104 okręgów ma około 200.000 uprawnionych do głosowania, każdy wyborca głosuje na dwu posłów, a art. 73-ci ustawy wyborczej postanawia, że 10 tysięcy głosów wystarczy do wyboru. Jeżeli dla wybranych wystarczy 10.000 głosów, a na przepadłych wszystkich razem odliczy się choćby 20.000 lub 30.000 głosów, dojdzie się do 40.000 lub 50.000 głosów razem, czyli do 25 proc. uprawnionych, a 75 proc. niegłosujących. Taki stan rzeczy przewiduje ustawa. I słusznie. Jeśli bowiem prawo wybierania, zachowane nawet w nowej konstytucji w art. 32 i 33, dano w okręgu tylko 100 osobom uprzywilejowanym, które wyznaczają kandydatów, a reszcie z tych około 200.000 da-

U osób przygnębionych, wyczerpanych, niezdolnych do pracy, naturalna woda gorzka **Franciszka-Józefa** pobudza obieg krwi, wzmacnia zdolność myślenia i chęć do pracy.
Tg 1715

no jedynie prawo głosowania na wyznaczonych im kandydatów, należało oczekiwać, że będą woleli wogóle nie głosować. Więc ustawa to przewidziała i do wyboru wystarczy jedna dwudziesta głosów ogólnej liczby uprawnionych do głosowania. Widzicie, Piotrze i Pawle, jaka to sprytna ustawa.

Dla dzieci i dorosłych

STOSUJĄ SIĘ ROŚLINNE PIŁKĘKI PRZECZYSZCZAJĄCE z ZAKONNIKIEM

PUDEŁKO 40 GROSZY

ng 13 482

Praktyczna muszka

Odrobina Vimu na wilgotnej szmatce / tylko aluminium czyści się na sucho / wystarczy aby wszystko w kuchni lśniło czystością.

UNIERSALNY ŚRODEK DO SZOROWANIA I CZYSZCZENIA

Pg 5385-62 384

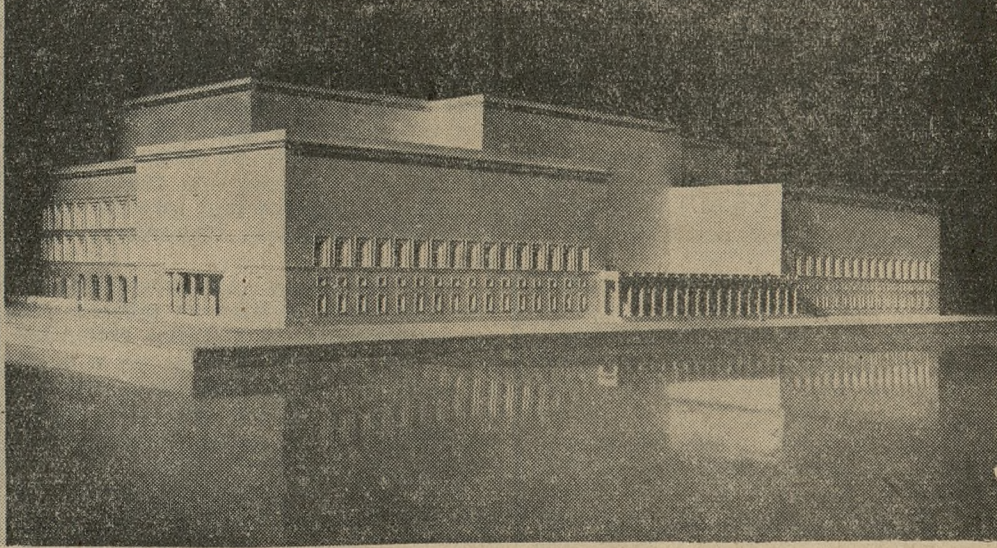
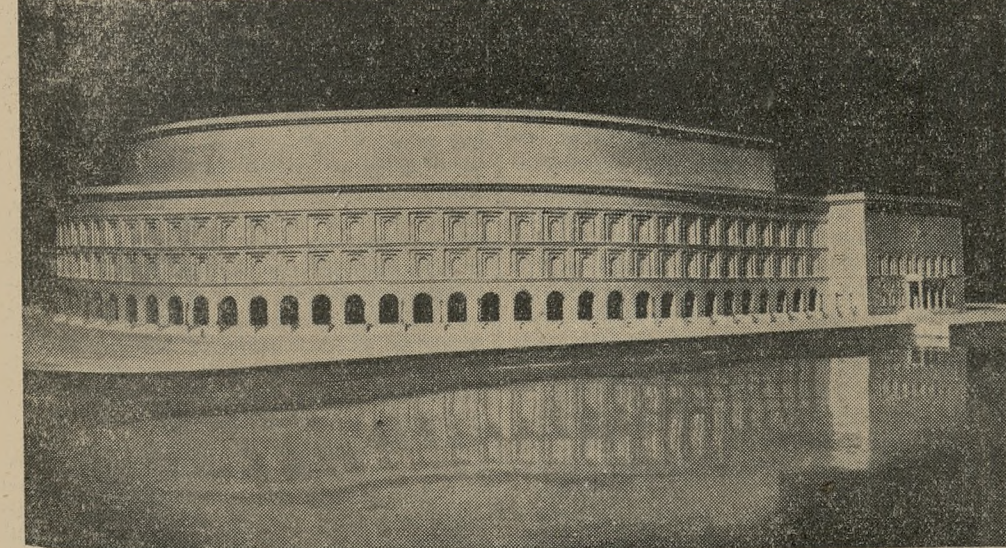
A wam mówiłem: z miastaście, a głupiście... Na wsi prosty człowiek wam powie, że każdy chce móc sam sobie wybrać. Powiadają tam: wół lubi trawę, a osioł pokrzywy. Wół, jeżeli mu dać trawę, zostawi pokrzywy. Ale, jeżeli mu dasz same pokrzywy, nie ruszy tego. Bo jest wołem, a nie osłem. Piotr i Paweł spojrzeli na Prota, jakby chcieli powiedzieć: — A toż to dopiero wół! I poszli głosować.

STANISŁAW STROŃSKI

Purgan Erbe
roślinny lek
przeczyszczający
działa łagodnie.

ng 14 388

ARCHITEKTURA WIELKICH BRYŁ

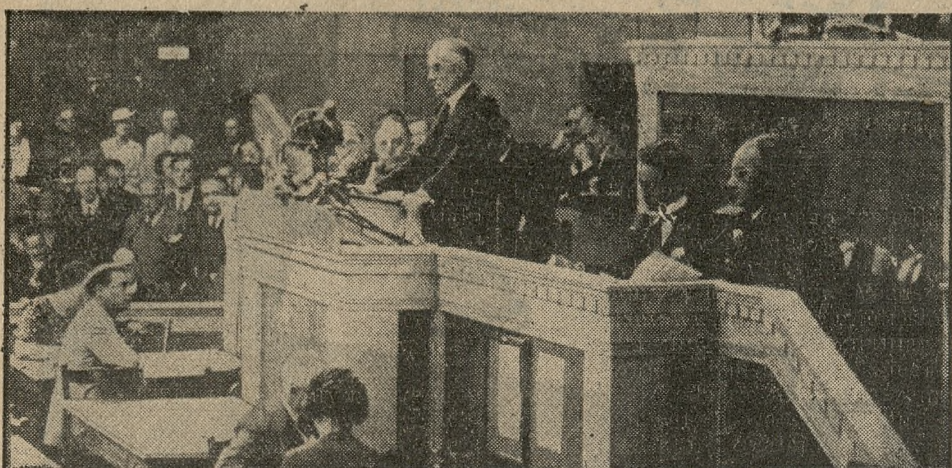
We wszystkich epokach architektury — Chiny, Egipt, epoka hellenistyczna, Rzym — istniały fazy budowy gigantycznych. Przyczyn tego pędu szukać należy w pierwszej linii w olbrzymim wzroście liczącym ludów, którym dana architektura miała służyć. Odczuwano potrzebę niezmiernie przestrzennych budowli dla mas ludności

w rodzaju stadionów, łaźni, świątyń, urządzeń fortyfikacyjnych i t. p., które podziwiamy jeszcze częściowo zachowane po dziś dzień. Do tego rodzaju współczesnych budowli gigantycznych należą nowoczesne boiska, pływalnie, sale kongresowe itd. W architekturze tej przejawia się chęć operowania dużymi bryłami.

Opadają szczegóły ornamentacyjne, a estetyka koncentruje się prawie wyłącznie na rytmie brył. Dużą rolę odgrywa nadal kolumna, która dodaje monumentalności, zwłaszcza, gdy używana jest w powtarzalnym rytmie. Reprodukujemy poniżej dwa zdjęcia modeli nowej, projektowanej hali kongresowej dla zjazdów partii naro-

dowo-socjalistycznej w Norymberdze. Kamień węgielny pod monumentalną budowlę położono 11 b. m. Bryła tego gmachu opiera się na wzorach klasycznych i przypomina równocześnie nieco fragmentem colloseum — nowy gmach wojew. śląskiego w Katowicach.

Nowa gra Anglii

SIR SAMUEL HOARE OKREŚLA STANOWISKO ANGLJI

Zachmurzone niebo nad Genewą rozjaśniło się nieco. Nastrój niepokoju i pesymizmu ustąpił po środowej mowie Sir Samuela Hoare, ministra spraw zagranicznych W. Brytanji. W kularach Ligi Narodów przypisuje się angielskiemu wystąpieniu znaczenie zasadnicze, stanowiące punkt zwrotny zarówno w polityce zagranicznej W. Brytanji, jak również otwierające nową erę przed Ligą, której gwiazda w ostatnim czasie mocno zbladła.

Treść przemówienia Sir Hoare'a znane jest z depesz. Streszcza się pokrótce w tem, że Anglja nie uznaje obecnie żadnego innego rozwiązania problemów zagranicznych, jak za pośrednictwem Ligi Narodów oraz jej wykładni — paktu Ligi. Przez cały czas przemówienia Sir Hoare obracał się w podniebnym państwie idei, mówiąc o wzniosłych zasadach, problemach, ideach, faktach ogólnych itp. A przecież każde zdanie ukrytym sztychem ugodziło w włoskie przygotowania wojenne, mimo że angielski mąż stanu ani razu nie wymienił Włoch jako mściciela pokoju.

Zarówno politycy jak i dziennikarze genewscy przedyskutowali i interpretowali każde słowo przedstawiciela imperjum brytyjskiego. Wyluskano kilka konkluzyj, które zdają się ujawniać zupełnie nową orientację angielskiej polityki zagranicznej.

A więc Anglja kieruje się obecnie ideałem najwznioślejszym; utożsamiającym się z sumieniem międzynarodowym i interesem pokoju i ludzkości. W imieniu tych ideałów Anglja rzuci na szalę wypadków całą potęgę swych wpływów i środków w obronie prawa i porządku, w obronie słabych i bezbronnych. Przeciwko kultowi siły, który głoszą jako swą ewangelję państwową niektóre państwa, Anglja przeciwstawia przywiązanie swe do Ligi i do wszystkich zasad, będących u podstaw paktu Ligi, nie odstępując od wykonania paragrafu 16, zapowiadającego sankcje.

W przekładzie na język codzienny znaczy angielskie oświadczenie, że W. Brytanja użyje wszystkich środków i sił, aby zahamować pochód włoski w głąb Afryki.

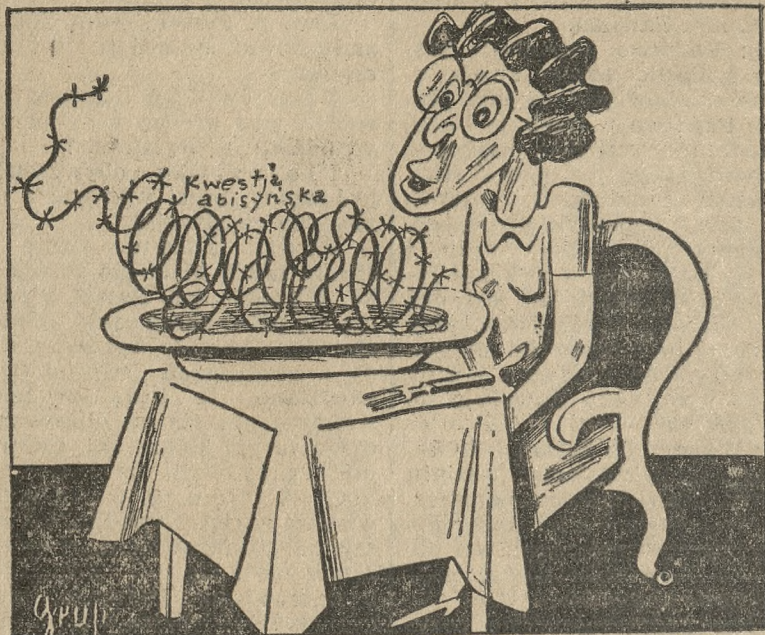
Wyznanie wiary w Ligę przypadło na czas, kiedy prężność włoska wydaje się Anglji niebezpieczną, zagrażającą imperjum w wschodniej Afryce, oraz na szlaku komunikacyjnym ku Indjom. W tej chwili Anglja, niezwykle elastyczna w stosowaniu taktyki do aktualnych potrzeb politycznych, postawiła wszystko na kartę genewską. Rozpoczynając tę grę Foreign Office buduje na międzynarodowej psychozie niechęci, towarzyszącej włoskim pla-

nom zawojowania Abisynji. Dla skutecznego odparowania ewentualnego zarzutu, że sytemu łatwo zwalczać zachłanność głodnego, sir Hoare zadeklarował pod koniec swego przemówienia, iż Anglja gotowa jest poddać rewizji dotychczasowy podział bogactw kolonialnych. Włochy nie odpowiedziały dotąd na środowe wystąpienie Anglji. Żywiono poważne obawy, że ubiegły piątek, zbiegający się z feralną trzynastką września, przyniesie może oficjalne wystąpienie Italji z Ligi Narodów. Nie nastąpiło to Wiadomo tylko, że Mussolini odmówił bezpośrednich rozmów z Lavalem,

który prawdopodobnie miał pośredniczyć w pozyskaniu Mussoliniego dla angielskiej koncepcji bezkrwawego podziału bogactw afrykańskich. Duce ma twarde orzechy do zgryzienia. Podjął teraz wojnę przeciw Abisynji znaczy mieć przeciwko sobie Anglję i Ligę Narodów. Francja, jak brzmią najświeższe doniesienia, waha się; dużo przemawia za tem, że opowie się za angielskim punktem patrzenia, który odpowiada tradycjom briandowskiej polityki organizowania kolektywnego bezpieczeństwa w Europie.

Ile na tem wszystkiem skorzysta Abisynja, niewiadomo. Kto wie, czy w dossier sir Hoare'a, mówiącym o nowym, sprawiedliwym podziale bogactw kolonialnych Afryki, nie znajduje się już gotowy plan podziału cesarstwa czarnego lądu, które następcza tyle kłopotów białym.

Włoski makaron

Liga Narodów: — Tej porcji to chyba nie przełknę!

Ubytek Żydów na uczelniach niemieckich

W związku z rozpoczynającym się wkrótce rokiem akademickim ogłoszone zostały w Niemczech cyfry dotychczasowe wyniku „akcji oczyszczającej” w stosunku do studentów-Żydów. Z cyfr wynika, że akcja ta przyniosła w r. ub. pomyślne rezultaty, redukując liczbę studujących Żydów do minimalnego odsetka.

Na ogólną cyfrę 91480 studentów obywateli niemieckich, zaledwie 650 przynawalo się do wyznania moźeszowego. Prawie taką samą liczbę stanowią poza tem niearyjczycy wyznań chrześcijańskich (t. j. mieszańcy z przymieszka krwi żydowskiej), tak że ogólna cyfra niearyjskich studentów na uniwersytetach i politechnikach w Rzeszy podnosi się do 1316.

Ciekawe światło rzuca poza tem fakt, że z pośród nowo matrykulowanych w r. zeszym studentów niecałe pół procent zaledwie było pochodzenia niearyjskiego. Element żydowski widocznie wycofuje się z niemieckich wyższych szkół, skoro rok rocznie mniej bywa tych studentów na pierwszym roku studjów.

WYROK ŚMIERCI ZAMIEINONY NA DOŻYWOTNIE WIĘZIENIE

W kwietniu rb. został skazany przez sąd w Stanisławowie na karę śmierci niejaki Nykoto Melnyk, który siekierą zabił swoją matkę i ciężko zranił siostrę. Zbrodni dopuścił się dlatego, ponieważ matka nie chciała mu zapisać gospodarstwa. Sąd Najwyższy uchylił jednak wyrok śmierci, przekazując sprawę pierwszej instancji do ponownego rozpatrzenia. Obecnie karę śmierci zamieniono Melnykowi na dożywotnie więzienie.

Wyniki wyborów w okręgu bydgoskim

Głosy ważne oddało 29 proc. uprawnionych Polaków

Bydgoszcz, 13 września.

Okręgowa komisja wyborcza w Bydgoszczy przez pełne dwa dni obliczała wyniki niedzielnych wyborów do Sejmu z naszego okręgu. Z kart, uznanych za nieważne przez komisję obwodową, przywróciła ona ważność 460. Rozumie się, że to nie wpłynęło na osta-

teczny wynik głosowania i wymienieni przez nas już pierwszego dnia po wyborach pp. Sioda i Dudziński utrzymali swoje mandaty poselskie.

Ustalony przez komisję okręgową ostateczny wynik liczbowy głosowania w okręgu bydgoskim przedstawia się następująco:

Powiaty	Uprawn.	Głosowało	Kartki nieważne	Kartki ważne
Bydgoszcz - miasto	72.248	38.658	9.042	29.616
Bydgoszcz - wieś	29.971	13.439	2.053	11.386
Chodzież	24.333	14.774	1.744	13.030
Wyszak	34.760	15.069	3.063	12.006
razem	161.312	81.940	15.902	66.038

Nie każdy z głosujących w bydgoskim okręgu wyzyskał prawo głosowania na dwóch kandydatów. Pojedyncze głosy złożyło do urn około 24 tysięcy osób i dlatego na 66.038 kartkach padło głosów tylko 108.846. Kartki nieważne miały najrozmaitsze dopiski, przeważnie niecenzuralne, miały przekreślenia lub większą ilość kresiek; byli i tacy, co do koperty zamiast kartki urzędowej wkładali inne.

Ogółem w głosowaniu wzięło udział w okręgu bydgoskim 50 proc. uprawnionych do głosowania. Po odliczeniu głosów nieważnych procent ten spada do niecałych 41. Wśród kartek ważnych jednak niewątpliwie 28—29.000 oddali Niemcy, który — jak wiadomo — głosowali masowo. Przy poprzednich wyborach do Sejmu w r. 1930 w powiatach, składających się na dzisiejszy okręg wyborczy bydgoski, listy niemieckie uzyskały 28.388 gł.; obecnie napewno liczba ta nie była mniejsza. Parę tysięcy głosów rzucili również Żydzi.

Odliczywszy Niemców i Żydów, dochodzimy przy obecnych wyborach do cyfry około 35.000 Polaków, którzy oddali kartki ważne. Stanowi to 29 proc. Polaków, uprawnionych do głosowania.

Co się tyczy ludności niemieckiej, to stwierdzić należy, że miała ona od swoich kierowniczych czynników politycznych nakaz głosowania i do tego nakazu ściśle się zastosowała. Niemcy nie tylko głosowali sami, ale pilnowali podwładnych, aby od głosowania nie uchylali się. Właściciele majątków i gospodarstw dostawali swoich ludzi do siedziby komisji wyborczych wozami.

Jeśli weźmiemy to wszystko pod rozwagę, dojdź będziemy musieli do przeświadczenia, iż nietylko stosunkowo wysoki odsetek głosujących w okręgu bydgoskim, ale i przeważnie wysoką liczbę głosów na dwóch czołowych kandydatów spowodowali stający tłumnie do wyborów Niemcy.

Publiczną jest dziś tajemnicą, że wyborcy niemieccy oddawali do rąk przewodniczących kartki bez żadnych zmian. W ten sposób głosowali na pierwszych dwóch kandydatów. Jeśli więc pierwszy kandydat, adw. Sioda, otrzymał 37 653 głosy, to w liczbie tej nie może być nawet połowy głosów polskich. Gorzej jeszcze jest z drugim kandydatem, który swoje 30 322 głosy zawdzięcza w ogromnej większości wyborcom niepolskim.

Odezwa J. Em. ks. kard. Prymasa na „Dzień Opieki”

22 września 1935 r.

Z rosnącym zdumieniem przeglądam roczne sprawozdania „Opieki” nad Rodakami na Obrzyźnie. Jakżeż się ona przepięknie rozrasta, zdobywając sobie pierwszorzędne znaczenie, ogólne uznanie i poparcie zarówno władz państwowych jak i społeczeństwa! Skądże ta popularność i powodzenie w kraju? Skąd te sympatje i wzięcie u Rodaków zagranicą? Czyż nie stąd, że jej założenia są wybitnie idealne, cele jej szlachetne i czyste, nastawienie jej niezamącone żadną partyjnością i działaniem nieobciążone niczym osobistym interesem? Nikogo w kraju nie klóci i nie wyłącza. Pragnie dotrzeć do wszystkich i we wszystkich sferach szerzyć zrozumienie narodowego obowiązku wobec wychodźstwa i mniejszości polskich. Prosi, żebra i zbiera — nie dla partykularnego hasła, ale w imieniu polskiej krwi, polskiej solidarności, polskiego honoru.

Zagranicę zaś idzie „Opieka” z głębokim zrozumieniem niedoli wychodźcy, roznoszącego po świecie bóle polskiej duszy. Idzie z przejęciem się mekami mniejszości, które po tamtej stronie granicy ze świętym uporem klonią polskich cech ziemi ojców. Jak trafnie

ocenia „Opieka” te żale, pod którymi często kryje się bohaterstwo, a w których zawsze brzmi skarga na przymus wiążący Rodaków wśród obcych! To też pracownicy „Opieki”, wsluchani w przejmujący hymn trenów żalonych, który wewsząd do nich bije, niby spóźniony odgłos byłej niewoli ojczyzny, rozumieją, że tym duszom znękanym trzeba przedewszystkiem Polski. Idzie więc „Opieka” do nich z polskością pełną, bogatą, żywą. Idzie do nich z ciepłem polskiego serca, z polską religijnością. Mówi do nich ze szczerością polskiego słowa, językiem potocznym i prostym, bez niedomówień i zakłamań. Idzie do wszystkich, nie pytając o poglądy i grupy. Niczego od nich nie chce, ani podziękowania, ani uznania. Wystarcza jej to, że tam w dalekiem opuszczeniu serce polskie radośnie zatętni pociechą doznaną z kraju.

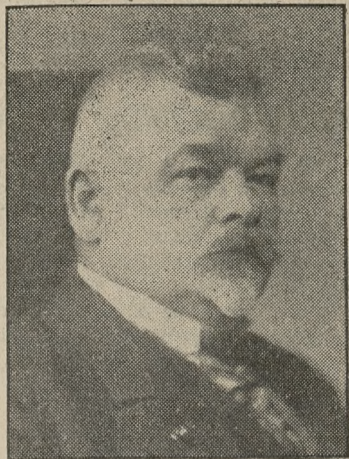
Jakież to precudne apostołstwo! Niech doroczny „Dzień Opieki” walczy nie wesprze to apostołstwo i niech kraj cały stale otacza je możną opieką.

Poznań, dnia 8 września 1935 r.

† August Kard. Hlond, Prymas Polski

Jubileusz zasłużonej organizacji

W oczach dzisiejszego pokolenia zaczyna się zwolna zacierać obraz tego stanu rzeczy, jaki panował na ziemiach polskich lat temu 25. Raz po raz jednakże zdarzają się takie okoliczności, że myśl nasza mimowoli powraca do tych czasów. Podobnie i dzisiaj, w dwudziestą rocznicę założenia

Seweryn Samulski
prezes Związku Fabrykantów.

„Związku Fabrykantów w Poznaniu”, warto przypomnieć sobie ówczesne warunki pracy społeczeństwa wielkopolskiego

Z początkiem XX-go wieku Niemcy wnieśli do walki antypolskiej nowe metody. Metody te zdążyły do osłabienia elementu polskiego pod względem materialnym. Niemcy sądzili, że pewnym zresztą uzasadnieniem, że gdy osiągną sukcesy na tem polu, sama działalność wynaradawiająca będzie znacznie ułatwiona. Ataki ich były skierowane przeciwko wszystkim warstwom społeczeństwa polskiego. Na najrychlejsze i najbardziej doniosłe rezultaty liczyli jednak w stosunku do przemysłu polskiego.

W takich to warunkach powstał Związek Fabrykantów. Nazawsze zostanie zasługą jego twórców uratowanie znacznej części przedsiębiorstw od upadku pod presją niemiecką. Przez cały rok 1910 trwały przygotowania do założenia Związku. W chwili swego formalnego powstania, dnia 14 września 1910 r. Związek objął pokąźną ilość 69 fabryk polskich z całego b. zaboru pruskiego, głównie zaś z Wielkopolski i Pomorza. Pierwsze prace Związku zmierzały do zorganizowania słabego przemysłu polskiego, oraz do nawiązania bliższego kontaktu między przemysłem a konsumentem. Gdy rezultat ten został osiągnięty, Związek przeszedł do dalszego etapu swej działalności, a mianowicie do rozszerzenia zasięgu przemysłu polskiego, wyparcia wytwórczości niemieckiej z terenów narodowo polskich. Przy największych trudnościach i ten cel Związek realizował skutecznie. Pełną swą żywotność okazał też Związek w okresie wojennym i powojennym. Przy pomocy założonej przez siebie „Spółki dla popierania przemysłu polskiego”, pośredniczył on w czasie przełomowym w wykupie przedsiębiorstw z rąk niemieckich i żydowskich. Jednocześnie, chcąc Polskę na okres przemowy zabezpieczyć od importu z zagranicy, Związek pomaga przy powstaniu nowych przedsiębiorstw polskich, których wyroby zasilili w znacznym stopniu teren b. Królestwa, gdzie przemysł w czasie wojny uległ dużej dewastacji.

W czasie tym Związek spełnił szereg doniosłych zadań o charakterze publicznym, względnie społecznym. Wymienimy tu tylko kilka pozycji: pomoc przy przygotowaniu materiałów na Konferencję pokojową, tworzenia Rady Gospodarczej b. Dzielnicy Pruskiej, współdziałanie w organizacji Targów Poznańskich, stworzenie „Urzędu dla przemysłu wojennego” na użytek armii polskiej w 1920 r. udział w akcji anty bolszewickiej, udział w pracach dokoła pożyczek państwowych itd.

Głównym organizatorem i pierwszym prezesem Związku w roku 1910 był s. p. ks. prałat Piotr Wawrzyniak. Gdy śmierć zabrała Go od umiłowanej pracy, niestety już w kilka tygodni po powstaniu Związku, prezesurę objął po Nim szambelan Stefan Cegielski. Od roku 1915 wszystkie złe i dobre chwile są związane z osobą trzeciego prezesa, a zarazem jednego z założycieli p. Seweryna Samulskiego.

Wobec nowych zagadnień stanął Związek w niepodległym państwie. Tu głównym zadaniem było przeprowadzić unifikację ziem trzech zaborów,

ale przeprowadzić ją umiejętnie i właściwie. W tej sprawie również wielce zasłużył się Związek, a jego prezes, Seweryn Samulski, jako ostatni szef departamentu przemysłu przy nim b. dzielnicy pruskiej, spełnił tu najistotniejsze zadania.

Drugim ważnym zagadnieniem chwili było przeprowadzenie szeregów umów i traktatów handlowych z innymi państwami. W tych pracach Związek brał żywy udział, posyłając swych przedstawicieli na konferencje w kraju i zagranicą, zbierając materiały i przesyłając je w formie memoriałów odpowiednim czynnikom.

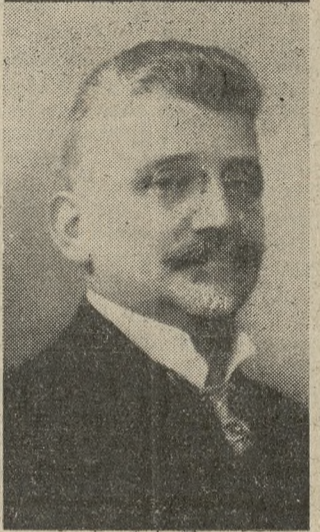
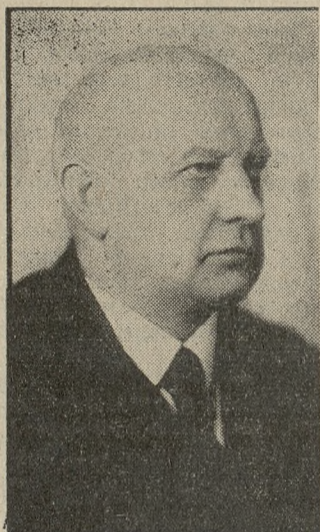
Jednocześnie Związek przyjął za swój cel ułatwić członkom swym spełnianie ciężarów, nałożonych przez nowe ustawy, jak i korzystanie z uprawnień w ich ramach. Nastąpiło to Związkowi mnóstwo pracy, ale oddało jednocześnie duże usługi jego członkom.

W okresie dalszym: rozbudowy gospodarczej kraju praca Związku nie słabnie. Wręcz przeciwnie, wzrasta ona

do tego stopnia, że szereg funkcji, sprawowanych dotąd przez siebie jest on zmuszony zdać nowym organizacjom, w których tworzeniu uczestniczy. W ten sposób powstaje m. in.: „Związek Obrony Przemysłu Polskiego”.

Znaczny udział bierze też Związek w tym okresie w poczynaniach władz centralnych w Warszawie, w ich posunięciach z dziedziny przemysłowej.

Niepomiernie wzrosła praca Związku w dobie kryzysu ekonomicznego. W ciągu 6-cio letniego dotąd trwania kryzysu Związek podjął wszelkie prace, które wpłynąć mogły na ulżenie doli przemysłu. Dotyczy to zarówno interwencji o charakterze ogólnym, jak i spraw drobnych, odnoszących się do pojedynczych tylko członków. Dziś, gdy reasumujemy dorobek dwudziesto-pięcioletniej pracy Związku Fabrykantów, stwierdzić musimy, że dobrze się on zasłużył życiu gospodarczemu kraju. Zasłużonemu Prezydum Związku, w osobach prezesa Seweryna Samulskiego i wiceprezesa Franciszka Maciejewskiego i Ignacego Niedbała, oraz dyrektorowi Franciszkowi Łęczyńskowi, składamy dziś gratulacje z dotychczasowego dorobku, a szczerze życzenia dalszej pomyślniej pracy.

Wiceprezisi Związku Fabrykantów pp. Fr. Maciejewski i Ignacy Niedbała oraz dyrektor Związku p. Łęczyński.

W sprawie obniżki taryf kolejowych

Na łamach prasy rozgorzała dyskusja w sprawie taryf kolejowych. Przeciwnicy obecnych taryf wytaczają przeciwko nim argumenty podobne do tych, które służyły do walki z cenami kartelowymi: sżywność taryf kolejowych — ich zdaniem — hamuje proces ożywiania się koniunktury i pośrednio szkodzi interesom P. K. P.

Nie bez słuszności wskazuje się na okoliczność, iż ceny rolnicze spadły o 60 proc., ceny przemysłowe o 40 proc., dochód społeczny o 50 proc., natomiast taryfy kolejowe zaledwie o 20 proc. Wyciąga się stąd wniosek o sżywności taryf przewozowych i domaga się redukcji nadmiernych stawek.

Obrońcy P. K. P. parują atak w następujący sposób. Przedewszystkiem obliczają, że gdyby taryfy przewozowe obniżono do poziomu cen przemysłowych, wpływy kolejowe spadłyby o 150 milionów zł, zaś wpływy te spadłyby aż o 275 milj. złotych, gdyby poziom taryf zrównano z cenami rolniczymi. „Skąd zostałyby pokryty deficyt kolejowy? — zapytują rzecznicy P. K. P. — Czy deficyt kolei nie wpłynąłby na zmarnowanie wszystkich naszych dotychczasowych wysiłków dla utrzymania stałości naszej waluty?”

Na to odpowiadają przeciwnicy obecnych taryf kolejowych, że przecież, w razie zrewidowania wysokości stawek przewozowych, wzrósłby ruch na kolejach, co skompensowałoby straty ewentualne poniesione przez P. K. P. na niższe taryfy.

Rzecznicy P. K. P. nie dają się sprowadzić z tropu powyższą argumentacją. Zwracają oni uwagę, że po to, aby opłacić niżkę 25 proc., trzeba wzrostu danego przewozu o 33 proc., zaś niżkę 33 proc., opłaca wzrost przewozu o 50 proc. Czy można kolei zagwarantować, iż ewentualna obniżka taryf wywoła wzrost przewozów, wystarczający dla skompensowania niedoboru we wpływach kolejowych? Takiej gwarancji nikt nie może dać naszej kolei — wywodzą jej rzecznicy, którzy nadto podnoszą następujące okoliczności:

Gwałtowny spadek masy przewozowej, wywołany ogólnym zubożeniem (o mniejszej 40 proc. w porównaniu z rokiem 1929) uczynił przedsiębiorstwo kolejowe mniej rentownym. Ko-

lej może tanieć przy wznoszeniu się koniunktur, natomiast przy zaniku przewozów, powinna zasadniczo drożeć. Zapobiegają temu redukcje wydatków, lecz redukcje te nie mogą być proporcjonalne do zaniku przewozów i wpływów. Taki np. fabrykant może zamknąć ten czy ów dział produkcji, może przerzucić się z jednej produkcji na drugą, może wreszcie nawet całą fabrykę unieruchomić. Kolei tego nie wolno. Na najmniejszej stacji utrzymać musi ruch minimalny, dla garstki podróżnych, dla 10 jak dla 2 pociągów musi utrzymać służbę ruchową, drogową, musi dostarczyć parowozu dla 2 wagonów, jak dawniej dla 10-ciu, nie może zwinąć pracy na żadnym odcinku. Poza tem pamiętać należy, że kolej przewozi cały szereg towarów poniżej własnych kosztów, a czyni to dla podtrzymania w ruchu najważniejszych gałęzi gospodarstwa krajowego; ktoś więc musi płacić za te ofiary kolei. Płaci więc ogół...

Oczywiście, że powyższe wywody rzeczników kolei muszą być brane pod uwagę, jednak — mimo wszystko — jesteśmy zdania, że taryfy kolejowe będą musiały ulegać stopniowej obniżce, stopniowemu dostosowywaniu ich do poziomu możliwości gospodarczych kraju. Jak to zrobić? Jak obniżyć wpływy kolei bez powodowania dla niej deficytu? Sądzymy, że rozwiązaniem tej zawiłej kwestji leży na planie dalszych oszczędności w administrowaniu kolejami, w którym to kierunku powinno oddziaływać zastrzeżenie polityki deflacyjnej.

Aresztowania

Zawrotne tempo

Dnia 24 sierpnia 1909 r. francuski pilot Louis Bleriot zdobył w Reims światowy rekord szybkości, osiągając w ciągu godziny 74 kilometry 348 metrów. Zdawało się wówczas, że rekord ten będzie trudnym do pobicia, tymczasem w pięć lat potem, w 1914 roku, latają już samoloty z szybkością ponad 100 km na godz. Dziś rekordowa szybkość wynosi 709 km na godz. Doskonalenie się i rozwój lotnictwa idzie w zawrotnym tempie.

Pierwszy lot silnikowy w historii

świata odbył się 17 grudnia 1903 roku. Oliver Wright utrzymał się w powietrzu 59 sekund i przeleciał 260 metrów. Mijają od tego czasu trzydzieści dwa lata! To co wówczas było w dziedzinie bujnej fantazji, dzięki mrówczej i wytrwałej pracy umysłu ludzkiego stało się rzeczywistością. Wtedy 59 sekund w powietrzu, dziś z zasilaniem materiałami pędnymi w czasie lotu przeszło 600 godzin, bez zasilania 84 godziny. Wtedy długość przelotu 260 metrów, dziś przeszło 9 tysięcy kilometrów.

Wtedy samolot uniósł na swoim pokładzie zaledwie 70 kg, dziś 10 tysięcy kilogramów na wysokości 3200 metrów.

Nic przeto dziwnego, że entuzjaci lotnictwa myślą o przelotach stratosferycznych przy szybkościach ponad 1000 km na godzinę!

Ten błyskawiczny poprostu rozwój lotnictwa, każe nam poważnie zastanawiać się nad tem, i chyba coraz mniej będzie takich, którzy niechęć tego rozumieć, iż samolot zaczyna coraz większą odgrywać rolę w kształtowaniu się życia i pojęć dzisiejszych pokoleń.

Należy jednak przy tem wszystkim pamiętać, że lotnictwo nie tylko zmienia warunki życia pokojowego na świecie, ale ponadto gruntownie zmieniło ono już oblicze ostatniej wojny. Dlatego też naród który chce żyć w niepodległości, musi zrozumieć bez żadnych zastrzeżeń, że tylko potężne, dobrze wyszkolone siły powietrzne są w możności ich obronić i zachować mu byt samodzielną.

Warkot silników naszych płatowców jest pieśnią naszej jasnej, mocarstwowej przyszłości! Jakość i liczba maszyn siłą a bohaterstwo polskiego lotnika — pewnością zwycięstwa. — Budujmy przeto wspólnym społecznym wysiłkiem naszą moc lotniczą zorganizowaną w LOPP, która już od dwunastu lat za jedyną troskę potęgę lotniczą Polski sobie postawiła. Budujmy wszyscy, bo życie nie czeka i idzie wciąż naprzód. Pamiętajmy, w roku 1909 szybkość 74 km na godzinę, a dziś... siedemset dziewięć! (Aka)

Z „Młodego Przemysłu”

Na ostatniem zebraniu plenarnem Towarzystwa, odbytem w ub. poniedziałek pod przewodnictwem prezesa, p. red. Piotrowskiego, przy liczny udziałie członków, po załatwieniu spraw formalnych, po przyjęciu nowych członków, wygłosił sekretarz gen. Zw. Ogródków Działkowych, p. Wł. Lubawy, referat na temat „Przed Międzynarodowym Kongresem Ogródków Działkowych w Poznaniu”.

Prelegent zapoznał zebranych z historją powstania międzynarodowego Zw. Ogródków Działkowych, skupiającego obecnie w swem gronie 16 państw. Związek wykluczył z programu swej działalności jakiegokolwiek sprawy polityczne. Na kongres w Poznaniu zaprosili gospodarze-Polacy przedstawiciele dalszych narodowości, którzy do Związku jeszcze nie należą, a którzy niewątpliwie doń przystąpią. Byłby to wielki sukces dla Polaków.

Zbliżający się kongres odbędzie się według obszernego i urozmaiconego programu, na który złożą się m. i. uroczyste otwarcie — akademja w auli Uniwersytetu Poznańskiego, wystawa w hali targowej przy ul. Bukowskiej, występy dzieci na dziedzińcu miejskim przy Drodze Dębińskiej, wyświetlanie specjalnego filmu propagandowego itd.

Zebrani wysłuchali blisko godzinny wykład z wielkiem zainteresowaniem. W dyskusji nad referatem wyrażano się bardzo życzliwie o organizacji o tak pożytecznych i szlachetnych tendencjach, jakimi są niewątpliwie ogródki działkowe i przyrzekano gremjalny udział w uroczystościach kongresowych.

W dalszym ciągu porządku dziennego obradowano nad bież. sprawami organizacyjnymi, przyczem przewodniczący apelował o punktualne płacenie składek członkowskich, albowiem z chwilą utraty członkostwa — co może nastąpić przez skreślenie z listy członków z powodu niepłacenia składek — traci się również prawo do grupowego ubezpieczenia na wypadek śmierci. Następne zebranie odbędzie się w poniedziałek 23 bm., o godz. 20-iej, w lokalu posiedzeń przy ul. Podgórznej 10. (15)

Czytajcie i abonujcie „Ilustrację Polską”

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wrzesień
15
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: M. B. B., Niko-
dema
Poniedziałek: Kornela i
Cypriana

Kalendarz słowiański
Niedziela: Budzysława
Poniedziałek: Sędzi-
sława
Środa: wschód 5,25
zachód 18,10

Długość dnia 12 godz. 45 min.
Księżyc: wschód 18,40 zachód 9,13
Faza: 3 dzień po pełni.

Przepowiednia pogody na niedzielę: Zachmurzenie zmienne z przelotnymi miejscowymi deszczami.

Poradnia przedślubna Polskiego Towarzystwa Eugenicznego Collegium Medicum, Fredry 10, udziela bezpłatnych porad w poniedziałki o godz. 18-ej — kobietom, we wtorki o godz. 18-ej — mężczyznom
zg 10 386

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Zniesienie przymusowego podatku kościelnego na Wildzie.** Wzorem parafii św. Jana Vianney na Solaczu i parafii św. Stanisława Kostki na Winiarach, również parafia Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie, wniosła podatek kościelny, zaprowadzając dobrowolne daniny. System ten jak wykazała praktyka, przynosi znacznie większy dochód dla parafii powstałych w ostatnich latach i wskutek tego obciążonych znacznym długiem. (wel)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **W poniedziałek rada miejska.** W poniedziałek, dnia 16 bm., rozpocznie się posiedzenie rady miejskiej. Porządek obrad przewiduje m. i.: Przyjęcie sprawozdania rachunkowego za rok 1933/34; wybór opiekunów społecznych i sprzedaż, kupno i wymianę parceli.

WYCHOWANIE, KURSY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Jak się dowiadujemy Szkoła baletowa w Teatrze Wielkim w Poznaniu pod osobistym kierownictwem prof. Maksymiljana Statkiewicza tak samo jak i w roku ubiegłym przyjmować będzie uczennice w wieku od lat 8-10. Zapisy codziennie od 22 bm. w Teatrze Wielkim od godz. 17 do 18.

Znane zasługi prof. Statkiewicza na polu choreografii zainteresują i cieszą zwolenników sztuki tanecznej.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Dzień T. C. L.** Centrala T. C. L. ustanowiła dzień 11 października jako we-

Wielkie poruszenie przy ul. Rynkowej!

Z jednego z czterech narożników St. Rynku wybiega ul. Rynkowa, łącząca St. Rynek z ul. Kramarską oraz Pocztową, wiodącą na Pl. Sapieżyński. Pewnego poranka liczni przechodnie byli świadkami wielkiego poruszenia, spowodowanego przebudową znanego Domu Handlowego Franciszka Woźniaka, magazynu mód damskich i męskich i towarów pokrewnych.

W potężnej fasadzie gmachu, tworzącej jedną całą stronę ul. Rynkowej, ukazały się wielkie otwory, a żelazobetonowe filary, aczkolwiek stosunkowo bardzo cienkie, podtrzymały całość budynku.

W tempie iście amerykańskim nabiera obecnie fasada budynku wyglądu nowoczesnego, o pięknych linjach horyzontalnych. Znosi się dotychczasowe trzy mniejsze wejścia do Domu Handlowego F. Woźniak, które zastąpi jedno bardzo wygodne wejście centralne od ul. Rynkowej.

Mimo gruntownej przemiany lokali parterowych wspomnianych magazynów ruch handlowy firmy nie doznaje przerwy. Liczna klientela zwiędza codziennie firmę Woźniak, czerpiąc z olbrzymich zapasów nowości jesienno-zimowych; wyraża się ona pochlebnie o sposobie przebudowy, a niemniej o korzyściach poczynionych zakupów. Ukończenie prac nad modernizacją lokali przewiduje się na koniec przyszłego tygodnia.

880 21 34

MYDŁO **Kollontay** jest lepsze...
Z PRALKA pierze, chroni, oszczędza

Otwarcie kaplicy Krzyża św.

nastąpiło dziś rano w katedrze poznańskiej

Dziś rano, w uroczystość Podniesienia Krzyża św., w Katedrze Poznańskiej otwarta się znów wiernym zamknięta od kilku miesięcy brama w kaplicy Św. Krzyża, gdzie, jak to już donosiliśmy, przeprowadzało się całkowitą restaurację.

Projekt całości dał prof. Wiktor Gosieniecki, zasłużony kierownik i wykładowca wydziału malarstwa dekoracyjnego i witrażerstwa w państwowej szkole sztuki zdobniczej w Poznaniu. On też wykonał renowację sklepienia i odrestaurowania fresku „Adoracja Przenajświętszego Sakramentu”, dzieła poznańskiego artysty malarza Władysława Simona (1816 — 1900). Inne prace malarskie oraz renowacja ołtarza i pomników spoczywała w rękach znanego z swych prac konserwacyjnych w różnych kościołach Wielkopolski, malarza Feliksa Zacholskiego z Poznania.

Odnowiona kaplica przedstawia się wspaniale. U plafonu widzimy bardzo bogate sklepienia z obrazami, odnoszącymi się do historii odnalezienia Krzyża św. oraz cudów, doznanych od wiernych u stóp wizerunku Chrystusa Ukrzyżowanego. Ponad ołtarzem jest nisza, zawierająca cudowny krzyż starożytny, otoczony wspaniałymi wotami z dawnych wieków. Nisza zamknięta jest w zwykłe dni silnymi drzwiami, na których zewnętrznej stronie wymalowana

jest scena na Golgocie, na wewnętrznej cztery tajemnice bolesne. Obrazy na drzwiach malował z polecenia Kapituły poznańskiej malarz artysta p. Pełtrycki.

Restauracja fresku Simona, pierwszej jego większej pracy po studjach wiedeńskich (około 1840 r.), wypadła nadzwyczaj dobrze i odsłoniła wiele nowych i ciekawych szczegółów.

Pięknie też prezentują się znajdujące się w kaplicy cztery świeżo odczyszczane pomniki, a mianowicie kapitalny pomnik renesansowy rodziny Górków i trzy barokowe pomniki: Miłkołaja Zalasowskiego oraz Wojciecha i Ludwika Tholibowskich.

U plafonu spostrzegamy dwie tablice, zawierające w języku łacińskim historję kaplicy tej mniej więcej treści: „Kaplica ta, która dla uczczenia wizerunku ukrzyżowanego Chrystusa, doznającego wielkiej czci od wiernych, została fundowana przez biskupów Czartoryskiego i Tholibowskiego, zanieczyszczona zaś zębem czasu, została przywrócona do pierwotnego blasku sumptem protonotariusza apostolskiego i prepozyta Kapituły Metropolitalnej ks. Józefa Kłosa, w roku Pańskim 1935”.

W odnowionej kaplicy odprawił dziś o godz. 8.45 w obecności Kapituły ks. kanonik Mendlewski uroczystą mszę św. w asyście. (pt)

uroczystej mszy św. w dniu otwarcia ks. salezjanin Kidawa.

Przedsiębiorstwu polskiemu, które powstało w miejsce wyrugowanej placówki niechrześcijańskiej składamy serdeczne życzenia.

— * **Czy to nowa pisownia?** Na płocie przy Wałach Batorego wśród szeregu reklam znajdujemy jedną z takim napisem: „przy zmęczeniu fizycznym i umysłowym ożywiają organizm” Czemu nie fizycznym i umysłowym, jak tego wymaga obowiązująca dotychczas pisownia, niewiadomo. Jedną z pralni na Chwaliszewie umieścili w swem oknie wystawowym ogłoszenie tej treści: koinierzyk jak nowy spraniem 12 groszy. (sk)

— * **Z życia T. C. L.** W czwartek, dnia 12 bm. obradował Komitet Okręgowy T. C. L. na m. Poznań nad nowym planem pracy oświatowej w okresie jesienno-zimowym. Praca ta pójdzie przede wszystkim w kierunku pozyskiwania nowych czytelników i członków, aby jak największa liczba mieszkańców skupiła swe siły społeczne około ośrodków pracy oświatowej T. C. L. i by w ten sposób wzmacniało się wśród najbliższych sfer twórcze życie kulturalne. Jak wiadomo, praca reorganizacyjna TCL. powoła do życia na terenie miasta Poznania 13 placówek bibliotecznych, których wpływ oświaty stale wzrasta.

— * **I znów ogródki.** Na ul. Mickiewicza po stronie numerów nieparzystych (odcinek od ul. Poznańskiej do ul. Dąbrowskiej) kilka ogródków przydomowych znajduje się w stanie wielkiego zaniedbania. Sprawiają one wrażenie, jakby od dłuższego czasu nie tknęła ich ręka ludzka. Ogródki zarosły zielskiem i trawą, wśród której zrzadka wygląda jakiś kwiat. Czy nie możnaby jednak, z uwagi na nadchodzący międzynarodowy zjazd ogródków działkowych i wystawę zieleni miejskiej, doprowadzić tych ogródków do porządku. Chodził przecież o drobną rzecz jak usunięcie chwastów i zrobienie ścieżek, jakie zarosły zupełnie. Trochę dobrej woli wystarczy, a wszystko będzie w porządku. (sk)

— * **Oficyny też się odnawia.** Nie tak dawno zwróciliśmy uwagę na konieczność odnawiania oficyn, które rzadko kiedy doprawdane są do przyzwoitego wyglądu. Jak stwierdziliśmy obecnie, w niektórych domach dokonano prac renowacyjnych w oficynach. (sk)

— * **Tablice propagandowe ogródków.** W pobliżu Teatru Wielkiego w miejscu, gdzie znajduje się tor saneczkowy, jest wybudowane drewniane rusztowanie. Tutaj umieści się tablice z hasłami propagandowymi, zalecające pielęgnowanie i ochranianie ogródków, kwiatów, drzew i wogóle przyrody. Stoć to w związku ze zbliżającym się międzynarodowym zjazdem ogródków działkowych. (wel)

— * **Z życia Sodalicyj Marjańskich.** Sodalicyja Panien Urzędniczek w Poznaniu, licząca obecnie 320 członkiń obchodziła w dniu 8 bm. 15-ty rocznicę swego istnienia. W pięknie przybranej kaplicy M. Boskiej Różańcowej w kościele OO. Jezuitów odprawił J. Em. ks. Kardynał Prymas Hłond mszę św. jubileuszową, w otoczeniu swego kapelana oraz moderatora Sodalicyj su-

Kolegium Śląskie im. Bolesława Dembińskiego w Poznaniu urządza w sobotę dnia 14. bm. zabawę taneczną w sali Domu Królowej Jadwigi przy ul. Aleje Marcinkowskiego 1. Początek zabawy o godz. 20-tej. Doborowa orkiestra. Na powyższą zabawę sympatyków Kolegium naszego uprzejmie zapraszamy.

zg 11 790/91

Jutrzejsze wyścigi konne

W niedzielę, 15 b. m. w trzecim dniu jesiennego sezonu wyścigów konnych na torze w Ławicy rozegranych zostanie siedm goniw i to 2 z płotami, jedna z przeszkodami i 4 płaskie.

Początek goniw bez względu na pogodę. Komunikacja autobusowa od Mostu Teatralnego od godz. 13,20 do 15,10 i pociągami z głównego dworca o godz. 13,39.

Poniżej wynik mianowań:

1. Płaska — (1 600 m.): Fantom, Geraium, Etoile II, Dola III, Ormianka, Wag, Goplana.

2. Płoty — (2 800): Dorotka, Pandur II, Numer, Grac II, Baby, Gbur, Maestro, Fosgen, Carewicz, Grisette III, Weksel, Tanagra.

3. Płaska — (1 300 m.): King's Baghera, Gross Country, Mandarinette, Hetman-Koronny, Hakata.

4. Płoty — (2 800 m.): Gbur, Nefisa, Grac II, Maestro, Dorotka, Weksel, Numer, Sekunda II, Baby, Carewicz, Fosgen, Grisette III, Tanagra.

„Majdan”, 6-letni crack stajni iwieńskiej, zeszloroczny zwycięzca wielkiej nagrody katowickiej i biegu płaskiego w dniu otwarcia sezonu jesiennego na Ławicy. „Majdan” startuje jutro w gonitwie piątej.

5. Płaska — (2 200 m.): Geranium, Emilius, Alraune, Bambino, Majdan, Sobótka II.

6. Przeszkody — (4 000 m.): Herring, Emocja, Gordon, Ziota Pantera, Nefisa, Gazda, Figaro II, Igraszka III, Josephina Backer, Gazella II, Jataka.

7. Płaska — (2 200 m.): Guldynka, Lobelja, Gazda, Figaro II, Sekunda II, Gigolo, Baján Fluksja, Grisette II.

Nasze typy: I. Germanjum — Stajnia Łąckiego; II. Numer — Carewicz — Weksel; III. King's Baghera — Hetman Koronny; IV. Numer — Carewicz — Weksel; V. Bambino — Emilijus; VI. Gordon — Jataka — (Ziota Pantera); VII. Bujan — Guldynka.

perjora O. Wantuchowskiego T. J. Dziesięć kandydatek przyjęło z rąk J. Eminencji medal i złożyło uroczyste ślubowanie. W czasie nabożeństwa śpiewał 4-głosowy chór Sodalicyj Urzędniczek pod kierownictwem swej dyrygentki sodalicyj p. Heleny Heynatówny, urzędniczki prokuratury poznańskiej. Śpiewy solowe wykonała sodaliska p. Janina Matysiak-Zeidlerowa. Pięknie wypadła pieśń na chóry i solo: „Tobie dziś śpiewa pieśń chwały” układu i kompozycji Gener. Zamoyzkiej, przyczyniając się do podniesienia pobożnego nastroju wśród obecnych.

Wieczorem u OO. Jezuitów odbyło się uroczyste zebranie. Na program tegoż złożył się śpiew chóru, deklamacje p. t. „Cud nad Wisłą” ks. Tad. Karyłowskiego T. J. na chóry i sola pod reżyserją p. profesora Nowakowskiego, oraz przemówienie ks. moderatora i p. Zofji Rzepeckiej. Obchód zrobił na obecnych silne wrażenie, dając zachętę do dalszej wytrwałej pracy na niwie sodalicyjnej dla dobra Ojczyzny i bliźnich oraz na większą chwałę Bożą i odrodzenie społeczeństwa całego przez pracę kobiety Polki i katoliczki.

— * **„Brodzianka” dla dzieci przy ulicy Bukowskiej.** Pod kierunkiem wydziału miejskiego wychowania fizycznego, przeprowadza się obecnie prace nad budową nowej „brodzianki” dla dzieci przy ul. Bukowskiej, opodal miejsca, gdzie doniedawna stały maszty radiostacji poznańskiej. „Brodzianka”, która już dawniej była projektowana, wykończona zostanie na czas otwarcia międzynarodowego zjazdu tow. ogródków działkowych. Będzie to druga

„brodzianka“ podobna do tej, która znajduje się na dziedzińcu przy Drodze Dębickiej. (wel)

— **Jedną z najpiękniejszych ulic Poznania** staje się ulica Chelmońskiego na Łazarzu. Do całego szeregu pięknych budynków mieszkalnych o niezwyklej architekturze (jak np. pod liczbą nr. 20) dołączają się nowe gmachy. Świeżo wykończono imponujący, 4-piętrowy dom mieszkalny, własność znanego budowniczego p. Fr. Budzińskiego. Dom na pierwszy rzut oka ma wygląd reprezentacyjnego gmachu szkolnego. Opodal, po drugiej stronie ulicy, wybudowano 3-piętrowy budynek, a w najbliższej przyszłości przewidziana jest budowa kilku innych domów, w miejscach dotąd niezabudowanych. (wel)

— **Ceny nabiału.** Ceny detaliczne notowane w mieście w dniu 11 września br. Mleko niezbiernie: cena najniższa 1 litr 0,20 zł; cena najwyższa 1 litr 0,24 zł; cena najczęstsza 1 litr 0,22 zł. Jaja 1 szt. 0,08 zł; Twaróg 1 kg 0,70 zł. Masło: solone 1 kg 3,20 zł; mlezarskie 1 kg 3,40—3,60 zł.

— **Odnowienie mostu na Śródcie.** Po odnowieniu mostu Chwaliszewskiego, który się teraz w swym matowym kolorze grafitowym pięknie przedstawia, przyszła kolej na most Śródecki, który odnawia się w ten sam sposób, jak poprzednio most na Chwaliszewie. (pt)

— **A naprzeciw też żydzi.** Nietylko dom przy ul. Kramarskiej 27 (Wielka 7) ma prawie same firmy żydowskie (z polskich jest tylko piekarnia i dom komisowy), ale również i drugi narożnik ul. Kramarskiej i Wielkiej. Dom ten oznaczony od ul. Kramarskiej nr. 1, od Wielkiej zaś nr. 6, a należący do Niemca Wilhelma Günscha, mieści większość firm żydowskich. Do Polaków należy tylko sklep kolonialny, skład obuwia i skład z ubraniami męskimi. Właścicielami firm żydowskich są: Wolf Billefeld (ubiory), Boruch Jarmuż (konfekcja robocza), Zenia Rappaport (konfekcja damska, męska, chłopięca?) Ewa(?) Sieradzka (bielizna) i Szachnerowicz (blawaty i towary krótkie). Jest jeszcze w tym domu (od ul. Wielkiej) skład żelaza. Dawniej należał on do Żyda Lipskiego, dziś na szyldzie widnieje nazwisko G. Kominkowskiego. Ale czemu Lipski otwiera sklep, siedzi w nim często i zamyka go — nie wiadomo.

Ze na szyldach firm żydowskich brak często nazwiska właściciela, jest natomiast na małej tabliczce, umieszczonej na drzwiach wejściowych — temu nie można się tak znowu dziwić. Leży przecież w interesie firmy anonimowość.

Nietylko nazwiska mówią nam o właścicielach, ale również napisy na szyldach czy szybach sklepowych, np. u Zeni Rappaport widnieje taki napis: Konfekcja damska, męska i chłopięca(?) To chyba wystarczy, by się zorientować, że to mamy tutaj do czynienia z żydowską firmą.

KRONIKA WYPADKÓW

— **O rozpoznaniu zwłok nieznannej kobiety.** Zwłok nieznannej kobiety, znalezionej przed kilku dniami w lesie w Ludwikowie nie zdołano dotychczas zidentyfikować. Nieznajoma, której zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej jest wzrostu 1,50 do 1,55 m i liczy 25 do 30 lat. Włosy ma tlenione na blond. Ubrana była w biały płaszcz lniany, jedwabną czerwono-pomarańczową bluzkę, płócienną spódniczkę, biały beret, białe skórkowe buciki, czerwony szal i beżowe pończochy. W dolnej szczęce miała złote zęby, a w górnej protezę ze złotym zębem. Dotychczas nie zgłosił się nikt ze znajomych ani też z rodziny. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Ujęcia.** Wydział śledczy w Poznaniu przytrzymał jako poszukiwanych przez policję we wrześniu znane szpenezki (złodziejki składowe) Martę Tomaszczak (Al. Reymonta 24) i Stanisławę Cymek (Marsz. Focha 35). Odstawiono je do września. — Za usiłowaną kradzież na strychu przy ul. Działyskich 4 ujęto 32-letniego Teofila Heichla z Poznania (Staroleśka 65). Jako sprawców rozbicia szub w restauracji Jaskółkowej przy ul. Strumykowej 18 ujęła policja 24-letniego Tadeusza Narożnego (Górna Wilda 26) i 20-letniego

Targ Ogrodniczy

Tegoroczny targ ogrodniczy kładzie nacisk głównie na drzewka owocowe i ozdobne. Niesłychana susza w Wielkopolsce poczyniła niemałe spustoszenia w młodych plantacjach zarówno działkowych ogródków jak i rozmaitych ogródkach przy nowowytbudowanych willach. Wzmógł się ruch budowlany przysporzył kilkaset nowych ogródków, których właściciele będą szukali źródeł zakupu najzdrowszego materiału drzewkowego.

Ogólnopolski zjazd właścicieli ogródków działkowych oraz międzynarodowy kongres ogródków działkowych, który odbędzie się w końcu września, wzmógł zainteresowanie tą dziedziną pracy, tworząc żywą i potrzebą reklamę dla szkółek drzew owocowych. Doroczny wielkopolski targ ogrodniczy, który odbędzie się w pierwsze trzy dni wystawy „wnętrza domu“ tj. od 5—7 października włączając, da okazję szkółkarzom wielkopolskim oraz wszystkim firmom przetworów owocowych, konserw, konfitur, miodu itd. do spieniężenia swych wyrobów.

Franciszka Oczkowskiego (ul. Gen. Kosińskiego 8.) Podczas obławy policyjnej w komisariacie I przytrzymał 18 osób, z których 4 zatrzymano w areszcie policyjnym jako podejrzeni o kradzież. — Podczas obławy na terenie komisariatu VII ujęto w wagonach kolejowych przy ul. Jasnej mężczyznę i kobietę, których osadzono w areszcie policyjnym. (kl)

— **Rower marki „Lucyna“.** W komisariacie IV na ul. Krętej znajduje się rower marki „Lucyna“ i skórzana teka, które nie zdołano dotychczas ustalić. (kl)

— **Śmiały złodziej.** Do mieszkania pp. Mądrowskich zamieszkałych przy ul. Jasnej nr. 8 zakradł się o zmierzchu złodziej. Był ona tak śmiały, że nie bacząc na obecność domowników, wszedł przez otwarte okno do pokoju służącej, przeszedł do przedpokoju i zabrawszy kilka okryć letnich z wieszaka ulotnił się niepostrzeżenie. Złodziej wykorzystał dla swoich celów moment nieobecności w mieszkaniu służącej, która wyszła do sklepu po zakupy. (sk)

KRONIKA SĄDOWA

— **Sołtys defraudantem.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął 67-letni Franciszek Luch, sołtys gminy Łączeczki pow. Międzychód, oskarżony o sprzeniewierzenie 1.058 złotych. Luch, jako sołtys zawiadujący kasą, przyjmując dochody nie wciągał ich do ksiąg. Również nie wciągał dochodów, wpływających do kasy z kasy szkolnej. Działo się to na przestrzeni od 1929 r. do grudnia 1934 r. Nadużycia zostały wykryte przez sekretarza gminy Międzychód Klemensa Faca. Na rozprawie Luch tłumaczył się, że kupił za pożyczone pieniądze dwie krowy za sumę tysiąca zł. Ponieważ nie miał z czego oddać, wziął z pieniędzy publicznych w nadziei, że zwróci je w najbliższym czasie. Sąd z uwagi na niekaralność oskarżonego oraz przyznania się, skazał go na 10 miesięcy więzienia, z pozbawieniem praw publicznych i obywatelskich na lat 2. Wykonanie kary zawieszil mu na 3 lata pod warunkiem, że kwotę, którą zabrał z kasy gminnej i szkolnej zwróci do dnia 1 stycznia 1938 r. (k)

— **Okradł przyjaciela dla „figlów“.** W dniu 4 kwietnia 1935 r. 22-letni Masłoń Józef przybył do mieszkania swojego przyjaciela Stanisława Knapa. Nie zastawszy go w domu zabrał mu w celu przywiłaszczenia pateson, wieczne pióro, książeczkę P. K. O., legitymację szkolną, wyrządzając Knapowi szkodę na sumę 132 zł. Następnego dnia spotkał swego przyjaciela 17-letniego Władysława Kośmickiego, ucznia szkoły rzemieślniczej w Poznaniu i namówił go do podrobienia książeczki i podpisu Knapa. Następnie razem udali się na pocztę, gdzie Masłoń, legitymując się skradzionym dowodem pobrał sumę 30 złotych. Po przeprowadzeniu dochodzenia, sprawa została skierowana do sądu. Akt oskarżenia zarzucał Masłońowi kradzież, nakłanianie Kośmickiego do podrobienia podpisu, podszywanie się pod cudze nazwisko oraz podjęcie pieniędzy z P. K. O., Kośmickiemu zaś sfalszowanie podpisu na blankiecie P. K. O. Na rozprawie Masłoń do winy się nie przyznał, tłumaczył się, że skradł rzeczy Knapa dla „figlu“. Natomiast Kośmicki do winy się przyznał. Sąd po rozpatrzeniu sprawy skazał Masłonia na łączną karę 10 miesięcy więzienia, zawieszając temu ostatniemu wykonanie kary na lat 2.

— **Uniewinnienie.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanął 27-letni Brunon Adamczak, urzędnik pocztowy, urzędu pocztowego Poznań I, oskarżony o to, że od lipca do sierpnia 1934 r. przez podrobienie wykazów rent i emerytur naraził na szkodę pocztę na sumę 600 złotych. Na rozprawie oskarżony przyznał się, że przerabiał na wykazach cyfry sum, które miał wypłacać zgłaszającym się w tym celu, aby ułatwić sobie pracę. Nie przyznał się, aby sumę 600 złotych przywłaszczył sobie. Sąd po naradzie wydał wyrok uniewinniający, stwierdzając, że w postępowaniu oskarżonego nie było cech przestępstwa, któreby podlegało pod przepisy karne. Co do przerobienia liczb, sąd wskazał, że to podlega postępowaniu dyscyplinarnemu. (k)

— **Rok więzienia za kradzież.** W nr. 405 „Kurjera Poznańskiego“ z dnia 5 września pisaliśmy o rozprawie, jaka toczyła się w dniu 4 bm. przeciwko 33-letniemu Walentemu Kapitańczykowi z Poznania, ul. Średnia 8, oskarżonemu o rozbój. Przestępstwa tego oskarżony miał się dopuścić w dniu 14 czerwca 1935 r., ograbiając Hyżaka Władysława, reemigranta z Francji pod groźbą użycia broni. Rozprawę jednak odroczone w celu przesłuchania świadka Webera Stefana, który na rozprawie się nie stawiał. W dniu wczorajszym sprawa powtórnie znalazła się na wkan-dzie sądu. Zeznania złożył Weber Stefan, nie wnosząc jednak do sprawy nic nowego. Sąd wydał wyrok, skazujący Kapitańczyka na rok więzienia za kradzież pieniędzy Hyżakowi. Natomiast ośnośnie zarzutu użycia broni celem wymuszenia pieniędzy sąd oskarżonego uniewinnił. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— **Bydgoszcz.** Teatr bydgoski rozpoczyna z niedziela widowiska popołudniowe po cenach zniżonych. Na pierwszy ogień idzie doskonała komedia kostiumowa Józefa Korzeniowskiego p. t. „Stary kawaler“. Role tytułową kreuje dyr. Stoma. Poza tem w ważniejszych rolach występują: Helena Czechowska, Natalia Morozowiczowa, Helena Motyczńska, Antonina Podgórska, Lucjan Dytrych, Stefan Lochman i Zygmunt Rewkowski. Początek niedzielnych przedstawień popołudniowych o godz. 4.

— **Licytacja** w bydgoskim lombardzie miejskim odbywać się będzie od 9—12 października włącznie. Licytacji podlegają zastawy do numeru 54850. W pierwszym dniu licytowana ma być biżuteria i segarki, w drugim futra i garderoba,

w trzecim rowery i wszelkiego rodzaju maszyny, w czwartym różne inne artykuły. Kto chce uniknąć zlicytowania jego zastawu, może wykupić go lub sprongować pożyczkę do dnia 5 października.

— **Tow. Pszczelarzy** na Bydgoszcz i okolice urządził miesięczne zebranie członków w niedzielę o godz. 3 po południu na Zimnych Wodach (Toruńska 137) u p. Scherbartha. Odjazd autobusem z dworca autobusowego o godz. 2. Na zebraniu omawiane będą sprawy organizacyjne i racjonalnego prowadzenia pasiek. Referat wygłosi członek zarządu głównego p. Władera.

— **Ruchliwe gniazdo III Sokola** bydgoskiego skwapliwie krzta się dookoła zebrania fundusów na budowę własnego szalasu wioślarskiego. Budowa już rozpoczęta, ale na jej wykończenie potrzeba jeszcze poważniejszych fundusów. Na cel budowy urządził Sokół III dzisiaj w ogrodzie i salach Resursy Kupieckiej wentę, połączone z rozrywkami dla dorosłych, młodzieży i dzieci. Loteria fantowa, występy drużyny męskiej i żeńskiej, tańce narodowe, a wreszcie wieczorem dancing stanowią przynętę dla licznych rzesz publiczności, która niewatpliwie zjawi się w Resursie na zabawie sokolej. Początek wenty o 3 po południu, dancing o 7 wieczorem.

— **Podoficerowie rezerwy** w dniu dzisiejszym o 1 w południe zbierają się w hall gimnastyczny 62 p. p. dla przeprowadzenia strzelania z broni małokalibrowej.

— **Tow. Kulturalno-Oświatowe Kobiet** im. Dąbrowski urządził w dniu dzisiejszym o godz. 4 po południu plenarne zebranie w sali p. Kowalskiego (daw. Kleintera) przy ul. Wrocławskiej.

— **Dnia 6 października** Tow. Pomocników Fryzjerskich konkurs czesania pań o mistrzostwo Pomorza, Śląska i Wielkopolski. W konkursie, sędząc ze zgłoszeń, weźmą udział fryzjerzy ze wszystkich większych miast Ziemi Zachodnich. Konkurs odbędzie się w sali Resursy Kupieckiej, gdzie jednocześnie zorganizowana ma być wystawa prac fryzjerskich, przyborów i rozmaitych kosmetyków wyrobu krajowego.

— **Wykłady** na kursach gimnazjum wieczorowego dla dorosłych rozpoczynają się już o godzinie 6 po południu w jutrzejszy poniedziałek. Dla kursów dyrektora gimnazjum miejskiego im. Kopernika przeznaczyła kilka sal szkolnych. Zapisy jeszcze nie są zamknięte i kancelaria gimnazjum przyjmuje je w dni powszednie od 5—7 po południu.

— **Na ławie oskarżonych** sądu bydgoskiego zasiadli Mieczysław Budnik i Julian Raniecki, aresztowani pod zarzutem włamania do firmy „Industria“ i kradzieży większej ilości sukna, przeznaczonego na mundury policyjne. Rozprawa nie udowodniła udziału obu oskarżonych w powyższym włamaniu, natomiast potwierdziła oskarżenie w kierunku kradzieży 18 m sukna w tej samej firmie. Ta kradzież datowała się od dłuższego już czasu, a sprawców jej utawniono dopiero przy prowadzeniu śledztwa w sprawie włamania. Sąd wydał wyrok, skazujący Mieczysława Budnika na 10, a Juliana Ranieckiego na 6 miesięcy więzienia.

— **Niedzielną imprez sportowo-harcerską** VI drużyny przy gimnazjum miejskiem im. Kopernika obfitować będzie w liczne urozmaicenia, jak: gry sportowe, gimnastykę boiskową, zabawy młodzieży klas przygotowawczych, zawody międzyzastepowe, pokazy ataku gazowego i ratownictwa, defilada drużyn i t. d. Zakończy program — ognisko harcerckie. Początek o godzinie 3 po południu. Bufet bogato zaopatrzony przez panie z Kola Przyjaciół VI drużyny, które również postaraly się o dużą ilość fantów dla koszów szczęścia. Zysk z tej imprezy przeznaczony na cele kulturalno-oświatowe drużyny i zakup sprzętu dla harcerczy.

— **Przy Liceum Handlowym** w Bydgoszczy (Królów Jadwigi 25) rozpoczął się już z dniem 11. bm. wieczorny kurs handlowy dla dorosłych. Wykłady prowadzone są codziennie w godzinach od 7 do 9 wieczorem. Zapisala się spora liczba słuchaczy, mimo to jednak jest jeszcze kilka wolnych miejsc na tym kursie. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat uczelni (tel. 34-47).

— **Wyjazd** na wycieczkę krajoznawczą do Biskupina i na Targi Pałacowe w Żninie wyznaczono na 8 rano w jutrzejszy niedziele. Przejazd koleją, o ile zgłosi się 200 osób, lub autobusami z Placu Teatralnego. W pierwszym wypadku koszt przejazdu w obie strony 2,30 od osoby, w drugim 5 zł. Zapisy przyjmuje jeszcze dziś sekretariat Tow. Krajoznawczego przy ul. Libelta 5, tel. 37-64, w godzinach 11—1 i 5—7 po południu.

— **Stow. Absolwentów Liceum Handlowego** wznowiło w budynku tej uczelni tradycyjne czwartkowe schadzki towarzyskie.

— **Gniezno.** Osadzono w aresztach Antoniego Markisa bez stałego miejsca zamieszkania, który przyjechał z Gdyni do Gniezna koleją bez biletu.

— **Ze składu** rzemieślniczego Seweryny Dutkiewiczowej przy ulicy Chrobrego 35 skradziono jedną szynkę wartości 12 zł. Jako sprawcę tej kradzieży przytrzymał Stanisława Wilczyńskiego z ulicy św. Krzyżskiej 7.

— **Sąd okręgowy** w Gnieźnie wyznaczył termin rozprawy głównej w sprawie obrabowania ambulansu pocztowego w Trzemesznie w dniu 31 grudnia 1934 na dzień 26 i 27 września rb. Sprawa sama wywołała swego czasu dużo burzy.

— **W czwartek** wieczorem około godz. 22 powrócił z jesien. manewrów 17 p. a. l. którego publiczność mimo spóźnionej pory serdecznie witała. 69 pułk piechoty wrócił dziś rano o godz. 6.

— **Grodzisk.** Pociąg-wystawa przybył do Grodziska z Poznania w dniu 12. bm. Przed południem zwiędziły wystawę miejscowe szkoły, a po południu liczne rzesze publiczności. Pociąg-wystawa zatrzymał się tylko jeden dzień, poczem udał się do Wolsztyna.

— **Kościan.** Dnia 8. bm. powrócił z Górki Duchownej pielgrzymka. Liczne rzesze uczestników wprowadził do kościoła Farnego ks. mansjonarz Echaust, poczem od ołtarza wygłosił kazanie. Podnieść należy, że po raz 60-ty wziął udział w pielgrzymce do Górki Duchownej p. Leonard Bobowski, a po raz 50-ty p. Ludwika Wojciechowska.

— **Doroczny bieg** kolarski o nagrodę wędrowną fundacji p. Ludwika Wenskiego urządził kościński okręg „Sokola“ w dniu 15. bm. Trasa biegu wynosi przeszło 40 km. Zgłoszenia przyjmuje druż Fr. Stróżyk w Kościanie.

— **Zawody** okręgowe w koszykówkę kościńskiego okręgu „Sokola“ odbędą się w dniu 15. bm. na boisku przy Sokolni w Kościanie.

— **Mogilno.** Pożar wybuchł w nieruchomości Draegera w Ciencisku. Ogień powstał w mieszkaniu lokatora Langowskiego. Zwracał uwagę fakt, że wszystkie wejścia były zamknięte, co utrudniało akcję ratunkową. Langow-

Agentura Kurjera Poznańskiego

w Gdyni

mieści się obecnie przy

ul. Starowiejskiej 16 I. p.

Agentura przyjmuje zamówienia na abonament i ogłoszenia.

ski ubezpieczył się na 10 tys. złotych, chociaż wartość jego rzeczy była niższa. Na mocy trzech poszlaków policja aresztowała Langowskiego, podejrzewając go o podpalenie.

— **Napadu** na pociąg dokonało 4 nieznanymi osobników w dniu 10 b. m. którzy zrzucili z pociągu tranzytowego nr. 5984 większą ilość węgla. Konwojująca pociąg policja oddała 4 strzały z karabina, przez co spowodowała ucieczkę złodziei. Węgeli w ilości 500 kg zabrano i odstawiono na stację.

— **Zmarł** nagle długoletni owczarz z majątkowości Marcinkowo pod Mogilnem niejaki Kofczal, który, idąc od zajęć codziennych zakończył życie.

— **Nieszczęśliwy wypadek** dokonano w czasie zwożenia słomy w Wymysłowie. Z naładowanego słomą wozu spadł robotnik Przybylski, doznając złamania obojczyka. W stanie niebezpiecznym odstawiono go do szpitala.

— **Zebranie** osadników pow. mogileńskiego odbyło się w sali Domu Katolickiego przy udziale członków sekcji osadniczej W. T. K. R. oddział w Mogilnie. Zebraniu przewodniczył p. Witkowski z Racie, który oddał przewodnictwo przesowi pow. W. T. K. R. p. Szumlańskiemu. Po referatach, wygłoszonych przez p. dr. Tobolewicza i radcę Trzcinańskiego, sekretarza W. T. K. R. odczytał treść listów do naczelnika urzędu skarbowego. W toku dyskusji jako pierwszy przemawiał p. radca Trzcinański i inni nad sprawą położenia osadników i drobnego rolnictwa. Po zaznajomieniu zebranych z korespondencją, wysłaną do urzędu wojewódzkiego, Państwowego Banku Rolnego, Dyrekcji Lasów Państwowych, Ubezpieczalni Społecznej, uchwalono wyjazd delegacji do Poznania, poczem zebranie zakończono.

— **Odolanów.** Funkcjonariusze Straży Granicznej z Odolanowa przytrzymał w Czesławicach pewnego zawodowego przemytnika, któremu odebrali 5 kg sacharyny pochodzenia niemieckiego. W dniu 11. bm. przytrzymał Cierpkową Jadwigę z Bonikowa na jarmarku w Odolanowie, której skonfiskowano 100 gramów sacharyny, przemyczonej z Niemiec.

— **Dnia 11. bm.** odbył się w Odolanowie jarmark jesienny. Spęd byłą, koni, świń był bardzo liczny. Ceny zniżowały. Bardzo liczny był występ rzeźmieszków, którzy niejednemu wypróżnili kieszenie oraz dopuścili się licznych kradzieży butów, bielizny i t. d.

— **Ostrów.** Manewry 25 dywizji kaliskiej odbywały się na terenach od Grabowa po Wieluń. Na zakończenie manewrów odbyła się w piątek zrana na polach lotniska w Ostrowie zbiórka całej dywizji. Po raporcie nastąpił przemarsz oddziałów wojskowych na rynek. Narodowy Ostrów tłumnie wyległ na ulice, przyozdobił domy w biel i czerwień flagową i radośnie witał naszych żołnierzy, zasypując formalnie naszych zuchów kwiatami. Okazało się, że dobitnie, jak kochamy nasze wojsko, armię polską, gotową do obrony granic i że jest ona naszą dumą i chlubą. Na rynku odbyła się wielka defilada, której towarzyszyły w przestworzach 3 samoloty. Defiladę przyjął dowódca dywizji w otoczeniu miejscowych władz. Postawa wojska była znakomita i budziła podziw i uznanie. Defilada trwała dwie godziny i wywarła wiele wrażenie na wszystkich. Tyle wojska naraz miasto jeszcze nie widziało. Po powrocie pułku z ćwiczeń nastąpił w Ostrowie ożywiony ruch.

— **Turniej tenisowy** o mistrzostwo Ostrowa rozpoczął się tu dziś uroczystie i trwać będzie do niedzieli włącznie. Z poza Ostrowa biorą w turnieju udział zawodnicy z Kalisza, Kępna i Ostreszowa.

— **Kurkowe** Bractwo Strzeleckie zwołuje nadzwyczajne walne zebranie na 26. bm. godz. 20 do lokalu „Polonia“.

— **Związek** Pań Domu urządzi w miejskiej szkole gospodarczej co trzeci poniedziałek każdego miesiąca o godz. 17 pokazy kulinarne.

— **Podrzucono** kilkumiesięczne dziecko w sieni domu p. Mizerskiego w Skalmierzycach Nowych. Policja wdrożyła dochodzenia za nie-sumienna matka.

— **Wystawę** pszczelarsko-ogrodniczo-jedwabniczą urządzi w Ostrowie w strzelnicy miejskiej w dniach od 22—24 września miejscowe Stow. Pszczelarzy. W dniu otwarcia wystawy odbędzie się tu ogólny zjazd pszczelarzy z południowych powiatów wojew. poznańskiego, a w dniach 23 i 24 bm. kurs dla początkujących pszczelarzy.

— **Liczbę** skrzynek pocztowych powiększono znacznie w mieście i wmontowano je na widocznych miejscach.

— **Parafjalna** Akcja Katolicka zbiera się 16. bm. o godz. 20 w Domu Katolickim na zebranie.

— **Wieczornice** urządzi K. S. M. Z. oddział Ostrow Śródmieście w Domu Katolickim w niedzielę, 15. bm. o godz. 20 z okazji „Dnia druchen“.

— **Pakość.** Nieomal śmierć w Noteci znalazłby 14-letni Kazimierzczak, który kąpiąc się w zakazanym miejscu, poczał nagle tonąć. Na krzyk chłopca pospieszył przechodzący tam p. Wiliński, który zdołał go wyratować. Niechaj to będzie przestroga dla tych, którzy, mimo zakazu policyjnego, kąpią się w zakazanym miejscu.

— **Lustracja** Tow. Spiewu „Halka“ w Pakości przeprowadził sekretarz XIX okręgu śpiewaczego p. Weber z Inowrocława. Zaznaczyć należy, że towarzystwo, które wkrótce będzie obchodziło 35-lecie swego istnienia, rozwija się dobrze.

— **Krwawy** finał zabawy wiejskiej miał miejsce w Szczepanowie. Między podchmielonymi Frankowskim i Tomaszewskim ze Szczepanowa a robotnikiem Jabłońskim z Wójcina doszło w czasie zabawy do utarczki, w której Jabłoński otrzymał szereg ran ciętych na całym ciele, zadanych nożem. Niebezpiecznie poraniony pozostał całą noc bez opieki lekarskiej i wskutek wpływu krwi, przywieziony nazajutrz do szpitala w Żninie, zmarł.

— **Odpust** podwyższenia św. Krzyża na Kalwarji w Pakości odbędzie się 15. bm. w niedzielę. Początek obchodu w sobotę po południu. W niedzielę nabożeństwo o 7, 8.30, 10 i 11.30 z kazaniem, droga krzyżowa i zakończenie o godzinie 15.

— Kweste nliczna na rzecz biednych urzęda Stow. Pań Milosierdzia w niedzielę, dnia 15. bm., która z uwagi na wzniosły cel gorąco się poleca.

— Zderzył się na Noteci w pobliżu mostu kolejowego ze skutą parowiec Lloydu Bydgoskiego „Konrad”, holujący skutę do Janikowa. Zderzenie nastąpiło wskutek nieprawidłowego mijania. Właściciel skutę z Gdyni p. Kassmann oblicza straty na sumę 350 zł. Parowiec został nieuszkodzony. Noteć wskutek wielkiej posuchy jest bardzo miękka i wąska, tak że żegluga, jaka się ostatnio wzmogła, napotyka na trudności i mijanie w niektórych miejscach jest niemożliwe.

— * **Pobiedziska.** W godzinach popołudniowych w dniu 11. bm. powstał pożar w nieruchomości p. Malczewskiego przy ul. Gnieźnieńskiej, gdzie zapalił się warsztat kołodziejski, który wraz z zapasem drzewa, wszelkimi maszynami spłonął całkowicie. Następnie ogień przeniósł się na chlew, który również doszczętnie się spalił. Dzięki energicznej akcji ratowniczej miejscowej straży pożarnej ogień po kilku godzinach stłumiono.

— * **Sroda.** W niedzielę, 15. bm. rozegrany zostanie mecz piłkarski o mistrzostwo kl. C. pomiędzy Sokolem Poznań-Jeżyce a K. S. Pogoń — Sroda, oraz pomiędzy Legią — Sroda a Sokolem — Poznań II.

— W czwartek, 12. bm. odbyło się posiedzenie rady miejskiej. Pierwszy punkt porządku obrad odłożono, bowiem mający być wprowadzony w urząd radnego p. Mizgajski, kier. szkoły powszechnej, nie przybył wskutek zajęć. Następnie zatwierdzono umowę z firmą eksportu mięsa, co do używania rzeźni, jednak dla rozmaitych wyjaśnień wybrano komisję w osobach pp. dra Musiała i dra Sikora. Do komisji rezyzyjnej Kom. Kasy Oszcz. w miejsce p. Macikowskiego wybrano p. Klewicza z „Rolnika”. Po omówieniu kilku drobniejszych spraw posiedzenie zamknięto.

— Sezon teatralny rozpocznie się w naszym mieście w poniedziałek, 16. bm. Zespół Teatru Narodowego z Poznania wystawi komedję muzyczną p. t. „Rozkoszna dziewczyna” — pod dyktando p. Szczerbowski. W tymże dniu po południu przedstawienie dla młodzieży p. t. „Kot w butach”.

— Lekarz powiatowy dr. Morawski wrócił z urlopu i urządzenie we wtorek i sobotę od 10—12 w starostwie, pokój 6. W inne dni wyjeżdża na inspekcje. W razie nieobecności zastępstwo pełni dr. Pędziuszkowa.

— Zlikwidowano zaraze świń w majątności Krewero. powiat średzki.

— W zagrodzie Henryka Pöhlera w Kostrzynie, pow. średzki, stwierdzono pomór i zaraze świń. W związku z tem wydano zakaz przetrągnięcia i wywozu i pedzenia świń z Kostrzyna.

— Władze ostrzegają przed dwoma nieznanymi osobnikami, którzy zbierają bez pozwolenia składki na Zw. Inwalidów Woj. Na wypadek pojawienia się tychże, należy ich oddać w ręce policji.

— Tut. Ochronka urzędu w niedzielę, 15. bm. zabawę dla dzieci w ogrodzie Bractwa Kurkowego.

— * **Szamoty.** Plaga spacerowiczów w tutejszych plantach i promenadach, jak również na drodze cmentarnej są rowerzyści, którzy jadąc do miasta, skręcają sobie drogę przez planty. Naraża to starców i dzieci na niebezpieczeństwo. Czas, by wybrykom tym kres położono.

— Alfons Gumny z Strzeszewka odwiedził swego wujka p. Jakóba Gumnego w Bininie. Przy tej okazji zabrał on wujkowi obligacje pożyczki konwersyjnej na sumę 500 zł, która po wyjeździe sprzedał. Sad wymierzył mu 2 miesięce aresztu. Uczniowie rzeźnicy Leon Bartkowiak i Marceł Gumny zabierali na szkole kilku mistrzów rzeźniczych z chłodni tu, rzeźni smalec i wyroby mięsne. Odbiorca skradzionych wyrobów był przyjacielem ich Stefana Bałta. Sad wymierzył dwóm pierwszym po 7 tygodni aresztu.

Urodziny w Ogrodzie Zoologicznym

Onegdaj zapanowała wielka radość u wszystkich mieszkańców naszego Zoologu, bowiem lwica „Diana”, faworytka lwa króla „Simby”, wydała na świat pięć młodych lwiat. Zapisu małych księżyk do księgi rodowej dokonał Lis, szef kancelarii cywilnej, w asyście Tygrysa, dowódcy sił zbrojnych i Misia, ministra skarbu. Pierwszy biuletyn o dobrym zdrowiu królowej i nowonarodzonych wydał Bocian, nadworny akuszer i Borsuk, nadworny lekarz. Słoń, ta wielka trąba, jako marszałek dworu, łącznie z Strusiem, mistrzem ceremoniału dworskiego, omawiają program uroczystości z okazji urodzin na dworze królewskim. Poza tem wszyscy pozostali dygnitarze dworscy, jak Wilk, wielki łowczy, Lampart, naczelny komendant policji państwowej, Foka, dowódca marynarki wojennej, Orzeł, szef lotnictwa i inni dokładają wszelkich starań, aby uroczystości urodzinowe wypadły iście po królewsku. Punktem kulminacyjnym wspomnianych uroczystości będzie jednakże galowe przedstawienie nadwornego kabaretu, w którym wystąpią wszystkie małpy i papugi Ogrodu Zoologicznego, a orkiestrą dyrygować będzie Osieł, nadworny kapelmistrz Jego Królewskiej Mości.

Podane uroczystości odbędą się w przyszłą niedzielę, dnia 15. bm. w godzinach popołudniowych, na które wszystkich Szanownych obywateli miasta Poznania J. K. M. lew Simba jak najuprzejmiej zaprasza. Dyrekcja Ogrodu Zoologicznego obniżyła na ten dzień wstępne do 50 gr od osoby, a dla dzieci 25 gr. Zaś w Ogrodzie restauracyjnym odbędzie się po raz ostatni w tym sezonie wielki koncert orkiestry dętej. Wstępne na koncert wynosić będzie tylko 25 gr od osoby.

A zatem w niedzielę idziemy wszyscy do Zoologu!

Lotniczka niemiecka przelotem w Poznaniu

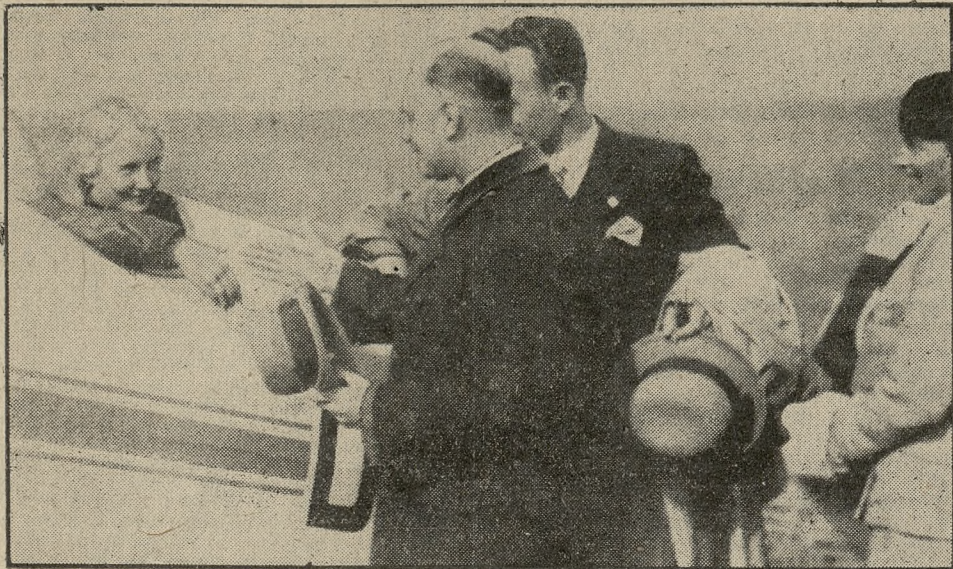
Dwa aparaty Aeroklubu Poznańskiego urządzają rajd turystyczny na Balkany

Dziś, w sobotę o godz. 9,50 na lotnisku w Ławicy wylądowała w drodze z Berlina do Warszawy, lotniczka niemiecka, p. Gudrun Marja Osterkamp, żona znanego niemieckiego lotnika bojowego.

Pani Osterkamp zatrzyma się w Poznaniu do popołudnia, poczem odleci

tetu olimpijskiego dr. Sokołowski i dyr. Dembiński z wydziału w. f., dalej członkowie zarządu Aeroklubu Poznańskiego, kierownik portu p. Kropiński i kierownik oddziału linii lotniczych „Lot” płk. Malczewski.

Aeroklub Poznański wysłał dziś na zlot do Warszawy trzy maszyny: dwa

POWITANIE P. OSTERKAMP NA LOTNISKU W ŁAWICY.

do Warszawy wraz z maszynami Aeroklubu poznańskiego, udającymi się na zjazd do Warszawy, urządzony z racji wyścigu Gordon-Bennet. P. Osterkamp przybyła do Polski jako delegatka niemieckiego komitetu olimpijskiego i przywiozła ze sobą filmy, propagujące zawody olimpijskie w Berlinie. Filmy te będą wyświetlane: 17. bm. w Warszawie, 21. bm. w Krakowie i 22. bm. w Poznaniu.

Lotniczkę niemiecką powitali w Poznaniu w imieniu regionalnego komi-

aparatu RWD 5 i jeden aparat RWD 8. Na aparatach RWD 5 polecą w charakterze pilotów kpt. Kropiński i inż. Suszyński, a w charakterze pasażerów pp. Góralewiczowie. Na aparacie RWD 8 polecą: jako pilot instruktor Aeroklubu sierz. Michalak i jako pasażer prezes Aeroklubu, nac. Switalski.

Aparaty RWD 5 wyruszą jutro z Warszawy na 7-dniowy rajd turystyczny na Balkany. Trasa prowadzić będzie przez Lwów — Bukareszt — Saloni — Budapeszt — Wiedeń i Kraków.

sztu. Bałte zaś zasadził na miesiąc aresztu z zawieszeniem.

— * **Strzałkowo.** Obeł sobie dwa palce u lewej ręki robotnik leśny Franciszek Stawowy z Radłowa przy obcinaniu wałków w państ. lesie. Pierwszej pomocy udzielił lekarz dr. Jakowicz, poczem odesłano go do szpitala. Z powodu wielkiej odległości 10 km od miejsca wypadku i odtransportowania chorego zwykłym wozem, ranny bardzo zesłabł z powodu upływu krwi.

— Tutejszy lekarz dr. Jakowicz, zam. dotąd przy ul. Szkolnej, przeniósł się do domu przy ul. Szerokiej 8.

— Kupiła dom stary przy ul. Szerokiej 7. p. Pławka od p. Mieczysława Winklera za cenę 6 tys. złotych. Dom jest obecnie rozbierany, a w przyszłym roku stanie nowy, jednopiętrowy budynek.

— * **Strzelno.** Uroczystą wieczornicę ku czci Najsw. Marii Panny urządza w sali p. Piątkowskiego w dniu 15. bm. Kat. Stow. Młodzieży Żeńskiej w Strzelnie. Na program złożą się śpiewy, deklamacje, oraz utwór sceniczny p. t. „Obraz Matki Najsw.”.

— Pożar wybuchł w Strzelnie w kamienicy p. Moszkowskiego, zam. w Poznaniu. Zapaliła

się podłoga w pokoju na drugim piętrze, która, wraz ze zwałowem belkowania, runęła do położonego na pierwszym piętrze, pokoju lokatora p. Brożka, urzędnika tut. Banku Ludowego. Tylko dzięki tej okoliczności, że w pokoju nie było nikogo, obyło się bez ofiar w ludziach. Pastwa żywiu padły krzesła, stół, firany okienne, oraz inne sprzęty. Przybyła straż pożarna z motopompa ogień zlokalizowała i ugasiła.

— W Bronisławiu, po jednorocznej przerwie, uruchomiona zostanie fabryka przetworów kartoflanych, przychem kilkunastu bezrobotnych znajdzie zatrudnienie. W tegorocznej kampanii prace będą wykonywane tylko akordowo.

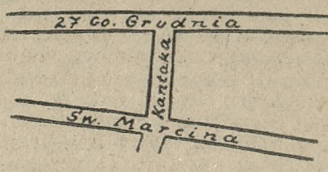
— * **Września.** Ślub kapitana żeglugi wielkiej w Gdyni p. Władysława Haremy z Zasutową, pow. Września, z p. Walerji Marią Marwińska z Gdyni odbył się 11 b. m. w kościele N. M. P. w Gdyni.

— W przyszłą niedzielę t. j. 15 b. m., K. S. „Wiktoria”, Września, o godz. 11 przed południem spotka się w Gnieźnie z Tow. Gimn. „Sokol”. Za dwa tygodnie odbędzie się we Wrześni mecz tenisowy K. S. „Pogoń”, Sroda — K. — Do garnizonu powrócił 68 pułk piechoty. Miasto zgotowało powracającemu uroczyste przyjęcie. 68 p. p. zadokumentował swą dzia-

CO MÓWIĄ NAZWY ULIC W POZNANIU

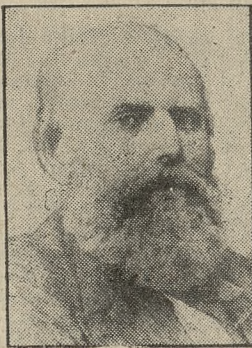
V Ulica Kantaka

Kazimierz Kantak, syn Franciszka i Konstancji z Leitgebrów, urodził się 22 go marca 1824 r. w Poznaniu. Kształcił się

Ulica Kantaka jest jedyną boczną ul. 27 Grudnia

w Poznaniu i Chełmie. W r. 1846, podejrzany o przygotowanie powstania, dostał się do więzienia w Grudziądzu. Po uniewinniającym wyroku berlińskim doskładał się na tamtejszej wszechnicy, a w r. 1848 wstąpił do legjonu akademi-

KAZIMIERZ KANTAK

ków, podzielając ich smutny los. Znow przesiedział kilka miesięcy w więzieniu, tym razem w Kistrzynie. Po zwolnieniu, osiedlił się na stałe w Poznaniu, gdzie działał na niwie społecznej, biorąc czynny udział w Tow. Pomocy Naukowej. Przyjaciół Nauk i w Tow. Tatrzańskim. Wybrany w r. 1862 do sejmiku pruskiego, bronił spraw polskich i był tłumaczem uczuć i myśli Kola Polskiego aż do śmierci. Odznaczał się wielką wymową. Często mówił bez przygotowania, odpowiadając na zaczepki momentalnie. Należał do najwybitniejszych postaci nie tylko w Kole Polskim, ale w całej Izbie. Motty przedstawia go nam jako męża pełnego szlachetnych uczuć, który tylko do dobrego dążył, silnego i otwartego w przekonaniach i ich obrońcę, chętnego i gotowego do usług. Dlatego też wszędzie go lubiano, czy między swoimi, czy to w kołach niemieckich kolegów sejmowych. — Umarł na zapalenie płuc dn. 28 grudnia 1886 r. Niezliczone tłumy odprawiły go na cmentarz farny, gdzie wdzięczni rodacy wystawili mu pomnik nad mogiłą. „Nordd. Allg. Zeitung”, organ, nigdy dlań nie łaskawy, tak go żegnała: „... był lubiany przez wszystkie stronnictwa, mianowicie dla swego miłego i jowialnego usposobienia...”

Ul. Kantaka jest jedyną boczną ulicą 27 Grudnia i łączy ją ze Św. Marcinem. Przedtem ulica ta nosiła nazwę „ul. Bismarcka”. Na nazwę jednej i tej samej ulicy złożyły się nazwiska dwóch przeciwników politycznych: zagorzałego wroga Polaków i słynnego obrońcy sprawy polskiej. (pt)

skość imponująca defiladą. Po defiladzie podał pułk do koszar na zasłużony odpoczynek.

— Zarząd wrzesińskiego obwodu powiatowego L. O. P. P. komunikuje, że powtórny termin XII Tygodnia L. O. P. P. ustalony został przez władze na czas od 13 do 20 października 1935 r. Szczegóły podadzą miejscowe Kola L. O. P. P.

W palmiarni poznańskiej wrą przygotowania do mającej być jutro otwartej wystawy

Jutro, w niedzielę, 15. bm., o godz. 10 nastąpi w Poznaniu otwarcie wystawy terrarijów i akwarjów.

W palmiarni w parku Wilsona czynione są gorączkowe przygotowania. Otwarcia wobec przedstawicieli władz, świata naukowego, prasy i gości dokona tymczasowy prezydent miasta Po-

znania. Na wystawie, składającej się z około 120 akwarjów i terrarijów, zobaczymy szereg ciekawych ryb egzotycznych, będzie również doskonałe reprezentowany Bałtyk przez kraby, iglicznie, krewetki, flondry, cierniki morskie i inne. Sensacją będzie ryba djabł morski. Ma ona przybyć dy-

ro dziś w nocy pociągiem. Jeżeli się uda, będą również pokazane chelbie różnokolorowe, dalej pajaki morskie, czółki i ślimaki. Na fotografii widzimy przygotowania do wystawy. Na prawo kraba welnistorekiego, zawleczonego do Bałtyku z odległych Chin.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

JUBILEUSZ I JUBILAT

Solski i jubileusz — Aktorzy i kobiety — Fruwający praporszczyk — Aktor, który wyrabia się dalej — Obecny „Judasz” Solskiego — Coś dla doktorandów — Makrobiotyka teatru — Co Solskiemu powiedzieć we wtorek?

Co możnaby jeszcze nowego napisać o Solskim, czegoby już przez sześćdziesiąt lat nie napisano o nim jako o aktorze, reżyserze, dyrektorsze i najmilszym w świecie kompanie? Świętując wszystkie jego jubileusze, obchodzone i nieobchodzone, najniewinniejszy człowiek ani się opatrzy, jak sam został jubilatem! Ale Solski chował się starannie przed pierwszymi fetami tego rodzaju, których normalny aktor usiłuje się nie wyrzeknie. Nie święcił ani ćwierćwiecza, ani trzydziestolecia, ani trzydziestopięciolecia (które nałogowi jublanci także lubią sobie fundować). Czterdziestolecie pokrył milczeniem, o czterdziestopięcioleciu nie chciał słyszeć i dopiero na półwiecze odkrył karty, a raczej wydarło mu je gwałtem z ręki i na stół wyłożono.

Spadł ten jubileusz jak grom z jasnego nieba. Nikt nie chciał wierzyć, że to już pięćdziesiąt lat Solski biega po wszystkich piętach wszystkich polskich teatrów (skacząc nieodmiennie po dwa schody naraz, a w dniu premiery po trzy). Musiał Solski dobrze sobie zapamiętać powiedzenie Coquelina, że zadaniem aktora jest to samo co jest zadaniem kobiety, mianowicie: podobać się. Do pewnego wieku kokietał nas tem, że jest taki młody — teraz kokietuje tem, że ma już tyle lat, a nic na nie wygląda.

Jest to jakieś całkiem osobne czaroksięstwo, że w tym jubileacie niema nic z jubilatą. Przed laty widziałem, jak Szyfman wyciągał był Rapackiego z emerytury na scenę, aby zagrał jeszcze raz Milczka. Lat Solskiego chyba jeszcze nie miał wielki Rapax, ale tupnąc na Wacława już nie mógł. Pojdźmy trochę but, ale i na tem się skończyło. Otóż gdy Solski niedawno skończył w „Weselu” na kanapę niemal równymi nogami — musiałem przeźrzeć oczy. Lewitacja, czy co? Jednym z moich najwcześniejszych wspomnień w teatrze jest „Kościuszkę pod Racławicami”. Widziałem go w Krakowie przejeżdżając do Warszawy, jako kilkoletni dzieciak. Jest to moje pierwsze wspomnienie o Solskim, który grał praporszczyka Katkowa. Jak grał? — trudno mi ocenić, byłem wtedy jeszcze za młodym recenzentem, ale jak tańczył kozaka, to sobie zapamiętałem. bo poprostu fruwał, fruwał pod sam sufit. Potem Solski przecharakteryzował się z Katkowa na samego Kościuszkę — było to jakie dwa lub trzy jubileusze temu — ale nie dałbym szeląga, że dzisiaj wyciąłby nam kozaka tak samo, a może jeszcze lepiej. Bo przez ten czas przecież się wyrobił.

Bez żartów, Solski ciągle się wyrabia. W tem także jego osobny sekret i duma. W wielkich aktorach naprawdę niema nic z tej ciemnoty ludzkich minorum gentium, którzy w swoich łaskawych oczach zdobyli już wszystko i wyżej się nie wspaniają, bo nie ma gdzie: góra im się skończyła, tak jak ów słynny koń ulanów. Pewnemu śpiewakowi napisałem raz z całą dobroduszością, że wyrobili mu się piękne piana, których dawniej nie miał tak dobrych. Myślałem że uroni lekką wdzięczności — gdzie tam! Obrzucił się i dostał takiej irytacji, że nazajutrz musiano odwołać przedstawienie. Formalnie go zatknęło.

Gdy teraz przyszedłem na Judasza, sprawdziłem, że Solski znów mi nerwy szarpie tak jak na pierwszych przedstawieniach, ale zauważyłem, że coś się pozmieniało. Figura jakby nabrała wypukłości, jest jeszcze rozmaitsza w szczegółach i jeszcze monumentalniejsza jako bryła. A tamtą wersję pierwszą, krakowską, umiałem przecież na pamięć, bo i kto by zapomniał, kto raz tego Judasza zobaczył! Pędzę za kulisy i mówię co myślę, a Solski uśmiecha się po swojemu od ucha do ucha: „Oczywiście! Dobrze się nad tem pracowałem, wtedy jeszcze dużo brackowało!” Cóż za pasja w tym człowieku, aby za każdym razem zrobić najlepiej jak może, a następnym razem jeszcze lepiej!

Przekazuję niniejszem to autentyczne zdarzenie naszym magi-

strom teatrologji, gdyby który się z Solskiego doktoryzował, co bardzo polecam. Gdy będzie pisał rozprawę o jego tysiącu ról, a magicznym kunszcie charakterystyki i charakteryzacji, o wirtuozowskiej technice, o dojmującej ekspresji — niech nie zapomni dodać, że jest to taki aktor, który w sześćdziesiątym roku swych triumfów dalej się wyrabia. Spędziłem w Krakowie dużo czasu na próbach u Solskiego, więc nawet wiem, jak się to odbywa. Stąd go widzę, jak wydziwia się przed lustrem nad graną po dwieście razy rolę, potem z furją nakłada swój legendarny cwikier, przygląda się i krzyczy: „Zleeee!! Jeszcze raz!!” I zaczyna na nowo.

Doktorat z Solskiego... Właściwie to dziwne, że jeszcze go nie było. Może dla tego, że teatralni doktorzy — a mamy już ich kilku — piszą rozprawy o literaturze, aktorstwa nie tykając, ile sobie przypominam. Może myślę, że nie wypadła? Z drugiej strony nie tylko teatrolodzy, ale medycy mogliby do aktorów się zabrać. Mam na myśli makrobiotykę, które to dzikie słowo oznacza sztukę długiego życia. Jeżeli kiedyś będzie u nas utworzona katedra tej sympatycznej dyscypliny, to kandydaci do niej znajdą śliczny materiał w takich długowiecznikach jak np. Żelazowski, Leszczyński, Rapacki, Solski. Zwłaszcza Solski. Jak ten jego Judasz krzyczy! Pełna sala głosu i to takiego głosu, który ma co najwyżej czterdzieści lat. Zupełnie jakby nie ubiegło już pół wieku zgórą od owych legendarnych poznańskich wiewiórek, kiedy to Solski wyciągał „Szumią jodły” i zachęcał do picia na zdrowie miłości głosem Alfreda z „Traviaty”. Jest i w tem ładny przyczynek do makrobiotyki. Woronow robi sobie reklamę jako fachowiec do długiej młodości. A gdyby tak przyjechał do Solskiego na mały kurs dokształcający? Niechby sobie obejrzał takiego człowieka, który od sześćdziesięciu lat jest na scenie codzień inny, a w życiu ciągle taki sam!

Woronow wie swoje, ale my, którzy patrzymy na Solskiego z bliska od tyłu lat z ciągle rosnącym podziwem i zdumieniem, także wiemy gdzie trzeba szukać tego źródła wiecznej młodości. Jest ono w artystycznej duszy Solskiego, w jego ogniu wewnętrznym, w pasji teatralnej, która go rozsadza dzisiaj z taką samą prężnością, jak przed sześćdziesięciu laty. We wtorek będziemy go fetowali jako jubilata. Będziemy mu gratulowali, będziemy przedewszystkiem dziękowali mu za to, że jest dla teatru polskiego tem, czem jest. Rozlegnie się wiele serdecznych i uroczystych słów, ale myślę, że nie najmniej uczeszy się Solski pewną „kwestją” z jego genialnego Łatki, którą postanowiłem mu przypomnieć — owem nieporównanem w jego ustach: „To mi siła, to mi zdrowie! Życia w nim za pół miliona!” Oczywiście pół miliona to za mało, więc powiem „za milion”, na to Solski krzyknie: „Zleeee! Gdzie rym?! Jeszcze raz!!” a ja mu odpowiem: „Jeszcze raz?! To za mało. Po sto razy, i w niepolizcone lata”. A on kiwnie po swojemu głową, albo zakrzywi któryś palec, tem wypowie wszystko, co w tej chwili da się powiedzieć o sprawach tego świata — i uśmiejemy się obaj.

Witold Noskowski.

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły” nr. 18. Treść: Dr. Fr. Kulański: „O wychowaniu nowego obywatela — państwowca”. — A. Urbański: „Nasi nowicjusze”. — Co zastajemy po powrocie z wakacji? — Dr. A. Klęsk: „Na co po wakacjach należy zwracać uwagę w sprawie zdrowia młodzieży”. — Cz. Ziętek: „Hospitacje kierownika szkoły”. — J. Przewoźny: „Co mówi nauczycielstwo o konferencjach rejonowych”. — T. Szewc: „Dziecięca metoda dodawania”. — S. M. H.: „Pr stawienie ważniejszych form terenu na mapach przy pomocy poziomu”. — Z. Gryń: „Nauka geografji”. — Szwecji”. — St. Kamiński: „Stanowisko Polski w Europie i świecie”. — M.: „Psychologia w szkole”. — Uwagi dyskusyjne. — Nowe książki. — Komunikaty. — Adr. Red. Poznań, Wielka 18.

ŻYCIE KULTURALNE

PADEREWSKI MÓWIŁ NA CZEŚĆ POETKI FRANCUSKIEJ.

Z Lozanny donoszą nam (H. O.):
W Evian, miejscowości kuracyjnej, położonej nad brzegami Lemanu, po francuskiej stronie naprzeciwko Morges, odbyła się uroczystość ku uczczeniu pamięci zmarłej w roku zeszłym poetki francuskiej hr. Anny de Noailles. Zdarzenie to nie obchodziłoby nas specjalnie, gdyby w Akademji tej nie brał udziału jako mówca I. J. Paderewski.

Anna de Noailles była z domu księżniczką Brancovan, z której rodziny Paderewski żył w wielkiej przyjaźni, a ją samą znał od dziecka — z tego tytułu uproszono go o zaszczytowanie tej Akademji swą obecnością i przemówieniem.

Uroczystość zgromadziła elitę towarzysztwa i inteligencji francuskiej — była

również obecna siostra króla Alberta belgijskiego, księżna Vendôme, posiadająca piękny zamek w pobliżu Evian. Przemówienie Paderewskiego, w którym pełnia głębokich myśli, wysnutych ze wspomnień serdecznej przyjaźni i z odczucia piękna utworów poetyckich Anny de Noailles, łączyła się z przepiękną formą, było przyjęte przez publiczność burzliwymi oklaskami, a mówca już za ukazaniem się swem został powitany owacyjnie. Oprócz Paderewskiego zabierali głos: Henri Bordeaux, członek Akademji francuskiej, który przewodniczył uroczystości, Guy de Pourtalès (autor książki o Szopenie), oraz pani Croiza, znana śpiewaczka i deklamatorka z Paryża.

NAUKA

Nowi profesorowie w Wilnie. Profesorę zwyczajną etnologji i etnografji otrzymał prof. dr. Moszyński (Kraków) także profesurę chemji fizjologicznej dr. W. Mozolowski (Lwów, Akad. Weteryn.) wreszcie doc. ks. dr. L. Puciata profesurę nadzw. teologji dogmatycznej.

Referaty Zjazdu Historyków. Jeszcze kilka dni dzieli nas od VI Powozecznego Zjazdu Historyków Polskich w Wilnie, a już ukazał się w druku, nakładem Polskiego Towarzystwa Historycznego, pierwszy tom „Pamiętnika” Zjazdu. Tom ten zawiera referaty, które będą wygłoszone w czasie Zjazdu na plenum i w komisjach. Dzięki wczesnemu wydaniu drukiem tych referatów ułatwiona będzie dyskusja nad nimi. Tom „Pamiętnika” przedstawia się bardzo okazale, wydany jest na dobrym papierze, drukowany czysto, liczy około sześciuset stron. Zawiera 63 referaty wybitnych uczonych polskich, którzy weźmą udział w Zjeździe Historyków. (np)

RUCH REGJONALISTYCZNY

Literatura o powstaniu wielkopolskiem. Pod tym tytułem ogłosił dr. Z. Grot broszurę, wydaną jako odbitkę z „Rocznika weteranów powstań narodowych”. Autor przedstawia tu cały szereg prac i pamiętników, odnoszących się do tego ważnego w dziejach Polski wydarzenia. W oszacowaniu prac zajmuje się autor zarówno publikacjami polskimi jak i obszerną literaturą niemiecką w tej kwestji. Do wszelkich tych publikacji autor ustosunkował się krytycznie, zupełnie zresztą słusznie, stojąc na stanowisku, że jeszcze przedewszystkiem na wygłaszanie ostatecznych sądów o powstaniu i jego wynikach, przedewszystkiem odnosi się to do prac inż. Wieliczki. Dr. Grot jest zdania, iż będąc z całym uznaniem dla pracowitości i zapału nie można przyjąć tych wywodów przybranych w szatę naukowego przedstawienia rzeczy. Pomimo tego, że sądy są oparte o przekazy źródłowe, zbyt często są subiektywnymi sądami, zwłaszcza w odniesieniu do oceny działalności Naczelnej Rady Ludowej. Dr. Grot zgadza się z zdaniem, jakie już poprzednio wypowiedział o pracach z Wieliczki dr. Wojtkowski na łamach „Roczników Historycznych”, że mają one wartość tylko jako przekazy pamiętnikarskie, a nie jako ostateczna już ocena faktów. Na tę ocenę jest jeszcze za wcześnie, niemniej należy starać się, ażeby tych przekazów było dużo, ażeby sami Wielopolanie pozostawili swe wspomnienia i opisali usiłowania zerwania pęt, by potem historia mogła wydać należyty wyrok w tej sprawie. (J. St.)

LITERATURA

Dwudziestopięciolecie zgonu Orzeszkowej miało być święcone w Grodnie tego roku we wrześniu, lecz zostało przesunięte na rok przyszły, na maj.

Jak umierał Lope de Vega. Przed kilku dniami przypadała trzecieście rocznica zgonu Lope de Vegi — obchodzona w świecie kulturalnym przez cały rok 1935. Lope de Vega jeszcze na 24 godzin przed zgonem napisał dwa wiersze: długi poemat „Wiek złoty”, oraz odę na zgon pewnego szlachcica portugalskiego. Tego samego dnia uczestniczył jeszcze w dyskusji medyczno-filozoficznej. Tam zemdlął i został przeniesiony do domu, gdzie w pełnej przytomności umyślnie zakończył życie.

„Serce Anglii”. Pod powyższym tytułem (The Heart of England, Londyn, Batsfos, 1935) daje znany krytyk teatralny i rzutki literat. Ivor Brown niezliczoną ilość zręcznych połączonych obrazków, składających się na wszechstronny obraz dzisiejszej Anglii. Poznajejmy ogrody, bawialnie, fabryki, porty, szkoły różnego typu i stopnia, gazety, budowlę itd., itd. Co do poglądów na przyszłość Brown jest optymistą — nie darmo przedmowę do książki napisał autor „Dobrych towarzyszy” J. B. Priestley. „Serce Anglii” można polecić wszystkim, mającym ochotę nabrać pojęcia o dzisiejszym życiu południowej części wyspy Albion. (W. T.)

MUZYKA

100-lecie urodzin Saint-Saënsa uczci jutro w niedzielę Polskie Radio transmisją „Samsona i Dalili”. Początek o 20.50.

Katowickie „Echo”. Z Katowic donoszą nam (ad): „Echo” rozpoczęło już pracę. Dyrygentem został p. Adam Harasowski. Po ostatnich udanych występach w Bytomiu, Ząbku i Opolu zamierza dać „Echo” koncerty w Berlinie, Wrocławiu, Wiedniu, Budapeszcie, Zagrzebiu i Lublanie. Członkami chóru są urzędnicy państwowi, samorządowi i pracownicy przemysłowi.

„Wallenstein” — jako opera. Autor „Szwandu dudziarza”, Jaromir Weinberger, pracuje nad nową operą, której tekst został zaczerpnięty z trylogji wallensteinowskiej Schillera.

TEATR

Wieczysty Obłomow. W Moskwie będzie wystawiona sztuka pt. „Obłomow” przerobiona ze słynnej powieści Gołczarowa pod tym samym tytułem. „Obłomow” i „Obłomowszczyzna” stały się określeniami klasycznymi dla rosyjskiego próźnictwa i lekturowania. Prasa sowiecka przypomina, że Lenin powiedział na ten temat co następuje: „Rosja przeszła trzy rewolucje, a Obłomowowie istnieją dalej. Bo Obłomow był nie tylko obszarnikiem, ale także chłopem i nie tylko chłopem, ale i inteligentem i nie tylko inteligentem ale także robotnikiem i komunistą... Żyje on dalej, długo jeszcze trzeba go czyścić, trzepać i szorować, nim się coś z niego zrobi...” Można dodać, że i to wapliwe, bo „naturę można wypędzić widłami, a przecież wróci” jak powiedzieli jeszcze starzy Rzymianie...

Dramat o Edisonie, zatytułowany „Czarodziej z Menlo Park”, napisał czeski dramaturg Edmund Konrad. Sztuka została już przełożona na niemieckie i angielskie.

Zapolska i upływ czasu... Piszą nam z Krakowa (krt): Druga premiera nowej dyrekcji prof. Karola Frycza jest „Ich czworo” Zapolskiej, sztuka nazwana „tragedią ludzi głupich”. Role świetne — postaci wyblakłe. Zdać się że poza niezmiernie szlachalną Dulską, żadna inna sztuka Zapolskiej nie wytrzyma próby czasu. Za dużo w nich aktualnego wtedy naturalizmu, za mało rzeczy nieprzemijających. Najtrafniej ujęto w obecnym wykonaniu rolę epizodyczną. Zonę grała p. Skassówna nieprzekonywująco podobnie jak p. Karbowski Męza, zaś Kochanek p. Macherowski był poprostu za stary.

OCHRONA ZABYTKÓW

Piękny dar dla Muzeum Wojskowego przesłał zarząd m. Wiednia. Jest to pejzaż wyobrażający Kahlenberg, słynny zwycięstwem Jana III nad Turkami pod Wiedniem. Jest to rewanż za obraz, jaki na rocznicę wiedeńską przesłał przed dwoma laty polski komitet obchodu.

SZKOLNICTWO

Poznawajmy przyrodę i nasz kraj. Taki tytuł nosi wydany w tym roku podręcznik na czwartą klasę szkoły powszechnej. Autorką jest p. Jadwiga Wernerowa, rytmiki doskonale wykonał St. Feliksiak zaś książkę z dużą starannością o estetyczny wygląd wydał M. Arct. Księgarnia ta zdobyła niemałe zasługi przy popularyzacji nauki o przyrodzie (dość wspomnieć liczne dzieła Bohdana Dyakowskiego) jeszcze za czasów przedwojennych. Książka p. Wernerowej dzieli się na trzy części: w jesieni dzieci uczą się o jarzynach, owocach, uprawie roli; w zimie poznają kraj z pomocą doskonale napisanych rozdziałów krajoznawczych (nawet zeszłoroczna powódź karpacka została sugestywnie omówiona), wreszcie wiosną znowu wracają do przyrody żywej. W tekście mnóstwo nieszablonych zdjęć, mapek i rysunków w łącznej liczbie 234. Z przyjemnością bierze się do ręki tę miłą i dobrze odczuta „przyrodę” jak różni się ona od podobnych książek z przed kilkunastu choćby lat. (Dr. J. M.)

Książki nadesłane

Januaria i Tadeusz Kołodziejczykowie: „Botanika”. Dla klasy II gimnazjalnej. Warszawa 1935. Wyd. M. Arcta.

Polska bandera na Atlantyku

Modernizujemy naszą flotę — Największy polski okręt rozpoczyna swoją służbę

Gdynia, 14 września.

W porcie gdynim stanął największy polski statek handlowy M/S „Piłsudski”. Jest to fakt o dużej doniosłości dla naszej marynarki handlowej, która teraz rozpoczyna nowy okres swe-

Komendant M. S. „Piłsudski”
kpt. Mamert Stankiewicz

go rozwoju. Nowy statek będzie pod polską banderą utrzymywał komunikację pomiędzy Gdynią a Ameryką. Banderą polską na Atlantyku powiewa już od kilku lat. Warto przeto sporządzić chociażby pobieżny bilans wyników naszych poczynań w tej wielkiej żegludze zaoceanicznej.

Zdobycie prawa obywatelstwa dla polskiej bandery na Atlantyku znalazło w Polsce zrozumienie już w chwili, kiedy stawialiśmy pierwsze kroki na morzach. Projekt jednak utworzenia własnej zaoceanicznej linii okrętowej doczekał się zrealizowania dopiero w r. 1930. W tymże roku powstało „Polskie Transatlantyczne Towarzystwo Okrętowe”, którego nazwa ma dziś brzmienie: „Gdynia — Ameryka Linje Żeglugowe”. Towarzystwo nabyło trzy statki, dobrze już znane społeczeństwu polskiemu. Okręty towarzystwa: „Polonia”, „Kościszko” i „Pułaski” rozpoczęły utrzymywanie komunikacji pomiędzy Polską a Ameryką. Aczkolwiek linja okrętowa miała w pierwszym rzędzie znaczenie prestiżowe, to jednak rozwój jej w krótkim stosunkowo czasie przeszedł w kierunku zgoła nieoczekiwanym. Ostatnie lata były dla towarzystwa okrętowego już okresem większych obrotów, co wskazało na to, że nie tylko względy prestiżowe, ale gospodarczo uzasadnione konieczności przemawiają za rozbudową działalności towarzystwa. Powodzenie na linii amerykańskiej zachęciło do otwarcia drugiej linii pomiędzy portami w Konstancji i Jaffie. Nowa ta linja, zwana palestyńska, już z chwilą jej otwarcia stała się rentowną i obroty na niej stale wznastają zarówno w ruchu towarowym, jak i pasażerskim.

Od założenia towarzystwa do chwili obecnej statki „Gdynia - Ameryka Linje Żeglugowe” w ruchu pasażerskim przewiozły:

Do Ameryki	22 870 osób
Z Ameryki	27 975 „
Na linii palestyńskiej	37 053 „
W ruchu wycieczkowym	21 135 „

W tym okresie czasu przewieziono ogółem 52 227 tonn wysokocennych towarów oraz 82 283 worków poczty.

Ruchowi wycieczkowemu, którym interesuje się całe społeczeństwo polskie, należy się osobna wzmianka. Stało się już tradycją, że towarzystwo urzęda corocznie wiosenną wycieczkę dalekomorską na morza południowe, oraz na fjordy norweskie i do Anglii w miesiącach letnich. Poza tem każdego roku odbywa się kilka mniejszych, kilkudniowych wycieczek do portów bałtyckich. Wycieczki cieszą się dużą popularnością i w naszych warunkach stały się jedyną niemal sposobnością do odbycia podróży zagranicznej. Wyjazdy zagranicę morzem przyczyniły się w dużej mierze do ściślejszego związania szerokich warstw społeczeństwa polskiego z żywiołem morskim, do upo-

Gdynia. (p) — Chłuba polskiej marynarki handlowej, nowy transoceanik M/S „Piłsudski”, stoi w porcie gdynim. Przez cały pierwszy dzień pobytu nowego transoceanika w Gdyni przed gmach dworca morskiego napływały ustawicznie niezliczone rzesze ludzi, zachwycając się imponującym wyglądem polskiego kolosa morskiego.

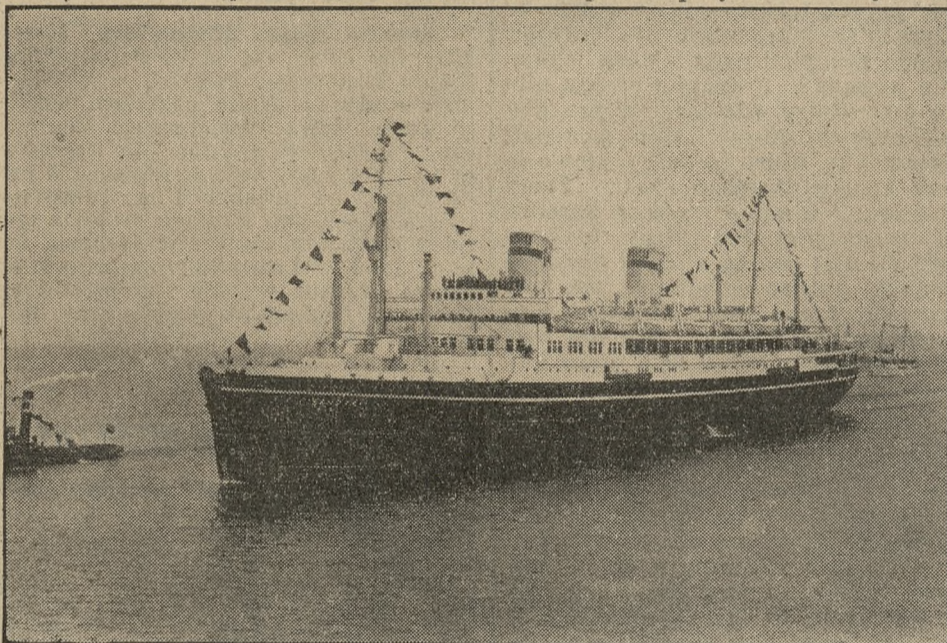
Cały port tonie we flagach, które podniesiono na wszystkich statkach. Przybywający do macierzystego portu statek, jako pierwszy powitali u granicy wód terytorjalnych dziennikarze gdynscy, którzy wyjechali na spotkanie statku holownikiem „Bizon” wraz z pilotem portu handlowego. Dziennikarze weszli na pokład statku razem z pilotem. Wjazd statku zamienił się w niewidziane dotąd w Gdyni triumfalne

wszechnienia jego znaczenia w życiu narodu.

Statki, które jako pierwsze przepływały Atlantyk pod polską banderą, spełniły zatem swoje zadanie. Moder-

przekraczanie bram portu. Statkowi towarzyszyły motorówki, statki i holowniki „Żegluga Polskiej”, które, wypełnione ludźmi do ostatniego miejsca, wyjechały również w morze na powitanie M/S „Piłsudski”.

Teraz statek przygotowuje się do pierwszej podróży amerykańskiej. W sobotę rano statek wyjedzie na redę, aby następnie wjechać raz jeszcze oficjalnie i być powitany przez cały rząd polski, który na dzień ten zjedzie do Gdyni. Na pokładzie statku odbędzie się poświęcenie jego bandery oraz przyjęcie zaproszonych gości. W godzinach popołudniowych umożliwionem będzie zwiedzanie statku szerszej publiczności. W niedzielę zaś pójdzie statek w morze, aby po siedmiu dniach dobieć do wybrzeży amerykańskich.

M. S. „Piłsudski”, holowany przez holownik „Tur” wjeżdża do portu gdynimiego.

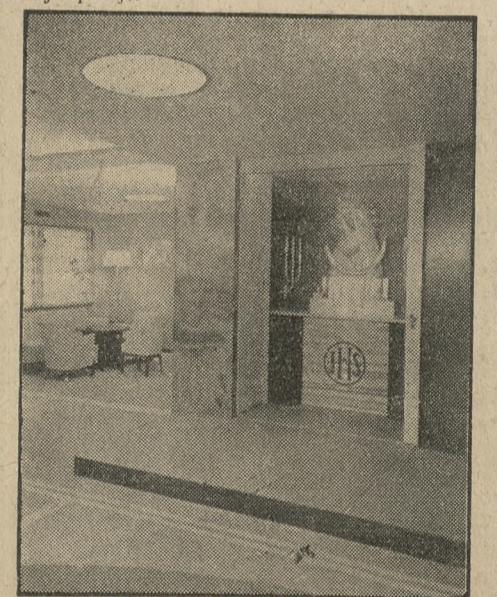
nizacja floty towarzystwa okazała się koniecznością. Wprawdzie silne kadłuby, zwłaszcza maszyny „Pułaskiego” czy „Kościszki”, zapowiadają tym statkom jeszcze wcale długi żywot, jednak na linii amerykańskiej muszą one ustąpić miejsca jednostkom nowym, bardziej odpowiadającym potrzebom nowoczesnego ruchu okrętowego. Na linii amerykańskiej kursować i podejmować walkę z konkurencją mogą tylko jednostki nowe, lepiej wyposażone technicznie i bardziej wygodne.

M/S „Piłsudski” jest właśnie pierwszym nowym okrętem, który odtąd pod polską banderą płynąć będzie po Atlantyku. Siostrzany statek „Batory”, zawinie do macierzystego portu w Gdyni za kilka miesięcy. Oba te statki stanowić będą chlubę naszej marynarki handlowej, śmiało będą mogły konkurować z okrętami obcemi. Na Bałtyku będą one największymi jednostkami pasażerskimi, co umożliwi im zdobycie pasażerów z krajów bałtyckich i zaplecza portu gdynimiego, położonego za naszą południową granicą państwową, a więc z Czechosłowacji i Rumunii.

Nowe jednostki naszej floty handlowej: motorowce „Piłsudski” i „Batory” zarówno co do rozmiarów jak i urządzeń, zapewniających przyjemną i

wygodną podróż zaoceaniczną, wyprzedzają znacznie resztę naszego taboru morskiego. Zalety nowych jednostek będą się popularyzowały odtąd stale. Każda podróż przyniesie naszym okrę-

tom niewątpliwie nowych zwolenników, którzy przyczynią się do urobienia statkom naszym należnej im dobrej opinii.

Ołtarz w klasie turystycznej z obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej

To też kiedy najnowszy nabytek naszej floty handlowej rozpoczyna swoją służbę na Atlantyku, zaczyna się nowy okres w rozwoju naszej bandery

na morzach. Wchodzimy na morza z okrętami nowoczesnymi, nieprzeciętnymi, które ustępują tylko nielicznym jednostkom flot starych narodów żeglarskich. Modernizujemy naszą flotę i zyskujemy coraz większe doświadczenie w żegludze. Dążeniem naszym musi być, aby wszystkie nasze wysiłki w żegludze morskiej stworzyły wielki czyn, aby ugruntowały pozycję Polski na morzach. E. P.

W dniu 15 bm. M/S „Piłsudski” wypłynie w pierwszą inauguracyjną podróż do Ameryki. Na pokładzie statku uda się do Ameryki wycieczka kupców polskich oraz grupa dziennikarzy. Z ramienia redakcji „Kurjera Poznańskiego” w podróży tej bierze udział nasz korespondent nadmorski p. Edward Piszcz.

O gwiazdkę „Opieki” dla Polonji zagran.

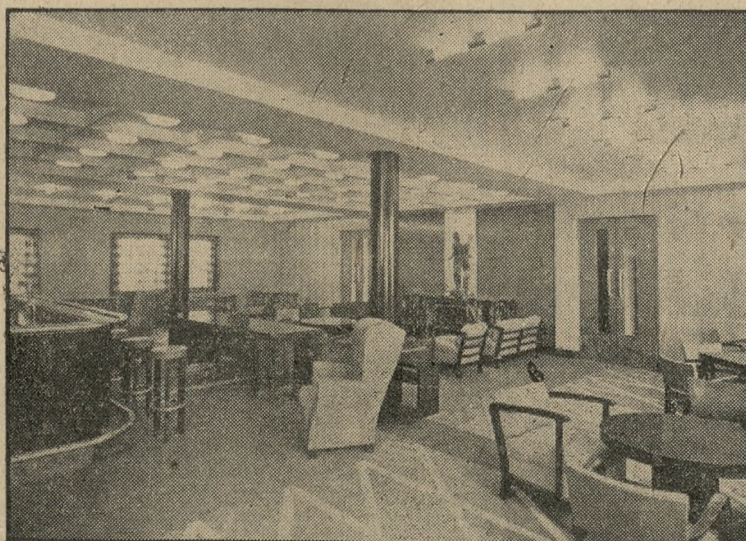
W salonach Kola Towarzyskiego odbyła się konferencja przedstawicieli prasy miejscowej w sprawie „Dnia Opieki”, który odbędzie się w dniu 22 b. m. na terenie woj. poznańskiego. W imieniu zarządu Syndykatu Dziennikarzy Wielkopolskich zagał konferencję prezes p. red. Jarochoński i wskazał na owocną pracę „Opieki Polskiej nad Rodakami na Obczyźnie”.

Wyczerpująco poinformowała o sprawach „Opieki Polskiej” sekretarka zarządu głównego p. radna Anna Smoczyńska. W dniu 12 b. m. upłynęło 6-lecie istnienia „Opieki Polskiej”, której statut w tych dniach zatwierdziły władze wojewódzkie. „Opieka Polska” spełnia wielkie zadanie w służbie dla emigracji polskiej zagranicą, rozsianej we wszystkich krajach świata, a obecnie przystępuje zarząd do prac przygotowawczych na „Dzień Opieki” w niedzielę, 22 b. m. Od 1930 r. „Opieka Polska” urządza corocznie gwiazdkę dla naszych rodaków zagranicą i wysyła dowody pamięci o swych rodakach do odległych placówek polskich w liczbie 1.048 w 47 krajach świata. Na gwiazdkę składa się tradycyjny opiatek, ozdobiony kawałkiem polskiego świerku, czasopisma i książki polskie, malowanki dzieci polskich itp.

W latach poprzednich dołączano obraz Matki Boskiej Częstochowskiej z autografem protektora „Opieki” J. Em. ks. Kardynała Hłonda. W roku bieżącym przewiduje się wydanie reprodukcji obrazu królowej Jadwigi, pendzla zgasłego niedawno artysty malarza Męciny-Krzusza, na którym ks. Kardynał Hłond złożył swój podpis. Na cele gwiazdki „Opieki”, służyć mają fundusze, które zamierza się zebrać w drodze ofiarności publicznej podczas kwesty w dniu 22 b. m. Pomoc przyrzekły parafjalne komitety Akcji Katolickiej, które kwestę tę przeprowadzą na terenie miasta Poznania i na terenie większych miast województwa naszego, oraz parafje obu archidiecezji.

Ze szczegółowych informacji, udzielonych przez p. Smoczyńską, na uwagę zasługuje fakt, że coroczna gwiazdka „Opieki” wywołuje u rozsianych po świecie emigrantów polskich wzruszającą reakcję, której dowodem są stopy listów z podziękowaniami i uznaniem. Należy wyrazić przekonanie, że obywatelstwo wielkopolskie w „Dzień Opieki” poprze zamierzoną akcję ofiarną i przyczyni się w ten sposób do podtrzymania łączności, której pożyteczność została już stwierdzona. (kl)

**Silna flota na morzu
jest gwarancją bezpieczeństwa.**

Bar w klasie turystycznej

Główny salon reprezentacyjny

DZIAŁ GOSPODARCZY

U progu nowego roku w szkolnictwie zawodowym

Od przeszło tygodnia trwa nauka w nowoorganizowanych gimnazjach typu zawodowego. Już dzisiaj można sobie z żywym zadowoleniem zdać sprawę z faktu, że nowe szkolnictwo zawodowe „chwyciło”, t. zn. przyjęło się w społeczeństwie.

Nie obyło się, oczywiście, bez kwasów i niezadowolona. Ale — wyjątkowo — kwasy te sprawiły nam przyjemność. Oto np. byliśmy świadkami sceny następującej: W pewnym gimnazjum kupieckim zjawił się u dyrektora szkoły kupiec z wyrzutami, że córki jego nie przyjęto na nowy rok szkolny z powodu przepelnienia, natomiast przyjęto córkę znajomego urzędnika państwowego. Zdaniem interpelanta, pierwszeństwo w gimnazjach kupieckich należy się dzieciom rodzin kupieckich. Reklamacja ta ucieszyła nas z 3 powodów: po 1 dlatego, że dowiedzieliśmy się, iż w nowym gimnazjum panuje przepelnienie co stanowi najlepszy dowód, że społeczeństwo przekonało się do szkół zawodowych, od których doniedawna stroniło; po 2 dlatego, że przekonaliśmy się, iż kupiectwo stara się utrzymać swe dzieci przy zawodzie kupieckim, co doniedawna zdarzało się rzadko; wreszcie po 3 dlatego, ponieważ stwierdziliśmy, iż nawet urzędnicy wołają dla swej działalności za wód produkcyjny, którym nie tak dawno temu prawie pogardzano. (Dyrektor szkoły wytłumaczył interpelantowi, że, oczywiście, byłby mógł umieścić swą córkę w gimnazjum kupieckim, gdyby ją był zgłosił na czas; ponieważ tego nie dokonał w pierwszych dniach wpisów, musi ustąpić miejsca tym, co go wyprzedzili).

Gimnazja zawodowe są przepelnione! Jest to wynikiem nietylko zmiany orientacji społeczeństwa w poglądzie na kształcenie młodzieży, ale i skutkiem stosunkowo nikłej ilości szkół zawodowych nowego typu. Ze względu na wielkie zmiany programowe, konieczność odpowiedniego przygotowania szkół, gron nauczycielskich, podjęć itp., ministerstwo wprowadza reformę szkolnictwa zawodowego stopniowo w życie. Mamy więc narazie bardzo mało szkół, a stąd narzekania, że jest zamoło miejsc w gimnazjach zawodowych.

Od rzeczoznawców słyszeliśmy głosy bardzo pochlebnie wyrażające się o nowych programach szkół zawodowych. Układano je podobno bardzo starannie i nie przy zielonym stoliku. Koła gospodarcze zostały przyciągnięte do współpracy przy układaniu programów i ze zdaniem ich liczone się poważnie w ministerstwie. To też główny nacisk położono na praktyczną naukę.

Tak np. w gimnazjach kupieckich centralnym punktem zainteresowania staje się przedsiębiorstwo kupieckie, jego organizacja i praca, a w związku z tem i przedmiot pracy tego przedsiębiorstwa, mianowicie — towar będzie dokładnie poznany przez młodzież, zarówno pod względem jakości, jak warunków i miejsca zakupu i sprzedaży. Dawniej gros uwagi poświęcano technice biurowości, np. księgowości, stenografii arytmetyce handlowej, nato-

masz obecnie na plan pierwszy wysunięto przedmioty podstawowe dla kształcenia kupca: technikę handlu, technikę reklamy, towaroznawstwo i geografję gospodarczą.

W gimnazjach znów mechanicznych ośrodkiem nauczania jest warsztat mechaniczny. Podstawę programową tworzą, praktyczna nauka ślusarstwa, kowalstwa i obróbki mechanicznej, technologia metali, maszynoznawstwo i rysunek zawodowy. Program uwzględnia

zasady organizacji zakładu mechanicznego pod względem technicznym, handlowym i administracyjnym. Gimnazjum mechaniczne ma kształcić inteligentnych rzemieślników, którzy swą wartością i przydatnością życiową będą mogli wpłynąć na podniesienie poziomu rzemiosł metalowych i zapewnienie rzemieślnikowi należnego mu stanowiska społecznego.

Uruchamiając nowe gimnazja zawodowe, wykonano znaczną część pracy. Sporo jednak zostaje jeszcze do zrobienia ze strony nauczycielstwa i uczniów. Życzyć im należy powodzenia w zbożnej pracy, mającej waleń przyczynić się do podniesienia gospodarczego Rzeczypospolitej.

w woj. poznańskim spadła o 20%, rolnicy w innych dzielnicach Polski mogli ją zwiększyć o 60%. (AZ)

(k) **Montownia samochodów w Poznaniu?** Rozeszła się niesprawdzona pogłoska o zamiarze uruchomienia w Poznaniu, wzgl. pod Poznaniem montowni samochodów, jednej z tych, jakie mają być założone w Polsce w myśl realizacji wytycznych polityki motoryzacyjnej. (AZ)

Z ZAGRANICY

(z) **Polityka uprzemysłowienia Turcji.** Parlament turecki, dążąc do uprzemysłowienia Turcji, uchwalił 3 ustawy, które powierzają państwu prawo eksploatacji bogactw naturalnych kraju. Poszukiwane być mają źródła naturalne produkcji energii elektrycznej i wykorzystania jej dla celów przemysłowych, następnie ma być podjęta eksploatacja kopalń oraz złóż naftowych. Specjalnie powołane do życia organizacje państwowe prowadzić będą badania i studia w tych dziedzinach, przyczem do zakresu ich działalności należeć będzie organizowanie, jak również przeprowadzanie i kontrola dalszych czynności, związanych z tą akcją.

(z) **Stany Zjednoczone grożą represjami celnymi niektórym państwom.** Sekretarz stanu Hull miał zawiadomić ambasadora Rzeszy Luthera, że z dniem 15 października przestaną być stosowane wobec Niemiec ulgi celne, przewidziane w układach handlowych zawartych na podstawie zasady wzajemności. Sekretarz Stanu Hull zarząca Niemcom, że utrudniają dostęp produktów amerykańskich na swój rynek, co stanowi „stałe i jaskrawe upośledzenie towarów amerykańskich”. Obecnie prowadzone są rozmowy handlowe niemiecko - amerykańskie. Sekretarz Hull wyraził gotowość negocjowania w sprawie nowego paktu na podstawie równego traktowania, lecz dotychczas nie otrzymał żadnej odpowiedzi. Koła poinformowane oczekują, że przed 15 września nastąpi zawieszenie stosowania ustępstw celnych dla około 100 artykułów, przewidzianych w traktatach handlowych, zawartych z Szwecją, Belgią i Haiti. Portugalia, Danja i Włochy zostały zawiadomione, że przyznane im ulgi celne mogą być anulowane z 30-dniowym wymowieniem z powodu dyskryminacji importu amerykańskiego. Decyzja w tych sprawach jest interpretowana, jako zapoczątkowanie nowej polityki celnych represyj wobec krajów, które nie zapewniają równości traktowania wyrobów amerykańskich. Traktatem handlowym z Belgią zapoczątkowały Stany Zjednoczone okres bardziej liberalnej polityki handlowej, do której w kołach gospodarczych Europy przywiązywano dużą wagę, zważywszy na ujemny wpływ wywierany na położenie gospodarcze całego świata przez dodatnie saldo bilansu handlowego St. Zjednoczonych. Obecnie wiadomo jeszcze, czy amerykańska zapowiedź represyj przeciwko kilku państwom stanowi odwrót od tej liberalnej polityki handlowej.

(z) **Penetracja japońska na Bałkanach.** Ostatnio bawiła w Bukareszcie specjalna delegacja japońska, która przybyła do Rumunii celem przeprowadzenia dokładnych badań nad chłonnością rynku rumuńskiego dla towarów japońskich. W czasie swego parotygodniowego pobytu, delegacja nawiązała kontakt z szeregiem poważnych kół importerskich ze wszystkich niemal branż. Po przeprowadzeniu szczegółowych badań, misja japońska wyjechała do Sofji, aby przeprowadzić analogiczne badania na terenie Bułgarii. Stamtąd delegacja japońska udać się ma do Berlina.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Opłaty pobierane przez wojewódzkie biura do spraw finansowo - rolnych.** Min. rolnictwa i reform rolnych zarządzeniem z dn. 5. 6. 1935 ustaliło następującą taryfę opłat, pobieranych przez wojewódzkie biura do spraw finansowo - rolnych: Opłata rejestracyjna została ustalona dla mniejszych gospodarstw w wysokości 10 zł, dla większych 20 zł. Za wydanie opinii o wartości gospodarstwa wiejskiego lub o majątku dzierżawcy, opracowaną kancelarnie, pobiera się od gospodarstw od 50 do 100 ha — od 10 do 20 zł, od gospodarstw od 100 do 250 ha — od 20 do 40 zł; od 250 do 500 ha — od 30 do 60 zł; od 500 do 750 ha — od 40 do 80 zł; od 750 do 1000 ha — od 60 do 120 zł; od 1000 do 2500 ha — od 80 do 160 zł; ponad 2500 ha — od 120 do 240 zł. Za wydanie opinii o wartości gospodarstwa wiejskiego lub o majątku dzierżawcy, opracowanej na podstawie szacunku, dokonanego na miejscu, należy poza wyżej wymienioną opłatą pobierać opłatę w wysokości od 25 do 50 gr od 1 ha. (k)

Z KRAJU

(k) **Obniżenie się pokrycia złotem w Banku Polskim.** W ciągu pierwszej dekady września zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,1 milj. zł do 511,6 milj. zł, natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz obniżył się o 2,4 milj. zł, do 8,4 milj. zł. Suma wykorzystanych kredytów spadła o 4,8 milj. zł, do 760,5 milj. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu wzrósł o 12,6 milj. zł do 23,2 milj. zł. Pozycje „inne aktywa” i „inne pasywa” zwiększyły się: pierwsza o 5,7 milj. zł do 162,5 milj. zł, druga zaś o 1,1 milj. zł do 301,7 milj. zł. Natychmiast płatne zobowiązania zwiększyły się o 36,1 milj. zł do 194,7 milj. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — spadł o 26,5 milj. zł do 95,6 milj. zł. Pokrycie złotem obniżyło się do 48,69 proc. i przekracza normę statutową o 18,69 pkt.

(k) **Obieg polskich monet srebrnych i bilonu w dniu 10 bm.** przedstawiał się następująco (w milionach złotych — w nawiasach obieg w dniu 31 ub. m.): ogółem 402,8 (315,4), w tem polskie monety srebrne 313,7 (324,4), bilon niklowy i brązowy 89,1 (91,0).

(k) **Podwyższenie polskiego udziału w kapitale zakładowym Banku Gdańskiego.** Fachowa prasa niemiecka donosi, że ze strony polskiej widoczne jest obecnie dążenie do podwyższenia polskiego udziału w kapitale akcyjnym Banku Gdańskiego, który wynosi obecnie 25%. Na ostatniemu posiedzeniu rady nadzorczej zażądali podobno akcjonariusze polscy pokrycia ich strat spowodowanych dewaluacją guldena gdańskiego przez gratisową emisję nowych akcji Banku w wysokości poniesionych strat. W razie realizacji tych postulatów udział polskich akcjonariuszów wzrósłby do 1/3. Wprawdzie projekt został większością głosów odrzucony, jednakże ze strony polskiej nie uważa się tej sprawy za przesądzoną.

(k) **Robotnicy gdańscy domagają się podwyżki płac.** Na zebraniu mężów zaufania Socjalistycznego Powszechnego Związku Robotników Gdańskich uchwalono jednogłośnie rezolucję, domagającą się podwyższenia płac. Poza tem uchwala protestuje przeciwko ostatniemu przemówieniu wiceprezydenta senatu Hutha, który zapowiedział, że senat nie zgodzi się na żadną podwyżkę płac ani zapomóg dla bezrobotnych. Rezolucja stwierdza, że znaczna część pracobiorców uznaje słusność żądań pracowników co do podwyższenia płac. Wobec tego rezolucja domaga się od senatu, aby zmienił swoje negatywne stanowisko w tej sprawie, dopuszczając do rozmów między przedsiębiorcami a pracownikami oraz podnosząc wysokość zapomóg dla bezrobotnych. Następnie prezes Związku wygłosił przemówienie, w którym wskazał na katastrofalne skutki dewaluacji guldena, stwierdzając, że pracownicy gdańscy ponieśli stratę conaj-

mniej 40% w porównaniu do rzeczywistej wartości złac z okresu z przed dewaluacji guldena.

(k) **Produkcja hutnictwa cynkowo - ołowianego w sierpniu.** Według danych przewidywanych produkcja hutnictwa cynkowo - ołowianego w sierpniu br. przedstawiała się następująco (w tonnach — pierwsza cyfra w nawiasie oznacza dane za lipiec br., druga za sierpień ub. r.): cynk — 7.353 (7.909), blacha cynkowa — 1.288 (1.575 — 1.145), kwas siarkowy 12.687 (12.487 — 13.962), ołów — 1.407 (1.891 — w lipcu r. ub. nieprodukowano). W porównaniu z lipcem br. wytwórczość cynku w sierpniu wzrosła o 0,6 proc., wytwórczość blachy zmniejszyła się o 18,2 proc., wytwórczość kwasu siarkowego wzrosła o 1,6 proc. W porównaniu z lipcem rb. produkcja ołowiu w sierpniu była niższa o 25,6 proc. W porównaniu z sierpniem r. ub. wytwórczość cynku była mniejsza o 10,4 proc. kwasu siarkowego o 9,2 proc., natomiast wytwórczość blachy była większa o 12,5 proc.

(k) **Groźba przerwania produkcji w przemyśle mydlarskim.** Na rynku mydlarskim sytuacja jest w dalszym ciągu niewyjaśniona. Obecnie rząd zezwolił na import olejów tłuszczykowych, w szczególności oleju kokosowego pod tym warunkiem, że jednocześnie producent zakupi 15 proc. ilości oleju zagranicznego — oleju lnianego. Ponieważ poznańskim producentom mydła olej lniany jest zupełnie zbędny, nie mogą go bowiem użyć do produkcji mydła, przeto znajdują się obecnie wobec dwu alternatyw. Albo zrezygnują z zakupu oleju lnianego, a tem samem importu olejów zagranicznych. Równa się to całkowitemu zaprzestaniu produkcji. Albo przyjmą postawione przez ministerstwo warunki, a będzie równoznaczne z podniesieniem kosztów wytwarzania i podniesieniem ceny sprzedanej mydła. Ponieważ dotychczasowe zapasy olejów zagranicznych są już na wyczerpaniu, przeto w czasie najbliższym — o ile nie nastąpi zmiana w wytworzonym stanie rzeczy — liczyć się można z zahamowaniem produkcji w poznańskich fabrykach mydła. (AZ)

(k) **Zdystansowanie Poznańskiego przez inne dzielnice w sprzedaży zboża.** Wzrostowi przewozów kolejowych zboża w kraju w r. 1934 o 20 proc. w stosunku do r. 1933 i wzrostowi ogólnej cyfry obrotów zbożowych wszystkich giełd krajowych o 26%, towarzyszy równoczesny spadek obrotów zbożowych na giełdzie zbożowej poznańskiej o 20%. Z zestawień cyfrowych obrotów giełdowych w Polsce wynika, że w tym samym czasie, gdy sprzedaż zboża

Można lepiej...

Powodzenie nie przychodzi samo

Oczywiście, najbardziej powołanym do wyrobienia towarowi „posady” na rynku i do dalszego jej umacniania — jest od sprzedawca. On, który osobiście styka się z konsumentem, ma najlepszą okazję do tego wszystkiego, co się nazywa pracą pionierską na rzecz towaru.

Jak ta rzecz wygląda w praktyce?

Jeśli chodzi o artykuły szerszej popularności, w których panuje silniejsza konkurencja, to niema co się ludzi. Odsprzedawca nie będzie tym pionierem, jakim chciałby go widzieć producent. Jest na to za wygodny, a poza tem wydaje mu się, że wysługiwałby się tylko interesom producenta, do czego oczywiście niema najmniejszej ochoty. Woli już sprzedawać to, czego żąda konsument, czyli to, co samo idzie. Wobec innych artykułów, które tych zalet nie posiadają, interesuje go tylko kwestja rabatu i zawsze będzie ją wysuwał, ilekroć odwiedzi go przedstawiciel i wyrazi zdziwienie, że zastaje jeszcze tak duży zapas na półkach. Zapas aż nazbyt często jeszcze niezapłacony, lecz jak w tych warunkach mówić o pokryciu? W końcu jednak, choć ruszyć naprzód i wreszcie zobaczyć pieniądze, dodaje się odspre-

dawcy jeszcze parę procent extra — aby za następną wizytą stwierdzić, że i to niewiele pomogło. „Trudno, sprzedaje się przedewszystkiem to, czego żąda publiczność”. O tak, ciężka jest przeprawa z artykułem, jeśli odsprzedawca niekoniecznie musi go mieć. Co pocnie teraz przedstawiciel?

Przedstawiciel nic nie dokaże. Tu ma głos producent. On na swe barki musi wziąć pracę pionierską i zacząć od innego końca. Nie oglądać się jedynie na laskawość odsprzedawcy, lecz iść wprost do konsumenta i jego skłonić, aby poszedł do odsprzedawcy. Innymi słowy, starać się aby jego artykułu domagała się publiczność, wypracować powoli dla niego tę pozycję, która jest największą siłą wziętych artykułów markowych. Wtedy odsprzedawca nie będzie zamawiał częściej i płacił regularniej. Co to znaczy dla powodzenia producenta, tego nie potrzeba wykładać.

Lecz aby zdobyć dla siebie publiczność i narzucić ją odsprzedawcy, na to nie wystarczy sama jakość towaru, ani niższa cena, ani ileś tam lat istnienia firmy, ani nawet reklama. Konieczna jest reklama planowa, systematyczna, przemyślana, wypracowana w najdrobniejszych szczegółach, jednym słowem — fachowa.

Krótkie informacje gospodarcze

— Centralna komisja oszczędnościowo-oddłużeniowa rozpatruje plany oddłużenia kilku miast, a m. in. Poznania.

— Dnia 12. bm. odbyło się posiedzenie Rady Banku Polskiego, na którym wysłuchano sprawozdania dyrekcji i komisji Rady z działalności Banku w lipcu i sierpniu b. r.

— W dniu 13. i 14. b. m. odbył się we Lwowie ogólnopolski zjazd eksporterów jaj, zrzeszonych w Związku Zawodowym Zrzeszeń eksporterów jaj.

— Ostatnio zwiędziła port w Gdyni wywieźćka przemysłowców i ekspedytorów czechosłowackich.

— Ruch pasażerski w porcie gdyńskim w sierpniu b. r. wyniósł ogółem 5 502 osoby, w tej liczbie przyjezdnych było 2 275 osób, wyjeżdżających zaś 3 227.

— Handel zagraniczny Litwy w ciągu pierwszych 8 miesięcy b. r. przedstawiał się następująco (w milj. litów): eksport 93,4, import 84,8, saldo dodatnie 14,6.

— Z inicjatywy rządu litewskiego opracowywany jest obecnie projekt nowej ustawy o handlu zbożem, przewidującej wprowadzenie monopolu zbożowego na Litwie.

— Fiańskie czynniki gospodarcze prowadzą rokowania z delegacją holenderską w sprawie zwiększenia importu towarów holenderskich do Finlandji.

Pływający „Palace-Hotel“

W naszym pływającym „Palace“u, który nazywa się M. S. „Piłsudski“, mam pokójk wprawdzie jak w starej piosence z „Momusa“... dwa kroki wzdłuż i wszerz... ale jakże wygodny! W małym którym hotelu w Polsce mogłabym znaleźć takie luksusowe urządzenie. Woda płynąca ciepła i ciepła (z zimną szafą gorzej), łóżko „jak u matki“, szafa z dwoma lustrami, i lampki elektryczne bardzo „modern style“. Tych lampek jest w mojej kabini niezliczona ilość, nad łóżkiem, nad umywalką, nad szafą, pod łóżkiem etc.

Mój pokójk w pływającym „Palace“u wygląda pozatem jak ubieralnia prowincjonalnej aktorki. Wśród resztek bananów wałęsają się: hiszpański wachlarz, mantilla, kastaniety, arabskie pantofle i zawoje, hiszpańskie sombrero i kapelusik tyrolski z piórkiem — wszystko lupy zdobyte z naszych zjazdów na obce kraje.

Poza łupami wieziemy też mnóstwo niezatartych wrażeń. Jednym zostały nazawsze w pamięci serpentyny, wiodące przez cały Mały Atlas, a wijące się jak człowiek w bólach, innym karawany z wielbłądami, innym znów „zimne dranie w słońcu“ czyli Arabowie, którzy chcieli wydrzeć nam ostatniego franka. Niektórzy ponad Afrykę przekładają Włochy i Palermo ze swoją Concha d'Oro. Zauważyłam jak jeden z moich współtowarzyszy podróży, gdyśmy dobiegli do Palermo, tak z podziwu otwarł szeroko usta, że pokazał całą swoją „Concha d'Oro“, wraz z mostkiem kapitańskim.

Ignoracja naszych pasażerów ujawniła się w całej pełni w Afryce. Jedna pasażerka nie mogła zrozumieć, co znaczy słowo Atlas, i z rozbijającym uśmiechem powiedziała, że zna tylko „Książnicę-Atlas“, druga zamiast „szek“ mówiła wciąż „szweik“, trzecia nie mogła się dość nadziwić languście i w końcu z niechęcią odsunęła ją od siebie. Oczywiście, że są gusty i langusty, ale takich grymasników, jakich się widuje na pokładzie M. S. „Piłsudski“, rzadko gdzie możnaby napotkać.

Na kuchnię narzekają wciąż i wszystko im jest zamało wyszukane. Ich delikatne a przyzwyczajone w domu tylko do flaczków i bigosiku podniebienia mogłyby na okręcie zadowolnić chyba — ślepe kiszki kolibrów, albo koniki polne afrykańskie sauté. Jeden z pasażerów zauważył, że mewy

nie fruną wcale za naszym okrętem, na co drugi podał jako powód, że widocznie kuchnia na okręcie nie jest doświadczeniem. Na jedno, na co mimo szczerzej chęci nie mogę w żaden sposób narzekać, to na brak kąpieli, ponieważ na „Piłsudskim“ jest chyba tyle łazienek, ile pasażerów. W Afryce koło miejscowości Blida jest tak zwany „Wąwóz małp“, wszystkie korytarze na naszym okręcie możnaby śmiało nazwać tak samo. — Na piękne, spokojne, wrześniowe morze też narzekają nasi polscy malkontenci...

— Takie nudne to morze — zauważyła jedna z pasażerek — nic po niem

BALLADA O STUDZINCE PROZERPINY

Raz, gdy księżyc strojny w kołnierzy i puszyste kudły chmury,
Chlusnął światłem na fontannę —
Ożywiły się figury...

Wpierw amerek z płomieniami
Wkrąg rozpalili cztery znicze,
Aż przybladło na niebiosach
Księżyc srebrne oblicze.

Potem drugi do basenu
Wtył się skłonił z swym delfinem,
Co wypuszczał z nosa wodę,
Że napełnił kadź, jak winem.

Wreszcie trzeci gibki amor
Skrzydłem wachlował powietrze,
Aż na modrosiwej wodzie
Fale kładły się najbledsze.

A czwarty sypał na wodę
Pachnące i barwne kwiaty.
By na falach też dygotał
Sytej ziemi plon bogaty.

A gdy basen był już cały
Wycackany, przystrojony —
Obudziły się w nim śpiące
Gibkie nimfy i trytony.

Wmógł podali sobie ręce
I ruszyli w skoczne tany,
Aż się fale rozigrały
W bujne gamę lśniących bałwany.

Obudził się groźny Pluton
I nieszczęsna Prozerpina...
(Spokój musi mieć bóg piekiel,
Gdy z boginią wzwyż się wspina!)

A gdy piasów srebrnołuskich,
Wcale znać nie było kresu —

nie pływa... Druga przesadna, przypomniał sobie awarię angielskiego pasażerskiego okrętu spotkanego przez nas w Algierze, puknęła w drzewo trzy razy:

— Już lepiej, żeby po niem nic nie pływało, — odparła ponuro.

Nasi współtowarzysze nie mówią przeważnie żadnym językiem poza rodzinnym, i bardzo są z tego dumni. W Algierze odzywali się do Arabów po polsku, zaczynając każdą rozmowę per „drabie“, (na przykład: „słuchaj, drabie, albo mi to oddasz za dziesięć franków, albo niech cię szlag trafi!“). Nie obliczyli się jednak z tem, że Arabowie mają niesłychaną pamięć słuchową (co już zauważyłem przeszłego roku w Maroku), i że często powtarzane słowa doskonale pamiętają. Po kilku godzinach

Puścił Pluton Prozerpinę
I sam wrócił do Hadesu...

Zeszła nadół Prozerpina
Warem szczęścia uśmiechnięta,
A figlarny księżyc mrugał
I laskotał ją po piętach.

Chodziła po Starym Rynku
Chyłak nisko nagie barki
I zbierała wonne kwiatki...
Porzucone przez kwiatkiarki...

Gdzieś znalazła kwiat narcyżu!...

Gdy podniósłszy oddechnęła
Jego silnym, mdłym zapachem —
Oczy zaszyły jej mgłą siną
I załśniły dzikim strachem.

A w tem rozdarł się bruk siwy
I z czarnego ziemi łona
Wynurzyła się sylwetka
Spowitego w czerń Plutona...

Okrzyk zgrozy ściał powietrze!...

Porwał Pluton znów boginię
Sytą krasy i urody —
I stanął z nią na studzience
Ponad srebrną taflą wody...

Wystraszyły się amorki
I trytony i najady —
I zastygły znów w piaskowcu
Wkrąg rzeźbionej balustrady.

FLORJAN JERNAS.

cała Bou-ssada (miasteczko w pustyni) na widok Polaka wołała: drab, drab, drab!

Podobno jedno polskie towarzystwo, tłumacząc dosłownie „małą czarną“ na „petit noire“, zażądało takowej w algierskiej kawiarni i usłużny maitre d'hotel przyprowadził im po dłuższej chwili czekania „małą czarną“... mu-rzynkę.

Nasz wspaniały pływający Palace ma pewne braki, które pewno w następnej jeździe zetną się jak zanadto nowe motory. Główny brak to... nic! Gdy skądinąd tak milej papienki w kiosku, w którym jest wszystko, to znaczy słonie, malowane włoskie pieski z porcelany, i czekolady Wedla, zapytałam się o takowe, zdumiała się ogromnie i odparła ze zdumieniem

— U mnie nici? — a w oczach jej wyczytałam ironicznie zdanie: — nici będą moja pani z takiego żądania.

Igły, nici, podwiązki, kamień do czyszczenia białych bucików, wszystko to, co „praktyczna pani domu“ zapomniała zabrać ze sobą, ma ponoć posiadać stuardessa, tak przynajmniej twierdzi panienska w kiosku od słoni i kremów „Eloe“, które widocznie na okręcie są niezbędnie potrzebne na zasadzie, że „kto smaruje, ten jedzie“

Pierwsza rzecz, oczywiście, którą każdy pasażer po przybyciu na okręt i rozgospodarowaniu się w swojej kajucie, robi, to odczytanie listy pasażerów. Obok pięknych starych polskich nazwisk, wyczytałam i całe szeregi żydowskich, między innymi nazwisko: „Golda Mazur“, czytałem dalej, „Ruchla Mazur“. (myśle: „czyżby jeszcze jeden mazur dzisiaj?“ i rzeczywiście stoi wyraźnie „Ryfka Mazur“!..)

Nasza, mimo wszystko, cudna wycieczka dobiega końca, jeszcze jedna — druga kołysanka, jedna — druga „de-presja morska“, Belgia, nudny, grzeszny Kanał Kiloński, i... latarnia morska w Rozewiu. — Mimo całej miłości do Polski z niechęcią myślę o tej chwili...
A n t w e r p j a

MAGDALENA SAMOZWANIEC

**KURS RYTMIKI I PŁASTYKI
WALENTYNY WIEGHOWICZOWEJ
w Pałacu Działyńskich (Stary Rynek)
i w Studium Wychowania Fiz.
(park Wilsona).**

Kursa: Rytmiki i Plastyki dla pań. Rytmiki i Gier Rytmicznych dla dzieci. Specjalny kurs gimnastyki obchodzącej dla pań. — Informacje: Pał Działyńskich, wtorki i piątki godz. 4—5. Stud. Wych. Fizyczn. codz. godz. 4—5.
zg 14 789

Tatuaze

Rzecz dzieje się w Gdyni, w schronisku miejskim. Aż tu dotarłem w poszukiwaniu typów, w pogoni za wiecznym zmiennym i zmieniającym miejsca pobytu elementem polskich trampów. Na gdyńskim brzegu spotyka się, rzecz prosta, gatunek przedewszystkiem morski.

Przeglądam się im, uczę się prawdy ich życia i odkrywam coraz to nowe, coraz szersze obszary świata i ludzi, nieznanych nam dotąd zupełnie.

Przez pryzmat tej znajomości zaczynam zwłaszcza dowiadywać się i przekonywać, jak zwarta jest społeczność marynarska i, że stanowi jakby jedną rodzinę. Jeden drugiemu pomaga, w poczuciu solidarności silnej, niezmiernie, a outsiderzy tępieni są bezlitośnie. Dopiero, kiedy się taki przedprawić potrafi przez wszystkie utrudnienia, jeżeli się życiem swoim, zawodem, znajomością morza i jego ludzi wkupi do towarzystwa trampów, przyjmą go z sercem otwartym, z wyciągniętą do pomocy ręką, jako naprawę swojego człowieka.

Opowiadano mi o rozległych stosunkach i wpływach blindziarskiej mafii, czyli Związku pasażerów na gapę, o centrali międzynarodowej, jaką dla tego świata stanowi Amsterdam i Hamburg, o wywiadzie jaki mają na temat statków i ludzi, żeby wiedzieć komu i jak okręt poleciał, gdzie dobry kapitan i ładka (czytaj morską, w sensie ludzi morza) załoga.

A w dalszym ciągu dopiero na jaw wychodzi sekret wzajemnego wspierania się tych ludzi i odstania ich oblicze, jako w zasadzie uczciwego elementu, niepoprawnych nalogowych włóczęgów, z przymieszką jakiejś życiowej i zawodowej „morowości“, która sprawia, że ich sobie łatwo zyskać umiejętnym podejściem, okazaniem jakiejś odrobiny zaufania i serca.

Skarżę mi się teraz tylko na swoją krzywdę, że ich mianowicie jako posia-

daczy książek żeglarskich, więc do pewnego stopnia fachowców, więc specjalistów, a bezrobotnych tylko w obecnej chwili, nie za kolejką do pracy biorą, jak przystało według przykazań sprawiedliwości. Za to nowych się zaciąga, nowym daje robotę, nowych zamostrowuje na okręt. A każdy z poleceniami, za protekcją, bo bez protekcji trudno... Pan zresztą sam wie najlepiej.

Po raz pierwszy zdradzają się z ukrywaną dotąd zjadliwością. Poza tem jednak są wszystkim razem dobrodusznymi. Nie bałbym się spotkań z jednym z nich w ciemnej ulicy, mimo że pozory, czyli zewnętrzność jest raczej niezachęcająca.

Ciągłe jeszcze jestem w schronisku miejskim. Pytam się: co robicie tak cały dzień? Nic, mówią. Niema co robić. Ot, baki się zbija po kątach.

— A do czytania?
— A nic.
— A gdyby wam tak dano co czytać, czytalibyście?
— Jeszcze jak!

Wiem, że mówią to szczerze. Ze mogłoby im to choć w części wypełnić rozpróżniony dzień. Żeby tylko było co czytać! Przyrzekam im wobec tego, że się tą sprawą zajmę. Jako rezultat apelu mojego do słuchaczy „Polskiego Radja“ o lekturę dla Polaków na Sachalinie, spore paki książek dla dorosłych i dla dzieci poszły do Japonii, wysyłane przez nieznaną ofiarodawców z Polski aż na tamten, drugi koniec świata. Wnieć możeby tak teraz pomyśleć o schronisku miejskim w Gdyni? Od niego zacząć, ale zaopatrzyć wszystkie schroniska, azyte i przytułki w jakieś minimum gazet i książek, aby ludziom, skazanym na bezczynność w ten sposób przynajmniej przynieść jakąś treść, wyobrażenie jakoś ożywić i uwagę ich odciągnąć od beznadziejności, w jakiej star-

si zwłaszcza, pogrążeni są tym trybem życia.

Rozważaniami na takie tematy kończę rozmowę i pobyt.

Już się zbieram do wyjścia, bardzo serdecznie żegnany przez wszystkich. I tylko nie mogę nie zauważyć, że wszyscy mieszkańcy baru schroniskowego mają jakieś skomplikowane tatuaze na odsłoniętych częściach ciała — na przedramieniu, na ściągniętych piersi, przegładającej z pomiędzy brudnawych rogów rozchełstanej koszuli. Stawiam więc odniechcenia zapytanie, czy to z braku lepszego zajęcia bawią się tem bolesnym a trwałym dekorowaniem własnej skóry w jakieś wątpliwej wartości estetycznej kotwice, trupie czaszki, monogramy, syreny itp. motywy oraz emblematy zawodu marynarskiego?

Zdradziłem się widocznie, że niebardzo się znam na tej sprawie, więc korzystają z okazji, żeby mnie uświadomić. Uświadomienie następuje par excellence praktyczne, czyli że się niemal wszyscy nagle nieproszeni zaczynają rozbierać. Ma każdy coś do pokazania w miejscach niezawsze cenzuralnych. Chwali się tem, korzysta z okazji, że może zademonstrować ukryte ozdoby, lub ozdóbkę sinym tuszem kropkowaną cierpliwie przez przygodnych amatorów i mistrzów prosto w ciało, z odpowiednim utrwalającym na niebiesko rysunek igły nacieraniem. Zamawiali sobie tę przyjemność i placili za nią w gotówce. Żaden mistrz za darmo nie robi. Rodzajowe scenki noszą na sobie w miejscach najmniej przystosowanych dla tego celu, jakieś drobne zabawki, muszka (nie powiem gdzie) a wszystko dla rozweselenia gawiedzi, towarzyszy i przyjaciół. Jestem aż zaambarasowany nadmiarem tej sztuki, dziwnie stosowanej i bardzo dekoracyjnej, na wspomnienie której staje mi zawsze w oczach ten amerykański marynarz, którego widziałem w New Yorku, a który jednego centymetra kwadratowego skóry, poza rękami i twarzą nie miał wolnego, gęstym ornamentem

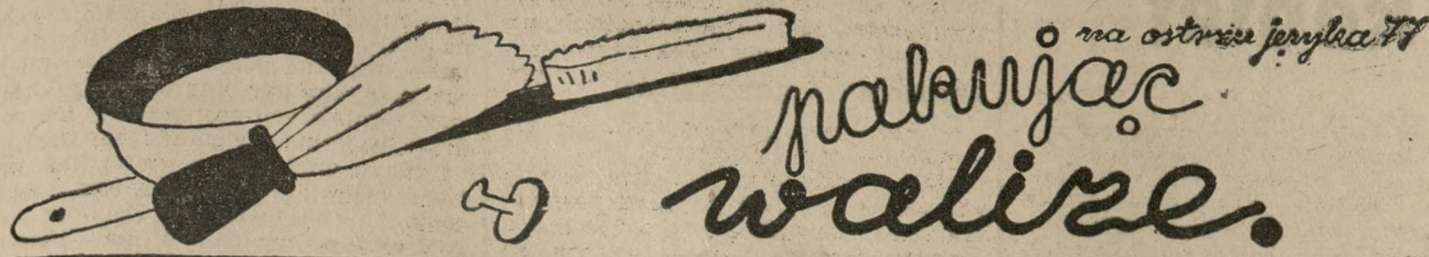
pokryty i tkwiący w nim, jak w drobnej siateczce zbroi jakiejś, bardzo delikatnej, bardzo misternej, na golem ciele wyinkrustowanej. Musiał być trochę ekshibicjonistą, bo pokazywał się z chęcią i przyjemnością. Nie miało się jednak wrażenia, aby kiedykolwiek naprawdę mógł być zupełnie nagi.

*
Czas był pożegnać schronisko. Odprowadził mnie, wzdłuż torów idąc, cienkimi wstążkami szyn przepasujących gęsto szmat poza miastem rozciągniętych obszarów, młody włóczęga, jeden z poznanych w schronisku, z którym nie mogliśmy się dotąd dogadać, a co do którego miałem wrażenie, że warto go szczegółowiej poznać.

Idziemy, nie śpiesząc się, a lśniące węzowisko sztywnych stalowych żył płynie równoległe do naszych kroków i wyprzedza wrok nasz, aż ku dali Mimowoli, wzrokiem opartym na tych ciągniętych w przestrzeń. A właściwie nie to: przestrzeń ciągnie. Opowiada mi towarzysz tego spaceru wzdłuż szyn, z zawodu zecer, ale niedokształcony, czy raczej niewpracowany jeszcze, o swoim dziwnym losie człowieka — „którego nosi“. Bardzo skomplikowane jest tłumaczenie podstaw tego niepokoju, który człowiekowi nie pozwala się, zatrzymać się, odpocząć. To jakby ślad pierwiastka koczowniczego, którego reszki tła się chyba w każdym z nas, a kiedyś całe społeczeństwa rozsadały, powodując zjawisko znane z historii pod nazwą wędrowni ludów. Dawniej zbiorowo, dziś indywidualnie wypełnia się ten wewnętrzny głos i postanawia o losach ludzi.

Nie może usiedzieć człowiek. Jakiejby nie miał roboty, jakich nadziej, jeżeli związane z koniecznością osiedlenia się — rzuci wszystko, zrezygnuje od razu, byle tylko mieć do pocieszenia szczęścia i niezależności, jakiego drobina mieści się w włóczęgiem, tula-czem trochę ale szerokim, pełnym fantazji i niespodzianek, pełnym niepewności, nieśmiałości, jak serce cygana życia każdego trampa.

ALEKSANDER JANTA-POŁCZYŃSKI

Ilustrował WIT GAWEŃCKI

Poznań, 9 września.
Feljton niniejszy piszę niejako na zapas — przed wyruszeniem w podróż wokół Europy. Podczas gdy państwo będą czytali te słowa, nas — Wita i mnie — kołysać będą, mam nadzieję, także do snu sine fale Bałtyku.
Zwracam uwagę na zdanie, które w tej chwili napisałem: jest niezmiernie poetyckie i chaotyczne. Chaos spowodował tak zwany „Reisefieber“ — poezję zaś wskrzesiło we mnie kilka książek, które podczas pakowania walizy miałem w ręku.

Jest to piękny cykl Wegnerowski pod tytułem „Cuda Polski”. Otwieram pierwszy z brzegu (zresztą także pierwszy z cyklu), tom Jerzego Smoleńskiego „Morze i Pomorze”. Na szarym końcu tej barwnej książki jest kilka fotografii z Brodnicy, miasta, w którym się urodziłem. Ostatnie ze zdjęć wyobraża pagórek, taki sobie zwykły pagórek z kilku drzewami — a pod nim pasa się stado baranów, takich przeciętnych, normalnych, ogólnopolskich baranów. Podpis: „Z okolicy Brodnicy”... Mimo to ani jeden z sfotografowanych baranów nie zalicza się do grona moich znajomych. Jakże to smutne... a może ich wełnę noszę na sobie, może jadłem szaszлык z któregoś z nich? Jak państwo widzą, rozczuliły mnie krajobrazy pomorskie — stałem się sentymentalnym — — — (Zawsze w takim miejscu należy postawić kilka lirycznych myślników; zdradzam ten tajnik techniki pisarskiej moim młodszym kolegom!)

Odkładam tę wzruszającą książkę i biorę inne. „Lwów”... „Śląsk”... „Tatry i Podhale”.
Wydawnictwo dobrze dobrało autorów tych monografii. Któż mógłby pisać o Lwowie, jak nie Stanisław Wasylewski — a Gustlik Morcinek, to idealny autor książki o Śląsku — o obydwóch Śląskach — o tym czarnym, obydwoh Górnym — i tym zielonym, Cieszyńskim, — o Wiśle, Istebnej — o Zaolziu,

Baraniej Górze i Babiej — — — i znów trzy liryczne myślniki: bo z temi krajobrazami łączy mnie wspomnienie. Kiedyś mieszkalem tam, rok w rok po kilka miesięcy. Znam w tych okolicach każdego barana, każde źródło i każdą knajpę. — Stąd te liryczne myślniki.

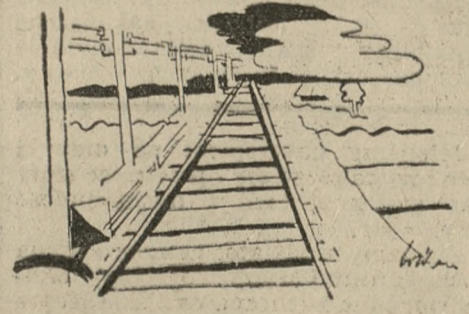
Nowy tom „Cudów” poświęcony jest Tatom. Napisał go Rafał Malczewski. Napisał go dobrze, nawet bardzo dobrze, jak na malarza. Przyozdobił go także okładką; namalował ją dobrze, nawet bardzo dobrze jak na literata — ale, jak na malarza, haniebnie

Przeglądając te książki, przypominając sobie znajome krajobrazy, znów przechodzimy do radosnego przekonania, że Polska jest piękna. Lecz cóż — kiedy najładniejszy krajobraz psuje często jego „sztafaż” — ludzie: Z uroczego wysokogórskiego pejzażu wyłania się turysta i opowiada nam: „Dziś zdobyłem Zamarią Turnię!” Lże

jak z nut. Był napewno na Nosalu. Może to patetyczne rytmy Tatr pobudzają do igrasstwa?

Zresztą — nietylko ludzie lżą. W Beskidzie widziałem ławki, które kłamią... Idę sobie drogą i widzę ławkę z napisem na siedzeniu: „Do restauracji pana H. jeszcze tylko 15 minut!” Za 15 minut druga ławka z napisem: „Do restauracji pana H. jeszcze tylko 10 minut.” Za 10 minut znów ławeczka: „Do restauracji pana H. jeszcze tylko 5 minut.” I to już ostatnie kłamstwo, bo rzeczywiście za 20 minut za-

czynają się rysować na końcu drogi kształty restauracji pana H.

Ależ, moi państwo, wreszcie i krajobraz, ten piękny polski krajobraz kłamię też. Las zdaleka wygląda, jak gdyby był niebieski, a jeżeli podejdziesz bliżej — jest tak samo zielony. Droga udaje, że się zwęża, im dalej biegnie... Poprostu: perspektywa, to kłamstwo krajobrazu! Jestem dumny z tego odkrycia — tak dumny, że już nie wspomnę o echu i dalszych blagach pejzażu...

Pakujemy walizę; nie dużo nam potrzeba: mydło, szczotkę do zębów, Wit bierze półtora butelki tuszu, ja wieczne pióro, papier mamy wspólny.

I trzeba będzie zabrać trochę pieniędzy na znaczki.

Pocztówki do przyjaciół... o tem trzeba zawczasu pamiętać, trzeba już dziś zastanowić się nad tekstem, gdyż nasi przyjaciele spodziewają się po nas dowcipu: Nie można napisać poprostu: „Poślijmy niskie ukłony z wysokich gór”. Bo po pierwsze: to strasznie banalne, a po drugie — nie jedziemy w góry.

Otrzymałem w tych dniach kartkę z Wenecji — od pani Madzi Samozwaniec. Kartka jest bardzo modra — modre niebo, oddzielone od modrej wody pasmem gondoli, takiej gondoli przepisowej, z gondolierem i budką na dwoje osób. Drukowany napis głosi: „Venezia — La Gondola”. Madzia dopisała: „A ja myślałam, że to tramwaj”... Jestem pewien, że ten kawał Madzi strzelił od razu do głowy. Ja dla pewności obmyślam moje teksty dla widokówek zgóry. Już wiem, co napiszę naprzykład do dyrektora Łatoszewskiego. Poślę mu kartkę z Seville, ogoliwszy się uprzednio u jednego z tambylczyczych fryzjerów — i napiszę:

Eldorado
TUTKI DLA PANI
Solali
200 szt. — gr. 45
ng 14 716

„Goląc się u cyrulika sewilskiego, z rozkoszą przypominałem sobie Pańską inscenizację takowego w zeszłym sezonie!”...
Dla pewności, dowcipy spontaniczne i wszelkiego rodzaju improwizacje powinny być obmyślane zgóry.

Starsi ludzie pamiętają sławną kradzież Monny Lizy Leonarda da Vinci — i jej odnalezienie w Italji. Gdy do dyrekcji Louvre'u nadeszła wiadomość

o jej znalezieniu, pojechał jeden z fachowców na miejsce, by stwierdzić, czy to istotnie oryginał, a nie jakiś falsyfikat. Dziś już niczego nie wiadomo nam o tym fachowcu — pozostał po nim tylko jeden „zaimprovizowany” dowcip. Mianowicie, gdy jegomość stwierdził, że to faktycznie oryginalna Monna Lisa, zadeszował lakonicznie do Louvre'u: „Veni — Vidi — da Vinci!”

Pierwszorzędny dowcip. Przecież między Paryżem a Rzymem jest spora przestrzeń, po drodze można myśleć — i obmyśleć, co się w danym wypadku zaimprovizuje...

— Do widzenia! — — — (Te trzy myślniki liryczne, to dla Was, moi państwo.)

ARTUR MARJA SWINARSKI

Znana **SÓL MORSZYŃSKA** jest także w sprzedaży w paczkach na jednorazowe przeczyszczenie. Cena 20 groszy. Zadzajcie w aptekach i składach aptecznych.
ng 13 438

Na marginesie książek

Po drugiej stronie oceanu

Linja graniczna pomiędzy tematem literackim, a sprawami polityki, czy ekonomii bardzo znacznie się zatapia. Na łamy pism literackich wdzierają się zagadnienia zgoła nic z literaturą niemające wspólnego. Do książek przedostaje się t. zw. „autentyczny materiał życiowy”; jest więc w nich więcej częstokroć faktów aniżeli opracowania literackiego. Jeśli odrzucić szczególnie rażące nadużycia przeciw dobremu smakowi lub przeciw samej sztuce, które dość często sprytny przedsiębiorca pod pozorami postulatów autentyczności uprawia — owo zbliżenie dobrych piór literackich do życia może mieć tylko dodatnie znaczenie. Zjawisko to świadczy, że epoka, w której żyjemy, jest epoką rewizji dawnych pojęć, a nie okresem sennego katalogowania już zaskrzypanych form życia.

Dużo przedtem, zanim opinia zwykłych czytelników gazet dostrzegła niezwykle stan stosunków w Ameryce Północnej — odkryła amerykańskie anomalje literatury. Odkryła je przede wszystkim z zewnątrz. Na obrzymiej przestrzeni Stanów Zjednoczonych zjawilo się wprawdzie na tle cukierkowej, zestandaryzowanej literatury kilku pisarzy odważnych, którzy

dostrzegli i wyrazili katastrofalny stan kultury swojej ojczyzny — najlepsze wskazę karty o współczesnej Ameryce dali pisarze europejscy, którzy z taką skwapliwością i uporem jeździli po wojnie za ocean zbierać materiał.

Dość spora jest również liczba książek polskich na ten temat. I dodać trzeba — są to przeważnie książki wartościowe. Z dawniejszych wspomnieć trzeba Wacława Gąsiorowskiego „Nową Kolchidę”, oraz ostatnio wydany tom o wychodźstwie polskiem, dalej ks. Kłosa „Na drugiej półkuli”. Napisała o Ameryce powojennej dobrą książkę Szpyrkówna. W ostatnim czasie przeczytałem trzy nowe dzieła, omawiające zagadnienie amerykańskiego życia. Dwa autorów polskich, jedno obcego. Są to: J. Giżyckiego „Chleb i himera”, A. Huxleya „Drwiący Pilot” (stosunki amerykańskie omówione w ostatniej części), oraz nieco dawniejszą książkę b. konsula polskiego w Stanach Zjednoczonych, A. Szczepańskiego p. t. „Drapacze i śmietniki”.

Giżycki, autor osławionych „Białych i czarnych”, sprawił czytelnikowi miłą niespodziankę swoją nową książką. Niema w niej owych niesmacznych wypadków przeciw katolicyzmowi, które tak przykre wrażenie robiły we

wspomnieniach afrykańskich tego autora, zato znajduje się tu obfity, autentyczny i doskonałe podany materiał faktyczny. Giżycki był w Ameryce kilkanaście lat, przemierzył ją na znacznych przestrzeniach, próbował wielu zawodów. Gdy mu życie miejskie brzydło, szedł na zachód i spędził po kilka miesięcy w samotności na sporych jeszcze niezamieszkałych obszarach Ameryki. Lecz chociaż te jego wspomnienia przyrodnicze posiadają dużo uroku i wartości, nas w tej chwili obchodzą przede wszystkim przeżycia autora w okęgach miejskich. Rzecz charakterystyczna — opinie Giżyckiego pod tym względem pokrywają się niemal zupełnie ze spostrzeżeniami Huxleya, niezapomnianego autora „Kontrapunktu” oraz „Nowego wspaniałego świata”. Trzeci z wymienionych autorów, Szczepański, również doskonały obserwator — notuje skrupulatnie swoje spostrzeżenia, lecz ocenia je nieco łagodniej.

Z lektury tej wyłania się obraz w olbrzymiej skali, obraz kosmarny i przerażający. W dziedzinie prawnej, ekonomicznej, a przede wszystkim obyczajowej dowiadujemy się o takim mnóstwie monstrualnych wprost anomalij, że czytelnik musi sobie zadać pytanie, czy obraz nie jest mimo wszystko przejawiony. Dziedzina naprzykład wyznaniowa jest w Ameryce okropnie pogmatwana i odznacza się niesłychaną wprost lekkomyślnością, żeby nie powiedzieć maczej. Ów

drapacz chmur z Los Angeles, na którym jedna z sekt ogłasza wielkimi literami i żarówkami: „Dziś zupa z ostryg”, aby tem ogłoszeniem przyciągnąć wyznawców — jest symbolem owej anarchji wyznaniowej, w którą pograżyło St. Zjednoczone nieprzebiegające w środkach sektarstwo.

Owo rozprężenie i dowolność spotyka się tam na każdym kroku, w wielu innych dziedzinach życia. Przeróżające są naprzykład stosunki, panujące w górnictwie amerykańskim. Lecz nietylko tam.

Jest rzeczą pewną, że ze wszystkich zjawisk współczesnych dla czytelnika europejskich pism codziennych najmniej zrozumiałe są wypadki, jakie w tej chwili pod komendą prez. Roosevelta, oraz niezależnie od niego dokonują się po drugiej stronie oceanu. Sporo czasu uplynie zanim zrozumimy dokładnie ich sens, a nade wszystko zanim odczytamy ich kierunek i osiągnięcia. W każdym razie mają rację ci, którzy w stronę Stanów Zjednoczonych spozierają, jako ku temu olbrzymiemu kolosowi, który z wielu krajów domagających się reorganizacji musi przejść najgruntowniejsze przeobrażenia. Książki o Ameryce, oczywiście, nie są w stanie dać konkretnych rozwiązań i diagnoz, dostarczają wszakże materiałów, które dla inteligentnego czytelnika mogą się stać przesłankami do bardzo ciekawych wniosków.

JÓZEF KISIELEWSKI

Kącik dla kobiet

NAJNOWSZE KAPELUSZE

Kapelusz jest zawsze najlepszym wyrazicielem mody, podkreśla jej charakterystyczne cechy i odrębności, skutkiem czego „starzeje” się szybciej, niż suknia. Wiemy przecież, że są pewne fasony sukien, które nawet po kilku latach wyglądają możliwie, podczas, gdy niemodny kapelusz jest prawie zawsze śmieszny i przypomina starzyzne.

Nie ulega więc wątpliwości, że kapelusz przechodzi swoje ewolucje modne w sposób wręcz migawkowy, bez porównania szybszy, niż każda inna dziedzina naszego ubrania. Co wczoraj jeszcze budziło podziw, dziś już odrzuca z niechęcią, a co na jutro zapowiada się jako nowość, pojutrze już może ulec będzie musiało przeobrażeniu nowszym wymogom gustu.

Tem większą przeto zaleca się ostrożność przy prorokowaniu nowej nadchodzącej mody. Wystrzegać się trzeba sugestji tego lub owego drobiazgu czy szczegółu, który okazałby się mógł efemerydalnym, a na uwadze mieć należy linię zasadniczą.

Jedno jest pewne: a mianowicie, że okres olbrzymich, a choćby tylko wielkich kapeluszy, tak bardzo modnych w ostatnich miesiącach, należy już do przeszłości. Jest to zresztą całkiem zrozumiałe wobec bliskiej pory jesienno-zimowej, kiedy to wielkie kapelusze stają się arcynieuwzględne.

Również co do wyboru materiału przyjąć należy całkiem nowe zasady, w myśl zresztą dawniejszych już przewidywań francuskich, głoszących, że tegoroczna moda zimowa stać będzie w znaku aksamitu, choć nie zarzuca jednak bynajmniej popularnego pilśniu. Niezależnie od tego wypłyną również (coprawda mniej wybitnie) kapelusze z wstążek pseudo-atłasowych, lub z nowej, lśniącej plecionki celofanowej, a wreszcie skórkowe i futrzane.

Co się tyczy fasonu i przybrania, poucza nas najlepiej powyższe rysunki, osnute na najnowszych modelach paryskich.

Weźmy np. kapelusz sportowy (środkowy w górnym rzędzie). Opiera się on na stylu typowo „myśliwskim”, tak dużym cieszącym się powodzeniem przed paru laty, chociaż odbiega poważnie od przesady tamtego. Niezwykle korzystnie działa tu przybranie piórem i w ogólności nadaje kobiecie dużo młodzieńczego uroku. o też niewątpliwie zdoła sobie najwięcej zwolenniczek.

Sprawa noszenia kapeluszy — z czoła, czy nasuniętego na czoło — zdecydowana nie została; pod tym względem pozostawiono swobodę ruchów, odpowiednią do indywidualności. I słusznie. Tak samo bowiem, jak ów nasunięty kapelusz „myśliwski”, podobać się będzie i zsunięty z czoła, który widzimy na rycinie pierwszej. Rondło zadarte, z jednej strony rozcięte z końcami zrulowanymi. Wykonany z

pilśniu, z wstążką lakową w tyle związaną.

Trzeci wzór (w pierwszym rzędzie) zaczerpnięty jest z dekoratywnych modeli ludowych rosyjskich, utrzymany w granicach skromnych, nieteatralnych.

Pierwszy wzór (w drugim rzędzie) daje nam typ kapelusika dla panienek. Fason ten nazwano „parasolkowym”, dużo już o nim wspomniano zagranicą, lecz nikt nie umiał go sobie należycie wyobrazić. Obecnie już tajemnica fasonu „paryskiego” ujawniona, i prawdopodobnie też znajdzie duże zastosowanie wśród młodych i... trochę starszych.

Zainteresowanie budzi również fason środkowy (dolny) z rondem stebnowanym, choć nie należy on właściwie do gatunku najładniejszych.

Bardzo ładny natomiast jest fason ostatni kapelusza wieczorowego. Fason t. zw. „kasetowy”, z aksamitu z raje-rem na głowę. Eleganckie uzupełnienie kompletu wieczorowego.

Jak więc z tych kilku wzorów wi-

Z naszej przyrody

Tragedja lata — Oprzed słoneczny główek róży — Miasto zefiru, wichry jesienne — Nieba nie rozkwitają błękitem — Chmurki nie obrzeżone złotem — Niespełniona misja lata — Czystka na ciele i duchu — Jak lato żegnamy? — Drzewa smagane wichrem — Pokrowce trawników — Widok drzew melancholijny — Licha pociecha z babiego lata — Lato kalendarzowe — Puszty kobierzec zwiedle go liścia w lasach — Osika w purpurach — Rudzik w górach San-Newada — Uczucia wdzięczności i litości u ptaków.

Lato kończy się — tragedją... Ostatnich róży główek nie złoci oprzed słonecznych promieni, ich bieli i purpury nie wysrebrzy blask gwiazd i miesiąca...

Miast pieszczącego je swoim szep-tem rozkosznym zefiru, dmą wichry z ponurą melodią jesienną...

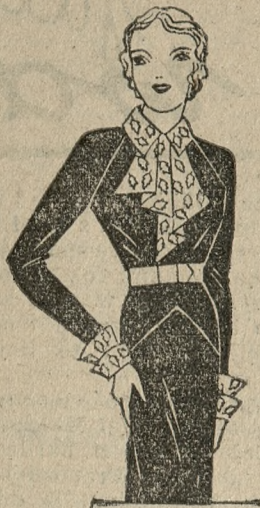
Lato nie spełniło pokładanych w niem nadziei. Niebo zalegają posępne chmury deszczowe; nie rozkwitają błękitem, nie wystroiły się w chmurki białe, obrzeżone złotem...

A przecież lato i jego ciepło słoneczne miało do spełnienia ważną dla zdrowia ludzi cielesnego i duchowego misję. Upały letnie miały w organizmie naszym przeprowadzić czystkę, odświeżyć krew, czystkę płuc, zakażonych wyziewami kanałów, dymem kominów fabrycznych, ulicznym pyłem.

Lato miało nasze nerwy ukoić ciszą lasów, oczy pokrzepić zielenią pól i łąk, upoić wonią kwiecia, rozweselić barwą kwiatów, rozradować śpiewem drozdów i słowików, skowronków, kosów i szpaków,

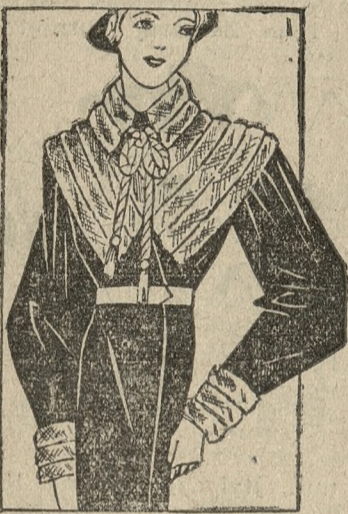
dzimy, nadchodzący okres przynosi nam w kapeluszach modę bardzo urozmaiconą, tak, że na monotonię nie będziemy mogli narzekać.

PRZYBRANIA KORONKOWE

są właściwie zawsze ładne. W szczególności zaś będą modne w bliskiej porze jesiennej. Na kołnierzyku i mankietach hafty jedwabne albo perłkowe w tonie spadających liści jesiennych. Bardzo ładne uzupełnienie także sukni wieczorowej.

KOŁNIERZ FUTRZANY

złożony z wąskich paseczków futerkowych, z małym kołnierzykiem wykładanym, i przytrzymany sznurowadłem zaopatrzonym w kutasiki, zalicza się do najmodniejszych przybrań płaszczki jesiennego. Ponieważ podobne przybrania futrzane dotyczą głównie zarzutek popołudniowych, przeto zastosować je należy przede wszystkim przy płaszczach aksamitnych kolorowych (zielony, niebieski, brązowy lub bordeaux), na których tle pięknie się odznaczają. Jako nowość zastosowano rękawy lekko bufiaste, zakończone mankietem wąskim, zestawionym z kilku paseczków futrzanych. Mery.

przysmak specjalny.

Rudzik, opuszczając nas, nie przelatuje mierz, ale zatrzymuje się zwykle na zimę w południowej Hiszpanii, gdzie ulubione przez rudzików miejscem są okolice gór San-Newada. W lasach tamtejszych rosną znane mu pokryte wiecznie zielenią dęby, wiąz i kasztany, oraz krzewy trzmielin, wiciokrzewów i innych, obwieszone jagodami. Znajdą tu oczywiście fruujące owady, gąsiennice na liściach drzew i tłuste larwy, któreimi się żywią.

Nasz rudzik zamieszkuje te lasy tak licznie, że widzieć go można na każdym prawie krzaku i słyszeć jego śpiew od świtu do wieczora.

Rudzik należy do tych ptaszek, które na widok zbliżającego się niebezpieczeństwa wydają krzyk ostrzegawczy, zrozumiany nie tylko przez ptaszki, ale także przez czworonogi. Należy on do ptaków odznaczających się nie tylko pięknym głosem i miłym wyglądem, ale także zmysłnością.

Pewien ptaszek — powiada Brehm — miał dwa samczyki, które się ze sobą wciąż czubiły, aż jeden z nich okaleczył sobie nóżkę. Wówczas jego towarzyszył zaniechał wszelkich zaczepiek i bójek, ale otoczył chorego pieczołowitością godną siostry szpitalnej, niosąc mu żer. Gdy raniony ptaszek wyzdrowiał, z wdzięczności nigdy swego opiekuna nie zaczepiał, nie wszczynał z nim bójek i starał się żyć w przykładnej zgodzie.

Fakt ten świadczy wymownie, że ptaszkom nie są obce uczucia wdzięczności i litości. Erel.

Szwedzkie statki

mające po 136 lat, są wciąż jeszcze czynne.

W ostatnim spisie statków szwedzkich, wydanym przez Królewski Wydział Handlowy (Kommerskollegium), wymienione są trzy okręty, liczące łącznie około 400 lat. Podczas gdy znaczna część szwedzkich statków handlowych jest zmotoryzowana, a stocznice szwedzkie zajmują kierownicze stanowisko w budowie statków motorowych, trzy zasługujące na poważanie statki: „Lisa”, „Laura” i „Agda” zbudowane w r. 1799, 1811 i 1809 są wciąż jeszcze w ruchu, jakkolwiek nie przyzdo-bione pamiętajacami ich młodość zagłami, lecz poruszane przez nowoczesne motory.

Epoka żaglowców zdaje się gwałtownie chylić ku upadkowi. W ostatnim spisie znajduje się ich tylko 45, podczas gdy w poprzednim było 85. Wśród statków czynnych znajdują się dwa żaglowce, które wzbudzają podziw we wszystkich portach zagranicznych. Są to: statek szkolny „Abraham Rydberg” i towarówka „C. B. Pederson”. Ten ostatni często żegluje na szlaku Australja - Londyn, a „Abraham Rydberg” należy do fundacji, mającej na celu kształcenie młodych marynarzy. Jest on jednym z najpopularniejszych statków szwedzkich i ma zawsze skompletowaną załogę przed każdą podróżą.

Klub śmiechu

W Paryżu zawiązał się klub, który zasługuje na to, aby się znalazł w każdym mieście starej, skolataniej i smutnej Europy. Członkowie klubu zobowiązują się przy przyjęciu do podejmowania wesołych, komicznych akcji, z których co miesiąc zdają sprawozdanie. Zadaniem klubu jest szerzenie dobrego humoru wśród członków i pobudzanie ich do śmiechu. Do klubu przyjmowane są tylko pary, mąż i żona np. dwie przyjaciółki, dwóch przyjaciół etc. Ogólne zebranie klubu nastęca okazję do wybuchów śmiechu i wesołości, jakie budzą opowiadania klubistów o ich wyczynach i przygodach. W tych niezbyt wesołych czasach, tego rodzaju kluby są dobre i nader pożądana inowacją.

Z CYKLU: „WODA“

WIOŚLARSTWO

Hej, wiosła i stery i łodzie wysmukłe — jedyny, najmiłszy, sportowy nasz [sprzęt]. Świat pachnie wokół, jak żółtych róż [bukiet], gdy z wioseł garnących głębinę wód [hukiem] święcimy swobodę i pęd.

Hej, pachnie wokół radosną swobodą i przestrzeń, jak wielki, lecący akwads [kwiat], gdy w nas i nad nami przejaśnia [pogoda], a obok błyszcząca odradza nas woda, a taki piękny jest świat.

Hej, bracia, wesoło żeglujmy, wesoło! Bez tego świat cały jest mało co wart. Wzięliśmy swą chyżość wysokim so- [kołom], więc radość, hej, górna, niech będzie [wokół], bo grunt — to pogoda i hart!

LEONARD TURKOWSKI

Latarnik z Cap Guardafui

Na samotnym posterunku — Ucieczka z „kryzysowej” Europy — Cień wojny

U wschodniego cypla Afryki, opodal przylądka Guardafui, sterczy samotnie latarnia morska, wskazująca statkom wjazd do zatoki Adeńskiej i morza Czerwonego. Latarnia ta, wznosząca się na olbrzymiej granitowej skale morskiej, wydana na pastwę bezlitośnie piekących promieni słonecznych, otoczona jest zewsząd rozległym obszarem wodnym i tylko na dalekim horyzoncie rysuje się pasmo żółtego brzegu pustyni. Na swej pustyni niema ludzkich osiedli, jedynie od czasu do czasu rozbijają tam swe namioty dzikie szczypty wędrownie. Osady ludzi rasy białej napotyka się dopiero w oddaleniu paru set kilometrów od wybrzeża morskiego. Jedynymi towarzyszami latarnika są — mewy, okrążające w bezustannym awym locie wieżę strażniczą.

Człowiek pilnujący latarni, odcięty od świata i ludzi, za dnia znosi mękę od spiekoty słonecznej, zaś nocą wystawiony jest na udreki zabójczej, dusznej wilgoci. Pasażerowie przejeżdżających linjowców, kierując swe szkła ku latarni, dostrzegają postać ludzką, stojącą u balustrady wieży, z lunetą w ręku. Człowiek ten zdaje się pozostawać w bezruchu, zapatrzony w dal morską, a powiewanie chusteczkami z pokładu statku pasażerskiego nie wywołuje u niego żadnego przyjaznego odruchu.

Latarnia morska na Cap Guardafui, tak jak jej kolejni strażnicy, wzbudzają stale żywe zainteresowanie wśród pasażerów przepływających parowców oceanicznych, gdyż dokoła tej morskiej wieży utworzyły się już niesamowite legendy, opiewające o ponurych tragediach, które w baszcie tej rzekomo się rozgrywały. Oficerowie okrętowi opowiadają, że jeszcze przed kilku laty, na Cap Guardafui posyłani byli w charakterze latarników, na własne życzenie, zbrodniarze skazani na dożywotnią katorgę, przyczem musieli się oni zobowiązać, na strasznym tym posterunku wytrwać niemniej jak pięć lat. O ile zdołali czasokres ten przeżyć, to odzyskiwali wolność i otrzymywali zajęcie z skromnym uposażeniem w administracji jakiejś dalekiej kolonii.

— A czy obecny latarnik jest także zbrodniarzem mającym na sumieniu morderstwo? — zapytują podróżni oficera statku.

— Nie — odpowiada ten — w latach ostatnich zgłaszało się tylu ochotników, przekładających uciążliwy i samotny żywot na latarni w Guardafui nad życie pełne cierpienia, trosk i rozczarowań w powojennej „kryzysowej” Europie, że — starczyłoby ich do obsadzenia wszystkich latarni morskich dokoła Afryki!

Dziś latarnik w Guardafui musi trzy

lata bez przerwy przebywać w swej izdebce wieżycowej i tylko dwanaście razy do roku ma on możliwość zetknięcia się i rozmawiania z ludźmi, mianowicie wówczas, gdy do tej pustelni morskiej przybije statek prowiantowy. Alіści być może, że ten stan rzeczy już wkrótce się zmieni. Bówiem Cap Guardafui wraz z latarnią morską, położone są w włoskiej kolonii Somali i podobno Włosi noszą się z zamiarem, w tym strategicznie ważnym punkcie osadzić małą załogę wojskową, lub zakotwiczyć okręt wojenny.

Wówczas samotny człowiek, pełniący już od dwóch lat obowiązki latarnika na tej najokropniejszej w świecie strażnicy morskiej, pewnego poranku z niedowierzaniem przecierał sobie będzie oczy, sądząc, że stał się ofiarą fata-morgany: na skale, u podnóża latarni, dostrzeże ludzi, białych ludzi; dowie się, że odtąd mieć będzie towarzyszy i że strasza samotność jego już się skończyła... Życie, ten niewyczerpany pisarz doli i niedoli ludzkiej zgoutuje, być może, latarnikowi z Cap Guardafui w niedalekiej przyszłości najpiękniejszą niespodziankę... Kr.

Miljoner żebrakiem

Lincoln Stoddard, syn milionera w Worcester, obrzydliwszy sobie pobyt w domu, gdzie otaczał go najbardziej wyszukany komfort, postanowił zostać, bodaj na jeden dzień żebrakiem. Stoddard założył się ze swymi przyjaciółmi o 100 dolarów, że przez 24 godzin utrzymać się będzie z żebractwa. Młody 26-letni Lincoln Stoddard odegrał swą rolę świetnie, że nawet rodzony ojciec, nie poznawszy syna, dał mu kilka centów. Stoddard spędził nawet kilka godzin w areszcie, zatrzymany za żebractwo, został jednak zwolniony jako nieszkodliwy dla otoczenia umysłowo chory. Trzy starsze panie z Armji Zbawienia chciały się koniecznie zająć „biedakiem” i umieścić go w schronisku dla ubogich. Stoddard z trudem zdołał im umknąć. Wieczorem wreszcie Stoddard przyszedł do restauracji, gdzie często bywał i poprosił o szklankę kawy. Gospodarz nie poznawszy w żebraku swego stałego klienta, chciał go wyrzucić za drzwi. To tak rozniewało Stoddarda, że wyjąwszy z kieszeni garść miedzianków, użebranych na ulicach Worcester, cisnął je restauratorowi w twarz. Tęsamem przegrał zakład. Gospodarz, dowiedziawszy się od obecnych na sali przyjaciół Stoddarda, że domniemany żebrak jest synem znanego milionera, przeprosił go, za użebrane pieniądze urzędowo libację. Jak się okazało Stoddard miał wyjątkowo szczęście, zdołał bowiem w ciągu 24 godzin uzebrać przeszło 80 dolarów.

pomieścić 500 osób, to przekonamy się, że trzydziści milionów ludzi spędza przyjemnie czas codziennie w kinoteatrach świata.

Dla tych trzydziestu milionów kręca Metro Goldwyn Mayer, Pathé, Fox i Paramount tygodniki filmowe, których nakład, jak widać z wyżej przytoczonych cyfr, wielokrotnie przewyższa najfantastyczniejsze nakłady pisma amerykańskich czy angielskich.

Patrząc na tygodnik filmowy przez kilkanaście minut przed rozpoczęciem właściwego programu, przyzwyczailiśmy się uważać go jedynie za dodatek do przedstawienia, za „wkładkę”. A jednak w Paryżu są takie kina, które wyświetlają wyłącznie tygodniki filmowe i robią to bez przerwy od 11 przed południem do 11 w nocy.

Nasze wiadomości o dzienniku filmowym są naogół dość skąpe, mimo, że geneza tych krótkometrażówek obfituje w znacznie większą ilość sensacyjnych i interesujących szczegółów, niż realizacja niejednego superfilmu.

Przypatrzmy się obecnie wewnętrznej strukturze organizacyjnej tych wytwórni. Centrale ich nie mieszczą się, tak jak inne, w Hollywood, lecz w Nowym Jorku. Poszczególne filje znajdują się we wszystkich niemal stolicach Europy. Wytwórnie muszą walczyć o najwyższy stopień aktualności zdjęć z dwoma olbrzymiami potęgami, jakimi niewątpliwie są przestrzeń i czas. Przestrzeń zwalczą się technika, czas zaś organizacja. Przedsiębiorstwa tej branży dysponują niemal wszystkimi środkami lokomocji, znanymi w dobie dzisiejszej, a przewodzi im specjalnym parkiem samochodowym i samolotowym. Samochodów z kompletną aparaturą dźwiękową posiada Fox aż sto pięćdziesiąt siedem. Wytwórnie filmowe na samochodach pracują nie tylko w Europie, lecz we wszystkich częściach świata.

Gdzie nie można dotrzeć samochodem, czy motocyklem, gdzie nawet nie można przecisnąć się z małą kamerą kieszonkową, tam wyrusza samolot. Reporter Foxa dokonał z samolotu fenomenalnych zdjęć z przebiegu katastrofy wielkiego transatlantyka „Moro Castle”.

Walkę o rekord szybkości prowadzą cztery największe, konkurujące ze sobą, wytwórnie tygodników dźwiękowych: — „Metro”, „Pathé”, „Fox” i „Paramount”. Jest to zupełnie zrozumiałe, jeżeli się zważy, że film spóźniony — to znaczy wyświetlony choćby o godzinę później, niż obraz konkurencji — jest stracony. Dlatego też organizacja transportu filmu jest w przedsiębiorstwach tych problemem kapitalnym i powierzana bywa z reguły specjalistom. Trzeba bowiem sobie umyślowić, że nawet potężny „Fox” nie wszędzie dysponuje samochodami — nie wszędzie istnieją linie lotnicze.

Pakiet z taśmą filmową nie bywa nadawany jako przesyłka pocztowa. Specjaliści transportowi znają konduktorów specjalnych wagonów, maszynistów i palaczy międzynarodowych błyskawicznych pociągów, którzy za pewną opłatą, z pominięciem wszelkich formalności (zabierających drogi czas nawet przy najsprawniejszym funkcjonowaniu) przewożą pakiet filmu do odpowiedniej stacji lotniczej, czy morskiej. W trzy kwadransy po otrzymaniu pakietu, film jest wywołany i pocięty. Wszystko zbędne i nudne zostaje wycięte wprawna i odpowiedzialna ręka.

Życie tygodników filmowych nie jest zbyt długie. Są one przecież ustawicznie biegnącą historią świata. Najsensacyjniejsza nowość po kilku tygodniach znika z ekranów i wędruje do archiwum. Po kilkunastu latach, stare tygodniki nabierają ceny która wzrasta z każdym rokiem.

Reportaż nabiera cech dokumentarnych. Nieocenione usługi oddadzą tygodniki filmowe przy montowaniu przyszłych filmów historycznych.

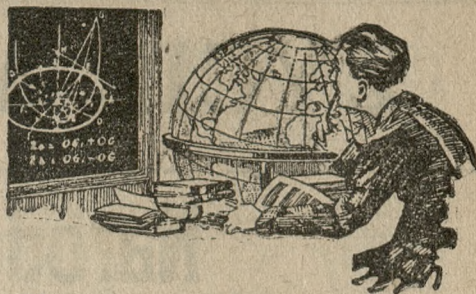
Zyjemy i umieramy przed krytycznym i chłodnym obiektywem. „Oczy i uszy świata” patrzą na wiek dwudziesty. Pracują z niebywałą szybkością, pokonując zwycięsko największych wrogów aktualności — przestrzeń i czas. (henry)

Izba lordów trybunałem sądowym

W najbliższych dniach odbędzie się w Londynie pierwsze po 34 latach przerwy posiedzenie trybunału lordów. Izbie lordów przysługuje bowiem, na podstawie dawnych praw, przywilej sądenia wszystkich, noszących tytuł lorda. Trzydzięci cztery lata temu stał przed sądem lordów lord Russel oskarżony o bigamię. Trybunał skazał go na trzy miesiące więzienia. Obecnie Izba Lordów sędzić będzie sprawę znanego automobilisty i rekordzisty, lorda Clifford'a, który jadąc z niedozwoloną szybkością po szosie, przejechał na śmierć przechodnia. Sąd w Izbie lordów odbywa się z wielką pompą: parowie zasiadają kołem na fotelach wybitych czerwonym aksamitem. Pośrodku sali znajduje się stół, za którym zasiadają sędziowie. Oskarżony musi wysłuchać wyroku w pozycji kłęczącej.

Zna ten samochód

— Nie zna pan kogoś, kto by chciał koniecznie poznać się samochodu?
— Owszem. Mój przyjaciel.
— Mówił to panu?
— Nie, ale wczoraj sprzedałem mu starego Forda.

Rozpoczął się nowy rok szkolny...

Wakacje odnowiły zapas sił. Ale nauka, proces rozwoju, zużywa bardzo dużo energii, siły maleją z dniem każdym. Od was zależy aby zdobyte siły i zdrowie utrzymać na tym samym poziomie przez cały rok. Dajcie waszym dzieciom codziennie na śniadanie Ovomaltynę.

OVOMALTYNA

Dra Wandera

bogata w witaminy wzrostu i sole mineralne, naturalna odżywka witaminowa, dostarcza wszystkich składników odżywczych niezbędnych dla normalnego rozwoju, odnawia zużyty energię i tworzy zapas sił. Jest smaczna i łatwostrawna.

Do nabycia wszędzie już od zł. 1.25.

nr 15 005

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro ostatnie dwa przedstawienia wielkiej sztuki „Judasz z Kariothu” z występem gościnnym mistrza Solskiego.

W niedzielę pierwsze popołudniowe przedstawienie o godz. 16 po cenach do połowy znizowanych. Odegrana będzie komedia muzyczna „Rozkoszna dziewczyna”.

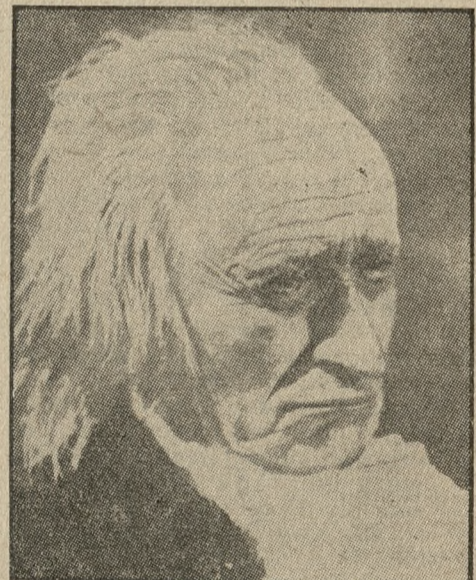
We wtorek 17 bm. jubileusz 60-letniej pracy mistrza Ludwika Solskiego oraz nadanie tytułu honorowego dyrektora Teatru Polskiego w Poznaniu. Odegrana będzie tragedia Schillera „Intryga i miłość”.

Z Teatru Nowego

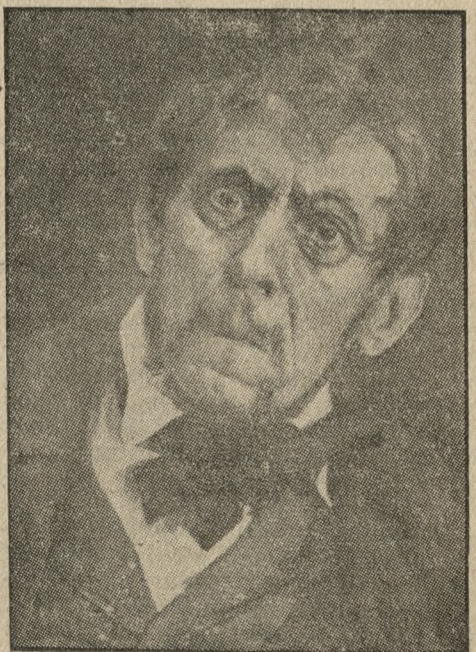
Dzisiaj premiera granej dotąd tylko na scenie krakowskiej krotchwili muzycznej p. t. „Sezamie, otwórz się!” Anatola Krakowieckiego. Do krotchwili tej specjalnie skomponował muzykę o pięknych melodiach Adam Lenczowski.

„Most”, sztuka Jerzego Szaniawskiego, dana będzie na popołudniowym przedstawieniu po cenach znizowanych do połowy, w niedzielę o godz. 16.

Przed jubileuszem Solskiego

Solski w roli Harpagona w „Skapcu” Moliera.

Solski w roli Łatki w „Dożywociu” Fredry.

W Hiszpanji istnieje zwyczaj odbywania pielgrzymek do pewnych miejsc kultu religijnego bądź w pięknie przyozdobionych wozach, bądź też konno. Oto dwa obrazki przedstawiające kawalkadę i wnętrze wozu, zapelnionego piękniemi Andaluzijkami podczas pielgrzymki do klasztoru, przylegającego do słynnego Escorialu pod Madrytem.

„Oczy i uszy świata”

Tygodniki filmowe, ich produkcja i znaczenie. — 500 milionów metrów — 30 milionów ludzi codziennie — 60 tysięcy kin.

Statystyki podają, że roczna konsumpcja taśmy filmowej na całym świecie przekracza 500 milionów metrów. Okrążyło pół miliona kilometrów. Stosunkowo znaczny odsetek z tej liczby przypada na tygodniki dźwiękowe. Wytwórnia „Fox Movietone News” oblicza, że jej tygodnik dźwiękowy ogląda tygodniowo 20 milionów ludzi.

Cyfra ta stanie się dla nas plastyczniejsza, gdy znów zajrzymy do statystyk.

Otóż na kuli ziemskiej istnieje 60 tysięcy kinoteatrów. Założmy, że wszystkie te kina dają po trzy przedstawienia dziennie, to otrzymamy milion dwieście sześćdziesiąt tysięcy przedstawień tygodniowo. Jeżeli przyjąć, że przeciętne kino może

ŻYCIE MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ

Narodowy front akademicki do nowowstępujących na wyższe uczelnie

Wśród nowostępujących na wyższe uczelnie w roku akademickim 1935/36 nie ma chyba dziś takich, którzyby już na ławie szkolnej nie zetknęli się z wielkim prądem ideowym, w postaci ruchu narodowego.

Jeśli się nie zetknęli bezpośrednio, to pośrednio musieli słyszeć o gigantycznych zmaganiach narodowego frontu akademickiego mieszczańskiego, robotniczego i chłopskiego w walce o państwo narodowe i lepszą przyszłość dla Polski i Polaków.

Trwale ślady tej walki znaczą nieustannie robotnicza narodowa Łódź, bohaterki Lwów, Wilno, Kraków, Poznań, Częstochowa, słowem cała Polska. Na drodze naszego pochodzenia widnieją mogiły poległych Wacławskich, Chudzików, Kozłowskich, Materków i wielu innych, którzy złożyli życie w walce z naporem żydowskim. Być może ostatecznie zwycięstwo wielkiej sprawy będzie wymagało jeszcze więcej ofiar.

Lecz na Boga, kogoż dziś stać na ofiary, jak nie nas młode idealistyczne pokolenie Polski Niepodległej!

Z tego tytułu jedyną dziś organizacją, która zaspokaja ambicje młodego pokolenia jest Obóz Narodowy, reprezentowany na terenie akademickim przez Młodzież Wszechpolską.

Warto przypomnieć choć krótką jej wspaniałą historię. Otóż Młodzież Wszechpolska zrodziła się z niepodległościowego buntu 16 akademików, którzy w roku 1918 odmówili czolobitności gubernatorowi Warszawy gen. Besslerowi, okupantowi niemieckiemu.

Była więc to początkowo b. nieliczna garstka śmiałków, którzy stali się kadrą wspaniale rozwijającego się z roku na rok wielkiego frontu narodowego wśród młodzieży akademickiej.

Młodzież narodowa już w zaraniu swojej działalności, w okresie silnego rozdarcia i walk klasowych i stanowych, jakie Polska przeżywała, walk, które jeszcze dziś na terenie akademickim usiłują bezskutecznie podtrzymać niedobitki marksistów; oraz t. zw. „prorządowe”, „sanacyjne” organizacje w postaci „Legionu Młodych” i „Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej” z jednej, a z drugiej strony tak samo klasowo usposobiona i konserwatywna „Mysł Mocarskowa” i jej satelista t. zw. „Związek Młodych Narodowców”, wysunęła na czoło swoich programowych zadań postulat wszechpolskości, postulat traktowania spraw jednostek i narodu polskiego, jako organicznej całości.

Wypowiedzieliśmy zatem walkę wszelkim międzynarodówkom od marksizmu aż do zgniętego i oportunistycznego konserwatyzmu włącznie.

W tem tkwiły podstawy naszej narodowej ekspansji i nasza siła moralna, która w następnych kilku latach po odzyskaniu niepodległości dała nam zupełnie zwycięstwo na terenie akademickim.

Zwycięstwo to wyrażało się nie tylko w matematycznej liczbie zdobywanych przy okazji wyborów głosów, ale wielkiej twórczości myśli, idei i organizacji na terenie akademickim.

Rezultatem naszej walki bezwzględnej i bezkompromisowej było to, że już w roku 1926 mogliśmy wodzowi ruchu narodowego Romanowi Dmowskiemu przedstawić front akademicki w olbrzymiej swej części narodowy.

Zdobycie tego terenu nie było jednakże wszystkiem. Obóz Narodowy, walcząc o Polskę narodową i rząd narodowy nie mógł ograniczyć się tylko do terenu młodzieży akademickiej. Ruch narodowy z natury swojej musi mieć za sobą i w sobie szerokie masy ludu polskiego, słowem cały naród.

Ruch narodowy w Polsce idzie gigantycznymi krokami ciągle naprzód.

W tym pochodzie awangardę stanowią narodowy front akademicki, ale już nie sam, jeno związany nierozłącznie z świadomości masami chłopów, robotników i mieszczan, słowem z Polską twórczą, twardą i nieubłaganą w walce.

W ten sposób mamy dziś nowocze-

śny ruch narodowy w Polsce, starszy i głębszy nawet w swych podstawach niż nowoczesne i zwycięskie już ruchy narodowe na zachodzie Europy.

Na niego też zwrócone są dziś oczy wszystkich zarówno przeciwników, jak i zwolenników. Zbliża się bowiem chwila, kiedy ostatnie słowo w Polsce należy będzie do Obozu Narodowego.

To nakłada na nas olbrzymie obowiązki.

Dlatego Młodzież Wszechpolska, jako jeden z odcinków frontu narodowego, w tym ruchu akademickim, mając wychować być może już ostatnie, w tych wyjątkowo ciężkich warunkach,

rocznik najmłodszego pokolenia akademickiego, idzie do Was koleżanki i koledzy nie z ponętnymi propozycjami synekur i posad, lecz z perspektywą ciężkiej walki o Polskę Narodową i Wielką.

Idzie do Was, Młodzieży Wszechpolska, z jasnym, nieukrywającym ciężkiego położenia kraju, programem przebudowy Polski w dziedzinie moralnej, społecznej, gospodarczej i politycznej.*)

*) Wytoczne programowe Obozu Narodowego i Młodzieży Wszechpolskiej podamy w numerze następnym.

Młodzież akademicka U. P. w świetle statystyki

Wzrost liczby „Polaków” — moższowego wyznania!

Tak już jest, że na dane statystyczne, dotyczące młodzieży akademickiej naszego uniwersytetu, możemy patrzeć dopiero z perspektywy minionego roku. Obecnie stoi przed nami oficjalna tabela statystyczna za rok akademicki 1934/35. Przypatrzmy się jej bliżej i zanalizujmy niektóre ciekawe dane.

W roku akademickim 1934/35 Uniwersytet Poznański liczył ogółem studentów 5258, oraz wolnych słuchaczy 24, razem 5282. Kobiet ogólnie studjowało 1504, czyli blisko 25 proc ogólnej liczby studjujących.

Oczywiście procentowo liczba kobiet na poszczególnych wydziałach przedstawia się nader rozmaicie. Na niektórych wydziałach np. kobiet studjuje więcej niż 50 proc. Do tych szczęśliwych, czy nieszczęśliwych wydziałów należą:

1) Wydz. humanistyczny, na którym studjowało 439 kobiet i 369 mężczyzn, oraz

2) Oddział farmaceutyczny, gdzie na ogólną liczbę studentów 491, kobiet było 263.

Ilość kobiet studjujących na poszczególnych wydziałach w procentach przedstawia się następująco:

Wydz. prawniczy — 9 proc., lekarski — 23 proc., wych. fiz. — 50 proc. humanistyczny — 54 proc., matematyczno-rodniczy 23 proc., oddział farmaceutyczny 54 proc., rolniczo-leśny — 10 proc. Zatem najmniej kobiet studjuje na wydziale prawno-ekonomicznym.

Niewątpliwie najciekawiej przedstawia się statystyka wyznaniowa, a mianowicie:

Katolicy — 4.848 czyli 91,4 proc., greck.-kat. — 75 — 1,4 proc., ewangelicy — 217 — 4,1 proc., prawosławni — 41 — 0,8 proc., Żydzi 86 — 1,7 proc.

Bezwyznaniowych tylko 3 osoby.

Ze względów narodowościowych warto porównać z wyżej przedstawioną tabelą zestawienie statystyczne według języka ojczystego:

Jęz. polski — 5.015, ukraiński — 70, białoruski — 5, serb.-łużycki — 2, rosyjski — 6, niemiecki 145, żydowski — 17 (!!!) inne — 21.

Na podstawie tych dwu zestawień wyznaniowego i językowego można z dużą dokładnością ustalić skład narodowościowy młodzieży akademickiej U. P.

Niewątpliwie język ojczysty jest czynnikiem decydującym o narodowości. Niemniej jednakże duże znaczenie w naszych warunkach ma wyznanie. Na podstawie kryterium wyznaniowego możemy n. p. całą grupę wyznaniową katolicką zaliczyć do narodowości polskiej. Natomiast narodowości niemiecką umieścimy w grupie ewangelickiej, z której pokażną jeszcze cyfrę zaliczymy do narodowości polskiej.

Dalej, jeśli chodzi o grupę „ukraińską”, to ona niemal całkowicie pokrywa się z grupą wyznaniową grecko-katolicką.

Natomiast dużą niespodziankę zrobi nam grupa prawosławna. Dotąd bowiem zwykle ona pokrywała się z narodowością rosyjską. Obecnie zaś

okazuje się, że gdy nawet do prawosławnych zaliczymy grupę językową białoruską i rosyjską, razem 11 osób, to pozostanie 30 osób narodowości polskiej. Wprost jednak rewelacyjnie wygląda porównanie wyznaniowej grupy moższowej z językową żydowską. Oto okazuje się, że na 86 Żydów tylko 17 podało język ojczysty żydowski, reszta zaś to jest 69 podała niewątpliwie język polski.

Co to oznacza?

Oczywiście nie co innego, jak fakt, że Żydzi bardzo sprytnie starają się maskować, co im niestety nie udaje się wobec tego, że zdradza ich wyznanie. Mimo to najbezczelniej usiłują swój semityzm ukryć. Jedynie 17 Żydów miało odwagę i poczucie honoru przyznać się do swoich. W związku z tem zaznaczyć należy, że w ostatnich latach Uniwersytet Poznański uległ i ulega stalemu i coraz większemu zażyczeniu. O ile kilka lat temu stosunek ich wyrażał się w dziesiątych procenta, o tyle obecnie zbliża się nieustannie do 2 proc! Żydów nie odstrasza egzamina wstępne i pewne rygory. Piszącemu te słowa znany jest wypadek z przed 2-3 lat, kiedy to kilku Żydów z Łodzi usiłowało się dostać na nasz uniwersytet, proponując poważne łapówki. Przyznawanie zaś Żydom stypendiów państwowych, jak to miało miejsce w ub. roku akademickim na wydziale lekarskim, może Żydów tylko zachęcać do inwazji na Poznań.

Inna rzecz, że powstrzymanie napływu żydowskiego na nasz uniwersytet wybitnie zależy od zdecydowanej postawy całej polskiej młodzieży akademickiej uczelni. Postawa ta musi być jasna i niedwuznaczna. Napływ żydostwa musi być za wszelką cenę powstrzymany.

Bowiem ambicją poznańskiej młodzieży akademickiej jest, by, zanim nadejdzie czas spolszczenia wszystkich uczelni w Polsce, Uniwersytet Poznański pozostawał wzorem dla Polski, jako jedyny i najbardziej polski i narodowy uniwersytet.

Dlatego uczelnia nasza musi być w 100 proc. chrześcijańska, o czem winna pamiętać nie tylko młodzież akademicka, ale także profesorowie.

Egzaminy wstępne na U. P.

Ponieważ na U. P. od kilku lat obowiązują na niektórych wydziałach egzaminy wstępne, przeto podajemy także ich terminy.

Egzamin wstępny na wydz. prawno-ekonomicznym odbędzie się w dniu 27 i 28 września, na wydz. lekarskim w dniu 24 września, na farmacji w dn. 25 września.

Terminy egzaminów jesiennych na UP

Dla celów informacyjnych młodzieży akademickiej podajemy terminy egzaminów jesiennych na wydziale prawno-ekonomicznym Uniwersytetu Poznańskiego. Pragniemy przy tem zaznaczyć, że jakkolwiek terminy te już są ustalone przez przewodniczą-

cych poszczególnych egzaminów, jednakże w nadzwyczajnych wypadkach zawsze mogą być przesunięte lub zmieniane. Z tem więc zastrzeżeniem należy je traktować. Dla ułatwienia podajemy tylko dzień rozpoczęcia się egzaminów. Zatem egzaminy jesienne odbędą się w następujących terminach:

I	prawniczy	— 16 września
II	„	— 16 września
III	„	— 5 października
I	ekon.-polit.	— 23 września
II	„	— 16 września
III	„	— 2 października

Informacyj o studjach na U. P. udziela wszechstronnie Młodzież Wszechpolska Stow. S. U. P. codziennie we własnym lokalu w godzinach od 12—13, ul. św. Marcina nr. 65, w podwórzu, na prawo.

O studjach prawniczych informuje również Koło Prawników i Ekonomistów U. P., Poznań-Zamek, pokój 13/14, od 11—13.

Samopomoc Akademicka

Jedyną najpoważniejszą organizacją samopomocową na terenie akademickim jest Bratnia Pomoc S. S. S. U. P. Obowiązkiem każdej studentki i studenta jest zapisać się natychmiast na członka po uskutecznieniu wpisu na uniwersytet. Uczynić to należy w własnym interesie, ponieważ Bratnia Pomoc zapewnia swoim członkom następujące pomoce i korzyści:

1. Sekretarjat Generalny udziela wszelkich informacji, przyjmuje zapisy na członków „Bratniej Pomocy” SSSUP i opłaty członkowskie, wyd. je poświadczania niezaległości dla absowentów, udziela zniżek do teatrów i kin.

2. Czytelnia Akademicka, największa w Polsce, rozporządza w dużym i wygodnym lokalu w Domu Akademickim przy ul. Wacław Lecczyńskiego 6 olbrzymią ilością dzienników i czasopism polskich i zagranicznych, otwarta codziennie od godz. 14—20, w niedziele i święta od 14—18.

3. Wydział Gospodarczy udziela wszystkim Koleżankom i Kolegom pomoc w wyznaczeniu w formie tanich obiadów i posiłków; posiada bogato rozbudowaną agendę.

Kuchnia Akademicka najnowocześniej urządzona, posiada poza wszelkimi urządzeniami — rzeźnię i oddział cukierniczy; wydaje obiady z 3-4 dań w cenie 80 gr; w abonamencie 70 gr, ponadto obiady jarskie w cenie 35 gr, oraz porcje za 10 gr włącznie z obsługą. Ponadto wydaje również obiady kredytowe i ulgowe tym Koleżankom i Kolegom, którzy je uzyskali za pośrednictwem Wydziału Pożyczkowego.

Kuchnia wydaje smaczne i tanie posiłki a la carte, w cenie od 45 gr do 1,00 zł.

4. Wydział Domów w administruje trzema domami akademickimi — z tego: 2 domy dla Kolegów przy ul. Wacław Lecczyńskiego 6, oraz 1 dom dla Koleżanek przy ul. Aleja Marszałka Piłsudskiego 7. Czynsz mieszkalny dla Kolegów wynosi miesięcznie: — w pokoju 1-osobowym 20 zł, w pokoju 2-osobowym po 15 zł, w pokoju 3-osobowym po 10 zł. Czynsz mieszkalny dla Koleżanek wynosi miesięcznie: w pokoju 1-osobowym 20 zł, w pokoju 2-osobowym po 14,50 zł, w pokoju 3-osobowym po 12 zł, w pokoju 4-osobowym po 10 zł.

Mieszkania w domach akademickich posiadają b. wygodne urządzenia, ponadto mieszkańcy korzystają z łazienek, kuchni gazowej etc. W gmachu przy Wacław Lecczyńskiego 6 znajduje się dla wygody mieszkańców sklep studencki oraz fruzjerna, II-ga fruzjerna w Domu Akademickim przy Alei Marszałka Piłsudskiego 7.

5. Wydział pożyczkowy udziela pożyczek długoterminowych, pożyczek na opłatę czesnego, pożyczek krótkoterminowych pod zastaw indeksu (do wysokości 20 zł), przyznaje stypendja obiadowe, mieszkaniowe, cotówkowe i wypoczynkowe, na bieżący rok akademicki, pozatem przyznaje miesięczne obiady kredytowe, ulgowe oraz zniżkowe pokoje w domach akademickich.

6. Wydział koleżanek załatwia wszystkie sprawy, dotyczące potrzeb żeńskiej młodzieży akademickiej.

Zapisy przyjmuje sekretarjat „Bratniej Pomocy” przy ul. Piłsudskiego 7, pokój 4, okienko 1, codziennie w godzinach od 10,30 do 13,30.

Składka członkowska wynosi — wpisowe dla nowostępujących 1 zł, składka roczna 3 zł, opłata na stypendja „Br. Pomocy” 1 zł.

KOLEŻANKI I KOLEDZY!
Czytajcie „WIELKĄ POLSKĘ”
— narodowy organ walki młodego pokolenia. Cena 10 gr. Administracja:
ul. Marcina 65.

Zapraszamy na ucztę winogronową

do zawsze słonecznej **JUGOSŁAWJI**.
Wycieczki towarzyskie wypoczynkowe.

Zapisy i informacje: **ORBIS** — wszystkie oddziały oraz **FRANCOPOL**,
Warszawa, Mazowiecka 9. ng 14 958

33 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa i bez zwanencji).

DRUGIE CIĄNIENIE

Po 200 zł na numery:

569 672 1135 264 332 412 2013 154 343 460
758 886 89 934 74 3081 105 200 498 517 73 4039
113 398 412 652 863 973 5027 30 356 544 54 87
668 6183 223 76 393 729 7136 238 319 778 36
8098 959 9415 674 736 910 10415 698 762 948
11115 774 12210 307 89 877 922 35 53 13346 51
88 572 648 14120 486 748 15157 688 940 16120
286 336 574 951 17209 380 667 78 18031 133 253
663 821 943 44 89 19055 616 832 20140 83 261
21151 527 890 979 22006 46 444 538 607 23009
87 114 491 841 24296 771 835 25163 430 36 601
885 26021 231 78 403 21 822 991 27026 500 824
950 98 28147 332 65 589 614 904 29052 126 301
617 956 30684 31015 208 567 809 98 32210 505
778 94 911 33088 192 441 44 701 11 908 38 73
34053 540 603 704 54 35002 18 520 622 755 825
33 919 44 81 36014 191 207 58 443 62 577 96 685
822 37123 225 481 693 742 95 857.

38006 19 214 853 39176 550 733 811 40579
41118 356 83 436 515 640 784 96 822 42038 246
599 618 43037 88 419 674 44045 403 18 513 606
45366 438 52 519 691 823 935 46004 338 97 498
505 958 74 47176 208 15 75 352 913 15 48008 38
258 300 13 898 992 49355 450 54 525 710 885
50124 81 213 447 81 569 629 766 51161 327 54
484 646 711 65 870 955 52600 775 800 53142 695
753 79 885 54111 490 55024 880 934 56078 381 99
516 732 847 57233 68 358 500 897 99 942 51
58025 159 506 98 59119 410 680 728 826 60100
80 275 312 431 515 827 61141 565-655 857 92 907
44 65276 403 32 43 769 903 66166 80 99 462 521
67045 206 88 694 68053 118 202 613 68 851 70191
262 378 944 71018 301 665 745 51 72277 83 622
866 934 73140 214 47 639 74251 468 536 722 847
89 919 36 75074 273 385 589 711 806.

76138 232 429 956 71 77050 174 201 321 60
86 87 883 78234 67 79 370 694 853 79299 413
549 57 73 615 72 734 854 80098 106 70 340 67
81156 320 45 498 660 707 82176 96 251 315 91
428 59 83057 59 279 396 542 84231 48 637 752
85035 324 61 71 526 747 52 86061 95 99 402 525
997 87074 98 522 778 88290 536 57 660 89439
635 73 77 757 852 90094 100 41 223 569 711 97
99 890 958 91 260 75 85 377 90 462 711 937 69
92105 205 36 305 556 777 808 93013 208 573 706
818 94165 79 406 16 638 794 807 47 51 95006 56
172 395 99 433 503 52 96049 75 815 97142 248
97 380 499 638 819 24 98079 436 588 739 937
99129 264 493 566 628 945 100702 92101008 163
80 252 379 537 102396 426 33 46 618 51 103073
78 238 332 70 563 853 104089 478 582 978
105452 71 551 903 106245 762 833 107037 63 115
90 256 66 66 96 301 16 518 676 90 95 786 827

539 49 99 757 806 161098 392 586 950 162095
200 46 320 519 30 793 823 163248 450 92 697 808
35 967 164363 95 411 718 787 165268 388 461 99
874 81 166098 215 388 427 36 95 586 662 970
167328 55 98 713 168179 99 303 533 675 999
169493 533 641 741 810 72 92 941 170318 473
605 97 171021 184 292 671 827 904 172186 906
58 826 35 59 932 173410 852 935 53 174035 124
217 491 580 876 967 71 175322 759 176278 518
77 713 47 49 177198 326 86 415 28 689 511 922
60 178121 660 824 179003 59 395 744 815 36 994
180026 279 317 648 181073 181 317 648 726 941
182182 369 451 523 74 90 183074 476 581 744 939
184054 115 323 71 575 820 21 58 983.

TRZECIE CIĄNIENIE

50.000 zł na nr.: 2468.

20.000 zł na nr.: 145186.

Po 10.000 zł na nr. nr.: 16464 25991 55042.

Po 5.000 zł na nr. nr.: 35076 72893 74747

75389 79868 147896 152546.
Po 2.000 zł na nr. nr.: 12899 14988 21083
34725 58879 70601 70658 93436 98820 105231
114827 127398 154285 179494 181577.
Po 1.000 zł na nr. nr.: 6011 8507 9274
10148 18637 21762 22397 33187 35911 36228
36619 37663 50809 53178 60709 62082 62625
63168 69469 73557 85407 88661 90551 103634
105621 106875 108763 111830 111974 123319
125499 126424 133866 137374 139091 142120
153377 158319 160257 162023 163291 165574
176063 173144 175199 178374 184327.

Po 200 zł na numery:

99 215 772 2030 93 195 326 536 989 3099 122
219 359 496 560 606 4066 87 486 507 5096 6059
238 411 978 7213 40 724 943 8013 165 783 9525
808 10231 718 11018 795 800 12117 202 401 75
751 95 934 13112 593 853 14099 160 201 466 568
622 903 15305 22 799 16345 62 639 886 18855
19078 969 20032 407 936 21018 81 516 745 22789
23014 408 34 948 82 24005 120 64 350 498 679
25029 176 221 446 572 623 711 859 26016 45 422
86 668 942 54 27064 146 225 58 380 509 28389
300 30 851 27226 308 488 605 58 774 863 936
41607 439 37498 32040 209 74 405 32 563 641
33103 51 72 532 70 684 956 34286 467 585 791
813 97 35296 584 619 92 725 808 36059 701 50
832 34 37313 92 912 62.

38311 43 799 900 39136 874 40035 152 71
85 517 724 41314 72 758 816 992 42102 332 489
846 43572 865 89 949 44139 231 450 93 927 45091
320 472 530 688 716 46 46369 455 503 41 839
51 47851 48140 279 590 658 703 93 800 982 49065
629 34 703 828 50023 203 316 63 743 56 51400
580 708 79 813 52275 396 243 620 28 53043 246
591 54015 53 73 127 470 78 762 55037 74 327
483 526 734 38 969 73 56308 64 706 51 74 814
88 964 57368 716 887 58233 540 791 945 59227
371 434 520 910 60001 63 152 90 370 411 77 999
61073 188 372 85 983 62076 103 70 565 90 822
63297 597 779 64150 65019 63 73 175 93 497 520
49 876 66173 202 74 384 403 801 81 67056 97 235
38 621 68377 83 820 946 69333 600 707 19 961
70012 171 99 223 67 495 786 927 48 71094 941
534 805 991 72021 267 362 443 857 73080 942
74238 980 75071 143 516 982.

76209 338 495 642 63 77079 305 433 78099
362 534 962 79420 80163 240 338 60 68 634 856
81342 82246 509 83 63 721 70 868 76 994 83023
128 624 44 896 84299 320 440 672 822 951 65
85052 485 572 793 803 911 45 86170 381 473
87297 365 777 918 88132 326 87 309 897 89244
369 541 675 904 78 90850 91306 839 92024 331
554 673 762 948 93794 813 20 26 94124 237 80
488 95077 782 96110 29 285 312 44 497 557 868
955 97475 98140 207 411 746 951 81 99242 339
889 990 100007 315 31 461 508 651 778 810
101131 432 53 950 102978 103028 56 57 145 216
72 359 539 606 787 882 92 935 104096 213 32
76 105011 131 526 784 106381 301 633 49 748
955 94 107388 814 89 971 108051 277 392 490
962 109084 675 867 110194 486 111088 843 948
112491 862 13267 88 379 474.

114075 701 988 115221 487 884 933 116079
117414 599 678 82 992 118067 92 263 402 675
87 769 872 91 900 119343 424 706 120162 214
418 503 829 963 121027 243 44 472 553 122012
18 319 588 692 754 890 123003 98 102 67 209
92 390 474 787 894 927 69 124330 530 700
125021 401 628 126102 324 540 633 87 798
127401 742 56 57 128119 610 62 924 74 129233
916 130134 273 333 500 99 704 62 79 86 963
131388 409 563 637 760 132012 526 674 133140
397 930 134130 714 67 866 915 16 135005 13
842 932 136032 98 389 542 758 137019 395 541
603 866 138513 22 832 965 88 98 139163 67 211
59 368 401 556 640 894 140150 84 255 367 425
62 736 817 141209 91 391 507 718 904 142075

462 575 77 622 44 966 143744 144427 86 596
145339 425 527 929 94 146033 108 13 97 370
424 640 823 147076 945 148347 783 149027 629
974 150080 112 341 89 406 522 798 151373
542 793.

152111 479 517 608 738 972 75 153399 479
541 765 154103 70 760 97 155088 233 587 602
931 156210 351 656 964 77 157130 535 883
158202 459 574 838 49 159211 59 462 619 741
868 160478 665 846 161006 172 244 311 64 432
808 162002 409 995 163071 220 522 740 905
164573 165215 410 510 754 985 166122 67 280
594 664 167032 668 85 168125 284 583 169223
448 700 864 915 170231 91 311 644 171197 363
642 728 820 26 29 59 930 32 172539 65 618 716
28 173142 317 72 426 575 776 827 174082 276
348 582 644 868 175554 639 176243 301 12 480
177809 178056 102 8 248 348 747 865 179074
246 89 322 563 826 88 92 180003 13 33 379 627
774 888 956 181254 786 182842 183224 617
184454 718 947.

W siódmym dniu ciągnięcia 4-ej klasy
wygrane padły na numery następujące:
50.000 zł nr. na 44926.

Po **10.000 zł** na n-ry: 26494 35007 91079
153760.

Po **5.000 zł** na nr.: 50818 101411.

Po **2.000 zł** na n-ry: 3175 6162 22207 29521
41133 44430 46145 52093 57649 120484 132004
133771 137279 142188 148361 156214 158779
158957 161312 171275 172188 175369 178480.

Po **1.000 zł** na n-ry: 187 4695 8893 14776
21351 23335 25152 27874 42981 44917 48031
52939 53713 60757 62520 78332 78851 83192
86307 87986 89912 90980 92742 93951 93278
108077 114340 118114 137139 137193 139774
143429 143793 149927 151810 154618 160703
167791.

Po 200 zł na n-ry:

158 96 342 791 1041 48 352 61 504 657 743
2012 285 492 546 300 709 20 970 3015 24 241
346 550 622 726 910 71 4369 473 599 693 728
881 950 5187 297 564 607 6007 70 105 52 417
55 702 7004 210 97 411 527 68 705 13 859 78
916 8118 41 648 706 917 9186 491 821 47 990
10054 105 15 51 418 45 95 726 815 48 11036
588 689 929 12014 242 459 70 509 62 705 851
978 13128 449 99 605 959 90 14089 131 321 643
872 15041 65 112 70 309 20 75 478 633 37 759
16197 511 616 16 902 17074 201 40 435 597 620
807 18055 376 86 19206 35 50 900 20100 226
86 99 333 4 21096 105 73 468 522 807 33 88
22049 273 96 381 403 22 751 893 941 83 91
23000 62 156 305 34 85 89 407 558 615 773 815
66 904 54 24063 109 82 268 432 88 542 614 705
805 25014 178 204 8 309 588 684 732 893 915
23 92 26089 134 42 92 256 372 435 38 48 951
27027 123 37 38 49 88 382 605 35 703 52 95 808
907 35 28041 45 282 324 33 710 95 8121 31 29008
440 52 57 718 881 951 30291 369 31033 156 255
59 68 358 508 38 684 32020 173 207 310 539 49
751 33148 265 320 52 77 82 402 31 686 34185
232 45 430 518 97 629 737 817 38 901 38 62
35326 559 60 80 82 680 823 998 36005 143 229
6 878 345 462 77 562 656 723 81 926 37083 303
9 86 89 482 604 31 99 712 23 823 5 6998

50 000 zł, 20 000 zł,

oraz 3 wygrane po 5.000,— padły w
IV tej Klasie 33 Loterii. Poza tym padła
w I-szej klasie 33-ej Loterii wygrana
10 000 zł a w III-ej **20 000**

Oto dowody, które świadczą, że

KOLEKTURA

JULJANA LANGERA
Poznań, Sew. Mielz. 21 i ul. Wielka 5
jest najszczęśliwszą, bo zapewnia
największe i najliczniejsze wygrane!

38007 105 82 410 11 22 34 525 47 636 708 47
921 39108 10 267 81 95 320 52 584 85 615 95
72 819 42 50 928 40205 27 34 90 92 345 90 895
41160 86 408 42 677 81 42007 151 200 476 606
59 942 43022 167 73 81 264 539 667 82 870
44051 141 200 552 786 918 42 852 45021 39 119
474 510 604 71 743 97 46057 59 98 164 92 205
42 69 93 354 439 544 808 957 47011 188 295 355
402 650 740 67 96 853 70 957 74 48019 85 96
102 323 463 557 626 32 80 700 13 861 71 940 60
49055 93 145 98 232 88 367 614 70 47 92 877
901 50051 338 579 697 796 803 51026 92 328 47
537 663 64 705 62 945 60 52164 74 92 345 53 92
639 53 853 30 81 53022 69 120 448 98 757 811
900 17 54048 56 62 135 323 47 61 94 528 89 604
78 732 822 55007 53 107 40 465 508 82 653 764
99 946 56003 11 52 108 27 202 21 81 335 408 26
71 88 557 85 99 57054 130 68 98 331 406 562
93 600 735 843 47 75 90 941 58104 91 481 565
648 59037 94 315 18 56 469 71 89 733 823 64
999 60065 116 59 363 87 425 64 535 89 615
61010 53 57 85 138 49 65 98 538 69 85 647 50
69 827 50 6206 212 57 63 331 53 607 9 67 885
927 62 63127 208 370 45 96 830 33 67 998 64016
45 86 113 87 217 366 556 70 694 926 65008 26
28 153 77 344 457 645 69 704 33 817 66035 255
84 318 571 72 638 73 919 34 58 67008 22 28 50
87 95 275 328 83 597 693 854 978 68001 157 240
427 621 87 756 847 918 45 87 69171 232 46 82
451 90 504 56 604 70042 62 90 123 48 50 72 224
390 409 57 64 512 53 610 702 842 84 916 71
71297 430 555 738 818 72159 486 589 739 78 87

Przed wystawą ogródków działkowych

Największe zainteresowanie wzbudzi pokaz osiedli dla bezrobotnych

Międzynarodowy zjazd Związku Towarzystw Ogródków Działkowych, jaki odbędzie się w Poznaniu w dniach od 21 do 23 września b. r., a szczególnie wystawa, połączona ze zjazdem, wzbudził już obecnie wielkie zainteresowanie wśród wszystkich miłośników przyrody.

Na wystawie znajdziemy cały szereg modeli, wykresów i okazy owoców, wyhodowanych w ogródkach działkowych

bezrobotnego.

Model tego wzorowego osiedla dla bezrobotnych w Naramowicach wystawiony był na wystawie budowlano-mieszkańkowej B. G. K. w Warszawie. Zwiedzający wystawę nie mieli słów uznania dla inicjatywy Poznania. Oto co zwiedzający wpisali do „księgi podpisów”: „Szkoda, że nie w naszym województwie” (t. j. warszawskiem). „Jedyna rzecz, która z całej wystawy mnie

Osiedle dla bezrobotnych w Naramowicach pod Poznaniem.

Najszerzej traktowane na wystawie będą osiedla dla bezrobotnych.

Zasadniczo istnieją trzy typy ogródków: normalne ogródki działkowe, ogródki dla bezrobotnych i osiedla dla bezrobotnych.

Właściciele ogródków działkowych dzierżawią ziemię na 20 lat za pewną opłatą.

Ogródki działkowe dla bezrobotnych są bezpłatne, wydzielane bezrobotnym na przeciąg jednego roku. Bezrobotni, poza ziemią, otrzymują także bezpłatnie nasiona, rośliny i nawozy.

Trzeci typ ogródków, to osiedla dla bezrobotnych, jak np. pierwsze w Polsce osiedle w Naramowicach, liczące dziś 170 domków. Bezrobotny, za opłatą 12 zł miesięcznie, otrzymuje w dzierżawę domek i tysiąc metrów kwadratowych ziemi wraz z drzewkami owocowymi i nasionami. Domek z ziemią po pewnym czasie przechodzi na własność

zachwyciła”. „Budujmy jak najwięcej domów dla bezrobotnych”. „Prosimy budować na terenie Warszawy”. „Jestem za tem, żeby już teraz akcję budowy tych domków rozpocząć na terenie nie tylko woj. poznańskiego, ale w szczególności w województwach wschodnich”. „Szczęść Boże w mądre przemysłowej i celowej akcji”. „Zupełnie wspaniała — doskonała celowość, o niebo wyżej, niż domki budowane o podobnych warunkach w innych miastach Polski. Gdyby nawet wszyscy ci, którzy praca i zarabiają w Polsce tak mieszkali, problem mieszkaniowy byłby już rozwiązany. Poznań dał wspaniały przykład”.

Zapytani przez nas bezrobotni w Naramowicach, oświadczyli, że są całkowicie zadowoleni ze swoich domków — To lepsze, niż wieczne szukanie pracy, której się nie otrzyma — i żebrania chleba dla dzieci i siebie (wel)

Ważniejsze imprezy sportowe

Program niedzielnych imprez sportowych przedstawia się następująco:

WARSZAWA

Na kortach „Legji” zakończenie międzynarodowego meczu tenisowego Zagrzeb — „Legja” Warszawa.

NA PROWINCJI

W Poznaniu „Sokół” — „Cuiavia”, mecz piątkarski o godz. 12 w kinie „Metropolis”.

W Łodzi międzypaństwowy mecz piłkarski pomiędzy reprezentacjami Polski i Lotwy.

We Lwowie mecz lekkoatletyczny Kraków — Lwów i mecz piłkarski Kraków — Lwów.

W Chorzowie trójmecz lekkoatletyczny z udziałem reprezentacji Wrocławia, Śląska opolskiego i Śląska polskiego.

W Lublinie pięciobój męski o mistrzo-

stwo Polski i mecz bokserski „Warta” — Lublin.

W Bydgoszczy mecz towarzyski pomiędzy ligową „Wartą” a mistrzem Pomorza „Polonią”.

ZAGRANICA

We Wrocławiu międzypaństwowy mecz piłkarski Polska — Niemcy. Przedmecz Śląsk polski — Śląsk niemiecki (juniorzy).

W Królewcu mecz lekkoatletyczny pomiędzy reprezentacją Polski północno-wschodniej, a reprezentacją Prus Wschodnich.

W Szczecinie mecz Estonia — Niemcy II.

W Pradze czeskiej decydujący mecz o puchar środkowej Europy pomiędzy „Spartą” a budapeszteńska Ferencvaros.

Wyczerpujące sprawozdania z niedzielnej sportowej przyniesie „Orełdownik” niedzielny.

Piłka nożna

Pierwsze zwycięstwo odnieśli Czesi w Rosji sowieckiej. Praga rozegrała w Kijowie wobec 40.000 widzów mecz z reprezentacją Ukrainy, odnosząc po ciężkiej walce zwycięstwo w stosunku 1:0 (1:0).

Pięściarstwo

Jak już zaznaczyliśmy, jutrzejsze inauguracyjne spotkanie pięściarskie obecnego sezonu, o drużynowe mistrzostwo okręgu klasy A, „Cuiavia”, „Sokół”, należeć będzie bezsprzecznie do najcięższych z tegorocznych rozgrywek mistrzowskich. Niewątpliwie do poszczególnych walk wniosą zawodnicy dużą dozę ambicji i woli zwycięstwa, bowiem utrata każdego punktu zdecydować może o ogólnym wyniku. Spotkanie powyższe sędziować będą: w

ringu kapitan P. Z. B. p. Bielewicz, na punkty pp. por. Łapiński i Urbaniak, przyczem walki odbędą się w czterech starciach po 3 minuty. Zawody odbędą się w sali kina „Metropolis” o godz. 12. Przedprzedaż biletów w firmie „Camera” ul. Fr. Ratajczaka, a w dniu zawodów od godz. 9 przy wejściu do sali.

Start Misiurewicza jest wątpliwy, ponieważ w spotkaniu z Murachem w Warszawie uległ on nadłamaniu mostka piersiowego i z kontuzji się jeszcze nie wyleczył.

Pływanie

„Unja” urzęduje w niedzielę, 15 bm. o godz. 11 na pływalni przy Elektrowni wewnętrzne zawody pływackie. W programie m. innem biegami, odbę-

dzie się, pierwszy raz urządzony bieg 50 m. stylem motylkowym. (k o m)

Tennis

Mecz Śląsk — Lwów został odwołany ze względu na chorobę Tarłowskiego, tak że pojedynkę Hebda — Tarłowski w roku bieżącym prawdopodobnie nie dojdzie do skutku.

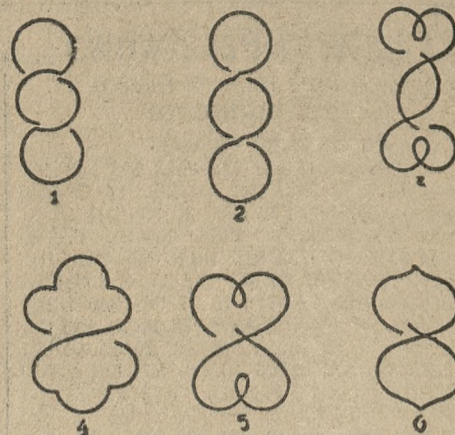
Perry ożenił się. W Ameryce w miejscowości Harrison odbył się w piątek ślub pierwszej rakiety świata Anglika Freda Perry ze znaną artystką filmową Heleną Vinson.

Łyżwiarstwo na Olimpiadzie

Jak wiadomo figury obowiązkowe w jeździe na lodzie losowane są bezpośrednio przed startem mistrzostw świata tak, aby zawodnicy nie wiedzieli, jakie figury zmuszeni będą wykonać. Wychodzi się z założenia, że uczestnik mistrzostw świata opanować musi wszystkie bez wyjątku figury. Dawniej stosowano zarządzanie to również przy mistrzostwach Europy; ostatnio jednak zrezygnowano z tego obostrzenia, aby umożliwić wszystkim państwom europejskim wysyłanie również tych zawodników, których klasa nie odpowiada jeszcze mistrzostwom świata. Podobnie zdecydowano się opubliko-

wać dostatecznie wcześniej program figur obowiązkowych w konkurencji olimpijskiej, aby reprezentanci wszystkich państw mogli się odpowiednio przygotować.

Na Olimpiadzie roku 1936 jest już teraz ustalony program figur obowiązkowych — na rysunku poniżej. Są one identyczne

dla pań i panów, wybrano przytem najtrudniejsze figury repertuaru Międzynarodowego Związku Łyżwiarstwa, co automatycznie zmusi zawodników do zademonstrowania najlepszej klasy.

APOLLO

Seanse 5 — 7 — 9

ng 14 253

Jutro w niedzielę, 15 września b. r.

WIELKA WESOŁA PREMJERA!

KRÓL KOMIKÓW

EDDIE CANTOR

wo filmie 1000-ca arcyzabawnych przygód

NOCE EGIPSKIE

Final wykonany całkowicie w barwach naturalnych najnowszym systemem „Technicolor”

Zabiegi kosmetyczne

Słowa, które nieraz kryją w sobie napozór tyle tajemniczości, są często tak proste, że wystarczy nieledwie krótkie wytłumaczenie, aby to, co wydawało się luksem i zbytkiem, stało się czemś jasnym i ogólnie używanym. Kosmetyka, która w wielu krajach europejskich zyskała sobie prawo bytu i jest dziś już koniecznością, związaną z egzystencją ludzką — u nas, niestety, jest często dla wielu niedostępna.

mającego na celu usunięcie nieczystości skórnych, mają tu miejsce wszelkie maski odżywcze i również natryski. Wskazane są także naświetlania lampami, z wyjątkiem lampy kwarcowej. Inny zupełnie cel ma zabieg wykonywany przy cerze tłustej, gdzie przede wszystkim chodzi o usunięcie wągrów, wyrzutów i odłuszczenie naskórka. Dlatego maski nakładane w takich razach są albo wysuszające albo lecznicze, zależnie od wrażliwości; używanie lamp i natrysków ma tu również duże zastosowanie. Z cerą normalną postępuje się zazwyczaj tak, jak z cerą suchą.

Oprócz wyżej wymienionych zabiegów istnieją jeszcze inne, objęte nazwą zabiegów chirurgicznych, wykonywanych w celu poprawy jakiegoś defektu urody np. nosa, nadmiernej ilości włosów, usuwanie zbyt wielkiej ilości tkanki tłuszczowej i t. d. Te wszystkie operacje chirurgiczne są u nas stosowane bardzo rzadko, gdyż cena takiego zabiegu jest zbyt wygórowana.

Do zabiegów kosmetycznych zaliczamy wogóle te wszystkie czynności, które mają na celu usunięcie wszelkich defektów urody, więc należeć tu będą także: usuwanie brodawek, nadmiernego owłosienia, czerwoności twarzy, nosa i t. d. Wreszcie zabiegiem będzie również maquillage czyli tak zwane upiększenie twarzy, czynione przez kobiety przed pójściem na bal, przyjęcia itd., bez których toaletta nie byłaby wykończona. Sądzę, że tych kilka słów rzuci może pewne światło na sprawy, których wiele osób się boi, względnie nie ma do nich zaufania.

MG. KUNTZÓWNA.

Jabłko

Jacus wdrapał się na jabłoń i siedzi na gałęzi z pięknym, rumianem jabłkiem w ręku. Przechodzi ogrodnik, dostrzega Jacusia i woła:

— He, co ty tam robisz, chłopcze?
— A Jacus z niewinną miną:
— Znalazłem jabłko na ziemi i właśnie chcę je zawiesić zpowrotem.

Nowy wynalazek filmowy: Dodatki plastyczne.

DODATEK KOLOROWY: „Pieśń ptaszków”

Wytwórnia „Paramount” zademonstruje nowy rodzaj dodatków — dodatki plastyczne. Dzięki połączeniu modelu z rysunkiem Max Fleischer osiągnął niebywały efekt, jakiego nie udało się osiągnąć żadnemu rysownikowi. Kierownik produkcji „Paramountu” p. Ernest Lubicz oświadczył, że odąd Fleischer będzie produkował jedynie dodatki plastyczne.

Są one jeszcze bardziej efektowne, niż dawne kreskówki, ponieważ wykonane są całkowicie w kolorach, nieraz wręcz fantastycznych. Pierwszy z takich dodatków a zarazem najpiękniejszy p. t.: „Pieśń Ptaszków” został już sprowadzony do Polski i ujrzymy go poraz pierwszy w Poznaniu właśnie dziś w sobotę na ekranie kinoteatru „Słońce”, jako nadprogram do filmu „Kaprys Hiszpański” z Marleną Dietrich, którego wielka, oddawna oczekiwana Premjera odbędzie się dziś w sobotę, dnia 14 września w kinoteatrze „Słońce”.

ng 14 290

Marlena Dietrich

w swej najnowszej kreacji w wielkim filmie: „Kaprys Hiszpański”, którego premiera odbywa się dziś w sobotę w kinoteatrze „Słońce”.
ng 14288

zmu ze strony ludności protestanckiej nie zaszkodzić rządowi i swej liberalnej partii w czasie wyborów. Napisał on książkę p. t. „Moja obrona”, w której występuje przeciw uprzedzeniom względem katolicyzmu ze strony protestantów, a zwłaszcza przeciwko twierdzeniu, iż trzeba mieć odwagę cywilną, by przyjąć katolicyzm. Taki pogląd jest — zdaniem p. Marchant — hańbą dla narodu holenderskiego. Jedną z pobudek do zainteresowania się religją katolicką była gorliwość katolików holenderskich, z którymi autor, jako minister często miał styczność. Uderzyło go to, że katolicy wielce dbali o praktyczne stosowanie zasad katolickich i nie oglądali się na korzyści materialne, jakich mógłby im przysporzyć kompromis, którego w rzeczach zasad nie uznawali.

W Anglii podobną sensację wywołało nawrócenie się na katolicyzm głowy metodystów angielskich T. S. Gregory. Tem głośniejsze stało się ono, ponieważ rodzina Gregory od czasu założenia sekty metodystów przez Johna Wesley uważana była za najbardziej oddaną metodyzmowi. Z wybitnych osobistości Anglii, które przyjęły ostatnio katolicyzm należy wymienić: dr. Alfreda Pinky, sławę medycyny angielskiej i dyrektora Królewskiego Instytutu Patologii, a także Johna Knowles, wice-admirała. W Waszyngtonie złożył wyznanie wiary katolickiej Ivar Tidestrom, znany profesor botaniki i radca w ministerstwie rolnictwa.

(K. A. P.)

Nawrócenie na katolicyzm wybitnych osobistości

W ostatnich czasach dał się zauważyć wzmoczony ruch konwersyjny wśród inowierców na łono Kościoła katolickiego. W Holandii istniała sensacja wywołana wiadomością, że minister oświaty p. Marchant, jest katolikiem już od 21 grudnia 1934 roku. Przez kilka miesięcy ukrywał on swe nawrócenie, aby z racji uprzedzeń do katolicy-

Kobiety w całych Niemczech rozumieją doniosłość obrony przeciwlotniczej. Kobiety w całych Niemczech są zorganizowane do obrony. Czy i ty jesteś przygotowana?

**Zwiedzajcie
WSZYSTY
OGRÓD ZOOLOGICZNY
w niedziele i święta**

wstępne do połowy

**zniżone
1000 zwierząt**

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 13 bm. zgłoszono: Alojzy Rozmiar, uczeń szkolny 11 l. Marjan Fertsch, kolporter gazet 18 l. Michalina Schefflerowa z d. Kijaków wdowa 73 l. Leon Augustyniak 5 mies., 18 dni. Jadwiga Stepniowska, ekspedjentka 18 l. Katarzyna Banaszak z d. Skrzypczak 39 l. Marja Warzyniakówna 13 dni.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Seńca Jezusowego: N. N. św. Łazarz z podziękowaniem za odebrane łaski 6,— zł, Ozdowscy z Roszkowa p. Jarocin z podziękowaniem za odebrane łaski 50,— zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 145,50 zł.

Na ochronę dzieci rodzin bezdomnych na Komandorji: N. N. 3,— zł.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

ZDROWE PIĘKNE TANIE **OWOCOWE** polecają **majątku** **A. i M. Kwaśniewskich** Pod Zarządem **Stefana Tokarza**

Drzewka i Krzewy **PARKOWE** **szkółki** **GODZISZ** **POCZTA SOBOLEW** woj. Lubel. telefon 18. Informacje: **Warszawa, telefon 2-25-33.** Cenniki na sezon jesienny na żądanie gratis i franco.

W czwartek, 12 września 1935 r. o godz. 22.30, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich, z anielską cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza i najtroskliwsza matka, teściowa i babcia, s. p.

z Kijaków
Michalina Szefflerowa

przeżywszy lat 73. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 15. bm. o godz. 17.15 z kaplicy przedpogrzebowej, Wały Jana III na cmentarz świętomarciański przy ul. Bukowskiej. Msza św. odprawi się nazajutrz w poniedziałek o godzinie 7.30 rano w kościele św. Marcina.

zg 11 796

W ciężkim smutku pogrążeni
 córki, syn, zięciowie, wnuki i rodzina.

UBIKACJE
przemysłowo - handlowe
biura, winda, 500 m², bardzo niski czynsz. **Małe Garbary 7a,** tel. 62-17. zg 11 803

Najkorzystniej
Okulary-Binokle
tylko w Zakładzie optycznym
Opto-Orlicki
Poznań, św. Marcin 77
zg 11795

Na sezon jesiennie-zimowy
ng 14989 polecam **Konfekcję męską, chłopięcą, dziecięcą oraz materiały z metra**
Ceny bardzo przystępne. Niechaj przekonają się wszyscy

tylko
Dom Odzieży J. GRZYBEK
Poznań, Stary Rynek 10, obok firmy Kruk — telefon 25-60
Asygnat „Kredyt“

Dnia 12 września 1935 r., zmarł członek Towarzystwa naszego, s. p.

Michalina Szefflerowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 15-go września o godz. 17.15 z kaplicy Wały Jana III na cmentarz par. św. Marcina przy ul. Bukowskiej.
Tow. „Pielgrzym“ pod wezw. Matki Boskiej
Wyodek 353. **w Poznaniu.** zg 11 802

Wróciliśmy
Dr. Janina Brossowa
Dr. Kazimierz Bross
ul. Mickiewicza 27 I. tel. 65-88 i 17-27 dg 4 092

Józef Maciejewski
dentysta
przyjmuje osobiście **tylko Słowackiego 4/6 nar. Jasnej**
Dla Pp. Urzędników i Członków Kas Ohorych odpowiednie ulgi.
Telefon 61-94 zg 11 804

POWAŻNA FIRMA FARMACEUTYCZNA
poszukuje
MAGISTRA FARMACJI
chrześcijanina, młodego, dobrej prezencji, władającego językiem niemieckim w słowie i piśmie dla propagandy środków leczniczych. Oferty pod „Propaganda“ do Biura Ogłoszeń T. Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115.
ng 14 975

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci najukochańszej naszej matki i babcie, s. p.

z Kollerów
Stanisławy Zborowskiej
nabożeństwo żałobne
odprawi się w kościele św. Wojciecha, w poniedziałek, dnia 16. bm., o godzinie 9.30.
dzieci. zg 11 786

Osiedliłem się
ul. Słowackiego 42, m. 4, I ptr.
nr. tel. 70-21 nr. tel. 70-21
przyjmuję 9-10 i 15.30-17.30

Dr. Stefan Kulesza,
lekarz. zg 11788

KORZYSTNA OKAZJA
NABYCIA
NIERUCHOMOŚCI

Domy w Poznaniu, Bydgoszczy, Grabowie, Grodzisku, Grudziądzu, Inowrocławiu, Kościanie, Koźminie, Skokach, Śmigłowie, Wągrowcu i Wolsztynie

(III piętro) z centralnym ogrzewaniem do nabycia przy niewielkiej wpłacie i przy przejęciu niskoprocentowanych długoterminowych hipotek

Oferty do administracji Kurjera Poznańskiego pod dg 4036.

Wróciłem
Dr. med. Heider
Lekarz specjalista chorób skórnych i dróg moczowych.
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 36. Telefon 18-80
Godziny przyjęć: 9 1/2 do 12 oraz 3 1/2 do 6. zg 11 795

WRÓCIŁAM
Lek. dent. H. Kurnatowska
Poznań, plac Nowomiejski 6, m. 18
telefon 36-12 telefon 36-12
Godziny przyjęć: wtorki, czwartki od 10-12 w pozostałe dni od 5-7. ng 11800

Prof. N. Padlewska
rozpoczyna lekcje gry na fortepianie 16. IX.
Wpisy codziennie od 3-5 Libelta 13. zg 11 792

Wróciłem
Dr. Jan Bederski
Specjalista chorób wewnętrznych
przyjmuje od 3-5
zg 11 793
Skarbowa 19. I. Telefon 29-90

WRÓCIŁAM
Dr. M. Krotoska,
spec. w chorobach dzieci. zg 11787
Ul. Ogrodowa 18, telefon 59-58

WYSYŁKOWY DOM TAPET
STRYSZYK Aleje Marcinkowskiego nr. 19 Tel. 1292
TAPETY — CERATY — LISTWY — CHODNIKI

Rozpoczynamy sezon **JESIENNO - ZIMOWY**

Po zaopatrzeniu w olbrzymie zapasy moich magazynów
Po sumiennem opracowaniu modeli
Po wyprodukowaniu najpiękniejszych fasonów

POLECAM TO — CO NAJMODNIEJSZE

Aby jak zawsze pozostać na wyżynie
Aby zadowolić gusta najwybredniejsze
Aby jeszcze więcej powiększyć olbrzymią ilość odbiorców

DAJĘ NAJLEPSZE — PO NAJNIŻSZEJ CENIE

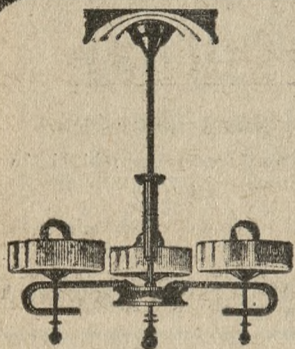
Ulstry w najmodniejszych fasonach i kolorach — Palta na jedwabiu z najlepszych materiałów
Płaszczki lodenowe - impregnowane — Jupy w wszelkich gatunkach — Kurtki skórzane „Glacé”
i „Nappa” — Wykwintne ubrania w znanym dobrym kroju — Spodnie, golfy, brycze i inne
w olbrzymim wyborze. — Odzież dziecięca — płaszczki i mundurki gimnazjalne.
Pierwszorządny dział miarowy — Modernizacja i posycenie futer.
Materiały na płaszczki i ubrania — najpiękniejsze desenia — najszlachetniejsze gatunki.

W. KONKIEWICZ

Poznań, Stary Rynek 8

Największa Mechan. Fabryka i Magazyn Wykwintnej Odzieży męskiej i dla chłopców
Sukna — Podszewki

ng 15 005/6

Zyrandole, lampy, żarówki, żelazka,
grzejniki elektryczne
oraz wszelki sprzęt elektrotechniczny.
Kompletne radioaparaty.

W największym wyborze — po cenach przystępnych
poleca

nr 14 704

„STRZAŁA“

ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE
POZNAŃ, AL. MARCINKOWSKIEGO 20. TEL. 50-65.
Przyjmujemy asygnaty „Kredyt”.

MATURYCZNE I DOKSZTAŁCAJĄCE KURSY

„WIEDZA“

Kraków, ul. Bron. Pierackiego 14.

Prowadzące **ustne** lekcje na kursach zbiorowych
w Krakowie, oraz przygotowujące w drodze korespondencji,
zapomocą przystępnie i wyczerpująco opracowanych skryptów,
programów i tematów, przyjmują wpisy na nowy
rok szkolny 1935/36 na:

1. Kurs maturalny gimnazjum.
- 1a. Kurs maturalny półroczny repetytoryjny
2. Kurs średni do egz. z 6-ciu kl. gimn
3. Kurs niższy w zakresie I i II kl. gimn nowego
ustroju.
4. Kurs 7-miu klas szkoły powszechnej.

UWAGA! Uczniowie kursów korespondencyjnych otrzymują
co miesiąc oprócz materiału naukowego, tematy z
6-ciu głównych przedmiotów do opracowania. Nadto obo-
wiązkowe egzaminy badają 3 razy w ciągu roku szkolnego
postępy uczniów. Pg 4570-70.79
Wykładają wybitne siły fachowe. Oplaty niskie

Lemiesze

Odкладnie
Szpadle — Widły
Drut do prasow. stomy
Gwoździe — Śruby
Wagi decymalne
Okucia budowlane
Kuchnie wstfalskie
Naczynia emaljowane
Laternie stalenne
najtaniej w firmie

Jan Deierling

Poznań, Szkoła 3.
Tel. 35-18, 35-43
Przyjmuje asygnaty
„Kredyt”
ng 14 4°

Poszukujemy energicznego piwowara

z dobrymi świadectwami do
średniego browaru w Województwie
Kieleckim. Zgłoszenia z życiorysem i dołączeniem
odpisów świadectw prosimy
kierować do Kurjera Poznańskiego
skiego pod **dg 4 084**

PARCELE

przy ulicach: **Palacza — Strzecha — Słonecznej — Chocimskiej** na dogodnych warunkach
sprzedaje zg 11801

Strzecha Poznań, ul. Palacza 82.

Ekspedjent - dekorator

z branży artykułów męskich, zdolny
sprzedawca i dekorator z umiejętnością
modnego pisania tusza od 1. 10. rb. lub później
potrzebny. — Pismienne zgłoszenia
z załączeniem fotografii i podaniem
referencji proszę nadesłać do f-my

CZESŁAW NOWACKI,
Gdynia, ul. Starowiejska 7
Magazyn modnych artykułów
męskich.
dg 4056

Kwiaciarka

zdolna, może się zgłosić.
Of. Kurj. Pozn. ng 14980

Co modne na jesień

pokazują nam nowe

Wystawy Kapeluszy

oraz

Artykułów Męskich

Specjalność: **dział miarowy bielizny, piżam, bonzurek itd.**

The Gentleman

Właśc. **Stefan Schaefer**

ul. Nowa 1. **POZNAŃ** ul. 27. Grudnia 4.
TELEFON 31-69.

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najslawniejszy **Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH**
Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej
uznany jako wszechświatowy fenomen, dysponujący mocą
sugestii i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość.
Przy pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium
„TAMAHRY” które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania
i wysyłania fluidu astralnego w transie. Jasnowidzi
bez różnicy oddalenia, za pomocą kontaktu pisma i kilku
włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość,
opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanej osoby.
rady i wskazówki, odzwyczajają od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby. Medium
„TAMAHRA” jest nieomyślne. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej Nra
losów, wskaże gdzie takowe można nabyć.
Napisz natychmiast do mnie, podaj pytanie, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów
i 1.— zł. znaczek, poczt. a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne przepowiednie-horoskop.
który wprawi Cię w podziw i zachwyt. ng 14 078

Medjum „TAMAHRA” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod
gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przy-
czyni się do poprawy Twego bytu, materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich
wygranych, to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje.
Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: **Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Piłsudskiego 21.**

Lokal handlowy

w Lesznie 2 okna wystawowe w Ryнку, natychmiast do
wynajęcia. Zgłoszenia
Dr. Opatrny, zawiadowca Masy Upadłościowej
Banku Ludowego w Lesznie. ng 13789

Poszukuje

się do pracy ubezpieczeniowej we wszystkich działach
panów i panie

uzdolnionych do akwizycji a chcących stworzyć sobie
źródło stałego i poważnego dochodu. — Zgłoszenia
do administracji Kurjera Poznańskiego pod zg 11 794.

Zaraz potrzebny dzielny, dobrze polecony ekspedjent — dekorator

pomysłowy reklamowiec, znający się na pisaniu reklamo-
wem. Interesenci zechcą do zgłoszeń dołączyć odpis świa-
dectw oraz podać wysokość pensji przy wolnym stole i
stancji. dg 4024

AUGUSTYN KLIMEK, Lubliniec G śl.
bławaty, konfekcja, towary krótkie.

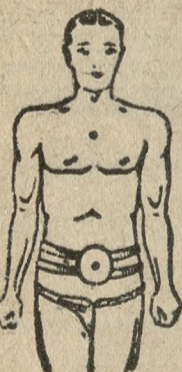
Energicznego przedstawiciela - podróżującego

poszukuje przedsiębiorstwo handlowe branży
sukiennej. Zgłoszenia z odpisem świadectw ewt.
podaniem poważnych referencji i życiorysu do
ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zg 11 803

Poszukuję od zaraz

APLIKANTA

co najmniej z dwuletnią praktyką do kancelarii
adwokackiej. Adres wskaże Kurjer Pozn. zg 11805

Ważne dla cierpiących na rupturę!

Polecam paski rupturowe na miarę, które
powstrzymują pod gwarancją chociażby
największą rupturę.

Wyroby moje przewyższają wszelkie
wynalazki zagran.

Również wykonuje sztuczne ręce, nogi,
gorsety, aparaty, wkładki i obuwie orto-
pedyczne i t. p. Ceny najniższe!

Posiadam wiele własnych patentów
odznaczonych i dyplomów.

F-a Piotr Niedziela — Poznań

dg 40 89/90

Aleje Marcinkowskiego 24 Telefon 38-79

KUPNO OKAZYJNE

Sprzedam wyjątkowo tanio, zaraz za gotówkę

dwa perskie dywany

pierwszorządny gatunek, ca 3×4 m.

oraz kilka bardzo pięknych

perskich mostków

Zgłosz. do Kurjera Poznańskiego ng 14488

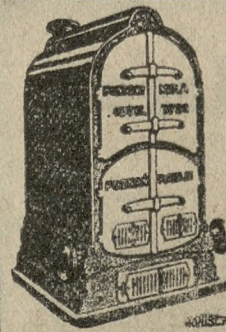
Mareckiego

— mieszanki, drosy i śmietankowe
groszowe to towar pożądany i wyróż-
niany przez klienta
Fabryka Cukrów St. Marecki, Poznań
ng 13 491

Fabryka Maszyn Rolniczych

Józef Nitsche, Dłużyna, stacja kolejowa Włoszakowice, p.
Leszno, z kompletnym urządzeniem fabrycznym ca. 25
obrabiarek do metalu, obszerne hale fabryczne, domy mie-
szkalne i zabudowania gospodarcze, ca 6 ha roli, zostanie

sprzedana w drodze przymusowej
dnia 25 września 1935 r. w Sądzie Grodzkim w Śmiglu.
ng 11 799

KOTŁY do ogrzewań
centralnych pat. „Höntscha”
opalać można każdym, nawet
najtańszym opałem.

Stąd znaczne oszczędności

Höntschi i S-ka

Sp. z o. o.

Odlewnia kotłów ogrzewalnych
Poznań - Rataje VI. ng 18302

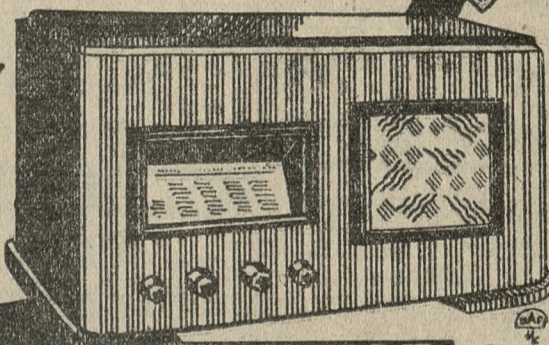
Oto nowy postęp nowa linja!

Odbiornik — arcydzieło wieloletnich prac laboratoryjnych. Mistrzowskie połączenie zalet niespotykanych dotychczas w innych aparatach. To cudo radjofonii współczesnej posiada:

- Głośnik Telefunken-Nawi z parabolicznym stożkiem, o potężnym naturalnym tonie.
- Nowy rodzaj lamp o wielkiej trwałości i równomiernej pracy.
- Cewki o żelaznym rdzeniu dające ultra-selektywność.
- Specjalny układ, automatycznie wyrównujący czułość.
- Kontakty platynowe i srebrne gwarantujące bezszmerowy odbiór.
- 3 zakresy fal — odbiór europejskich i zamorskich stacji.
- Nową linję skrzynki o pięknej formie, ulepszającą akustykę.

4-LAMPOWY Z 5^{ty} PROSTOWNICZĄ

„AMBASADOR” TELEFUNKEN

RADIO-TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

KAPELUSZE DAMSKIE NAJNOWSZE MODELE
poleca
C. Janiszewska ul. Nowa 8 (Bazar)
Rzetelna obsługa dg 3612 Niskie ceny

Szkło

okienne, ogrodowe, ornamentowe dachowe, kit szklarski i t. p.
szyby wystawowe i lustra
obrazy i listwy na ramy
Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.
Poznań, Woźna 15, tel. 28-63
Pg 4562

Duże dochody i stałą egzystencję

zapewnić może współpraca dla poważnej instytucji ubezpieczeniowej.
Fachowość nie konieczna. Dokładne i bezinteresowne przeszkolenie zapewniamy. — Ustosunkowani panowie i panie mają pierwszeństwo. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dg 4063.

przedstawicielstwo

Poważna fabryka czekolady odda na Poznań i województwo poznańskie wraz z składem komisowym w Poznaniu. Reflektuje się wyłącznie na branżowców nieskazitelnej przeszłości, mogących złożyć zabezpieczenie i wykazać się dodatnimi rezultatami dotychczasowej pracy. Oferty do Kurjera Poznańskiego ng 14 909

DACHY

wszelkiego rodzaju pokrywam, naprawiam i konserwuję na dogodnych warunkach. Dostarczam papę dachową, smołę, lepnik i wszelkie środki konserwacyjne. Dowóz na budowy bezpłatnie. Towar pierwszorzędnej jakości, a ceny bardzo przystępne.

IG. MANDOWSKI, dypl. mistrz blach.
Fabryka Papy i Przetworów Smółcowych
Poznań, Grobla 3, tel. 34-69. Srebrny Medal w roku 1935.
Pg 5 647-56.134

lokalu przemysłowego

w Poznaniu lub na przedmieściach powierzchnię użytkową 1500 do 2000 m². Wymagany lokal jasny, dobrze utrzymany, elektryczność, gaz i woda.
Oferty składać do administracji Kurjera Poznańskiego w Poznaniu pod zd 11 760

**Firany
Chodniki
Dywany
Linoleum
Kołdry
Narzutki**
w wielkim wyborze
Nowości jesienne
na suknie, płaszcze
i komplety już nadeszły
i stale poleca

W. Groszkiewicz
Stary Rynek 59
Przyjmuje asygn. Tow. „Kredyt”
Pg 4 936-7 69

Polecamy DO BUDOWLI!

— Dźwigary, Żelazo —
Żelazo do betonu
Gwoździe i śruby
Okucia do pieców i kuchni
Kuchnie westfalskie
Kotły do pralni
Piecze żelazne
Zamki i zawiasy do drzwi i okien
Okna lano-żelazne
Siatkę ocynkowaną na płoty
Ceny najtańsze.
Cenniki na żądanie.

T. Krzyżanowski

Spółka z ogr. odp.
w Poznaniu, ulica Szewska 16
Telefon nr. 30-38 i 36-90

BATERJE ANODOWE EMKA NAJLEPSZE

150 wolt zł 15,50 120 wolt zł 11,50
100 wolt zł 9,50 90 wolt zł 7,50
60 wolt zł 5,50

„Emka”
właśc. Marian Włodarczyk
Zakł. Radjotechn. i Fotogr.
POZNAŃ-WROCŁAWSKA 30
TEL. 36-53
Pg 14 630

dg 4 071

A. KOSZEWSKI

Stary Rynek 61
sprzedaje najtaniej
Naczynia emaljowane
aluminowe i blaszane
Garnki żelazne
Maszynki do mięsa
Młynki do kawy
Noże i widełce
Thermosy
Magle domowe
Łóżka metalowe
Wanny do prania
Pg 5629-35,57

Na jesień - zimą

Płaszcze, Ubrania,
Głazy, Ubrania,
Mundurki, Pilotki
Kurtki skórzane,
Wiatrówki, Spodnie,
Golfy, Bryczony
najtaniej
w otrzymanym wyborze
— tylko —

Cz. Czobojski

Poznań, ul. Nowa 1. nar. Szkolnej
Pg 5 637-37,54

sw. Marcin 47 Kromczyński Poznań

mg 4557

ŚWIECE

domowe i woskowe
LAMPKI NA GROBY
poleca najtaniej
Józef Drewniak
Poznańska Fabryka Świec
Poznań, ul. ROM. SZYMAŃSKIEGO 5
(przy pl. Św. Krzyskim)
Cennik na życzenie. dg 4 093 Telefon 38-94

KOLEKTURA moja zalicza się w Polsce do tych które wykazać mogą największą ilość wygranych.
LOS Y 1-ej klasy są już do nabycia, czwartka 10,— zł
STEFAN CENTOWSKI
ng 15 086-7 Poznań, Plac Wolności 10.

GRZEJNIKI (radiatory)
do centralnego ogrzewania dostarcza
„WIEPOFANA”
Wielkopolska Odlewnia,
Fabryka Narzędzi i Maszyn
nr 13 526 Sp. Akc.
Poznań, ul. Dąbrowskiego 81

Polska Hurtownia Blachy Szesz i S-ka

w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 23
biuro tel. 55-46 składnica przy ul. Towarowej 15 skład tel. 33-76
poleca korzystnie

Wszelkie artykuły instalacyjne i sanitarne, wanny kąpielowe, piece kąpielowe
Rury: gazowe, wodociągowe, kanalizacyjne i ołowiane
Armaturę do gazu i wody
Cyne w blokach i prętach 99%
Cyne do lutowania
Ołów hutniczy

Antymon
Żelazo handlowe
Bednarke ocynkowaną i żelazną
Blachę: cynkową, białą, ocynkowaną, miedzianą, żelazną, mosiężną, ołowianą i aluminową
Specjalną blachę falistą, ocynkowaną do krycia dachu
d 3 951/2

FARBY LAKIERY POKOSTY

Fabryki J. Perok, Leszno, po cenach fabrycznych tylko
Wodna 13, tel. 53-26, dawniej W. Garbary 39
Pokost czysto lniany zł 1,65 za 1 kg Pokost zwykły lniany zł 1,40 za 1 kg
nr 13 475

ORYGINALNY

RUBEROID

Najlepszy i najtańszy materiał do krycia dachów.
Od 40-stu lat we wszystkich krajach najlepiej zaprowadzony. Odporny na działania atmosferyczne — bezwonny. Przy upale nie ścieka. Rynny dachowe są zawsze czyste. Zużyć go można do każdego dachu, bez różnicy pochyłości. Dobry środek izolacyjny na ciepło i mróz.
„Ruberoid” przez szereg lat nie wymaga konserwacji. Żniżka premii asekuracyjnych, gdyż „Ruberoid” należy do gatunku twardego dachu.
ng 13 053

IMPREGNACJA” S. z o. o. Fabryka Ruberoide
BYDGOSZCZ
Każda rolka oryginalnego Ruberoidu jest zaopatrzona wewnątrz stemplem „RUBEROID”

Samochód

lekkiej wagi, limuzynę, 4-osobową nowy model mało używany kupię przy zaliczeniu samochodu Fiat 509 otwarty w dobrym stanie, 40 000 km. Oferty Kurjer Pozn. zg 11 767.

LICYTACJA SAMOCHODU

We wtorek, 17 września o godz. 11 sprzedam w garażach 1-y Zagórski, ul. Patr. Jackowskiego, narożnik Polnej, na odpowiedzialność zainteresowanego, najwięcej dajacemu za gotówkę: Pg 5646-37,57

samochód limuzyna 4 osob. Grachan-Palge
w bardzo dobrym stanie gotów do jazdy.
Brunon Trzeciak
zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na województwo poznańskie, Poznań, Stary Rynek 46/47. Tel. 21-26.

Zarząd Miejski w Poznaniu podaje do publicznej wiadomości, że sezon kąpielowy w miejskich kąpielach rzecznych kończy się z dniem 15 września 1935 r.
ng 14 993/4

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem firmy Spółdzielnia Piekarska z ogr. por. w Poznaniu a je Marcinkowskiego 17 postępowanie upadłościowe uchyla się po dokonaniu podziału końcowego i wyczerpaniu masy.
Poznań, dnia 5 lipca 1935 Sąd Grodzki.
ng 116 45

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i. w. z. a = każde stanowisko 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1. etowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Parcele
tanie sprzedam. Kowalska 9 a. zdg 42 508

Kupię wille
w Poznaniu 6-8 pokoi za gotówkę. 30-35 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 830

Parcele
najpiękniejszym, najzdrowszym miejscu Solacza, przylegająca do projektowanego zieleńca sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 084.

Wille
sześciopokojowa komfortowa, zimowa pięknie położona duży ogród sprzedam za gotówkę. Karpiński, Puszczykowo, Ogrodowa 7. zdg 38 961

Dom
w Sierakowie, Rynek 8, dwoma składami. Zgłoszenia Rynowiecki, Kościelnik, Rynek 25. zdg 40 457

Kupię
dom, obj. 150-200 000 zł. średniemięściu i Jeżyce. Oferty Kurjer Poznański zdg 41 667

Administracje
większej kamienicy obejm. Na życzenie może złożyć kaucję hipoteczną do 5 000 złotych w złocie. Mogę służyć również poleceniami poważnych osobistości w Poznaniu. Zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 42 580

Kupię
wilkę domek ogródkiem, centrum blisko przedmieścia, komfort. Gotówka dziesięć tysięcy. — Pośrednicy wykluczeni. Oferty spieszenie Kurjer Poznański zdg 42 710

Plac budowlany
1200 m² na Zawadzkiej sprzedam za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 182

Kamienice
w centrum roczny czynsz 9 000 sprzedam bardzo okazynie 65 000 gospodarz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 253

Parcele
700 i 540 sprzedam. Traugutta 15. zdg 43 509

Parcela
parkan ul. Dąbrowskiego m² 150. Piekarnia, Ławica. zdg 43 514

Parcele
przy Grunwaldzkiej blisko tramwaju 1 000 m², kanalizacja, światło sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 213

Kamienica
przy placu Wolności składami przy wpłacie 250 000 na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdg 43 414

Parcele
budowlane blisko dworca Mosina korzystnie. Informacje Poznań, Grottera 5, m. 3 telefon 70-12. zdg 42 843

Kamienice
nowoczesna Grunwaldzku zamienie na Poznań. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 360

Kamienica
nowa 3 piętrowa, bliżej średniemięścia, cena 55 000 odcodził amortyzacji 20 000 na 30 lat.

Kamienica
nowa 3 piętrowa, 2 składy przy tramwaju, cena 75 000, odcodził 10 000 amortyzacji. Piotrowski, Wysoka 12, m. 21, przy kościele Marcinińskim. zdg 43 415

Willa
składem donosi 3 000, cena 27 000 odcodził 5 000 amortyzacji.

Willa
czynszowa donosi 2 400, cena 18 tys., wpłaty 15 000. Piotrowski, Wysoka 12, m. 21, przy kościele Marcinińskim. zdg 43 416

Parcele
tanie duże, małe sprzedam. — Poznań, Obornicka 122. zdg 42 916

Wille
amortyzacyjna dwumieszkańkowa komfortowa, ogrodem sprzedam. Wpłaty 26 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 065

Dom
sprzedam 8 lokatorów, jednomieszkańkowe wolne stosowne na skład w Kotowie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 277

Dom
dwumieszkańkowy 3 i 4 pokoje pod Poznaniem przy stacji 13 000, wpłaty 10 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 271

Dom
nowy, dochód 2 400, cena 23 000, wpłaty 16 000. Jaskiewicz, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 27 — 13. zdg 44 066

Dom
4 mieszkaniowy, skład Łazarz 29 000, amortyzacji 6 000. Nowakowski, Wielkie Garbary 48 — 21 zdg 44 160

Okazyjnie
domostwo przy centrum Poznania, dwumorgowym terenem budowlanym sprzedam 28 000, dochód 3018, wpłaty 14 000, reszta długoterminowa. Grzeszkowiak, Skarbowska 18. zdg 44 012

Dom
nowy Poznaniu sprzedam, wpłaty 9 000. Adres Kurjer Poznański zdg 44 009

Dom
piętrowy 3 lokatorów zabudowaniem gospodarczym, ogrodem, rola, 4 morgi Szamotułach zaraz 9 000 sprzedam. Zgłoszenia Maczkowski, Szamotuły, Łakowa 4. zdg 44 123

Parcele
przy Sławańskiego zwarta budowa sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdg 43 644

Kupno parceli
najpewniejsza lokata za oszczędzonego kapitału, największy wybór parcel. „Osadopol”. Rzeczypospolitej 9. zdg 43 755

Kamienica
bezpodatkowa, dochód 7 900, — cena 73 000, — wpłata 60 000, — „Jur” zdg 43 840

Bas
różniety, umywalki. Focha 43 — m. 10. zdg 43 561

Domek
lub wille 2-4 mieszkaniowa kupię. Oferty „Par”. 56.30. Pg 5305-56.30

Kamienice
bezpodatkowa, blisko centrum sprzedam 150 000, wpłaty 55 000, dochód 17 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 44 162

Kamienice
okolicy św. Marcina sprzedam gotówka 75 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 188

Parcele
sprzedam. Św. Szczepana 1. Debiec. zdg 43 324

Wille
Puszczykowie, 5 pokojowa, pawilon murywany, garaż, 5 morgowy ogród 15 000, wpłaty 13 000. Dom Solacz, dwa składy, trzech lokatorów, ogród, 16 000 wpłaty 13 000 sprzedam Nowak, Poznań, Focha 15. „Pawilon” zdg 43 559

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim
bardzo korzystnie położone światła, wodociąg, Małecki, Droga Debińska 11. Telefon 11-90. — Pg 4564-28.9

Wille
komfortowa czteromieszkańkowa Poznaniu bez podatku, cena 36 tys. dwumieszkańkowa cena 16 tys. Paluch, Poznań, Kantaka 8/9.

Parcele
Grunwaldzka (szosa Okrzejna) na sprzedaż, cena 1,50-2,60 zł. Biuro Parcelacyjne, Plac Wolności 11. zdg 43 834/5

Dom
8 ubikacji, ogród spowodu wyjazdu korzystnie. Obryzko, Zielonagóra, Piotrkowska 2. zdg 41 308/9

Parcele
3 020 metr. kwadrat. Rataje, korzystnie za gotówkę sprzedam. Zgłoszenia Różana 5 a, m. 4. zdg 44 050

Parcele
ul. Czestochowska, Górczyn sprzedam. Zgłoszenia budowlana. zdg 44 051

Wille
trypokojowa, kuchnię, ogrodem Puszczykowie sprzedam tanio. Puszczykowie, Poznańska 43. zdg 43 632

Wille
nowa, dwa razy pięć pokoi, wpłaty 30 000. Małecki, Rybaki 20 a. zdg 43 606

Wille
czynszowa, ogród konieczny, Poznań lub blisko, wpłata 15 000. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 138.

Kupię
doma czynszowy, wpłata 40 000, — Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 730.

Kamienice
nowoczesna, 4 składy, najruchliwszym punkcie Bydgoszczy, stosowna dla lekarza, adwokata, kupca. Dochód 14 000, — wpłaty 35 000, — sprzedam półdarmo lub zamienie na majątek, fabrykę, młyn. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 902.

Parcele
frontowa na Osiedlu Warszawskim sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 752

Kupię
nowy dom lub wille komfortowa w Poznaniu. Wpłaty: 15 000, reszta amortyzacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 815

Parcele
1 morg w Puszczykowie, blisko dworca korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 622

Kamienice
komfortowe, Poznaniu, dochód roczny ustawowy 27 500, cena 195 000, dochód 22 000, cena 160 000, dochód 20 500, cena 150 000, dochód 15 000, cena 110 000, sprzedam. Paluch, Poznań, Kantaka 8/9. zdg 43 5461

Willa
4-pokojowa, ogród 500 kw. mtr. 14 000, wpłaty 7 000. Adres Kurjer Poznański zdg 43 959

Parcele
2 morgi w Naramowicach korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 623

Kamienice
komfortem, średniemięściu Poznania, dochód 12 000, — wpłaty 60 000, — dużo innych poleca Ratajczak, Poznań, Jeznicka 12. zdg 43 621

Kamienica
nowa, dochód 18 000, cena 145 000, w tem 100 000 amortyzacji. Telefon 77-65. zdg 43 960

Dom
na sprzedaż w Poznaniu, 8 ubikacji, duży ogród. Adres Kurjer Poznański zdg 43 769

8 morg ziemi
Zegrze przy Poznaniu ładnie położone oddam tanio. Sobierajski, Dominikańska 3, tel. 24-42. Pg 542-3772

Kamienica
nowa, cena 75 000, dochód 8 500, amortyzacji 15 000.

Kamienica
cena 16 000, dochód 3 200. Jasiński, Plac Wolności 16 — 15. zdg 44 036

Place
przy Sienkiewicza, placu Asnyka sprzedam. Sławańskiego 34 — 5. zdg 44 094

2 PIENIĄDZ

Pożyczki Narodowej
ubliższej poszukuje. Poznań, Poznańska 52 m. 4. zdg 40 758

12 000, —
na I hipotece 100 morgowego gospodarstwa poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 195

Monety
złote większe ilości kupuje sprzedaje. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 016

Wspólniczkę
do interesu ewentualny ożenek. — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 488

2 000, —
pożyczki na I hipotece poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 182

Drogerję
sprzedam lub współnika przyjmie blisko Poznania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 523

Hipotekę
5 000 zł w złocie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 447

Pożyczę
10 000 zł na I hipotece domu handlowego w mieście prowincji, na 3 lata, ratami płace, wartość obiektu 50 000. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 43 282

Pożyczki
do 3 000 udziału drobnym przemysłowcom — rzemieślnikom — gwarantując hipoteczną, miejską. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 276

5 000 zł
potrzebna do przedsiębiorstwa robót technicznych do wkładu na procent. Solidne referencje. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdg 43 259

15 000 do 25 000
pożyczki poszukuje na dom w Poznaniu na pierwszą hipotekę. Łaskawe zgłoszenia: Offierski, Warszawa, Bednarska 6. Pg 5383-62.404

Kupię
złote marki — funty — premi. dolarówki — cene Kurjer Poznański p. 2 463

300, —
pożyczki, procent dam pokój z kawą. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 972

Marki
złote korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 158

Złote
marki, funty sprzedam — kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 008

Wspólniczkę
przystojnej małym kapitałem założenia interesu. Później ożenek. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 159

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Pobyty
na wsi w dworze, folwarku szukam. Warunek dobre odżywianie, dobra komunikacja z Poznaniem. Dokładne warunki Kurjer Poznański zdg 43 855

Poronin
Pensjonat „Dąbrowianka” smaczna na kuchnia 5 razy dziennie — ceny przystępne. ng 14 962

4. OSOBISTE

Ostatnie nowości
w pięciu językach poleca. Czytelnia Dypła plac Wolności 11. zdg 44 189

Krem „Orlidal”
jest najidealniejszym środkiem kosmetycznym przeciw piegom

pryszczom
słoki 2.50 i 1.50, sprzedawa wszystkie drogerje. Firma „Orlidal”. Kantaka 8/9. Telefon 53-56. zdg 3 843.

Skonieczyl sie juz opalania. pływania, rybki, polowania wracamy wszyscy do Poznania na podwieczorki i śniadania.

powraca era
chodzenia razem do **Webera** Cukiernia, Nowa 4. ng 14 375

Zegarki
obraczki slubne i biżuteria. Wielki wybór i tanio.

Stefan Hubert,
Poznań, św. Marcina 45 (po stronie Zamku). ng 14 376

Za długi
żony Pelagii z domu Popielskiej zamieszkałej w Poznaniu ul. Weneckańska 35, nie odpowiadam. Marjan Szychowski, Poznań. zdg 43 354

Dla Pań!
Suknie, płaszcze, kostjumy, futra wykonuje pierwszorzędnie **Salon Mód** Wrocławska 19, piętrowo.

Galazka
zdg 44 056

6 OŻENKI

Kawaler
po 50-cc, z wyższym wykształceniem, na stałym, dobrem stanowisku rządowym w stolicy, bez nałogów, niebrzydki, z powodu braku znajomości pragnie tą drogą poznać pannę lub wdówkę do lat 38, korpulentna, ładna, zdrowa. — Cel matrymonjalny. Dyskrecja zapewniona. Łaskawe oferty możliwie z fotografią proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdg 42 899

Lekarz
młody na samodzielnym dobrem stanowisku zapozna w celu matrymonjalnym pannę w wieku do lat 25, przystojną z dobrego domu, kłó a postać, większą realność niż gotówkę. Poważne zgłoszenia z fotografią proszę kierować Kurjer Poznański pod zdg 43 346

Wdówka
po dentyście Wielkopolska szuka lekarza dentystry lub uprawniającego doz. do dobrze prosperującej praktyki. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 291

Żony
poszukuje wermistrz lat 40 na posiadzie, panny, wdówki, emerytki, posiadające wyprawę, gotówkę, zechcą się złożyć do Kurjera Poznańskiego pod zdg 43 468

Kupiec drog.
lat 45, pozna panna niezależną, — ewtl. właśc. składu, może być nielona. Zaletami mojemu zapewniam harmonijne współżycie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 481

Utalentowana
malarka, lat 28, religijna, ładna, zgrabna, muzykalna, władająca doskonale kilkoma językami szuka męża pana sytuowanego sfer wyższych, wiek obojętny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 379

Panna
lat 26, wyprawa i 2 000 pozna panna na stałej posiadzie. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 403

Inżynier
rolnictwa na stanowisku poszukuje znajomości pań do lat 30. Cel matrymonjalny. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 42 003

Dla
szwagierki, lat 23, sympatycznej, milej, gospodarniej, posiadającej 3 pokoje kuchnia poszukuje męża najchętniej leśnika, nauczyciela, wojskowego. Oferty fotografja Kurjer Poznański zdg 42 448

Przystojna
inteligentna urzędniczka, lat 36, własnym umeblowaniem pragnie poznać szlachetnego towarzysza życia, ze sfer urzędniczych. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 42 626

Miła
subtelna panna niebiędna, wyjdzie za prawdziwego dżentelmana. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 440

Właściciel
przedsiębiorstwa, wdowiec, lat 36, dwoje milusińskich, sytuowany, szaryn, b. przystojny i reprezentujący, pozna zdecydowaną przystojną, zamożną panią z sfer kupieckich lub ziemianiskich w celu matrymonjalnym. Wdówka bezdzietna nie wykluczona. Dyskrecja zapewniona. Szczęre oferty Kurjer Poznański zdg 42 910

Kawaler
podoficer zawod., pragnie poznać w celu matrymonjalnym pannę inteligentną, przystojną, zdrową, solidnych zasad do lat 28. Szczegółowe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 120.

Kupiec
lat 40, samodzielną pozna pannę młodą wdówkę coślowskię gotówką celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 278

Kawaler
na stanowisku gotówka 8 000 zł pozna pannę wzgl. wdówkę do lat 40, właścicielkę domu, składu. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 314

Duszy
prawdziwie bratniej szuka 25 letnią idealistką. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 315

Przystojna
elegancka wyjdzie zamaż, może być wdowicę z dzieckiem. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 321

Niezależna
niebrzydka wiek średni, większym mieszkaniem, centrum poszukuje przyjaciela starszego niezależnego dżentelmana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 325

Przystojna
panna lat 37, książkowa, posiadająca 8 000 i wyprawę na 3 pokoje, zapozna pana, prawego charakteru w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 339

Panna
lat 30, posiada dwanaście tysięcy, wyprawę, wyjdzie zamaż, pierwszeństwo urzędniczy. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 609

Dyskretnie
pod gwarancją każdego wyswata jedynie Biuro „Przyszłość”, Poznań, Strzałowa 3, tel. 24-03. — (Piśmienne — zraczek). zdg 43 547/8

Urzędnik
państwowej, Poznaniu, kawaler, lat 38, przystojny, milego usposobienia (pensji 280 zł), pragnie poznać odpowiednią pannę do lat 35. Panie z prowincji mile widziane. Cel matrymonjalny. Oferty możliwie z fotografią Kurjer Poznański zdg 43 397

Kojarzy
małżeństwa solidnie, dyskretnie, jedynie Młynska 12 — 4. zdg 43 694

Który
pan zamożny po pięćdziesiątce, żeniąc się, da możność starszej, biednej pannie z inteligencją do wydoskonalenia się w muzyce, będzie szczęśliwym małżonkiem i powiększy w przyszłości swe dochody. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 654

Wdowiec
katolik, niezależny, właściciel fabryki, domu mieszkalnego i kompletnie urządzonego mieszkania, pozna pannę lub wdówkę, lat 40-35, dobrego charakteru, z większym kapitałem dla wspólnego dobra. Cel matrymonjalny. Oferty pod „Przemysłowiec” do Biura Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 15 003

Wdowiec
dzieci, lat 37, urzędnik etatowy średniego stopnia, właściciel kilku posesji miejskich wartości około 100 tysięcy i 25 tysięcy gotówki szuka dla braku znajomości na tej drodze żony. Panie odpowiednim wiekiem, posiadając, możliwie prowincji, którym zależy na dobrem pożytku, zechcą złożyć szczegółowe oferty z fotografią, której zwrot zareca się honorem do Kurjera Poznańskiego zdg 43 916

Ziemianin
lat 37, zapozna inteligentną, posadza panna, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 172

Znajomości matrymonjalne
w sferach zamożnych najszybciej, najdyskretniej ułatwia Echo, dysponując obryzmianym dobrem. Poznań, św. Marcina 68, telefon 50-30. Prospekt darmo. zdg 43 989

Elektrotechnik
kolejarz, przystojny, wysoki, — 10 000 gotówki, zapozna pannę, która odziedziczy interes elektrotechniczny lub coś podobnego. — Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 530

Męża
wyższe wykształcenie, dobrze sytuowany lub emeryt, 50-65, dla starszej niezależnej pani Oferty Kurjer Poznański zdg 44 109

Dentysta
uprawniony, kawaler, własna praktyka, posłubi odpowiednią panią. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 785

7 SPRZEDAŻ

Sprzedam
korzystnie 12 stolików okrągłych z płytą marmurową. Adres „Par” Pg 5616-56.117

Meble
najtaniej wprost z fabryki **Szczaniński** Tama Garbarska 3. zdg 43 872

Pianino
zagraniczne, metalowe 370. Dominikańska 1, Michalak. zdg 42 780

Samochód
kabriolet, mały ekonomiczny — D. K. W. okazjnie Jurkowski, Dąbrowskiego 79. zdg 42 763

Rowery
balonowe **złoty 105, —** Traugutta 23 mieszkanie 8. zdg 43 704

Okrećkarki uniwersalne Mundlos
wykonują 40 różnych prac. Każdemu nabywcy udzielamy bezpłatnej nauki. Składy i wyłączne przedstawicielstwo W. Gierczyński — 8-ka, Poznań, św. Marcina 13. zdg 43 761

Marmury
białe i kolorowe **Carrara,** Przemysłowa 27,

serje ceny

PALTA UBRANIA FUTRA

materiały z metką

Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter POZNAŃ

ul. Fr. Ratajczaka 2
ul. Wrocławska 15
ul. Wrocławska 14
OSTRÓW wlkp.

Okazja
Pierwszorzędne
urządzenie lekarsko-dentystyczne
z bogatym zasobem instrumentów tanio sprzedam. Arndt, Poznań, św. Marcina 49. zdg 43 063

Pianino
Al. Marcinkowskiego 13 m. 39. zdg 43 055

Pianino
pierwszorzędne krzyżowe. Marciński 15-5. portier 2459

Skład
dewocyjny sprzedam korzystnie. Wodna 1. zdg 42 992

Abażury
nowoczesne - celowne wykonuje pracownia
"Celon"
Ratajczaka 18. Wielki wybór. dz 3 505

Automaty i bilki
z ograniczonym wyrobem do bilardu
amerykańskiego tylko
Caesar Mann, Poznań, Rzeczpospolitej 6.

Opony
najlepszych marek najkorzystniej firma Jabłoński, Dąbrowskiego 18. Zadać ofert. dz 3 605

Okucia
do okien, drzwi oraz

Kuchnie
armatury do pieców najtaniej
Karol Adamski
skład żelaza, Poznań Wielka 25. telefon 18-63. dz 3641/2

Sprzedaj - Naprawa
wiecznych piór
wszelkich systemów
Skład Papieru -
Montownia Wiecznych Piór - Józef Czoznowski - Poznań, Ratajczaka 2. "Asygnaty Kredyt" dz 3 104

Fryzjerzy
żelazka ruch Deuss para 15 zł. Płociny Radiouxy. Maszynki elektryczne brzytwy, nożyki, niezrównane poleca okazynie Wenzlik, Aleje Marcinkowskie 19

Parasole
ogrodowe, słoneczne, deszczowe i wszelkie naprawy wykonuje Wytwornia Parasoli Wielka 27/29. dz 2 564

Korzystnie dom
dużym ogrodem, lokalami restauracyjnymi, salką, kregielnią, bardzo tanio sprzedam. Nadaje się również dla ogrodowego lub prywatnie. Zgłoszenia Gannas, Wągrowiec, Powstańców 33. Pz 5641-56.120

Rzeźnictwo kompletne
sprzedam.
Stanisław Górski
Wrocławska 13. zdg 44 156

Wille
pociopokojowa, szlaczym ogrodem 18 000 sprzedam. "Dom Złoty", Wrocławska 22. zdg 44 033

Sprzedaje
kupuje meble, maszyny inne rzeczy. Dom Komisowy Podgórska 2. Pz 2 596

Pianina
i fortepiany poleca najlepsza i największa fabryka w Polsce. Dostawca Państwowych Konserwatoriów Muzycznych. - B. Sommerfeld, Poznań, ul. 27 G. dnia 15. dz 12 967

Kapelusze damskie
wełniane, filcowe, aksamitne
Modne czapki, berety
Tanie! Wielki wybór!
Malczewski
Poznań, Szkoła 13 oddział hurtowy, Stary Rynek 94. dz 3 855

Serwisy
Serwisy kawowe.
Serwisy kompotowe.
Serwisy likierowe oraz kompletne wyprawy sprzedaje najtaniej

Marjan Lesiński
Poznań
ulica Wrocławska, ulica Świętojańska 64. dz 4067

Szkolne fartuchy
Mundurki - Berety - Kołnierze marynarskie
Pończochy - rękawiczki
Swetry - Tytkoty - Welny
B. Okopińska
Poznań, Pocztowa 1. dz 3 844

Lóżka
metalowe, Tapczany, Leżanki, Materace sprężynowe

Białe Meble
Asygnaty Kredyt
Sprzet Domowy
św. Marcina 9/10. dz 14 371

Samochód
limuzyna, ekonomiczny spowodni śmierci tanio sprzedam. Zgłoszenia Nowaczyk, Górna Wilda 30. dz 14 841

Motocykle
News-Imperia, 350 - News-Imperial 500 maso używane za pół ceny. sprzed. Nowaczyk, Górna Wilda 30. dz 14 842

Na sprzedaż
domy, majątki i miłny. Poszukuje również kupna domów, majątków przedsiębiorstw wszelkiego rodzaju. Małek, Bydgoszcz, Gdarska 46. dz 14 894

Pianina
nowe, używane gwarancja. dogodnie warunki. Betting, Leszno. dz 3996

Meble
specjalność kuchnie poleca. Skład Fabryczny Półwiejska 22, podwórze. dz 4011

Fabryka Mebli
poleca jako specjalność meble kuchenne. Skład Fabryczny Półwiejska 22 podwórze. dz 4012

Meble kuchenne
jako specjalność poleca skład fabryczny. Półwiejska 22 podwórze. dz 4013

Pianino
nowe, zamienie na drzewo stolarskie użytkowe. Oferty do Kurjera Poznańskiego dz 4014.

Dom
w Gnieźnie, 2 piętrowy z poddaszem, śródmieście rentowny sprzedam tanio z powodu wyjazdu. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gnieźno-132. dz 14 964

W mieście Ostrowie
tuż przy Rynku jest natychmiast i na dogodnych warunkach do sprzedania

kamienica
dwupiętrowa, z obszernym składem o dwóch wielkich oknach wystawowych, z składnicami i mieszkaniem. Zgłoszenia przyjmuje Kasa Pożyczkowa, Ostrów ul. Kościelna 13. dz 4045

Pani
różna garderoba tanio. Focha 114 m. 6. dz 43 285

Głośnik
Philipsa, słuchawki tanio. Focha 114 - 6. dz 43 284

Restauracja
urządzeniem, mieszkaniem, bilard, radio. Oferty Kurjer Poznański dz 43 163

Rzeźnictwo
małe miasto, zapęd elektryczny sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dz 43 160

Samochodowe
części używane.
podwozia mleczarskie
obecnie Dąbrowskiego 33. dz 4058

Młyn miejski
w Rybniku na Górnym Śląsku z zapędem wodnym - silna woda - nowoczesnie urządzone, dobrze prosperujący 60 ctr. dziennie - z domem korzystnie zaż na sprzedaż. Oferty przyjmuje Biuro Dzielników, A. Nowak, Katowice, 3 Maja 5. dz 14 998

Urządzenia
składowe używane wielki wybór tanio. Mickiewicza 15. dz 4026

Kapelusze
modne

Czapki
różne fasony

Szale
nowości

Pulowery
modnych deseniach kupisz najtaniej tylko firmie
Józef Pluciński,
Pocztowa 2. dz 4035

Syrop
karmelkowy, make kartoflana, ryż, cukier, puder poleca Michałowicz i Ska Poznań, Szyperka 14/15, tel. 28-82. Pz 5625-37.34

Komisowa sprzedaż mebli używanych
kompletnych pokoi oraz oddzielnych sztuk skutecznia szybko tanio, sumiennie tylko
Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3, tel. 24-42. Pz 5247-37.22

Futra
lisy, skóry w dory wirginijskie, niesłychanie tanio tylko u Dobrowolskiego, Marcina 1. dz 40 449

Limuzyna
Fiat 509 jak nowa stan - ekonomiczna, tanio Oferty Kurjer Poznański dz 41 604

Kolonjalka
do sprzedania z powodu wyjazdu. Górna Wilda 30. dz 41 711

Galanterja
skład mieszkanie 2 pokoje 2 500, urządzenie, towar. Adres Kurjer Poznański dz 42 672.

Wózki
wybór, tanio. Trzebzińska, Pięćrackiego 11, podwórze. dz 42 772

Meble
kuchenne używane sprzedam. - Matejki 38, m. 2, Nowak. dz 43 353

Cegły
sprzedam. Zaułek Wojciecha 6, L. dz 43 360

Kafe
piec najtaniej. Milich, Dolna Wilda 49. dz 43 363

Półszorki
sprzedam. Prusa 19 piekarnia. dz 43 369

Lisa
srebrnego tanio. Skarbowska 13, m. 1, przed południem. dz 43 370

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną w pełnym biegu, urządzenie stylowe, margiel, mieszkanie: 2 pokoje, kuchnia, łazienka sprzedam. Górna Wilda 111, m. 2. dz 43 377

Restauracje
Obywatelska z koncesją i mieszkaniem spowodni choroby zaraz za gotówkę sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dz 43 255

Szafę
do rzeczy 12.-. Bielawski, Leszczyńskiego 2 - 8. dz 43 306

Sprzedam
komplet tarcz z oponami pod balony nowymi od osobówki. "Chewrolet" 6 cylindrowy. Zgłoszenia Poznań, Różana 13, m. 1, telef. 61-37. dz 43 496

Warsztat stolarski
obraz i pierzyne sprzedam. Wybickiego 3 - 12. dz 43 499

Fryzjerski
zakład mieszkaniem 1 200.-. Powód niefachowość. Oferty Kurjer Poznański dz 43 501

Konia
4 lata sprzedam. Kilińskiego 12, m. 6. dz 43 508

Mleczarnię
w Poznaniu sprzedam tanio. - Oferty Kurjer Poznański dz 43 149

Meble
najtaniej poleca
Baranowski
Poznań Podgórska 13. Pz 3227/6

Rowery
turystyczny 95. balonowy 105 5 lat gwarancji - tylko firmie Nowaczyk Poznań, ng 13 593-4

Dom
w Głównie, solidnej budowy, ulica Główna 35, przy Rynku sprzedam okazynie, dochód brutto 8 200.-. Wiadomość: Offierski, Warszawa, Bednarska 6. Pośrednictwo požądane. Pz 5385-42.409

Koronki
hafty, tiule - wszelkie dodatki bielizniane. H. Rakowska, Pocztowa 1. dz 43 458

Alfa - Szkolna
narożnik Jaskółczej

Klamry - klipsy
Guziki - żurnale
oraz wielkim wyborze podarki imiennowe ceny niskie. dz 43 463

Skład
cukierków owoców śródmieście 1 800, dzierzawa 60 zł. Adres Kurjer Poznański dz 43 465

Samochód
Mercedes - Benz, otwarty seledynowy okazynie. Wierzbicie 3, m. 3. dz 43 475

Junkersa
kocioł łazienkowy mało używany korzystnie sprzedam. Poznań, - Matejki 48/49, fryzjer. dz 43 408

Palme
Fenix, duża sprzedam. Wyspiańskiego 9, m. 17. dz 42 856

Sypialnie
polerowane okazynie. Bocheński, Dąbrowskiego 70. dz 42 849

Parkietowe posadzki
dostarcza solidnie i fachowo zna firma
Koraszewski i Marweg
Poznań, Plac Wolności 14 a. dz 3299/40

Meble
poleca najtaniej
K. Bakoś Stary Rynek 51
dz 39 301/2

Pianina
Fortepiany
światowej sławy marki "Arnold Fibiger" Kalisz (dotawca "Polskiego Radia") dostarcza po cenach fabrycznych Drygas, Poznań Podgórska 10 a. Pz 4559/60-26.63

Kolonjalka
do sprzedania od zaraz, dobra przyszłość, powód (stosunki rodzinne). Adres wskaza Kurjer Poznański dz 42 872

Zaklet
karakulowy 3/4, tanio sprzedam. Rzeczypospolitej 9, m. 4. dz 42 857

Sprzedam
pokój meski i inne meble, tamże sto sztuk sió "Wecka", Lodowa 11. dz 42 411

Sprzedam
okazyjnie zabudowania wraz 3 morgami ziemi, składnica piwa, wytwórnia wód mineralnych. - Mosina, Tylna 1. dz 42 427

Okazja - Pianino
pierwszorzędne importowane 1 800 Dominikańska 1, Michalak. dz 42 782

Interes
mleczarski dobrze zaprowadzony za 5 000 zł sprzedam zaraz. - Oferty Kurjer Poznański dz 43 424

Jadalnia
róża

gabinet
orzech. Stolarska, Stolarska 2. dz 42 811

Urządzenie
mieszkania wyprowadz. Strzelecka 14 a, parter. dz 43 518

Meble
najtaniej u Palacza, ul. Słusarska 4 pomiędzy ul. Woźna a Wielka. Poznań dz 3628/9

Pończochy
Skarpetki
piękne - dobre - tanie

Rękawiczki
duży wybór - solidny towar

A. Szymański
św. Marcin 1, przy placu św. Józefa. - Specjalny magazyn pończoch i rękawiczek ng 14 364/5

Platformę
nowa ca. 1 tonnowa na podwoziu samochodowym sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dz 43 816

Boule
tanio Caesar
Mann,
Poznań, Rzeczypospolitej 6. dz 14 377

Dodatki do ubrań
plaszczy w wielkim wyborze poleca
Andrzejewski,
Szkoła 13. dz 4042

Maszynę
nowa damska, Półwiejska 18, m. 20. dz 43 335

Skład
kolonjalny sprzedam. Fabryczna 30. dz 43 842

Sypialnię
dębowa, elegancka, urządzenie kuchenne, stół, krzesła, tanio. Biuro Stróżowania, Skarbowska 18. dz 43 522

Pianina
dobre, solidne o ładnym tonie, niedrogi, można nabyć w korzystnych warunkach jedynie w firmie „Lira”, ul. Podgórska 14. dz 4069

Dog
ostry, 5 miesięczny. - Ogródki działkowe, Aleja Reymonta, Olejniczak. dz 43 564

Sprzedam
dwie parcele mało używane w mieście. Zgłosz w agenturze p. Bartosiewicza, Steszew. ng 14 991

Drogerja - perfumerja
najlepsze po'ozienie Poznania powodu starości korzystnie sprzedam. Wiadomość Szuster, Stary Rynek 76. dz 43 624

Okucia
do drzwi antaby mos. kpl. od 2.70 do okien oliwy mos. kpl. 5.75, do piecy kpl. 9.60, zamki meblowe 20 gr.

Zamki bezpieczne
gwoździe, śruby, nity, narzędzia, Stanisław Wewiór, Poznań św. Marcina 27, założone 1937, tel. 34-31. dz 14 901/2/3

Okazyjnie
kuchnia, szafa, kanapa, lampy. Sew. Mielżyńskiego 2 - 3. dz 44 034

Motocykl
z przyczepką mało używany okazynie sprzedam. Najser, Półwiejska 32. dz 44 038

Skład
kol., delik. dobrze prosperujący, ruchliwej ulicy Poznania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dz 44 061

Lóżko
mahoniowe sprzedam zaraz tanio. Kreta 25, m. 7. dz 44 065

Korzystnie
maszyny i artykuły biurowe oraz naprawy poleca

Marjan Nowakowski
Poznań, Półwiejska 40, telefon 37-57. dz 43 987

Pianino
zakręcone krzyżowe. Wrocławska 19 - 11. dz 44 070

Malarski
zakład, msto miasto z mieszkanem 1000.- zł sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dz 44 111.

Futra - prywatnie
damskie, blamy, lisy, wielkim wyborze tanio. Masztalarska 7 I. dz 44 117

Skład
papieru, tytoniu, na sprzedaż. - Oferty Kurjer Pozn. dz 43 837

Szafy
ładne oszklone. Aparat ekspresso 12 litrow. Kreta 6, m. 11. dz 43 773

Radio
4 prad zmienny. Ratajczaka 26, m. 17. dz 43 767

Najnowsze modele swe-trów
pulowerów dla Pań. Półn. nadzieży. Ceny moje każdemu zaimponować muszą. Nadszedł wielki transport trykotów na zime.

H. Karaś, Pocztowa
(narożnik Zamkowej 4), dz 4017-18

Lóżko
dębowe tanio sprzedam. Kreta 7, m. 4. Poznań dz 43 115/16

Wózki
dziecięce, naprawy, maluje, kółka, gumy sprzedaje Razer, Poznań, Szewska 11. dz 4048/9

Wózki
dziecięce, dla lalek, wielki wybór niskie ceny. Asygnaty „Kredyt” Pogorzelski, Poznań, Wodna 7. dz 4046/7

Młyn
gospod. na rope, 180 przem. pełnym biegu miesięcznie na sprzedaż. Adres wskaza Kurjer Poznański dz 40 781/2

Fabrykę mydła
wraz z urządzeniem tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 43 843

Skład kawy
herbaty, cukrów i czekolady
w mieście garnizonowym od 12 lat zaprowadzony z powodu wyjazdu na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 43 850

Trzykołowiec
tanio. Czerniak, Miekiewicza 18. dz 43 950

Przepisowy
plaszcz mundurowy gimnazjalny
poleca Fabryka Konfekcji damskiej

Wildowa - Syn
Wodna 1. n 14 378

Praga
6-cylindrowa, używana, dobrym stanie sprzedam. Starościńska 6, obejrzej 8-10 godz. dz 43 672

Drogerje
dobrze prosperująca przy głównej ulicy w Poznaniu korzystnie sprzedam lub zamienie na dom z dopłatą. Oferty Kurjer Poznański dz 43 671.

Skład
nabiału sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dz 43 669.

Niebywała okazja!
wielkiej sprzedaży mebli używanych, sliżne jadalnie, gabinety, sypialnie, kuchnie nowoczesne, tapczany, leżanki, kanapy, fotele, maszyny do szycia oraz różności.

Wielka 25
zważać 25. Tani Skład Komisowy dz 43 640

Meble kuchenne
najtaniej. Łąkowa 4 a, stolarnia. dz 43 581

Majątek
800 morg 3 do 6 klasy, dwór 16 pokoi, park, 17 koni, 43 bydła, 60 świń, młocarnia, lokomobila, pełne żniwa. Cena targowa 200 000, wpłaty 100 000. Adamski, Wrocławska 13, telef. 32-10. dz 43 714

Folwarczek
370 pszennej z rak niemieckich, inwentarze kompl., dom 6 pokoi. Cena 80 000, wpłaty 70 000 zł. — Adamski, Wrocławska 13, telef. 32-10. zdg 43 115

Folwark
550 mórg pszenno-żytniej, cena 120 tys., wpłaty 60 000 zł zamiana na kamienicę, pożądana dopłata. Adamski, Wrocławska 13, telef. 32-10. zdg 43 116

Resztówka
85 pszennej przedstawia folwarczek, dom 7 pokoi, inwentarze kompletne. Cena 25 000, wpłaty 13 000. Adamski, Wrocławska 13, telef. 32-10. zdg 43 117

Magiel
urządzenia składowe każdej branży, gablotki. Dąbrowskiego 94. zdg 44 106

Najlepszy rower
najniższa cena
św. Marcin 55
Fachowa obsługa. zdg 13 846/7

Skład
urządzeniem, centrum. — Adres Kurjer Pozn. zdg 43 604

Dywan
piękny 3x4, ręcznie wiazany, sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 828.

Wózek
dzieciocy w dobrym stanie. Czarтория 8, pracownia obuwia. zdg 44 041

Jadalnie
nowoczesna, orzech, z powodu wyjazdu sprzedam. Palacza 27, mieszkanie 5. zdg 4086

Najtańsze — najlepsze
najsolidniejsze
słoje do zapraw (gwarantowane), aparaty (Weeka), można kupić wprost Hurtownia Porcelany
tylko Wroniecka 24
zdg 44 136

Sypialnia
nowa, ładna, okazynie. Focha 100, narożnik Potworowskiego 2, suteryna. zdg 44 130

Skład
cukierków, zaprowadzony, mieszkaniem, najruchliwszej ulicy śródmieścia sprzedam. Marszałka Focha 39 m. 17. zdg 44 132

Płaszcz ostatnie modele
Ceny dostępne dla wszystkich, bo wprost z Fabryki konfekcji damskiej

Wildowa - Syn
Wodna 1
Asygnaty kredytowe. ng 14 379

Sprzedam
tanio, średni, dobrze utrzymany manesz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 735.

Mieszkanie
meblami i
samochód
marki Moris sprzedam. Telefon 68-67. zdg 43 727

25 mórg terenu
obrzeż Poznania, tanio sprzedam, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 726.

Bernardyn
szczeniata, tanio. Holka, Luc'm, pow. Bydgoszcz. zdg 43 728

Jaskółke
popielata, dwa płaszcze jesienne średnia figure, sprzedam. Rybaki 16 — 1, niedziele, poniedziałek od 16—18. zdg 44 147

Kilka jadalek
bardzo tanio
polecą Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5643-37.59

Salon
mahoniowy, inkrustowany, Bidermajer, inne meble. Sw. Wacława 29 — 2. Pg 5645-56.130

Gabinet męski okazynie
Urządzenie składowe
toważów krótkich tanio.
Salonik Ludwika Filipa
mahoniowy, okazynie waga analityczna — pieciolampowy radioparator, baterie, transparent elektryczny. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5 644-37.60

Dom
nowoczesny, 3 piętrowy, składy, dochód 15 000 rocznie, sprzeda — Kłos, Gniezno, Lecha 4. zdg 44 067

Ponielice
na obsadki a 2.—, Seal prima Paetzolda 9, Jezuitka 8, II. zdg 43 539

Restauracja - kawiarnia
przy głównej ulicy Poznania. — Odkwitowane urządzenie własne. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 527

Nowoczesny
odbiornik Philipsa prąd zmienny. Śniadeckich 30 — 6. zdg 43 538

Salon
Louis XIV, Grottera 14 — 3. zdg 43 976

Dla ogrodnika
6 mórg przy Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 986

Motocykle
używane, wielki wybór. Czerniak, Mickiewicza 18. zdg 43 949

Sprzedam
wozy, mieszkalny, platforma, reklamowy, dwa osły tanio. Park Rozrywki, Droga Debińska. zdg 43 611

Wózek
dzieciocy „Konkon“ dobrze utrzymany. Palacza 94, m. 4. zdg 42 095

Wóz roboczy
3-calowy tanio. Różana 18 — 3. zdg 43 958

Podstawy
walcowe 600x300 i 700x350, Plan-sichter, luszczarki, filter i inne maszyny młynarskie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 948

Bernardyn
dwuletni rasowy, ładny okaz. Poznań, Podgórna 14, skład papieru. zdg 43 956

10%
zniżki na zegarki, biżuterię z powodu przeprowadzki na ul. Nowa S. Chwilkowski, M. Piłsudskiego 7. zdg 44 171

Kolonjalkę
zaprowadzoną sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 44 176

Lóżka
drewniane, materacami wyściełanymi. Plac Światokrzyski 3 — 14. zdg 43 818

Traktor Titan
mało używany kompletny, brona sprzedam lub zamienie przy dopłacie na przywozyt powóz wiejski. Łask, skrzyńska 10, Zółkiewski. n 15 019

Kamienica
najbliższej ulicy Bydgoszczy (Gdańskiej), ogród, skład, mieszkanie wolne, dochód 6000.—, cena 35 000.—, wpłaty 25 000.—, Oferty Kurjer Poznański zdg 43 901.

Sprzedam
skład cukierków Pomorza, 12 tysięcy mieszkańców, objęcia około 2 tysiące, Złogzenia Kurjer Poznański zdg 43 682

Pianino
dobre sprzedam. Marcin 31 — 7. zdg 43 688

Skład Komisowy sukna
bielskiego i tomaszewskiego na ubrania i płaszcze.

Nowość
angielskie krawaty 2 i 4 stronne polecą po cenach bezkonkurencyjnych

Leon Ligęziński
Pasaż Apollo
(obok kiosku). zdg 43 754

Maszynę
damską krawiecką, cylindrową szewska, Rybaki 9 — 2. zdg 43 741

Fryzjerski
zakład z przyległym mieszkaniem, dobrze prosperujący, ruchliwa ulica Poznania sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 898

Wózek
roczny dwukolny, mocny. Cichy, Dąbrowskiego 87, popołudniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 995

Cukiernia-
kawiarnia, centrum miasta, dobrze prosperująca, okazja dla cukiernika — pracownia — sprzedaż, zamienie na piekarnię. Gózimirski, Inowrocław, Mikołajki nr. 30. zdg 43 994

Lokomobila
Garet Schmith & Co., 25 P. S., po nowym remoncie i odbiorze przez nadzór kotłów, korzystnie sprzedam. Poznań, telefon 7361. zdg 44 057

10. MAJATKI
Kupię
majatek ca. 1200 mórg z wpłatą 180 000 zł. Szczegółowe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 42 933

11. KUPNA
Kupię młynek
do mielenia „Universal“ Perpleks lub podobny, Edm. Staniszewski, Krotoszyn. dg 4028

Parcele
w śródmieściu, lub wille w dobrym punkcie względ. kamienice w punkcie handlowym kupię, wpłacie ca. 15 000.— z czego również oddać obiekt mieszkalny z parcelą w Grodzisku. Zgłoszenia „Par“, pod nr. 37.35. Pg 5624-37.35.

Kupię
na Pomorzu lub w Poznaniu osrodek albo kolonje w kulturze, obszar około 50 mórgów magd, z ogrodem domem mieszkalnym i zabudowaniami gospodarczymi. — Pożądan las i woda w pobliżu. Wiadomość z opisem i warunkami nabyć kierować: Warszawa, ul. Zielenia 35, m. 2, Jan Czerniejewski. ng 11 941

Majatek
700—1000 mórg kupię w całości właściciela. Warunek: dobra ziemia. Wpłacie 100.000 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański ng 14 971

Rower
mało używany, ewtl. półbalonowy kupię. Gmurowski, Zabowo p. Leszno. zdg 43 080

Domek
przedmieście Poznania, gotówka do dwanaście tysięcy. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 344

Kompostu
kilka wozów kupię. Szamotulska 6. zdg 43 359

Magiel
używany natychmiast kupię. — Szybkie Oferty Kurjer Poznański zdg 43 362

Tygiel
kupię oraz maszynę do ciecía papieru. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 240

Szafę
do rzeczy kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 294

Jadalnię
nowoczesną okazynie kupię. — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 43 505

Tokarnię
1 1/4, frezownie, ślifiernie uniwersalne, dobry stan kupię. Hentschke, Oborniki. zdg 43 507

Kupię dom
(wille) w Poznaniu do 20 000 zł, wpłacie 15 000 zł. Agenci wykluczeni. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 43 467

Wagę
dec., półszorek używane kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 404

Kupię
młodego wilezka. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 413

Młyn
miejsce do pobudowania w bogatej okolicy, gdzie zapewniony przemiał gospodary 100 ctn. dziennie, kto wskaże otrzyma przy kontrakcie

150 zł
Odległość od Poznania do 30 km przy szosie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 491

Dom
w Poznaniu możliwie nowy kupię, wpłaty 10 000 zł. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 42 920

Kupię
pianino czarne krzyżowe używane marka, cena. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 144. ng 14 967

Plac
kupię. Focha 15 a — 3. zdg 43 280

Pianino
używane, sztucnie na 6 osób, futro damskie tylko w dobrym stanie kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 267

Skład
pieczywa kupię w Poznaniu. — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 261

Wózki
dzieciocy używane kupię lub zamieniam na sportowe. Razer, Poznań, Szewska 11. dg 4050/51

Kupię
wóz resorowy na 10 centn. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 503/4

Używane
meble, garderobe, obuwie, kwity lombardowe. Skład Komisowy Ślusarska 6 a. zdg 43 636/7

Dom
ochodowy w Poznaniu 500—700.—, z miesięcznego dochodu kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 995

Wannę
kapielową emalowaną kupię. — Oferty cena Kurjer Poznański zdg 43 572.

Kupię
wannę kapielową, cynkową, używaną w dobrym stanie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 737.

Książki
szkolne, powieściowe, naukowe, całe biblioteki, kupię, płaci najwięcej a sprzedaje najtaniej tylko Księgarnia-Antykwariat

Pierackiego 20
Wypożyczalnia — wszystkie nowości. Bogate działy naukowe, katalogi na miejscu do przejrzania. zdg 43 697

Wille
dwumieszkańcowa, komfort, przy tramwaju, z amortyzacją, wpłacie do 20 000 zł. Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdg 43 686

Pianino
krzyżowe kupię gotówka. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 747

Maszynę
drukarskie plaskie 70x100 i 85x125 oraz gilotynę 72 cm, nowoczesne kupię. Drukarnia Gospodarcza, Warszawa, Wspólna 54. n 15 018

Pianino
korzystnie kupię lub wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 953

Kupię
plac budowlany pod dom czynszowy w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 532

Restaurację
lub kawiarnię kupię w całości, wydzierżawię. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 536

Tokarnię
2,50 — 3 m toczenia kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 154

Maszynę
parową kupię bez kotła do 8 KM, kocioł stojący o ciśnieniu pary 6 atm. pow. ogrzewalnej 12 m² o przestrzeni parowej 1,2 do 1,5 m³ systemu „Zachapelle“, wszelkie piromiennorurkowe. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 770

Dywan
kilim w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 142.

Szyny
kolejki polnej podkładami lub luzne kupię gotówka. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 035

Gospodarstwo
50—65 mórg, kompletne, kupię. Wpłaty 5000, reszta według umowy. Oferty Kurjer Poznański dg 4082

Pianino
za gotówkę kupię. Handlarze wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 895

Parcele
kupię za gotówkę. Oferty pod zdg 43 651 Kurjer Poznański.

Wille
jedno- lub dwumieszkańcowa kupię. Gotówka ponad dwadzieścia tysięcy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 43 650

Sieczkarnię
najmniej 18'

Śrutownik
walcowy kupię za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 155

Pianino
kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 877

Piec
przenośny, kaflany kupię. Koczowski, Klasztorna 6. zdg 44 095

Olów
każdej ilości kupię. Wielkopolska Wytwórnia Zabawek, Stanisław Dakowski, Buk. ng 15 090/1

Sieczkarkę i wóz roboczy
kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański dg 4097.

12. DO WYNAJĘCIA
Pięciopokojowe
I piętro od zaraz. Długa 3 (Zielone Ogródki) gospodarz. dg 3 977

3 pokoje
komfort nowy dom
II piętro.

centralne
ogrzewanie
Raczyńskich
S. m. 3. dg 4027

Oddam
pokój kuchnie meblami. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 481

Pokój
kuchnia Żabikowo, Białkowskiego 13. zdg 43 866

Dwa
pokoje, kuchnia willi bez podatku wydzierżawie. Sołacz, Ślaska 11 — Wawrzyniak. Pg 5699-56.128

Cztery
pokoje słoneczne na II piętrze z przynależnościami w centrum Łazarza wynajmie pewnym płatnikowi gospodarz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 942

Mieszkanie
3-pokojowe, poddasze, zaraz lub 1. 10. do wynajęcia Łazienka, centralne ogrzewanie. 60 zł mies. i ogrzewanie Debiec (w pobliżu Debyny) Mał nowa 11. ng 15 084

Skład
2 ubikacje dużym sklepem wydzierżawi właściciel M. Focha 28. zdg 43 878

Sklep spożywczy
magiel, mieszkanie oddam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 44 128

Czteropokojowe
komfortem 1. 10. 35. Ostroroga 6. Zgłoszenia od godz. 14. zdg 44 181

Dwupokojowe
komf. (Wierzbiciele) dwupokojowe (Jeżyce) jednopokojowe (centrum). Informacje Jeżycka 14 — m. 13. zdg 44 091

Próżny
duży, frontowy zaraz. Matejki 47, mieszkanie 1. dg

Składnica
Wielkie Garbary 48, stróż. zdg 44 002

Dwupokojowe
wolne od podatku, Marynarska 4. Informacje Szubert. zdg 43 890

Siedmiopokojowe
wykwintne, ciepłe, I piętro, 190, wysoki parter 170. Chelmońskiego 9. zdg 43 707

Siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne, odnowione do wynajęcia. Działalskich 3. zdg 43 775

Komfortowe
dwupokojowe, trypokojowe, słoneczne, balkonem, Aleja Hetmańska 11. zdg 43 768

Czteropokojowe
z przynależnościami 90.— i pięciopokojowe z przynależnościami 130.— wynajmie administracja — Plac Bernardyński 1 a. zdg 43 759

Zaraz
śródmieściu 5 pokojowe, słoneczne, wygodami. Wiadomość telef. 60-24. zdg 44 110

2 pokoje
pokoik, kuchnia, frontowe, przy parku Wilsona, urzędnikowi. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 937

2 pokojowe
łazienka Rynek Wiledecki 45.— z zwrot kosztów 500.— zł

4 pokojowe
komfortowe, Staszica, III. 85.— zł. Zgłoszenia Mielżyńskiego 23, mieszkanie 12, od 9—14. zdg 43 968

2
pokoje kuchnia, willi, Kowalska 12, Winiary. zdg 44 178

Pokój
kuchnia do objęcia. Spokojna 10, m. 3, Łazarz. zdg 43 617

5-pokojowe
lub 4-pokojowe, pierwsze piętro, komfort, 1.000 ogród. Łazarz, ulica Belwederska, gospodarza. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 711

Centrum
ładne, słoneczne 5 pokojowe mieszkanie od 1 października do wynajęcia. Zgłoszenia Rzeczpospolita 5, II piętro. zdg 44 060

6
pokoi komfortowych, ciepłych, II piętro, Kręta 5, wynajmie właściciela. zdg 43 991

5 pokoi
hol, wszelkie wygody I piętro, od 1 października. Chelmońskiego 4 b. — 3. zdg 43 533

Jasna
9 urzędnikowi pięciopokojowe. — Stróż. zdg 43 215

Sześciopokojowe
komfortowe, słoneczne, parkiety, balkony, łazienka majolikowa, piece kominkowe, odnowione pierwsze piętro, Park Wilsona, tanio gospodarz. Wyspiańskiego 15 — 12. zdg 43 122

„Be-Em-Es“
zdg 38 668

Trypokojowe
Debiec, Południowy 63. zdg 42 140

Czterypokojowe
komfortowe, mieszkanie odstepie, Grochowe Łaki 3, mieszkanie 7. zdg 43 000

Trypokojowe
kuchnia, frontowe, 2 piętro od 15. 9. Do przejęcia jadalka, czynsz zgóry. Zgłoszenia Łakowa 14, m. 6, godz. 15.30—18. zdg 43 040

Sześciopokojowe
ośmiopokojowe Wyspiańskiego, warunki przystępne. Tel. 61-54 lub oferty Kurjer Poznański zdg 39 913

Pięciopokojowe
komfortowe III. piętro, Marszałka Focha 29, Informacje stróż. zdg 41 537

Pięciopokojowe
parterowe, Matejki 5, przy Grunwaldkiej, wskaże portier. zdg 41 937

Pokój
z kuchnią, przynależnościami 45 zł rok zgóry. Zgłoszenia Marsz. Focha 126, stróż. zdg 41 985

Trypokojowe
przynależnościami I, czynsz bieżący Wiadomości Palacza 70.— m. 5. zdg 42 068

Ostroroga
27, 5 pokojowe, słoneczne, komfortowe mieszkanie, od 1. 10. 35. zdg 42 692

Trypokojowe
komfort, balkon, ogródek 1. 10. 35, wynajmie. Grodziska 17, I. — Informacje portier domu. zdg 42 764

2
pokoje kuchnia 18 zł rok zgóry. Marcinak, Długa Goślina. zdg 43 345

2 pokoje
kuchnia, łazienka, przy Ostroroga, Wiadomość Kurjer Poznański zdg 43 246

5
pokojowe komfortowe, wysoki parter, Reja 4. Informacje mieszkanie 5. zdg 43 486

Trypokojowe
słoneczne łazienka II Rynek Łazarzki 1260.— w tem roczny czynsz i renowacja. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 154

2 i 3
pokojowe komfort w nowej willi przy Ostroroga, od 1 listopada odda gospodarz. Czynsz zgóry lub pożyczka oprocentowane. Zgłoszenia Grunwaldzka 23, m. 4. zdg 43 224

Do
wynajęcia 2 pokoje, kuchnia od gospodarza willi, przystanek tramwajowy, czynsz zgóry. Sołacz, Mazowiecka 6, gospodarz.

Urządnik
poszukuje mieszkania 3-4 pokojowe, wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 562

Jednopoikowego
lub dwupokoikowego od gospodarza poszukuje urzędniczka. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 555

Urządnik
szuka pokoju z kuchnią, stała posada, pewny platnik, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 648

Mieszkania
2-3 pokojowe, wygodne, blisko centrum, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 645

Poszukuje
2-3 pokoi z kuchnią łazienką w willi okolica Łazarz, Stadion. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 41 526

4 pokoi
z komfortem poszukuje na Jeżycach. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 431

Mieszkania
3-4 pokojowe, łazienka okolice Wielkich Garbar, Placu Świętokrzyskiego 1, I piętro poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 254

1-2 pokoi
szuka młode małżeństwo bezdzietne, stała posada. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 242

Poszukuje
mieszkania 2-3 pokojowe, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 495

Urządnik
państwowy, etat, poszukuje wprost od gospodarza 3-4 pokojowego mieszkania, dzierżawa miesieczna zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 512

4-3
komfortowego I. II. blisko centrum 1. 10. gospodarza, warunki, wyższy urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 125

2-3
pokoje, kuchnia, 3 osoby szuka major emeryt, od 1. 11. 35. — dzierżawa miesieczna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 133

2-3
państwowa urzędniczka VII stopień, samotna, możliwe śródmieście 1. 10. Bez pośredników. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 471

Próżnego
klatki. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 482

Pokoju
kuchni okolice Wielkich Garbar od gospodarza, czynsz zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 386

Kolejarz
bezdzielną poszukuje 2 pokoi kuchnią. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 392

Szukam
3-4 pokojowego, komfort, rok zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 032

2
pokojowego urzędnik państwowy wprost gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 418

5 pokojowe
w centrum ścisłym, parter lub I piętro, komfort od 1. 10. poszukuje adwokat ewentl. 4 pokojowe, komfortem blisko centrum. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 443

2 pokoje
próżne, niekrepujące używalność łazienki przy bezdzietnej rodzinie. Jeżyce szuka wyższy urzędnik samotny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 256

Dwa mieszkania
6 pokojowe przyległe nie wyżej II piętra okolice Placu Wolności — poszukuje zaraz lub później. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 312

3
lub 4 pokojowego mieszkania poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 323

Palacz - monter
na stałej posadzie szuka portjerstwa w willi lub lepszym domu. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 43 334

Portjerstwo
pokój kuchnia obejme, mała rodzina, stawie kaucje. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 551

Mieszkanie
1 pokojowego śródmieściu dla starszej pani, ewentualnie próżny pokój. Oferty Urzędnik, Poznań d 4053

Jednopoikowego
dwupokoikowego kuchnia, śródmieściu, zapłaci zgóry remont. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 792

2-3
pokoi poszukuje emeryt na posadzie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 603

2 pokoje
z kuchnią za czynszem miesiecznym poszukuje urzędnik państwowy. — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 595

6-cio
8-mio pokojowego poszukuje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 44 137.

Urządnik
stała posada, stały platnik, poszukuje 2 pokoje kuchnia wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 710

Mieszkania
4 pokojowe szuka wyż. urzęd. państw., okolica Łazarz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 975

Urzędniczka
szuka pokój ewtl. pokój kuchnia od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 526

Pokoju
kuchni poszukuje pewny platnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 879

Poszukuje
1 pokojowego mieszkania w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 771

3
do 5 pokojowe, słoneczne, czynsz zgóry, możliwe garaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 774

Nauczycielka
państwowa, mała rodzina, poszukuje 3-5 pokojowego bliżej śródmieścia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 112.

W Sołaczu
2 pokoje poszukuje pewny platnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 911

Pokoju
z kuchnią zaraz lub później, dam zgóry, pewny platnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 853

2-3
pokojowego kuchnia poszukuje etatowy urzędnik kolejowy od gospodarza zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 883

14. ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
2 pokoje kuchnie, łazienkę lepsze portjerstwo. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 399

2 pokoje
wygodni, słoneczne, początek Jeżyce zamienie na większe. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 787

15. POKOJE UMEBL

Komfortowy
tel., łaz., centralne ogrzewanie. — Matejki 51, m. 1. zdg 42 899

Panu
elektryczność, balkon. Staszica 3, mieszkanie 8 zdg 42 305

Niekrepujący
obiady. Różana 23 — 4. zdg 44 165

Ogrzewany
dwadzieścia pięć. Sapieżyński 3, Brylski III. zdg 44 167

Centrum
elegancki, niekrepujący, dwuosobowy, jednoosobowy, utrzymaniem — bez. Marcina 56 — 6. zdg 44 166

Elegancki
ewentl. dwa z komfortem, niekrepujący zaraz. Grottegera 2 m. 2. zdg 44 164

Niekrepujący
Wały Jana III 11 — 9. zdg 44 163

Pani
słoneczny. Reja 2 — 19. zdg 44 161

Dąbrowskiego
26 — 15, pokój. zdg 44 101

Czyste
słoneczne, utrzymaniem — bez. Kossaka 21 — 3, Wyspiańskiego. zdg 44 186

Umeblowany
Piekary 5 — 6. zdg 44 187

Klatki
słoneczny. Górna Wilda 45 — 12. zdg 44 190

Mniejszy
słoneczny, elektryczność. Przemysłowa 27 a, mieszkanie 14. zdg 44 184

2
panom. Ogrodowa 13, m. 23. zdg 44 185

Półwiejska
2-6 (utrzymaniem), pianino, także dni. zdg 44 006

Kulturalnemu
Matejki 3 — 3. zdg 43 876

Centrum
utrzymaniem — bez. Murna 3 — m. 7, przy Nowej. zdg 43 803

Długa
11 — 8. zdg 43 811

Pokój
Śniadeckich 11, m. 11. zdg 44 134

Wielkie
Garbary 40 — 3. zdg 44 129

Pokój
40 zł komfort, telefon. Bukowska 1, I piętro, mieszkanie 10. zdg 44 127

Komfortowy
Prusa 17 — 7. zdg 44 007

Ładny
elektryczność, kaloryfery, łazienka. Jeżycka 45 — 6, przy Mickiewicza. zdg 44 090

Dwuosobowy
centralne ogrzewanie, elektryczność, łazienka. Młyna 13, m. 1. zdg 44 089

Jeżycka
45 — 9. zdg 44 088

Pokój
jedno-, dwuosobowy. Wierzbakiem 27. zdg 44 130

Łakowa
16 — 7. osobie niekrepującej. zdg 42 936

Szamarzewskiego
8 — 8. zdg 44 001

Klatki
Marcina 29, m. 3. zdg 44 004

Pokoje
Dąbrowskiego 23, m. 8, obiady. zdg 44 095

Dwuosobowy
Kraszewskiego 4 — 8. zdg 44 099

Słowackiego
34 — 5. zdg 44 096

Pokój
dwuosobowy panom. Dąbrowskiego 56 — 6. zdg 44 093

Miły
pokój. Górna Wilda 3, m. 21. zdg 43 706

Wynajme
pokój panom. Kozia 19 — 7. zdg 43 705

Dwuosobowy
Orzeszkowej 5. zdg 4080

Słowackiego
35 — 12, dwupokoikowe. zdg 43 788

Dwuosobowy
dworcem Focha 27, front, Sypniewska. zdg 43 781

Pokój
panom. Rybaki 10 — 3. zdg 43 783

Pokój
oddam za udzielenie lekcji francuskiego, łac. ny. Adres Kurjer Poznański zdg 43 920

Pokoje
klatka schodowa, panie wspólny. Piotra Wawrzyniaka 24, Wojciechowski. zdg 44 122

Plac Wolności
14 a, m. 8, niekrepujący, utrzymaniem, bez. zdg 44 121

Łakowa
19 — 4 jednoosobowy. zdg 43 915

Przy Zamku
dwuosobowy, słoneczny, frontowy, centralne ogrzewanie, łazienka, elektryczność. Zygmunta Augusta 10 a — 5. zdg 43 917

Panienkom
utrzymanie — bez. Bukowska 9, m. 4. zdg 43 857

Frontowy
klatki. Wroniecka 16, II. lewo. zdg 43 859

Umeblowany
Matejki 44, m. 6. zdg 43 884

Pokój
ładny do wynajęcia. Kantaka 4, m. 6. zdg 43 886

Pokój
umeblowany, próżny. Norwida II willa (okolica Libelta). zdg 43 893

Pokój
do wynajęcia. Cieszkowskiego 1, m. 3. zdg 43 839

Kwiatowa
9 — 11. zdg 43 900

Długa
13 — 8. zdg 43 863

Dwuosobowy
Śniadeckich 32 a — 7. zdg 43 861

Pokój
Długa 9 — 3. zdg 43 871

Kręta
6 — 16. zdg 43 864

Lepszy
elektryczność, łazienka, pianino. Wielkie Garbary 44 — 7. zdg 43 550

Mielżyńskiego
3, m. 9, pokój panu. zdg 43 557

Panion
słoneczny, elektrycznością, balkonem. Słowackiego 34, m. 10. zdg 43 556

Jednoosobowy
Ratajczaka 14 — 20. zdg 43 649

Pokój
z utrzymaniem 55 zł. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 43 547

Solidnej
osobie (łazienka, elektr.) Strzelecka 11 — 5. zdg 43 667

Dwa
oddzielne, próżne, eleganckie pokoje, Park Wilsona, ewentualnie utrzymanie. Informacje Matejki 37 — 6. zdg 43 666

Niekrepujący
Wyspiańskiego 12 — 8. zdg 43 703

Frontowy
Półwiejska 1, m. 12. zdg 43 701

Jackowskiego
21, mieszkanie 11, śliczny, dwuosobowy, też utrzymaniem. zdg 43 647

Utrzymaniem
bez. Ul. Asnyka 1 — 3. zdg 43 058

Centrum
dwa, trzy- osobowy. Młynska 3 — 7. zdg 43 092

Matejki
67 — 9, dwom solidnym panom. oficerom. zdg 43 171

Pokój
Wawrzyniaka 31, m. 2. zdg 43 229

Elegancki
niekrepujący ciepły — telefon, ewentl. utrzymanie. Matejki 61, mieszkanie 7. zdg 43 880

Jedno-
dwuosobowy kulturalnym. Dąbrowskiego 46, m. 9. zdg 43 008

Działyskich
2 — 8, pokój utrzymaniem. zdg 43 179

Jeden
lub dwa solidnemu urzędnikowi. Przecznicza 12, m. 3. zdg 41 706

Studentkom (tom)
dwuosobowy utrzymaniem. Jackowskiego 11 — 3. zdg 42 312

Dwuosobowy
panom. Matejki 65, m. 3, od 11-12. zdg 42 377

Duży
pokój frontowy z utrzymaniem, bez. Matejki 3, m. 4. zdg 42 500

Jedno-
dwuosobowy. Matejki 57 — 8. zdg 42 563

Rzadka okazja!
Tanio oddam miły, niekrepujący, umeblowany pokój, jeden, dwuosobowy, ewtl. dwa przyległe zaraz, później. Czystość, swoboda, spokój. Wierzbicie 15, I, m. 22, dom ogrodowy, prosto 1-3, 5-8. zdg 42 690

Elegancki
utrzymaniem tanio. Grobla 1 b, m. 8. zdg 43 347

Pokój
Żydowska 27 — 5. zdg 43 249

Dobrze
umeblowany, ciepły. Fredry 4, II zdg 43 243

Solidnej
osobie niekrepującem wejściem ciepły utrzymaniem. Wierzbicie 66, m. 9. zdg 43 241

Panom
Kwiatowa 13 — 10. zdg 43 298

Centrum
utrzymanie kulturalnym. Kreta 6 — 1, I. zdg 43 299

Ratajczaka
26, pierwsze piętro, duży. zdg 43 301

Próżny
ładny panu lub pani. Dąbrowskiego 56, m. 10. zdg 43 487

Małżeństwu
z kuchnią. Wybickiego 3 — 12. zdg 43 497

Słowackiego
38 — 9 a, dwom panom. zdg 43 498

Stroma
2 a, parter. zdg 43 130

Pokój
używanem kuchni. Czesława 16 a, m. 19. zdg 43 119

Plac
Świętokrzyski, Strzelecka 30, — m. 5. zdg 43 151

1-2
osobowy, wygodny, utrzymaniem. Focha 36, m. 4. zdg 43 231

Dwuosobowy
Skryta 1 — 5. zdg 43 201

Panu
zaraz z utrzymaniem, bez. Działyskich 9, m. 6. zdg 43 178

Elegancki
dwuosobowy, elektryczność. — Wierzbicie 6, m. 10. zdg 43 460

Frontowy
słoneczny, elektryczność. Strzelecka 11 — 4. zdg 43 461

Dobrze
umeblowany, wygodny. Wielka 7, m. 6. zdg 43 469

Śniadeckich
14 — 2 ogrzewanie, łazienka, — elektryczność, ewentualnie małżeństwu. zdg 43 472

Balkonowy
Polna 21 — 3. zdg 43 484

Pokój
Poznańska 58, m. 2. zdg 43 381

Niekrepujący
studentom, studentkom. Grunwaldzka 22 a, I. zdg 43 383

Niekrepujący
Masztalarska 5 a, m. 12. zdg 43 384

Panom
małżeństwu. Ogrodowa 10 — 4. zdg 43 401

Skarbowa
5, m. 6, I. p. panom, małżeństwu telefon. zdg 43 402

Pokój
balkonowy własna pościel, elektryczność. Długa 10, m. 7. zdg 43 406

Frontowy
ładny. Strusia 10 — 6. zdg 43 412

Niekrepujący
elektryczność, łazienka. Karwowskiego 23 — 4. zdg 42 540

Łakowa
16 — 5. zdg 42 730

Klatka
komfortowy, centralne. Masztalarska 7 a — 5. zdg 43 419

Frontowy
Długa 13 — 9. zdg 43 421

Wyspiańskiego
18 — 6. zdg 43 423

Dwuosobowy
Śniadeckich 6, m. 7. zdg 43 425

Solidnemu
Skryta 14 — 4. zdg 43 430

Jeden-
dwuosobowy. Łakowa 16 — 6. zdg 43 423

Pokój
używanem pianina. Żupańskiego 4 — 15. zdg 43 431

Pokój
Chwaliszewo 73, m. 10. zdg 43 433

Dwuosobowy
Ogrodowa 13 — 15. zdg 43 436

Niekrepujący
Chwaliszewo 1 — 5. zdg 43 446

Frontowy
niekrepujący, łazienka, balkon. Focha 39 — 7, Park Wilsona. zdg 43 449

Wytworne
łazienka. Wyspiańskiego 12 — 5 zdg 43 454

Studenta
na wspólny piękny pokój utrzymaniem, praniem bielizny, karta tramwajowa 85 złotych poszukuje medyk. Marszałka Focha 93, mieszkanie 11. zdg 42 929

Panów
utrzymaniem bez. Nowa 7 dom ogrodowy I m. 3. zdg 44 029

Focha
38 mieszkanie 7. zdg 44 030

Frontowy
duży pokój próżny do wynajęcia zaraz. Zamkowa 4 a, m. 14. zdg 44 031

Pokój
Słowackiego 42 m. 5. zdg 43 734

Tanio
miły, elektrycznością. Wrocławska 38 — 32. zdg 43 733

Marcina
54 m. 3. zdg 43 729

Skarbowa
18 — 8. zdg 43 664

Podgórna
6 — 6. zdg 43 661

Wolności 6
m. 17, słoneczny, czysty, światło elektryczne, łazienka. zdg 43 691

Frontowy
dwuosobowy. Marcina 24, m. 5. zdg 43 683

Pokój
z centralnem ogrzewaniem. Skłodowa 1, wejście 2 m. 14. zdg 43 681

Dwuosobowy
(małżeństwu) słoneczny. Grobla 30, 16, II, narożnik Garbar. zdg 43 659

Dwuosobowy
Mickiewicza 7, m. 10. zdg 43 655

Dwuosobowy
frontowy, Rybaki 10 — 10. zdg 43 656

Pokój
słoneczny dla pana. Żydowska 30, m. 6. zdg 43 755

Próżny
frontowy, duży, biuro. Marcina 15 — 5. zdg 43 748

Pokój
osobne wejście. Al. Piłsudskiego 4, m. 12. zdg 43 713

Dwuosobowy
frontowy. Cieszkowskiego 7 — 11. zdg 44 173

Pokój
Szewska 9 — 8. zdg 44 025

Frontowy
niekrepujący, utrzymaniem, bez. Szewska 11, mieszkanie 4. zdg 43 951

Niekrepujący
Masztalarska 6 — 10. zdg 43 955

Dwuosobowy
duży, pierwszorzedne utrzymanie tanio. Pierackiego 9, m. 6. zdg 43 966

Pierszorzedny
inteligentnemu z obiadem — bez zaraz. Wielka 7, m. 8. zdg 43 971

Długa
4 — 6. zdg 43 973

Z klatki
od 15. Wyspiańskiego 21, m. 3. zdg 43 544

Elegancki
jedno- dwuosobowy, słoneczny, frontowy, obiady. Wierzbicie 5, mieszkanie 5 po południu. zdg 43 616

Dwuosobowy
Strzelecka 13 — 37. zdg 43 615

Słoneczny
Żupańskiego 2 — Majewska. zdg 43 613

Wspólny
Romana Szymańskiego 2, mieszkanie 3. zdg 4053

Dwuosobowy
Ogrodowa 12 — 14. zdg 43 712

Słoneczny
małżeństwu lub solidnemu utrzymaniem — bez. Strzelecka 3 b — 7. zdg 44 059

Studentce
kulturalnej wynajme pokój. — Kreta 5, m. 4. zdg 43 992

Wspólny
Długa 9 — 4. zdg 43 965

Strzelecka
31 — 6, I, elektryczność, łazienka. zdg 43 984

Pokój
panu. Strzelecka 2, m. 5. zdg 42 884

Pokoik
Poznańska 27, m. 8. zdg 43 281

Umeblowany
elektryczność. Szyperska 3, m. 11 zdg 43 269

Kraszewskiego
4 — 6, dwu — jednoosobowy, — niekrepujący. zdg 43 268

Dwuosobowy
Focha 41 — 6. zdg 43 331

Uniwersytet
Skońska 16 — 7. zdg 4 332

Pani
lub małżeństwu z utrzymaniem kuchni u samotnej. Wielkie Garbary 1, m. 12. zdg 43 338

Korzystnie
Matejki 1, mieszkanie 4. zdg 43 340

Dwuosobowy
Matejki 7, m. 8. zdg 43 341

Grunwaldzka
5 — 6. zdg 43 520

Pokoik
Łakowa 4 b, mieszkanie 4. zdg 43 982

Pocztowa
narożnik Kramarskiej 19/20 — 8, centralne. zdg 43 981

Pani
Pierackiego 15, m. 8. zdg 43 919

Odnowiony
jedno — dwuosobowy. Chwaliszewo 50 — 9. zdg 43 927

Dwuosobowy
solidnym, elektryczność. Wielkie Garbary 2 — 10. zdg 43 537

Klatki
niekrepujący. Wrocławska 14, — m. 15. zdg 43 542

Niekrepujący
Szymańskiego 8 — 9. zdg 43 930

Pokój
Ratajczaka 11 a — 83. zdg 43 931

Wrocławska
30 — 22, dwuosobowy. zdg 43 935

Dwupokoikowe
Marynarska 9. zdg 43 938

Niekrepujący
I piętro, Wielkie Garbary 43 — 6. zdg 43 963

Lepszy
Śniadeckich 13 — 5. zdg 43 906

Mielżyńskiego
4, m. 3. zdg 44 151

2 pokoje
Focha 49 — 7. zdg 44 149

2
I piętro, front, telefon. — Al. Marcinkowskiego 14, m. 8. zdg 44 146

Cieszkowskiego
6 — 6, dwuosobowy. zdg 44 144

Słowackiego
wejście Prusa 2, m. 10, słoneczny, telefon. zdg 44 107

Pokój
Słowackiego 31 — 17. zdg 44 108

Próżny
lub umeblowany, śliczny, czysty, frontowy słoneczny, duży parkiet, elektryczność. Jackowskiego 9 — 10 zdg 44 105

Śniadeckich
13 — 8 centralne. zdg 43 757

Pokój
z utrzymaniem. Mickiewicza 5, m. 8. zdg 43 760

Pokój
umeblowany panu, ul. Wrocławska 20, I, m. 10. zdg 43 766

Pokój
słoneczny, czysty, panu. Przecznicza 11, m. 9. zdg 43 765

Rybaki
10, — 8 front. zdg 43 777

Pokoik
balkonowy. Łakowa 9 — 7. zdg 43 833

Małeckiego
21 — 4. zdg 43 831

Pokój
czysty, ciepły inteligentnym. — Poznańska 46/48 — 6. zdg 43 829

Czysty
niekrepujący z klatki. Piekary 24 m. 2. zdg 44 143

Pokój
ogrzewany utrzymaniem 75. Zaccisze 4 m. 1. zdg 44 078

Małżeństwu
Józefa 9a — 11. zdg 44 071

Dwuosobowy
elektryczność. Wszystkich Świętych 8, m. 6. zdg 44 063

Elegancki
elektryczność, centralne, jedno- dwuosobowy (obiady) Jeżycka 45, m. 4, narożnik Mickiewicza. zdg 44 064

Dwuosobowy
słoneczny, niekrepujący, utrzymaniem, bez. także przyjezdny. — Dąbrowskiego 23 — 7. zdg 44 032

Pokój
Reja 2 — 2. zdg 44 073

Dwuosobowy
do wynajęcia od zaraz. Wały Jan. III 10, m. 2. zdg 43 570

Frontowy
ładny zaraz lub później, jednoosobowy. Dąbrowskiego 64, m. 11. zdg 44 100
Matejki
68 — 1. obia. tani. zdg 44 097
Frontowy
Smiadeckich 9 — 10. zdg 43 524
Niekrepujący
frontowy. Aleje Marcinkowskiego 3 a. mieszk. 9. zdg 43 577
Dwa
na biuro lub elegancko umeblowane inteligentnym panom. Plac Nowomiejski 3, m. 6. zdg 43 578
Panu
klatka schodowa. Jeżycka 46 a. m. 9. zdg 43 579
Ładny
słoneczny. Strzelecka 6 — 15. zdg 43 571
Dwuosobowy
Kanałowa 6, parter, prawo. zdg 43 567
Solidnemu
panu. Fredry 6, m. 3. zdg 43 630
Centrum dwuosobowy
inteligencji — dobrem utrzymaniem. Wąły Kościuszki 7, m. 5. zdg 43 610
Niekrepujący
Poznań. Czesława 10, m. 7. zdg 43 608
Pokoik
Kreta 7, m. 4. Poznań. zdg 43 195 6
Dwuosobowy
niekrepujący. Stroma 23, m. 5. zdg 44 055
Gabinet
utrzymaniem. Ratajczaka 11 a. m. 102. zdg 43 819
10, —
pani. Smiadeckich 6 — 15. zdg 43 820
Dwuosobowy
Kraszewskiego 4 — 9. zdg 43 842
Jedno-
względnie dwuosobowy zaraz. ul. Różana 21, m. 9. zdg 43 851
Ładny
Marcina 74, I. 18, front. zdg 43 860
Focha
47 — 13. zdg 43 793
Dwuosobowy
Skrzyta 10 — 1. zdg 43 794
Ratajczaka
27 — 5. zdg 43 800
Długa
12 — 13. ładny, elektryczność. zdg 43 823
Czysty
Pl. Bernardyński 2 m. 11. zdg 43 676
Frontowy
utrzymaniem, bez. Zygmuntka Augusta 2 — 1. zdg 43 674
Inteligentnemu
z wygodami. Wąły Jagiello 18 — 7. zdg 43 634
Pokój
dla dwóch panów. Rybaki 30 m. 2. zdg 43 635
Centrum
piękny zdrowy, tani. Działowy 11 II p. zdg 43 638
Frontowy
duży, lepszemu panu, małżeństwu Marcina 5 m. 13. zdg 43 633
Mily
na stanowisku. Nowa 1 m. 11. zdg 43 631
Umeblowany
dwuosobowy, elektr. utrzymaniem bez. Strzelecka 9 m. 4. zdg 43 574
Pierackiego
12 — 10. zdg 43 575
Dwuosobowy
Zupańskiego 19 — 12. zdg 43 607
Dąbrowskiego
5 a — 9. zdg 43 605
Matejki
2 — 2. zdg 43 601
Niekrepujący
czysty. Wielkie Garbary 36 — 17. zdg 43 600
Pokoik
słoneczny, ciepły, pani. Ratajczaka 11 a. m. 100, parter. zdg 43 596
Kochanowskiego
5 — 7. zdg 43 594
Tanio
Strumykowa 38 — 7. zdg 43 589
Pokój
frontowy. Alpy Marcinkowskiego 17 a — 8. zdg 43 588
Dwuosobowy
blisko Zamku. Pilsudskiego 5 — 9. zdg 43 587
Strzelecka
3 — 6, fortepianem — bez. zdg 43 678
Elegancie
2 pokoje razem, osobno, kulturalnym. Piekary 18 — 5. zdg 43 679
Panu
panom. Jackowskiego 30 — 9. zdg 43 825
Grottera
14 — 3. zdg 43 980

Pokoik
zł 17.—. Górna Wilda 42 m. 9. zdg 43 979
Śródmieście
Wielka 18 — 12 a. elektrycznością. zdg 43 978
Dwuosobowy
Matejki 65/S. zdg 4088
Ładny
niekrepujący. Chelmońskiego 17 — 11. zdg 4087
Dwuosobowy
próżny lub umeblowany, ewentualnie używaniem kuchni. Wyspiańskiego 11 m. 7. zdg 44 135
Pokój
jedno- dwuosobowy, słoneczny, elektryczność wygodami odnajme. Dąbrowskiego 57 — 4. zdg 44 027
Podgórna
2 a 9 — utrzymaniem — bez. zdg 44 139
Niekrepujący
Wąły Jagiello 22 — 9. zdg 44 068
Dwuosobowy
Marsz. Focha 38 m. 10. zdg 43 739
Panom
utrzymaniem — bez. Stary Rynek 51 — 4. zdg 43 740
Pokój
czysty, elektryczność jedno- dwuosobowy 40. Matejki 7 mieszk. 17. zdg 43 939
Solidnych
dwóch panów wspólny, utrzymaniem. Zgłoszenia Waberski, Stary Rynek 5. rzeźnictwo. zdg 43 897
16. SZUKA POKOJU
Nauczycielka
taniego Wilda — Debiec. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 352
Pokoju
próżnego śródmieściu poszukują dwie panie. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 373
Pokoju
zupelnie niekrepującego poszukuje lekarz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 489
Pokoju
próżnego używaniem kuchni. Jazienki poszukuje pan. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 490
Pokój
nieumeblowany, blisko Mostu Teatralnego. Kaponiery wynajmie urzędnik od października. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 491
Swobodnego
urzędnik okolicą Kaponiery. — Oferty Kurjer Poznań. zdg 43 500
Umeblowanego
20 do 25 złotych szuka pan. Oferty Kurjer Poznań. zdg 43 933
Pokoju
słonecznego całkowicie utrzymaniem przy inteligentnej rodzinie od 1 lub 15 października poszukuje inżynier. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 709
2
pokoi wygodnych, niekrepujących, słonecznych, jeden próżny, zaraz, później poszukuje urzędnik państwowy. Okolica Przewozny, Mickiewicza, Aleje Pilsudskiego. Oferty, cena, Kurjer Poznański zdg 43 668
Za
pokój niemieckiego, studentka. Oferty Kurjer Poznań. zdg 44 183
Pokoju
niekrepującego w centrum poszukuje przyjezdny na kilkakrotny pobyt w miesiącu. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 016
Próżnego
ewentl. kuchnia, dobry płatnik. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 43 203
Próżnego
klatki. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 483
Dwuosobowego
taniego poszukują studentki. — Oferty Kurjer Poznański zdg 43 385
Próżny
z opalem i światłem potrzebny dla starszej pani z intelig. od 1. 10. Zgłoszenia z podaniem ceny i pietra do Kurjera Poznańskiego zdg 42 036
Pracujący
pokoiu utrzymaniem okolicy Kaponiery. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 43 319
Urzędnik
poszukuje pokoju do 15 zł śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 327
Próżnego
Oferty Kurjer Poznań zdg 43 523
Pokoiku
taniego, czystego, ciepłego, blisko W. S. H. Studentka. Oferty Kurjer Poznański ng 45 001
Małżeństwo
próżnego — meblowanego. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 586
Pokoiku
2 panie do 20 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznań. zdg 43 593
Taniego
pokoiu wspólnego lub u pani z gotowaniem w zamian od 15. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 960

Próżnego
szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 043.
Poszukuje
ciepłego pokoju na Lazarzu, Jeźwach. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 43 725.
Klatki
pokoiu dobrze umeblowanego, niekrepującego, okolicą Jeżyc, szuka wyższy urzędnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 806
Poszukuje
dwa pokoje, parter, na pracownie przy centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 922
17. LOKALE
Skład — mieszkanie
pieciopokojowe, Matejki 5, właściciel portier. zdg 41 936
Suterenowe
ubikacje 100 m² na przemyśle lub składnicę. Lodowa 1, właściciel zdg 43 155
Lokal
handlowy, frontowy, 2 pokoje i piwnica, przy najruchliwszej ulicy w śródmieściu do wynajęcia. Pośrednictwo wykluczone. Oferty z określeniem branży do Kurjera Poznańskiego zdg 43 209
Restauracje
wydzierżawie od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 452
Pensjonat
„Lechia“ Celiwy Wasilewskiej, Warszawa, Żorawia 31, 5 minut od Dworca Głównego. Pokoje od 5 złotych. ng 14 960
Ubikacjej
większych na pralni białizny poszukuje. Matejki 68, m. 11. zdg 43 265
Obszerny
lokal półparterowy i duże piwnice na warsztaty, składnicę. Ul. Pocztowa 23. Informacje u stróżki. zdg 43 263
Dwa
magazyny po 25 m kw. z biurem poszukuje. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 43 258
Skład
dwoma ubikacjami od zaraz wynajmie gospodarz. Wiadomość: ul. Zwierzyniecka 22, I piętro. zdg 43 317
Biura
jasne, modne, najlepsze położenie, do wydzierżawienia. B. Schultz, Skład Futur, Poznań, Pierackiego 16. ng 15 983
Pięciopokojowe
przy Zamku, Zgłoszenia Admistracja św. Marcina 13 — 6, pomiędzy 14—15. zdg 43 896
Ubikacje
frontowe, nadające się na pralnie poszukuje. Czynsz zdyry. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 43 816
Lokal
handlowy, Główna 35, Rynek, od gospodarza do wynajęcia. Wiadomość, dozorca. zdg 43 929
Składu
nadającego się na rzeźnictwo, nowobudującej dzielnicy poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 141
Ubikacje
przemysłowe, mniejsze wydzierżawie tani. Bittner, Dąbrowskiego 79. zdg 44 074
Dzierżawy
restauracji na prowincji zaraz poszukuje. Oferty Kurjer Poznań. zdg 43 782
Składu
śródmieściu poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 643
Biuro
śpiężrz wolne Dąbrowskiego 38. zdg 43 642
Lokalu
na szewstwo poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 710
Skład
przy św. Marcynie za 190 zł rok zgóry zaraz odstąpi. Oferty Kurjer Poznański zdg 44 170
Do wynajęcia
w nowym domu skład, nadające się na restaurację lub inne przedsiębiorstwo handlowe. Zgłoszenia Wisniewski, Matwy 214. ng 15 081
18. DZIERŻAWY
Kawiarńia
pełen wyszynk, wycieczkowe mieszkanie lub mieszkanie same wydzierżawie. Zgł. Kurjer Poznań. zdg 40 731
Wynajmę
plac zabudowania fabryczne na każde przedsiębiorstwo. Zgłoszenia Al. Marcinkowskiego 6 m. 7. zdg 43 987
Plac
ogrodzony przy Chociszewskiego wydzierżawie. Dąbrowskiego 4 m. 8. zdg 41 721
Szukam
dzierżawy dworku z ogrodem ewentl. z rolą i inwentarzem, dobrą komunikacją z Poznaniem. Oferty bezpośrednio Kurjer Poznański zdg 43 356
550 mórg
z pełnym żniwem, inwentarzem wydzierżawie, z morgi 80 kg. Irg. Świątkiewicz, Strzelno. ng 14 985
Wynajmę
2 pokoje kuchnia, 2 morgi ogrodu, czynsz 50 zł miesięcznie, od 1. 10. 55. Zgłoszenia Kolejowa 15, m. 9. zdg 43 321

Skład
tytoniowy zaprowadzony z pokoiem, elektryczność, nadający się na każde inne przedsiębiorstwo zaraz wydzierżawie. Strzelecki, Mosina. zdg 43 887
Dzierżawy
piekarni poszukuje. Podać warunki Stanisław Nowak Sniaty, poczta Wilkowo Polskie, powiat Kościan. zdg 43 849
Szopa
obszerna, śródmieściu do wydzierżawienia. Zieliński, Wąły Jagiello 5. zdg 43 913
Piekarni
na wsi kościelnej lub mieście poszukuje dzierżawy. Markiewicz, Pelszew, Poznańska 40. zdg 44 020
22 ZGUBY
Unieważniam
zgubiona legitymację studencką U. P. nr. 15 958. zdg 43 797
Lokal
w którym zostawiłem złoty zegarek proszę o zgłoszenie się do Kurjera Poznańskiego zdg 44 126
23 ROZMAITE
Futra
damskie, męskie, wszelkie skóry stale na składzie. Magazyn futer
Z. Goździejewicz
Podgórna 10
Pracownia kuśnierka na miejscu dg 9297
Fotografie
portrety. Bracia Pechersey. Aleje Marcinkowskiego 8. dg 2 663
Kursy kosmetyczne
i masażu leczniczego doktorów medycyny Zofii i Feliksa Rostkowskich, Warszawa, Mokotowska 51, telefon 899-29, uprawniają do otwarcia gabinetu kosmetycznego i masażu. Początek wykładów 16 września. Przyjmuje się również praktykantki celem uzupełnienia wiedzy kosmetycznej i wyrobu kosmetyków. Mieszkanie zapewnione. ng 13 924
Wynagrodzeniem
skromnie naprawie tapicer, Jackowskiego 17 — 11. zdg 43 874
300,—
za wypożyczenie wycieczki szycia, noży, hafelstwa zawodowo. — Oferty Kurjer Poznań. zdg 43 558
Sławna chiromantka
grafolog-fizjognomistka z długoletnią doświadczoną praktyką na podstawie badań naukowych, zdumiewająco przepowiada losy loteryjne, przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Liczne serdeczne podziękowania. Przyjmuje od 10—1 i od 3—8 wieczorem. Fr. Ratajczaka 15 m. 10, II piętro. II wejście w pasażu Apollo prawo po schodkach. zdg 44 013
Kuśnierka
krawcowa, dyrektorka, w dom, poza dom. Kościelna 18 — 14. zdg 44 104
Książki
wszelkie podręczniki szkolne skupuje — sprzedaje Jadwiga, Strzelecka 2. zdg 44 131
Kapelusze damskie
najmniejsze fasony, najniższe ceny tylko firma „Jadwiga“. Podgórna 10 a. Pg 5346-37, 10
Rzuć Pan Okiem
pierwszorzędne materiały męskie
czołowych fabryk
największy wybór, 1000 desenii łatwa decyzja, gdyż klient nie jest ograniczony do jednego fabrykatu, często miernej jakości, lecz w naszym specj. składzie sukna napotyka olbrzymi wybór wszelkich najlepszych fabrykatów. Tylko wypróbowane gatunki. Wobec wielkiego o rotu najniższe ceny.
W. Zawadowski & Ska
Specjalny skład sukna
Poznań — Star. Rynek 55
Pg 5635-37, 51
Akuszerka
Strzelecka 2, przez Świętokrzyskim, przyjmuje udziela porady pomocy położniczej zdg 36 884
0,50
obiady domowe. Półwiejska 18 — m. 3. zdg 42 903
Szkielet
samolotu lub szybowca do dekoracji — kto zrobi? Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 216
Koldry
przerabia, poszywa. Smoczyńska, Kwiatowa 8. zdg 42 997
Przyjmuje
się psy do tresury domowe, policyjne, dogodne warunki, czas 2—3 miesiące. Prywatna Szkoła Poznań, Aleja za Cytadela. zdg 42 409
Kupię
piasecz damski. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 358
Chłopczyka
6 lat oddam na własne. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 510

Panie
zainteresowane przyjmuje, udziela porad, pomocy. Akuszerka Kowalewska, Łakowa 14. zdg 43 388
Krawcowa
szyje gustownie. tani. Piekary 13 b, parter, lewo. zdg 43 393
Przepisuję
maszyną „Jur“ Piekary 26. zdg 43 429
Maszynę
dziurkowa sprzedam. Chwaliszewo 73, m. 10. zdg 43 432
Szyje
elegancko tani. Zupańskiego 4, m. 15. zdg 43 441
Przepowiednie
spełnione! Dziękuję wróżce. — Pilsudskiego 5 — 8, Katarfajasz. zdg 41 640
Zastępstwo
wiedeńskiego biura reklamacyj przewozowych do oddania. P. Anas, Wien I, Franz Josefska 7. (Austria). Pg 5628-36,34
Salon
mód damskich wykonuje solidnie, tani, szybko. Garncarska 3. — parter. zdg 43 333
Jasnowidz
Handu — Twórcą filmu „Przyszłość“ — autor dzieł okultystycznych — znawca ezoteryzmu wschodniego — odgaduje zapomocą promieniowania fluidyżnego nieomylnie medium Lido wszystko, usuwając tajemnicę niepowodzenia w kierunku: loterii — miłości — chorób — kradzieży. Na zasadzie klucza wibracyjnego wybiera szczęśliwe losy — gwarantuje wygrana. Od mroku prowadzi ku światłu. 100 000, 20 000, wiele innych wygranych, to jego dzieło. Horoskopy naukowo opracowane. Tysiące podziękowań. Nadesłaj datę urodzenia — złoty znaczkiem. — Kraków, Długo 279. ng 14 997
Jasnowidza
Grafologa Vapuro, przepowiednie, to klucz Nowego Życia! Zwracają uwagę każdy dzięki — wygrają los. Nadesłaj pismo — datę urodzenia — złoty znaczkiem. Kraków, Wielopole 3. ng 14 996
Gorsety
Biustonosze poleca Pracownia Gorsetów „Wanda“ Firma chrześcijańska. Ratajczaka 27 parter. zdg 42 238
Budowlane
prace kierownictwa tani wykonuje Jezierny, mistrz murarski, ciesielski, Zakrzewo, poczta Pałedzie. zdg 43 426/7
Kuśnierka
pierwszorzędna, modernizuje futra tani. Zielona 3 — 6. zdg 43 670
Rękawiczki
ręczne wykonanie miarowo. Model. Wybór skór. Dąbrowskiego 57 — 4. zdg 44 028
Pralnie
chemiczne trychloroethylenem urządza inż. Baumgart, Warszawa Marszałkowska 19. Tg 1 720
Radjo
naprawa aparatów, specjalność Telefunken, badanie lampek na amisie. Poznań, Pasaż Apollo 30. Telefon 29-96. zdg 43 817
Mereżkę
pisowanie, okretke, dziurki bielizniane wykonuje Wroniecka 19, m. 11. zdg 43 983
Obiady kolacje
wydaje kuchnia warszawska — Skarbowska 4 na czystym maśle — 5 dań 80 gr. zdg 43 762
Materace
tapczany, leżanki, garnitury klubowe naitańsze wprost pracowni Wielkie Garbary 18, narożnik Woznej, sutereny. zdg 44 118
Koni
bary wynajęcia poszukuje. Telefon 60-44. zdg 44 019
Chiromantka
wróży całego życia przeszłość, przyszłość. Kraszewskiego 1 — 13 zdg 44 072
Słynna
chiromantka orzepowiada przyszłość, teraźniejszość, Grobla 4 — m. 2. zdg 44 145
Dentysta
uprawniony, długoletnia praktyka, dzielnicy fachuwiec, kawaler, szuka posady lub współpracę od 1. 10. ewtl. później. Miejscowość dojeżdżalna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 786
Radjoodbiorniki
najnowszej zdobyczy produkują oraz modernizuje wszelkie typy Laboratorium
Radjocin
obecnie św. Marcyn 22 (nad firma Przybyła), tel. 20-61. dg 4073
24. NAUKA
Niemieckiego
lekcyj i konwersacji udziela akademik niemiecki. Oferty Kurjer Poznań. zdg 42 972
Student
energiczny, zd. lny korepetytor, udzieli lekcyj wszystkich klas gimnazjum. Specjalność grecki, łacina, francuski, niemiecki i polski. Bardzo dobre referencje. Także za pokój, Chetnie na a. e. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 321
Sprzedam
tanio Wielką Historię i 3 al. kono na Trzaski. Fwerta M. 1. al. kono Skryta 3 — 8. zdg 43 270
Tańców
Szkoła Baletmistrza S. 1. al. kono Mińska 2. zdg 43 698

Kursy handlowe
Preissa,
Skarbowska 11 Nowy kurs
1 października
zdg 41 702
Francuskiej
konwersacji poszukuje. Chetnie podczas przechadzek. Łaskawe oferty z podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 42 878
Niemieckiej
korespondencji handlowej bez. Oferty Kurjer Poznań. zdg 42 843
Francuzka
demi - place przuk wany. Znamierowski, Zakret 20, tel. 75-40. zdg 42 881
Szkoła tańców
Szorskiego
Pierackiego 12. tel. 38-08. zdg 43 153
Kursy
stenografii pisaną maszyną kłegowości Tyran-Zaworskiej, Strzelecka 33. zdg 40 397
Marszanctwa
wyuczam 10.— miesięcznie. — Ines, Marcina 46. zdg 41 182
Nauka kroju
szycia
systemem prof Lewańskiego. — Tomaszewski, Pocztowa 1. dg 4095
Tańce
gimnastyka, szkoła Waxmana 27 Grudnia 19, lekcje wprawne w każdą niedzielę. zdg 44 168
Dr. Arend, B. A. (Lond.)
rozpoczyna kursy języka angielskiego 1 października. Codziennie piata — siódma, 27 Grudnia 5, m. 8. Pg 5 640-56,126
Uczennice
do krawcowej potrzebne. Patrona Jackowskiego 19, m. 3. zdg 43 921
Pokój
utrzymaniem okazja, niemieckiej konwersacji korzystnie wynajmie. Schoenberg, Patr. Jackowskiego 23, m. 4. zdg 43 907
Korepetycji
tanio od 1—6, gimnazjalnej. — Oferty Kurjer Poznań. zdg 44 116.
Kroje
gwarantowane wykonują specjaliści. Tomaszewski, Pocztowa 1. dg 4099
Niemieckiego
tanio. Stroma 26 — 11. zdg 44 039
Rutynowany
udzieli korepetycji. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 784
Lekcyj
kry na fortepianie, skrzypcach w dzieła dokładnie po cenach wstępnych. Krolow. Zgłoszenia skład instrumentów „Lira“. Podgórna 14. zdg 43 894
Kursy
książkowości, stenografii, pisaną maszyną Lekcje prywatne. — Kromczyńska, Ogrodowa 16, m. 3. zdg 44 198
Studentki
udzielają korepetycji, wszystkie przedmioty. Samopomocowa Organizacja Studentek, Al. Pilsudskiego 7, pokój 2. zdg 41 613
Przypisoblam
w języku polskim, niemieckim, początki francuskiego. Wyjda także na wieś Jestem sierota nauczycielka w średnim wieku. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 41 526
Dame
parisienne donne leçons de français, anglais et piano Prix modéré. — Adresse: Madame Baydet-Grieb Lzialsyńskich 7, m. 7, téléphone 17-14 zdg 42 515
Kursy
stenografii, pisaną maszyną, — księgowości. Poznańska 28/30, m. 10. zdg 43 965
Korepetytora (ki)
do pomocy przerabiania lekcyj 6 kl. gim. szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 376
Angielka
wykształcona do konwersacji poszukiwana. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 247
Lekcyj
zakresie gimnazjum udzieli absolwent Uniwersytetu. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 245
Studentka
udziela łaciny, francuskiego, — Zielona 3 — 13. zdg 43 476
Dyplomowany
matematyk udziela lekcyj. Szamarszewskiego 8, m. 11. zdg 43 378
Udziałam
łaciny, matematyki, francuskiego zakres gimnazjum. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 394
Udziałam
lekcyj niemieckiego i angielskiego Oferty Kurjer Poznański zdg 43 407
Konwersacji
polskiej wzywan niemieckiej poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 869
Niemieckiego
udziela gimnazjum Oferty Kurjer Poznański zdg 42 855
Sprzedam
tanio Wielką Historię i 3 al. kono na Trzaski. Fwerta M. 1. al. kono Skryta 3 — 8. zdg 43 270
Tańców
Szkoła Baletmistrza S. 1. al. kono Mińska 2. zdg 43 698

Kursy
Handlowe Sawickiego, pl. Wolności 2. Nowy kurs 1 październ. zdg 43 943 4

Prof.
Pracownik pedagog. przygotowanie do matury ze wszystkich przedmiotów gimnazjalnych. Zdobytte wyniki. Mielżyńskiego 5. zdg 43 598

Korepetytora
Wieloletniego, chłopca 11 zimm. Mielżyńskiego, okolica Bożniczej. Cena Kurjer Pozn. zdg 43 680

Lekcyj
Kurs na fortepianie początkowej szkoły udzieli, zapadać honorarium. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 736.

Malowanie
Porozumienie, lekcje i kursy. Środki 10.30-12.30. Zapisy codziennie od 8 do 8. Działalność 2, m. 1. zdg 44 175

Kursy
Języka francuskiego dobra i szybka metoda udzielam wieczorem. Działalność 2, m. 1. zdg 44 174

25. MUZYKA
Fortepiano
Lekcyj udzielał gruntu. Ratajczaka 11 a - 115, wejście 8. zdg 37 027

Jazzbandzista
Prima wiolonczelista, śpiew wokalny 1-go 10. Zgłoszenia Innowrocław. skrytka 52. ng 14 983

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filia Focha 47. Prospekty bezpłatnie. zdg 33 790

Lekcyj
fortepiano 6. - Zgłoszenia 19-21. Ratajczaka 15 - 4. zdg 43 957

Gry
fortepianowej udzielam przystępnie. Renzowa, Dabrowskiego 5. zdg 43 969

Poznański Instytut Muzyczny
Telef. 56-08. Oddziały: Centrum Ogrodowa 4. Łazarz - Matejki 32. Solacz - Malopolska 12. Prospekty bezpłatnie. zdg 4 415

Nuty
Parada wesołków - Jedno słowo. Darenim prosisz - Piosenka o miłości oraz inne nowości, przegrwane biegle poleca A. Cybulski, sw. Marcin 9/10. ng 15 002

Fortepiano
Lekcyj. śpiewu solowego, tanio. Strona 26 - 11. zdg 44 040

Lekcyj
gry fortepianu, teorii udziela - Mostowa 26 - 3. zdg 44 047

Trio
z akordeonem, śpiewem i ubocznymi instrumentami, potrzebne od 1. 10. 35, warunek, doborowy repertuar klasyczny i dancinowy. Zgłoszenia Cukiernia „Wielkopolska”. Pleszew (Wlkp.). ng 15 013

Studentka
pianistka poszukuje skrzypka. - Oferty Kurjer Poznański zdg 44 125

Lekcje śpiewu
daje metoda włoska (Marchesi, Bellincioni). Prof. Krasinska-Rudnicka, Nowomiejski 5 a, m. 9. zdg 41 208

Udzielam
sumiennie, gruntu początków gry na fortepianie, mies. z 6. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 41 625

Fortepian
stroje - naprawiam fachowo - modernizuje - polituruje, mistrz budowy fortepianów - Dryzas, Podgórna 10 a. zdg 42 109

Marja Szczerbińska
pianistka dyplomowana. Zgłoszenia Wodna 8 - Ratajczaka 9. zdg 42 348

Lekcyj
gry na wiolonczeli udzieli dyplomowany absolwent Państw. Konserw. Muz. Mała wioł. do dyspozycji. Śniadeckich 30, m. 8. zdg 43 248

Gry
fortepianowej udzielam. Zofia Wesołowska, Kopernika 8. zdg 43 303

Lekcje
fortepiano udziela w dom. Zielona 3 - 13. zdg 43 480

Dyplomowana pianistka
udziela lekcji. Łakowa 4 b, m. 8. zdg 43 455

Szkoła Muzyczna Chopina
27 Grudnia 19. praca państwowa. przyjeżdżni zmieci kolejowe. zdg 41 730/31

Kaufussówna
(dyplom państwowy) udziela lekcji gry skrzypcowej. Ratajczaka 9 III. zdg 42 425/6

Pannę
muzyczną, pianistkę, przyjmie na dobrych warunkach. Restauracja „Ziemiańska”. Nakło n. N. zdg 44 066

Wyższa Szkoła Śpiewu
Helena Dutkiewicz, dypl. prof. śpiewu konserwatorium Drezdeńskiego. - Metoda „Bel canto” sławnych metrów. Pierackiego 8, m. 12. zdg 43 936

Lekcyj
gry fortepianowej, gruntu. Marsz. Focha 38 m. 10. zdg 43 738

26. SZUKA POSADY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Gospodyni
inteligentna z kilkoletnią praktyką przyjmie posadę u starszych państwa od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 423

Kuchmistrz
pierwszorzędny poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 343

Poszukuje
posady w całości. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 877

Posady
portjera lub woźnego z kaucją poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 868

Młodzieniec
lat 18, 7 klas gimn., znajomość języka niem. i polski szuka posady w jakimkolwiek biurze. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 867

Posługi
wszystkiego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 100

Fryzjer
Poznańska 26 zdg 43 097

Pracznia
szuka prania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 954

Służąca
z prowincji do wszystkich prac domowych szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 991

Przyjmuje
wszelką pracę w zakresie krawieckim. Łakowa 19, m. 5. zdg 42 986

Kucharka
dobrze gotuje, z wszelką pracą do samotnego lub bezdzietnego państwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 939

Do
wszystkiego gotowaniem szukam posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 953

Ogrodnik - strzelec
kawaler, dobrze polecony, zniemi posadę zaraz lub później. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 43 078.

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 089.

Sierota
skromna z gotowaniem poszukuje posady. najchętniej do państwa z Kongresówki Łask. oferty Kurjer Pozn. zdg 43 031.

Dziewczyna
skromna z dobrym gotowaniem poszukuje posady do mniejszej rodziny lub samotnej osoby. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 030.

Szukam
posady do wszystkiego z gotowaniem zaraz lub od 1. Łaskawe oferty proszę Kurjer Poznański zdg 43 126

Uczniwa
szuka posługi trzy razy tygodniowo, znam prasowanie sztywnej bielizny. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 970

Dziewczyna
do wszelkich prac z gotowaniem, długoletnimi świadectwami, szuka posady od 15. 9. lub od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 905

Absolwent
szkoły wydziałowej, sierota poszukuje praktyki w biurze, złoży gwarancje. Adres Kurjer Poznański zdg 43 233

Inteligentna
bardzo uczciwa, pracowita, poszukuje posady prowadzenia filii lub kierowniczki oddziału, włada językiem polskim, niemieckim i kupiectwo, na zadanie złoży gwarancje lub kaucje. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 600.

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 526

Dziewczyna
dobrymi świadectwami poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 813

Dziewczyna
gotowaniem, syciem, dobrymi referencjami poszukuje posady. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 666.

Dziewczyna
gotowaniem szuka posady do wszystkiego 15. bm. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 821

Urządnik gospodarczy
kawaler, lat 30, z ukończoną szkołą rolniczą, 8-letnią praktyką, z poleceniami, wszechstronnie obeznany poszukuje posady zaraz lub od 1. 10. 1935. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 42 808

Posługaczka
5 lat na miejscu posługiwała, szuka posługi z dobrym gotowaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 589

10 000,-
wypożycze zabezpieczeniem, jakakolwiekbyś posadę nauczyciela. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 583

Dziewczyna
do wszystkiego, gotowaniem - poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 572

Bufetowa
poszukuje posady, zna obsługę gości, aparat expresso. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 631

Dziewczyna
uczniwa, starsza do wszelkiej pracy zmienia posadę. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 629

Inteligentna
panienka sierota szuka posady do dzieci, składu lub wszystkiego, - zna gotowanie, sycie, robotki, włada językiem polskim, niemieckim. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 551

Szukam
posługi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 42 757

Młoda
szuka posady jako gospodyni - najchętniej do samotnej osoby. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 41 686

Dobrze
polecona szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 643

Dziewczyna
młodsza, uczniwa, szuka posady do wszystkiego zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 641

Szukam
posady do wszystkiego, dobrze gotuje, skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 639

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 635

Uczniwa
gotowaniem - szuka posady do mniejszej rodziny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 709

Poszukuje
posługi całodzienniej. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 706

Dziewczyna
szuka posady od 15 z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 791.

Dziewczyna
pozamiejscowa z gotowaniem, miła, sympatyczna, z dobrymi świadectwami, szuka od 15. 9. lub 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 784.

Dziewczyna
uczniwa szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 781.

Bufetowa
rutynowana poszukuje posady na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 774.

Polecam
moja bardzo dobra, uczniwa dziewczyna do wszystkiego. Zgl. Grobla 18, m. 20. zdg 42 688

Dziewczyna
szuka posługi od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 499

Posługi
praniem poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 517

Pokojowa
z syciem, obsługa, szuka posady od 15. dobrymi świadectwami. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 450

Dziewczyna
do wszelkich prac szuka posady zaraz lub od 15. 9. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 453

Pokojowa
poszukuje posady z prasowaniem sztywnej bielizny, syciem, długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 486

Kucharka
szuka zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 434

Poszukuje
posady do wszystkiego z dobrym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 439

Futra
modernizuje tanio zdolny kusiernik poszukuje pracy w domu i poza dom. M. Gęźdźcówski, Rybaki 13. zdg 42 457

Osoba
lat 32 gotowaniem, robotki, długoletnie świadectwa poszukuje posady od 1. 10. najchętniej do dwóch osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 413

Poszukuję
posługi gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 405

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje posady od 17. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 539

Samodzielną
ekspedientką branży obojętnej, - najchętniej prowincja. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 227

Dziewczyna
pracowita, czysta, uczniwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 138

Dziewczyna
uczniwa szuka posługi przedpołudniowej lub 3 razy tygodniu. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 42 963

Starsza
osoba dobrze polecona szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 114

Młodsza
ekspedientka branży rzemieślniczej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 004

Dziewczyna
bardzo uczniwa szuka posady z gotowaniem do wszystkiego u mniejszej rodziny. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 490

Osoba
uczniwa samodzielną poszukuje posady lub posługi u osób bezdzietnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 459

Panna
uczniwa szuka posługi lub jakiegokolwiek innej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 371

Piekarz
w starszym wieku poszukuje posady utrzymaniem, 8 zł tygodniowo. Zgłoszenia Swidowski, Stary Rynek 48. I '35. zdg 43 872

1 000,-
lub więcej za uzyskanie stałej posady rolnictwa, przemysłu, handel, lat 35, matura, studja rolnicze, oficer rez., poważne referencje, Bwentalna kaucja i hipoteka 135 morg własnej ziemi. Posta restante, Rawicz „400”. ng 14 961

Kucharka
rutynowana poszukuje posady najchętniej majątku, Nowicka, Kosmowo, Żydowo, powiat Gniezno. zdg 40 320

Rządca
kawaler, dobre polecenie, szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 41 808

Cukiernik
lat 30, znający zawód, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 41 868.

Szofer - mechanik
dobry fachowiec, kilka lat praktyki szuka pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 343

Uczennica-ekspedjentka
młoda dobrze polecona z dobrymi świadectwami w mowie i piśmie poszukuje posady w większym zakładzie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 361

Nauczyciel
udzielający lekcji w zakresie 7 kl. szkoły powszechnej, muzykalny, pierwszorzędne referencje szuka posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 42 833

Kelner
z kaucją poszukuje posady od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 130. ng 14 912

Gorzelnik - kasjer
lat 36, żonaty, 18 lat praktyki, - obeznany dokładnie w kasowości i księgowości rolnicza W. I. Roln. z dobrymi świadectwami poszukuje stałej posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 42 847

Panienska
starsza, miła, inteligentna, średnio wykształcenie, szuka posady towarzyszącej, starszej, dobrej, panu lub towarzyski dzieci 2-7 lat. Miasto - milej wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 176

Kucharka
pierwszorzędne świadectwami, możliwe samotnej osoby, od zaraz, Kanalowy 17 - 27. zdg 42 206

Portjer
żonaty, z kaucją, dobrze obeznany z piecem (centr. ogrzew.), dobre świadectwa, większych kawiarni, hotelu, poszukuje posady. Oferty uprasza do Kurjera Pozn. zdg 43 077.

Rządca
gospodarczy, kawaler, lat 28, - szkoła roln. 8 rok praktyki nieprzerwanej, chlubnymi świadectwami, poleceniami, dobry hodowca, ekonomiczny gospodarz, obecnie 2 lata na niewypowiedzianym stanowisku, zniemi posadę jako kawaler lub żony. Oferty Kurjer Poznański zdg 4003

Buchalterka-bilansistka
pierwszorzędne referencje poważnych firm, znajomość różnych systemów szuka posady. Oferty do 4044 Kurjer Poznański, Poznań, sw. Marcin 70.

Szofer
ślusarz, lat 29, z dobrymi świadectwami, 10 lat praktyki, ostatnia posada 8 lat, szuka nowej posady. Zygmunt Jung, Wronki 4, nr 14 914

Polecam
sie jako gospodarz na wieksze gospodarstwo, mogę złożyć wieksza kaucje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 470

Posługi
poszukuje w okolicy Łazarza, - Górczyna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 43 478

Poszukuje
posady administratora lub portjera. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 43 479

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady do dzieci albo do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 882

Panienska
miła szuka jakiegokolwiek zajęcia w zakładzie, miejscowość obojętna, kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 390

Szukam
posady stróża, portjera w lepszym domu, wille, hotelu, z małymi reparacjami, znajomość języka polskiego, niemieckiego, francuskiego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 410

Nauczycielka
zdolna, łagodna, przyjmie zaraz posadę prywatną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 435

Dziewczyna
przychodnia lub posługi poszukuje od zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 308

Bielizniarka
pierwszorzędna, poza domem, domu szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 511

Nauczycielka
rutynowana, wychowawczyni, z bardzo dobrymi świadectwami - przyjmie chętnie posadę wychowawczyni. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 513

Wychowawczyni
pierwszorzędne referencje, francusku, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 515

Pracznia
poszukuje prania, cena 2,50 zł. - Oferty Kurjer Poznański zdg 43 517

Magistra farm.
1 1/2 roku praktyki, kat., znająca również niemiecki, dobrze polecona zaraz lub później, przyjmie prace apteczki najchętniej w Poznaniu lub okolicy. Warunki skromne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 518

Szofer - monter
kawaler lat 25, kilkuletnia praktyka warsztatowa, przyjmie posadę zaraz lub później, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 230

Panienska
starsza, miła, inteligentna, średnio wykształcenie, szuka posady towarzyszącej, starszej, dobrej, panu lub towarzyski dzieci 2-7 lat. Miasto - milej wieś. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 176

Kuchmistrzini
pierwszorzędna siła poszukiwawczy od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 295

Posługi
przedpołudniem poszukuje. Chwałiszewo, Stary Rynek. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 305

Panienska
poszukuje posady w pracowni. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 307

Sierota
w lepszym domu przyjmie posadę od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 288

Poszukuje
posady urzędniczki wzdł. pisarza zaraz lub później, kawaler, lat 30, szkoła roln. 8 lat praktyki, dzielny i energiczny, polecenia bardzo dobre. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 43 236

Dziewczyna
od zaraz w restauracji szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 374

Dziewczyna
starsza szuka posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 257

Farna
sierota, polskim, niemieckim, prac domowych, gotowaniem, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 970

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem także na wyjazd, bardzo dobre i długoletnie świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 549

Posługaczka
szuka posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 618

Starsza
dziewczyna poszukuje posady do małego dziecka, wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 614

Starsza
kobieca poszukuje miejsca do zmywania naczyń. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 612

Kucharka
dobrze polecona, zniemi posadę od 1. 10 lub później, najchętniej na majątek. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdg 43 653

Dziewczyna
uczniwa, gotowaniem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 988

Ogrodnik
starszy poszukuje zajęcia względnie posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 997

Panienska
inteligentna z praniem, wykształceniem i praktyką szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 525

22-letnia
inteligentna, szkoła handlowa szuka jakiegokolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 43 531

Służąca
znajomością niemieckiego, ostatnie miejsce 3 lata, do wszystkiego poszukuje posady zaraz lub 1. 10. Szymańska, Ogrodowa 6, dla Lewandowskiej. zdg 43 543

Portjerstwa
od gospodarza poszukuje młodemu małżeństwu krytycznym położeniu (rzemieślnik). Oferty Kurjer Poznański zdg 43 932

Dziewczyna
z prowincji, czysta, uczniwa, dobrze polecona, zdrowa, poszukuje miejsca. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 44 153

Panienska
lat 22, poszukuje posady do 1-2 osób. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 44 150

Stenotypistka
z maszyną - bez, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 148

Zadać w aptekach i drogeriach Fabryka UNIVERSUM, Poznań, ng 14 874

Krawcowa
młoda poszukuje posady dom., Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 602

Dziewczyna
młoda, szuka pracy lub posługi od zaraz w średniowieści. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 827.

Rządca gospod.
zawaler, zamierzony rolnik hodowca, wieloletnia dobra praktyka, sumienny, pracowity, dobre polecenia, poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 700.

Masażystka
rutynowana, przyjezdna, bardzo dzielna, wykonyuje masaż oddechowy, reumatyzm, artretyzm itp. szuka posady w domu lub poza dom. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 940.

Piekarz
kuchniernik, piecowy lat 32, szuka posady, 12 zł tygodniowo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 751

Dziewczyna
sumienna, gotowaniem, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 749

Krawcowa
wyje elegancko, biegle, szuka posady w domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 177

Posady
poszukuje były urzędnik państwowy, samorządowy, początkujący, młody, sumienny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 999

Magister praw
praktyka adwokacka, skarbowa, młody szuka popołudniowej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 961

TEATRY
Poznań, sobota, 14. 9.
TEATR POLSKI — Dziś „Judas z Kariothu” — gościnny występ Ludwika Solskiego.
Niedziela 15. 9. „Judas z Kariothu”, gość, występ Ludwika Solskiego.
TEATR NOWY — Dziś „Sesamie, otwórz się!” — premjera.
Niedziela, 15. 9. o godzinie 4: „Most”, po cenach znizowanych.
Niedziela, 15. 9. o godzinie 8: „Sesamie, otwórz się!”
Poniedziałek, 16. 9 o godzinie 8 „Sesamie, otwórz się!”

KINA
Poznań, sobota, 14. 9.
APOLLO: „Wojna w królestwie walca”. Od niedzieli: „Noce egipskie”.
CORSO: „Rocamboles”.
GONG: „Pieśń Kozaka”.
GWIAZDA: „Eskimo”.
METROPOLIS: „Jej szampańska noc”.
OSWIATOWE T. C. L.: Dziś podwójny program „Biała cisza” oraz „Marsz Rakocznego”.
RENAISSANCE: — „Pożar nad Wolga” i „Grzesznik”.
SŁONCE: o godz. 5 „Bengali”, o godz. 7 i 9: „Karys hiszpański”.
SFINKS: „To lubią mężczyźni”.
SWIT: „Pieśń milionów”.
TECZA-Lazarz: „Imitacja życia”.
TECZA-Wilda: „Królowa Krystyna”.
WILSONA: „Bojero”.

Rządca gosp.
lat 40 z dłuższą praktyką w postępowych i intensywnych majątkach w Poznaniu, z ukończoną szkołą rolniczą w Niemczech, energiczny, rzutki i zamiłowany w swym zawodzie. Zna dokładnie uprawę ciężkiej ziemi, buraków cukrowych oraz hodowlę inwentarza żywego i książkowość rolniczą. Poważne referencje, w ostatniej posadzie 3 1/2 roku na majątku 4000 mórg ciężkiej ziemi w Poznaniu, poszukuje stałej i samodzielnej posady od 1. 10. br. lub później. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdg 43 996

Młodszy
pomocnik zbożowy, bilansista, znający wszelką książkowość z kaucją 3000 zł poszukuje jakiegokolwiek posady biurowej zaraz. Oferty uprasza Kurjer Pozn. zdg 41 492

Krawcowa
rutynowana szuka posady do domu, referencje pierwszorzędne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 977

Biegła maszynistka
polsko-niemiecka obeznaną wszelkimi pracami biurowymi poszukuje posady państwowej zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 925

Przychodnia
uczciwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 812

Krawcowa
pierwszorzędna 10 lat praktyki na suknie, komplety, mundurki, ubranka, płaszczki dla chłopców do lat 10, szuka posady poza dom 2.50 dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 010

Kuchmistrz
z pierwszorzędna praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 442

Marszantka
ekspedjentka szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 444

Nauczycielka
biegle pisząca na maszynie, znająca stenografię poszukuje odpowiedniej posady. Oferty: „N 874” Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 14 955

Ogrodnik
lat 30, samotny, energiczny, ukończona szkoła ogrodnicza, długoletnia praktyka i praca na różnorodnych stanowiskach, pierwszorzędnymi świadectwami. Spec. szkółkarz, sadownik z dobrą znajomością parkownictwa, kwaciarstwa, warzywnictwa, poszukuje posady od 1. 10. lub później. Łaskawe zgłoszenia Kwiatkowski, Krasne, p. Krasiniec, zdg 43 079

Poszukuje
posługi z dobrem gotowaniem, dobre referencje od zaraz. Oferty Oredownik, Poznań zdg 43 553

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 309

Dziewczyna
pracowita, sumienna do wszystkiego poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 310

Kucharka
gotuje dobrze i do wszystkiego poszukuje posady w lepszym domu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 311

Spawacz
aluminium, miedź, wszelkie metale, kilkoletnia praktyka, dobry fachowiec w zawodzie instalatorskim, ewtl. stawie kaucej. Zgł. Kurjer Pozn. zdg 15 000

Pomocnik fryzjerski
szuka pracy, możliwie z utrzymaniem, skromnym wynagrodzeniem. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 4061

Francuzka
młoda poszukuje posady u zamężnych — dzieci starsze lub dame do compagnie. Oferty „Gilbert”, Biuro Pietraszka, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 14 976

Portjerstwa
poszukują bezdzietni za wolne mieszkanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 054

Dziewczyna
starsza, uczciwa, sierota, poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 053

Panienska
młda, przystojna, szuka jakiegokolwiek zajęcia najchętniej do składu, miejscowość obojętna, kauceja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 675.

Uczciwa
pracowita, szuka posady u starszego pana, ewentl. pani. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 639.

Pracznka
szuka prania 2.50 dziennie. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 573.

Wychowawczyni
dobremi świadectwami, kocha dzieci, samodzielna — lepszych dotychczas, niemiecki poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 891

DRZEWO budowlane, stolarskie
poleca Składowca drzewa G. Kowalkiewicz, Poznań, Strzelecka 14a Tel. 14-59 dg 8807

Szofer - mechanik
młody, początkujący, wolny od wojska polecony przez Państwa Mojskich szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 665

27. WOLNE MIEJSCA
Posadę dostaniesz
posiadając praktyczną znajomość języków, Metoda „Argus” nauczysz się angielskiego, francuskiego, niemieckiego, włoskiego, bez pomocy nauczyciela, w ciągu kilku miesięcy. Prospekt wysłała księgarnia Stanisława Goldmana, Kraków, Szewska 17. Pg 5578-70.105

Potrzebny magister (a)
katolik, dobrze się prezentujący, z językiem niemieckim. Oferty z podaniem warunków, referencjami i odpisami świadectw proszę nadsyłać „Apteka pod Orłem” — Zakopane, Nieuwzględnione bez odpowiedzi. dg 4034

Dzielnicy
sprzedawca piwa i lemoniady w starozaprowadzonej firmie w Gdyni z kaucją 500 zł od 16. 9. 35. Potrzebny, Hurtownia piw i Fabryka Wód mineralnych, Gdynia ul. Szkolna 6. ng 14 936

Urzędniczkę
wykwalifikowaną w prowadzeniu kasy korespondencji i opiece nad inwentarzem, przyjmie Maj. Popowo - Podlesie, poczta Mielec, ul. Gniezna. ng 14 974

Magistrę
farmac. z niemieckim, po 2 latach, skromne wymagania od 1 października poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 41 563

UWAGA
WIELKI WYBÓR
MEBLI
PIĘKNE WZORY
SOLIDNE WYKONANIE
NAJNIŻSZE CENY
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
WYSTAWA: ul. KANTAKA 1
FABRYKA: G. WILDA 134

UWAGA:
Na obecny sezon wykańczamy dalsze nowe modele i zapraszamy do obejrzenia wystawy przy ul. Kantaka 1 i bogato zaopatrzonych magazynów fabrycznych
ng 14 67

Kucharka
restauracyjna od 1. 10. potrzebna. Restauracja Dworcowa, Jarocin. zdg 42 004

Nauczyciel (ka)
gimnazjalny na prowincję do dwójki dzieci od zaraz poszukujemy. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 42 418

Służąca
do wszystkiego potrzebna 16-go września. Focha 148. zdg 43 349

Żelazniak
wolny od wojskowości potrzebny. Zgłoszenia skrytka pocztowa 95. zdg 42 601

Zawiadomienie!
Zawiadamiamy uprzejmie, że przenieśliśmy nasze laboratorium radiotechniczne z ul. Piekary 6 do obszerniejszych lokali przy ul. św. Marcina 22 dg 4074 (nad f-ą K. Przybyła).
RADJOTEL, Laboratorium radiotech. Tel. 20-61.

Kucharz
kawaler poszukwany na wieś od 15 października. Zgłoszenia warunkami, referencjami Kurjer Pozn. zdg 43 364

Uczennica
Półwiejska 5. Wiśniewski, bławaty. zdg 43 244

Dziewczyna
bez spania, Dąbrowskiego 12. — rzeźnictwo. zdg 43 239

Biuralistki
piszącej na maszynie „Adler”. — Oferty podaniem warunków do Kurjera Pozn. zdg 43 302

Starsza
służąca z dobrem gotowaniem, praniem potrzebna, wymagana własna posciel. Plac Sapiężyński 5, narożnik Babińskiego, restauracja. zdg 43 118

Młodego
inteligentnego człowieka, odwiedzania składów właścicieli domów poszukujemy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 516

Potrzebni
na większy majątek, rządca oraz pisarz gosp. samotni. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 43 699. Załączyć znaczek.

Stróża
80—100 zł pensja, gwarancja 400. Znaczek odpowiedź. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 974.

Uczeń
dentystyczny potrzebny z kauceją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 069.

Robotnik
rozwożenia węgla kauceja. Strzelecka 13. zdg 43 998

Krawcowej
samodzielnej, zdolnej z długoletnią praktyką poszukuje jako wspólniczki do założenia pracowni. Oferty wyczerpujące z życiorysem do Kurjera Pozn. zdg 43 576.

Do
drukarni młodsza dziewczyna potrzebna. J. Cierniak, Dąbrowskiego 98. zdg 44 049

Dziewczyna
do wszystkiego. Zaremba, Chwaliszewo 71, skład. zdg 44 042

Służąca
starsza, gotowaniem, długoletnimi świadectwami do dwóch osób od 1. 10. potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 563

Kilku
zdolnych akwizytorów. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 43 796

Dziewczyna
uczciwa, porządna, do wszystkiego gotowaniem potrzebna. Zgłoszenia Focha 67, m. 1. zdg 44 052

Praktykant
gosp. potrzebny od zaraz (bez wynagrodzenia). Zgłoszenia piśmienne z życiorysem do Majetności Bytyn, pow. Szamotuły. zdg 43 326

20 września
Rozpoczynamy **20 września**
ng 14 487
TANI, już od 20 złotych
Zbiorowy Kurs Samochodowo-Motocyklowy „WARSAM”
Jeżycka 52 telefon 79-99 „WARSAM”

Do dużego dworu w Kongresowce potrzebna wykwalifikowana **pracznka** umiejąca prasować sztywną bieliznę i zwykłą, oraz doskonale czerować. Zgłoszenia nadsyłać: Zarząd maj. Nadbró, p. Rypin, Ziemia Płocka. Oferty nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. zdg 43 627

Panienska
ręcznej do pomocy w lekkich pracach skórzanych. Zgłoszenia Nowa 1, m. 5, godz. 10—12. zdg 43 646

Laborant
fotograficzny potrzebny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 873

Hafciarki
i monogramistki mogą się zgłosić. Siostry Streich, Pierackiego zdg 43 885

Uczeń
do składu rzeźniczego potrzebny. Chwaliszewo 9, rzeźnictwo. zdg 43 882

Ucznia
do drogerji w Poznaniu przyjme za wypożyczeniem 1—2 tys. spłaćalne w ciągu roku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 44 179

Posługaczka
przedpołudnie, Różana 21 — 15. zdg 43 619

Posługaczka
z praniem potrzebna. Wielka 16, m. 3. zdg 43 926

Dziewczyna
do wszystkiego. Wrocławska 13, m. 10. zdg 44 152

Stolarze
potrzebni. Zgłoszenia Piątkowski, św. Marcina 31. zdg 43 908

Ekspedjentka
branży papierniczej, dzielna. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 157

Potrzebna
francuska do dziewczynki. Zgłoszenia Cieszkowskiego 1, m. 3. zdg 43 841

Służąca
z gotowaniem, prac domowych, zaraz na wyjazd. Wielkie Garbary 3, m. 22. zdg 43 852

Służąca
z praniem zaraz. św. Wojciech 31, m. 10. zdg 44 021

Pomocnika
młodego, zdolnego branży kolonialno-deliatesowej z kauceją 2 tys. szukam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 43 962

Panienska
do dzieci potrzebna. Ratajczaka 14, m. 4. zdg 43 965

Nauczycielka-wychowawczyni
potrzebna do 2 dziewczynek 6 i 3-letnie na wieś. Nauczania I klasy szkoły powszechnej i konwersacje francuska wymaga się. Osobiste zgłoszenia tylko przez całą środę, dnia 18. b. m. przyjmuję: Brodnicka, ul. Słowackiego 12, parter. zdg 43 802

Solidnego pana
dla poważnej akwizycji poszukuje zagraniczna firma. Przeszkolenie płatne. Zgłoszenia tylko z dokładnym życiorysem i odpisami świadectw do ekspedycji Kurjera Pozn. zdg 43 888

Radjomontera
Oferty Kurjer Pozn. zdg 44 133.

POŃCZOCHY NAJTRWALSZE tylko z firmy „PANI” Aleje Marcinkowskiego nr. 13. dg 3461

Humor zagraniczny

— Cały dzień walczyłem ze sobą, czy mam pracować, czy iść do kawiarni — ale wreszcie zwyciężyłem... (Prager Presse) S. F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata
na miesiąc październik 1935 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przesyłek, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możliwości. Drobnie ogłoszenia powyżej 100 słów zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada. część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. P. K. O. Poznań nr. 200 149

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną cedienną. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.